PUT HRIŠĆANINA

John Bunyan

Banjan, Jovan. PUT HRIŠĆANINA.
Novi Sad: Dobra vest, 1983.

Sadržaj

Sadržaj

PREDGOVOR

"Put Hrišćanina" je jedna od najčuvenijih alegorija. Pored Biblije nijedna se druga knjiga nije toliko prevodila i štampala. Kako i ne bi kad je Jovan Banjan (John Bunyan 1628–1688) kotlar i propovednik evanđelja iz Bedforda u Engleskoj na tako divan, duhovan i pristupačan način obuhvatio put i pobedu pravog vernika i sledbenika Gospoda Isusa Hrista.

Božiji putevi su nekad jako čudni, ali ipak uzvišeni i puni svrhe i smisla pa makar i vodili kroz neočekivane situacije i nevolje. Onaj ko Mu se bez rezerve preda može sa sigurnošću da zna "da onima koji ljube Boga sve ide na dobro..." *(Rimljanima 8:28).* Tako je bilo i sa Jovanom Banjanom koji je bez sumnje Božijim proviđenjem proveo u bedfordskoj tamnici dvanaest godina i pri tom između ostalih svojih dela, napisao i ovo remek–delo hrišćanske literature. Banjanovo obraćenje, život i delo su dati na početku knjige u obliku kratke biografije i čitalac će moći da vidi da ova alegorija nije tek proizvod piščeve razigrane mašte, nego dubokog i stvarnog ličnog iskustva i praktičnog poznavanja Svetoga pisma i njegovog Autora – Boga.

Iako je ova knjiga ranije doživela nekoliko izdanja u našoj zemlji, neizmerno smo zahvalni Gospodu za ovaj novi prevod i molitva nam je da svaki onaj koji čita pronađe sebe na ovim stranicama i zajedno sa Hrišćaninom, Verkom i Nadoljubom pođe na put u nebeski Grad gde ga svakako čekaju večna radost i slava.

Dragan Milenković

ŽIVOT JOVANA BANJANA
(1628– 1688)

Detinjstvo, obraćenje i početak službe

Jovan Banjan (John Bunyan) se rodio u selu Elstau udaljenom jednu englesku milju od grada Bedforda. Roditelji su mu bili od najnižeg staleža, prezreni od drugih. Otac mu se bavio kotlarstvom pa je isti zanat izučio i njegov sin Jovan. Banjan sam kaže: "Rod moga oca spadao je među najniže i najprezrenije, zato ne mogu kao drugi da se hvalim slavom svoga roda." U periodu u kome je on živeo bilo je više čuvenih i visoko obrazovanih ljudi kao što su bili: Milton, Drajdn (Dryden), Bakster (Baxter), Ouen (Owen), Hay (Howe), Henri Mur (Henry Moore), itd. Kada pomislimo da su svi oni bili visoko obrazovani ljudi, a Jovan Banjan nije završio nikakvu školu, ipak moramo da priznamo da je on bio najveći genije među njima, i da njegova dela vrše najveći i najkorisniji uticaj još i danas.

Iako su mu roditelji bili siromašni i prezreni, ipak su svog sina slali u školu gde je naučio da čita i piše. Ali, ubrzo je zaboravio sve što je tamo naučio. To on sam priznaje kao svoju veliku sramotu.

Sećajući se svog detinjstva i mladosti on kaže: "Živeo sam bez Boga na svetu, po vladaru vazdušnih sila po duhu koji sada dejstvuje u

sinovima nepokornosti." (Ef. 2:2). "Nalazio sam radost u zamki đavolovoj, koji me je živog zarobio da činim njegovu volju." (2. Tim. 2:26). Bio sam pun svake nepravde, tako da sam nadmašio čak i najgore mladiće u psovanju, laganju, proklinjanju i ruženju Božijeg imena."

Dok se drugi sećaju svoje mladosti sa nekom milinom, Banjan je morao sa velikom žalošću i tugom u srcu da misli na to doba kada je bio udaljen od Boga i provodio svoj život u nepravdi i bezbožnosti.

Izgleda da su se njegovi roditelji bojali Boga te su u tom duhu odgajali i svoga sina. Zato ga Bog u svojoj velikoj blagodati nije ostavio da propadne u svom grehu, nego ga je tražio dok je još bio mlad. U snu su ga proganjali zli duhovi i đavoli, kojih nije mogao da se oslobodi. Kada je bio budan obuzimao bi ga strah od pakla i večne propasti. Kad mu je bilo 9–10 godina, znao je usred igre sa drugovima da postane jako potišten, i tada bi poželeo da nema pakla ili da on postane Satana da može druge da muči, jer po njegovom shvatanju Satana je bio samo tuđi mučitelj. Njegova savest je postajala sve okorelija i za kratko vreme je postao kolovođa sve nepravde i bezbožnosti. Telesne strasti su pobedile i da nije Božija milost učinila u njemu čudo obraćenja, propao bi kao najgora skitnica i propalica. Iako je bio tvrdog srca i pomisao na Boga mu bila mrska i odvratna, ipak je govorio Bogu: "Idi od mene jer neću da znam za puteve tvoje." (Jov 21:14). Ali Bog ga nije ostavio bez svetla. Kad god bi video da oni koji se zovu hrišćanima čine greh i bezakonje, uplašio bi se i stresao. "Nije mi milo da umre bezbožnik, nego da se vrati bezbožnik sa svoga puta i bude živ." (Jezek. 33:11).

Kada nije pomogao nemir u srcu, Bog je počeo da osvaja Banjanovo srce svojim sudovima i milošću. Jednom je pao u more i zamalo što se nije udavio. Drugi put je pao s broda i samo Božijom milošću bio spašen.

Kad mu je bilo 18 godina otišao je u vojsku i učestvovao u napadu na Lester u maju 1645. protiv kralja Karla I. Kada je bio određen za stražu zamenio ga je njegov drug. Neprijateljski metak je ovoga ranio u glavu od čega je ubrzo umro. Banjan je na to rekao: "To je istovremeno bio Božiji sud i Božija milost; ali ni to me nije probudilo iz sna greha, nego sam bio još tvrđi protiv Boga i užasno sam grešio, ne mareći za spasenje." Iako je Banjan bio veliki grešnik i pijanica, bludnik nikad nije bio. On sam o tome kaže: "Nisam se sam sačuvao od greha bludnosti, već me je Božija milost sačuvala od toga."

Posle pada Lestera, Banjan se oženio, iako mu još nije bilo ni 19 godina. Uzeo je devojku siromašnih, ali vernih roditelja. U miraz mu je donela samo dve knjige dubokog pobožnog sadržaja koje joj je na samrti ostavio njen otac. Rado je čitao te knjige i voleo je da sluša svoju ženu kako mu priča o svom ocu i njegovoj veri u Boga. Kroz čitanje tih knjiga i zbog uticaja svoje žene, osetio je potrebu da popravi svoj svakodnevni život. Počeo je da odlazi u crkvu dva puta dnevno. Pevao je i vršio sve obrede kao i drugi. Ali zaboravio je da mu treba očišćenje greha, pa je i pored te pobožnosti ostao u grehu kao i drugi. Na kraju je zapao u takav fanaticizam da se sa dubokom pobožnošću klanjao svešteniku, oltaru i svemu što je pripadalo crkvi. Sveštenika je smatrao za veoma blaženog i svetog čoveka, pa makar ovaj i provodio svoj život u grehu. Glavno je bilo to što se zvao sveštenik.

Prva sumnja u pogledu spasenja njegove duše bila je čudna. Čitajući Sveto pismo, pronašao je da je Izrailj bio jedini Božiji narod, i kad bi on mogao da dokaže da je od krvi Izrailjevog naroda, onda bi lako mogao da se spase. Pitao je svoga oca za poreklo njegovog roda i kad je saznao da nije od Izrailjskog naroda, ožalostio se i prestao da se nada spasenju. "Pored svega toga" piše on, "nisam poznavao opasnost greha. Nisam razumeo da će me greh upropastiti ako ne budem u Hristu, ma kako bio pobožan."

Jednom je slušao propoved o nesvetkovanju dana Gospodnjeg –

nedelje. Mislio je da je cela propoved upućena protiv njega, jer je strastvenim divljim igrama rušio dan Gospodnji. Tada se po prvi put probudio. Došao je kući sa teškim teretom na duši. Posle podne je već zaboravio na osećanje svoje duše i ponovo otišao na igralište. Usred igre začuo je glas sa neba kako mu govori: "Hoćeš li da ostaviš svoje grehe i pođeš u nebo, ili ćeš da zadržiš svoje grehe i odeš u pakao?" Sa užasom se zaustavio u igri i pogledao prema nebu. Činilo mu se da vidi Gospoda Isusa kako se zgraža nad ovim i drugim njegovim zlim delima.

Odjednom je jasno sagledao svoje grehe, ali Satana je odmah došao i lukavo mu govorio da za njega nema spasenja, jer je svojim velikim gresima tako rasrdio Boga da ne može nikako da mu oprosti.

Činilo mu se da je stanje njegovog života potpuno beznadežno: bilo da ostavi greh, bilo da ostane u njemu, svakako mora da propadne, te se zato odlučio da ostane u grehu, i da ga još više uživa.

Sada je imao samo jednu želju, da što više uživa slast greha, pre nego što dođe na mesto propasti. (Jer. 2:25, 18:12). To je trajalo više od mesec dana, ali telesno uživanje nije moglo da zadovolji njegovu dušu. Greh, u koji grešnik nemarno propada ne može nikada da zadovolji i nasiti dušu! Valaamova magarica je opomenula lakomog proroka. Tako je i Banjan prošao. Njega je pokarala jedna bezbožna žena, koja mu je rekla da tako bezbožnog i pokvarenog čoveka nije nikad srela i da bi on svojim psovanjem mogao da pokvari svu omladinu grada.

Pokaran od bezbožne žene Banjan se posramio, i zaželeo u duhu da ponovo bude dete, da bi ga otac ponovo učio da govori bez psovanja i kletve. To karanje je urodilo blagoslovom, jer je Banjan prestao da psuje i kune, tako da se i sam čudio kako može lepo da govori i bez psovke. Ali Gospoda Isusa još nije imao u srcu.

Tada se sreo sa jednim siromašnim ali vernim čovekom koji je znao

divno da svedoči o Gospodu i o Svetom pismu. Počeo je da čita Sveto pismo i to sa posebnim uživanjem. Jedino ga nisu zanimale poslanice apostola Pavla za koje sam govori: "Bio sam još u neznanju. Nisam poznavao svoju staru prirodu, ni potrebu za spasenjem u Hristu Isusu."

Čitanje Svetog pisma je promenilo njegov spoljašnji način života, jer je počeo da traži pravednost kroz zakon, nastojeći da drži sve zapovesti. Ali njegov mir, koji se temeljio na delima zakona više puta ga je izneverio, i doneo mu mnogo tuge i žalosti u srce. Hteo je bez opravdanja kroz milost da vodi čist i svet život, a zaboravio je na Reč Gospodnju koja kaže: "Bez mene ne možete ništa činiti." (Jovan 15:5). Njegovi susedi su ga hvalili čudeći se kako je promenio svoj život, zbog čega je on bio naročito ponosan.

To je trajalo godinu dana. Banjan piše o tom vremenu: "Nisam poznavao ni Hrista, ni Njegovu milost, ni veru, ni nadu, i da sam u takvom pobožnom stanju umro, ipak bi mi duša propala." Njegova savest je počela da se budi. Počela je da ga grdi što nedeljom zvoni u crkvi samo zbog ličnog zadovoljstva. Morao je i to da ostavi. Kroz celu tu godinu nije mogao da se odrekne igranke jer mu je ona bila veliko uživanje. Pored svega toga, ipak je mislio da Bog mora da bude potpuno zadovoljan sa njim zbog njegove dobrote.

"Ja nesrećan čovek," govori Banjan, "sve to vreme bio sam u potpunom neznanju o Gospodu Isusu Hristu, i nastojao sam da svojom snagom zadovoljim Božiju pravednost, i propao bih zauvek da mi Bog nije bio milostiv."

Pored njegove lične oholosti, pretila mu je opasnost zbog toga što su ga drugi hvalili. Satana je lukava zver koja pokušava da dokaže čoveku da su razni crkveni običaji novo rođenje, te se mnogi prevare tim đavolskim lukavstvom i večno propadnu.

Gospod ga je izbavio iz tih zamki na čudan način. Banjan je kao

izgubljena ovca pošao svojim putem, ali milostivi Gospod ga je tražio i našao. Gospod ima mnogo načina na koje privlači k sebi izgubljenu dušu!

Po Božijem proviđenju Banjan je jednom poslovno otišao u Bedford. Čuo je u jednoj ulici kako neke žene razgovaraju o duhovnom životu. Jako ga je začudilo kad je čuo kako živo razgovaraju o novom rođenju, o delovanju Božije milosti u njihovim srcima, o lukavstvu i propadljivosti njihovih srca, o tome kako ih je Gospod Bog svojom ljubavlju milostivo našao, i putem kakvih obećanja iz Božije Reči su se obratile Bogu, te kakvu radost i utehu sada uživaju u svojim dušama. Pričale su i o svojoj grešnosti i o pokvarenosti svojih srca, bojeći se svoje sopstvene pravednosti koju su nazivale "krpama zgaženim na putu" i da je u svojoj pravednosti nemoguće stati pred Božije lice. Banjan je uvideo da su te žene našle nov život. Tako su milo govorile o Svetom pismu da još nije čuo nijednog sveštenika da tako propoveda, i na njima se jasno videlo blaženstvo njihovog duhovnog života. Srce je počelo da mu podrhtava i duhovne oči su mu se otvorile. Koliko god je bio pobožan nije nikad čuo propoved i govor o novom rešenju, nije nikad poznavao utehu Božije Reči, ni Božijih obećanja, kao ni lukavstvo i izopačenost svoga pokvarenog srca.

Sad je uvideo da nije spašen. Na poslu je često mislio o njihovim rečima i često je odlazio u zajednicu dece Božije – žedan kao košuta žive vode – Božije istine i pravde. (Ps. 42:1,2). Božija Reč je počela sve više da deluje na njega. Što je više čitao to je više žedneo za Božijom pravdom i istinom. U njegovom duhu se otkrio novi život, i ništa nije moglo da ga odvrati. Našao je blago – dragoceni biser. Uvideo je svoju slepoću i bezbožnost u kojoj je ranije toliko bio pobožan.

Čim se upoznao sa onima koji ljube Gospoda, ostavio je svoje najmilije prijatelje koji nisu hteli da pođu sa njim tim novim putem. Satana je nastojao da ponovo ugasi to novo svetlo koje je Gospod zapalio u

njegovom srcu. Podigao je veliku buru iskušenja protiv njega da bi ga opet potčinio svojoj moći. Banjan još nije bio utvrđen u nauci Svetoga pisma, zato ga je svaki vetar krive nauke ljuljao. U to vreme je došao do nekoliko spisa lažne i opasne nauke sekte Rentera.(1) Oni su uživali potpunu slobodu tela, i ugađali svojim telsnim zahtevima i strastima. Na taj način su zaveli mnoge, čak i one koji su bili jako pobožni. Tako se na žalost zapleo u tu sektu i taj pobožni čovek kroz koga je Banjan uzverovao. Popuštajući svome telu, čovek je toliko duboko pao da je na kraju odricao i Boga i dušu. Banjan je bio mlad, a nauka Rantera privlačna – ali Svevišnji nije dao da Banjan propadne. Molio se: "Gospode! Ja sam nerazuman, ne umem da raspoznajem put istine i laži, zato me nemoj ostaviti u mojoj slepoći. Ako je ta nauka od Boga, ne daj da je zanemarim. Ako je od Satane, ne daj da u nju zapadnem." Gospod je u svojoj milosti uslišao njegovu molitvu, te je brzo uvideo bezbožnost renterske nauke. Ko se ne oslanja na svoju mudrost već čeka na Božije vođstvo, ko ima Gospoda za svog vođu u mladosti, taj neće biti zaveden, nego će srećno nadvladati sve lažne nauke telesnosti.

Blago čoveku kome Reč Božija osvetljava put! Kome je Biblija kompas na uzburkanom moru ovog sveta, taj se neće nikad izgubiti. Banjan nije bio obrazovan čovek, nije bio vešt u verskim stvarima. Zato mu je bilo od velike koristi što je celim srcem prionuo uz Sveto pismo. Božija Reč nas čuva od uticaja lažne nauke, ona nas izbavlja iz satanske zamke telesnog uživanja. Kada nam dođu krive nauke bilo koje crkve ili sekte, kad na nas navale strasti našeg tela, stavimo sve na kamen Božije Reči i odbacimo sve što se protivi Božijoj nauci. Neka se Biblija sama tumači kroz vođstvo Božijeg Duha i molitvu.

Sada je Banjanu Sveto pismo bilo jako dragoceno. Poslanice apostola Pavla mu nisu više bile dosadne, ali čitajući sam, opet je zapao u sumnju. Nije shvatio značaj vere i nije mogao da razlikuje između vere koja spasava i vere koja čini čuda. Mnogi veruju da ih je Gospod spasao, ali ne primaju dar vere da čine čuda. (1. Kor. 12:8,9). Čovek

može da bude spašen bez takve vere ali bez spasavajuće vere ne može. Banjan je video da njegova vera ne čini čuda pa je počeo da se dvoumi nad samim sobom, ne znajući da li je veran ili nije. Satana ga je kušao u vezi vere govoreći mu: "Ako imaš veru, učinićeš neko čudo – ako ne učiniš čudo nemaš vere."

Jednoga dana dok je bio na putu od Elstoa u Bedford, Satana ga je nagovorio da isproba svoju veru. Na putu se nalazila bara i došlo mu je da kaže bari da se osuši. Ako ga voda posluša i bara se osuši, ima veru, ako ne, nema veru. Već je hteo da kaže: "Osuši se!" kad se setio da mora prvo da zamoli Gospoda pa tek onda to učini. Kad mu ni posle molitve nije bilo jasno šta da radi, ostavio je to za drugi put. Dok je tako sumnjao, posmatrao je radost vernog naroda sa velikom žudnjom. Tada je nastojao da stupi u crkvu među decu Božiju, ali i tu ga je neprijatelj varao govoreći da za njega nema više milosti, da on ne može da pripada vernom narodu, itd. Od te njegove sumnje izbavio ga je Gospod kroz reči evanđelja po Luki 14:22,23, koje govore: "Mesta još ima." Te reči su ga toliko utešile i ohrabrile da više nije nikad sumnjao u to da li ga je Isus primio ili nije. Znao je da je i njemu Gospod pripremio mesto.

Kada se oslobodio tih sumnji, bio je opet kušan na drugi način. Otac nebeski na razne načine poučava svoj narod, pokazujući mu da ne može ništa svojom silom i da mora potpuno da se osloni na Njega. Banjan piše o tome: "Nisam bio bez svojih iskušenja – iskušenja od Satane, iskušenja u mom srcu, od mojih prijatelja i telesnih poznanika, ali hvala Bogu, Gospod me je izbavio iz svih tih napasti, i pokazao mi naglu smrt i dan strašnoga suda." Satana je bacio mnogo vatrenih strela na njega. Bog je dozvolio mnoge napasti na svoje izabrane sluge da bismo mi videli njihovu veru i pobedili ne klonuvši u svojim iskušenjima. Sam Gospod je bio kušan da bi nama koji prolazimo kroz iskušenja, mogao da pomogne.

Jedne nedelje se naročito utešio. Slušao je propoved na tekst Pesme

nad pesmama 4:1–4. "Lepa ti si draga moja, lepa ti si." Propovednik je naročito podvukao reči: "draga moja." Dalje tačke o kojima je govorio bile su: 1) Da je Crkva, kao i svaka spašena duša Hristova draga, ako i nema prave ljubavi. 2) Hristovu ljubav ne može ništa zameniti u životu čoveka. 3) Svet pazi na Hristovu ljubav. 4) Hristova ljubav prema spašenoj duši kada se nađe u nevolji. 5) Hristova ljubav je jednaka kako na početku tako i na kraju. Na Banjana je najviše uticala četvrta tačka u kojoj je propovednik između ostalog rekao: "Ako je to tako da je spašena duša Hristova draga i onda kad doživljava razna iskušenja, onda budi sigurna, svaka dušo koja padaš u razne nevolje i onda kad već misliš da je Gospod sakrio svoje lice pred tobom, da si ipak Hristova draga."

Taj dan je za njega bio dan radosti. Neprestano su mu u ušima odzvanjale reči: "Ipak si Hristova draga." O tome piše: "Primio sam tu reč koja je tako milo i radosno zvučala u mom srcu – ti si moj i ništa te neće rastaviti od moje ljubavi."

Posle toga Banjan je bio miran i radostan u Gospodu, ali iskušenja nisu prestala. Bio je kušan na razne načine i mučen u sebi. On piše: "Mesec dana posle te utešne propovedi, na mene su nasrnule mnogo veće bure i talasi. Prvo mi se približio duh ruganja i huljenja protiv Boga, Hrista i Svetoga pisma." U njegovom srcu je došlo do sumnje da li postoji Bog. Ko zna da li je Sveto pismo istinita knjiga? Dalje mu je došlo pitanje: "Zar muslimani, kojih ima toliko, ne znaju put u nebo, ako postoji? Zar samo mi, šaka vernih da budemo spašeni a svi drugi da propadnu?" Kada je čitao poslanice apostola Pavla pomislio je: "Ko zna da možda Pavle, budući tako mudar, nije druge varao?"

Bio je mučen takvim gadnim kušnjama od jutra do mraka, i to opisuje ovako: "Mnoge druge i silne napasti na mene navališe." Nemajući mira, došao je do zaključka da ga je Bog ostavio i predao na tako grozne muke. Bio je u iskušenju da ruži Gospoda. Već je zamišljao da je opsednut demonima. Činilo mu se da je kao Saul odbačen od

Gospoda Boga. (1. Sam. 15:26,16:14). U tim mukama je poželeo da bi bilo bolje da je pas ili konj nego li nesrećni čovek o kome Reč Božija govori: "Bezbožnici su kao more uskolebano koje se ne može umiriti i voda njegova izmeće nečistoću i blato. Nema mira bezbožnicima veli Bog moj." (Isa. 57:20).

To neprijatno stanje je potrajalo čitavih godinu dana, ali Gospod nije dozvolio da se Banjan vrati u svet i u blato greha. redovno je išao na Bogosluženja, ali u njima nije nalazio nikakve radosti. Propovedi kao i čitanje Svetog pisma nisu nimalo uticali na njega. Misli su mu uvek bile rastresene. Tako je bilo i u molitvi.

To njegovo stanje ga je teralo da se više približi Bogu i da traži Njegovu milost. Njegova nada je bila potkrepljena kroz Reč Božiju: "Ubeđen sam naime, da nas ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, niti kakvo drugo stvorenje, ne može rastaviti od Božije ljubavi, koja je u Hristu Isusu Gospodu našem." (Rim. 8:38,39). Već je naučio napamet neke stihove iz Svetog pisma i oni su ga mnogo hrabrili. "Hoćeš li otsele vikati k meni: Oče moj, ti si vođ mladosti moje?" (Jer. 3:4). Takvi stihovi iz Svetog pisma su mu bili kao najbolji prijatelji koji ga neprestano podstiču na dobro. Iako je ovo teško stanje dugo trajalo, Bog nije ostavio Banjana. Objavio mu se svojom milošću, oprostio mu je grehe i izbavio ga od te napasti.

U to vreme Bog je podigao jednog vernog propovednika i pastira. Zvao se Džon Giford (John Gifford)(2), koji je kroz propovedi i učenje mnogo utvrđivao Banjana. Naučio je od njega da ništa ne prima za istinu ako to Bog ne posvedoči kroz Svetoga Duha. Zato je Banjan kasnije isticao u svojim propovedima da ljudi ništa ne primaju kao istinu što ne bi bilo u skladu sa Božijom voljom, i da uvek mole Boga da im pokaže da li je ono što čuju kad se propoveda prava nebeska istina. Sada je njegova duša išla od jedne Božije istine do druge, i bilo mu je sve tako jasno, milo i dragoceno. Hristos mu je postao dragocen od vitlejemskih jaslica

pa sve do Njegovog drugog slavnog dolaska.

Razne nauke koje su se onda širile uvodile su Banjana u veće razmatranje Božije Reči. Sam kaže: "O prijatelji, vičite k Bogu da vam objavi Isusa Hrista; nikoga nema koji bi vas mogao učiti kao On." Gospod mu je otkrivao mnoge istine koje su ga najpre uznemiravale, tako da ga je nekad mučio teret greha, sve dok ga Gospod ne bi opet poškropio svojom krvlju i dao mir i pokoj. On govori o tom vremenu: "Sada mi se sigurnost spasenja zapečatila zlatnim nebeskim pečatima. Kako bih sada želeo da bude sudnji dan i da već mogu da uđem u Božiji mir." Jednom mu je došlo do ruke tumačenje Pavlove poslanice Galatima od Martina Lutera, iz koga je video da je i Luter prolazio kroz takve duševne borbe. To je dobro uticalo na njegov duhovni život, jer je to tumačenje dolazilo kao iz njegovg srca.

Tako je Banjan uživao mir i sve veću radost u Gospodu – ne misleći da ga Gospod time priprema za još jači talas napasti i iskušenja. Uskoro je bio iznenada zahvaćen burom nevolja. Dolazio je u naročito iskušenje da proda Hrista za stvari ovoga sveta. Takva pomisao je za njega bila strašna, jer je znao da ne sme da se odrekne Hrista. Nekad je neprijatelj sa velikom silom navaljivao na njega vičući: "Prodaj Isusa! Prodaj Ga!" Banjan se hrabro borio i odbijao Satanu mislima: "Neću Ga prodati ni za hiljade svetova!" Jednom je ipak popustio u svojim mislima, i to je Satana odmah iskoristio da ga žestoko napadne, ukazujući mu na to kako je Juda prodao Hrista. Tada je Banjan opet bio kao ptica koju je lovac ranio iz puške. Bio je usamljen – kao da je izgubio spasenje i da zato mora odmah da propadne. Toliko je slabo čovečije srce. Ko može da shvati dubinu naše propadljivosti i pokvarenosti? Ko može razumeti Satanino lukavstvo i nagovaranje?

Ali, u to vreme je i Božija Reč jako uticala na Banjana. Gorele su mu u duši ove reči: "Da ne bude ko bludnik ili nesvet kao Isav, koji je za jedno jelo prodao svoje prvorodstvo. Znate, naime, da je on kasnije, kada je želeo da nasledi blagoslov, bio odbijen, jer ne nađe mesta

pokajanju, iako ga je sa suzama tražio." (Jev. 12:16,17). Činilo mu se da je on kao Isav, i nekoliko meseci se mučio pod tim teretom, dok mu odjednom kao iskra nebeska rasvetli srce reč koja glasi: "Krv Sina njegova Isusa Hrista čisti nas od svakoga greha." (1. Jov. 1:7). To je bila reč u najbolje vreme, i kao što je već hiljade hiljada umirila i dovela na Hristove grudi, tako je i Banjanovo srce utešila, ali samo za kratko vreme. Jer posle malog zatišja Banjan je opet osetio strahotu greha. Činilo mu se da je počinio greh koji ne može da se oprosti, (Marko 3:28,29), i da ga je Bog zauvek odbacio. Setio se Davida da je i on sagrešio i da mu je bilo oprošteno, ali se ubrzo setio da je David zgrešio protiv zakona, ali on siromah, protiv evanđelja i Posrednika, zato što je prodao Spasitelja. "Ah, samo je jedan greh koji ne može da se oprosti," mislio je Banjan, "zar to moram biti ja koji sam ga počinio? O, nesrećni čoveče!" Ta misao ga je dovodila do ludila. U ušima su mu užasnim glasom odzvanjale reči: "Znate da je potom odbačen!" Pored toga morao je da gleda kako se drugi greju u Božijoj ljubavi, radujući se u svom spasenju, iako nisu bili bolji od Njega. Divna obećanja Svetoga pisma su svetlela kao sunce, ali ne da njega greju, nego da u njihovoj svetlosti vidi blaženstvo drugih, kojima je Bog milostivo delio blagoslov. Video je da Bog ima u svojim rukama sve slasti kojima daruje svoje izabrane, ali ujedno da na njih dopušta i svakojake nevolje kroz koje bi se ponizili, a ne da bi se predali grehu. Pustio je da padnu: Davida, Jezekilja, Solomona i Petra, ali ne u pakao, nego da bi ih ponizio i opet učinio srećnima i blaženima. Kroz takvo razmatranje Božije Reči Banjan je postao još jadniji, jer je sebe stalno upoređivao sa Judom koji je prodao Hrista i koji nije našao oproštenje.

Da bi izišao iz tog stanja počeo je da razmišlja o tome da neće biti nikakvog suda, a ukoliko ga bude da mu svakako neće uteći i zato je najbolje da ni o čemu više ne misli. Ali hvala Bogu, Banjan nije mogao nigde da nađe mira svome srcu, već samo u Bogu. Shvatio je da neprijatelj pokušava na sve načine da odvrati duše od Hrista i da ih upropasti, te zato nije prestao da se moli, iako mu je neprestano odzvanjalo u ušima: "Kasno je!" U to vreme mu je u ruke pala knjižica u

kojoj je pisalo kako je otpao od Gospoda Frančesko Spijera(3). O toj knjižici Banjan govori: "Bila je mome umornom duhu kao so na ranu. Svaka reč te knjižice, svaki Spijerov uzdah i sve što je činio – njegov plač, njegove molitve, škrgutanje zuba, njegov užas i borba, malaksalost i umiranje pod moćnom desnicom Gospoda Boga Svevišnjega – to je bilo sve kao nož i mač za moju dušu." Naročito ga je pogodila njegova bolna izreka: "Čovek zna početak greha, ali ko će iskazati njegove posledice?" Više puta ga je Božija Reč nežno prizivala Gospodu: "Rasuću kao oblak prestupe tvoje i grehe tvoje kao maglu; vrati se k meni jer sam te izbavio." (Isa. 44:22). Ali ga je uvek rušila reč: "Odbačen je... ako je i sa suzama tražio." Čudnovato je kako Banjan tako dugo nije mogao da nađe mir svojoj duši. Te borbe su trajale čitavu godinu: tuga, žalost, užas. No s vremena na vreme poneka reč iz Svetog pisma ga je tešila i veselila. Jednom se ohrabrio i poverio jednom starom hrišćaninu svoju borbu i strah da je sagrešio protiv Duha Svetoga i da ne može da mu bude oprošteno. Taj stari hrišćanin, umesto da ga iz toga izvede, utvrdio je Banjana u njegovom očajničkom stanju i tako mu oduzeo svaku želju da se još nekome poveri.

Tu nalazimo veliku pouku o tome kako da postupamo sa dušom koja živi u nedoumici i traži Božiju milost. T. Vinderling (T. Winderling) kaže: "Niko koji nad svojim grehom plače i tuži nije odbačen i zaboravljen od Boga."

Jednoga dana Banjanu se učinilo da čuje glas: "Zar nećeš da budeš opravdan kroz Hristovu krv?" "Hoću!" Odgovorio je radosno. Onda je shvatio da mora sa svim svojim jadima da ide Hristu što mu je bilo teško. Kako da ide onome koga je toliko odbacivao? I misleći tako o Hristu i Njegovim obećanjima, nije nalazio mir i radost u svojoj duši, već tugu i žalost, iako je znao da jedino Gospod može da mu pomogne. Moć njegovog greha mu je zaslepila oči. Satana ga je opet plašio govoreći: "Isus bi morao ponovo da dođe radi tebe da plati za toliki greh." Sve je to bila samo nevera, ali svaki put u drugom obliku.

Prvo nije verovao u Božiju milost, sad mu se opet činilo da Hristova smrt na Golgoti nije dovoljna i za njega. Njegov greh mu je izgledao tako veliki da ni Isusova smrt nije bila dovoljno jaka da ga očisti. Tako je Banjan dugo lutao kao brod bez kormila u sumnji i neveri – pustinjom ovoga sveta. Ljuljao se kao čamac na svakom vetru i zanosio se talasima krive nauke, tako da nam istorija njegovog obraćenja služi kao opomena da se ne damo tako dugo varati od Satane, a ko se nalazi u blatu neverja i sumnje neka traži pomoć samo u Gospodu.

Posle tih velikih duhovnih nemira i borbi, Banjan je ipak našao mir u Hristu, i poznao da je konačno spojen sa Isusom. Usled tog spajanja Isusova pravednost je postala njegova pravednost i Isusove zasluge su postale njegove zasluge. Tada je rekao: "Sada mogu da vidim sebe istovremeno i u nebu i na zemlji. U nebu u svom Hristu, koji je moja pravednost, a na zemlji u svom telu." Tako je dakle borba bila svršena. Banjanovo neverje i sumnje su prestale, a zavladali su mir, radost i uteha. Sada je trebalo da se utvrdi u svom duhovnom životu.

On smatra da su dva glavna uzroka njegovih dugih nemira nastala iz sledećih razloga:

1) Kada je bio izbavljen od jedne napasti nije se ozbiljno i istrajno molio Bogu: "Ne uvedi nas u napast!" Zadovoljavao se trenutnim oslobođenjem, a nije se molio za uklanjanje napasti i iskušenja; velikim gresima treba velika milost. dolazio prestolu Božije milosti, te je tako ostao bez sile, milosti i pomoći.

2) Kušao je Boga tražeći znake i čuda, umesto da je kao dete verovao Njegovoj Reči. Banjan se seća tih raznih iskušenja i poteškoća sa zahvalnošću. Bio je u njima isproban i Božija ljubav prema njemu se pokazala kao jaka i moćna, iako je sam bio tako grešan i jadan. On sam govori: "Nisam shvatio dubinu milosti, ljubavi i blagodati pre velikih napasti i iskušenja; velikim gresima treba velika milost. Gde je krivica

velika i strašna tamo se takođe duši javlja velika i silna Božija milost u Hristu Isusu."

Kada je 1655. godine napunio dvadeset i sedam godina, bio je primljen za člana Gospodnje crkve u Bedfordu.(4) Pošto je , stupio u crkvu kao punopravni član, doživljavao je naročito veliku radost u Večeri Gospodnjoj. Ali upravo to, Satana je upotrebio da ga kuša. Kušao ga je tako da želi u svom srcu da Večera Gospodnja ne bude nekima na blagoslov već na osudu. Banjan je kasnije uvideo uzrok te kušnje u tome što on sam nije dolazio na Večeru Gospodnju čistoga srca.

U to vreme Banjan se razboleo od tuberkoloze. Bolest mu je pokazala blizinu smrti, te je počeo da ispituje stanje svog duhovnog života. Njegovu osetljivu savest je uznemiravala najveća hladnoća, nemarnost i lenost u hrišćanskim dužnostima kao i nedostatak ljubavi prema Bogu, Njegovim putevima i Njegovom narodu. Tada se pitao: "Zar je to rod tvoga hrišćanstva?" i strašno se uplašio nad sobom i malo je falilo da opet sve izgubi. Tada mu je Gospod doviknuo kroz Reč Svetoga pisma: "Opravdavaju (se) za badava njegovom blagodaću – na osnovu iskupljenja u Hristu Isusu." (Rim. 3:24). Ta reč ga je dirnula i probudila iz njegove malaksalosti. Kao da je sam Gospod Bog progovorio njegovom uplašenom srcu: "Grešniče, zar misliš da ja radi tvojih greha i tvoje slabosti ne bih mogao da spasim tvoju dušu? Ja gledam na moga Sina, a ne na tebe. Sa tobom ću postupati po Njegovim zaslugama a ne po tvojim." To otkrivenje ga je mnogo utešilo, jer je shvatio da temelj našeg spasenja nije u nama, nego u jedinorodnom Sinu Božijem, sa kojim je Bog potpuno zadovoljan. Spašen samo po milosti! To shvatanje ga je učinilo potpuno srećnim. Od tada je veselo gledao prema svojoj smrti, pošto je postao naslednik Božije slave, i tado pobedio neprijatelja rečima: "Smrti, gde ti je pobeda? Smrti gde ti je žalac?" (1. Kor. 15:55).

Promena koju je Bog učinio sa Banjanom je poboljšala njegovo stanje i postala očigledna vernim i iskusnim hrišćanima u bedfordskoj crkvi.

Borbe i napasti kroz koje je prolazio od svog obraćenja za tih dugih 5–6 godina učinile su od dvadesetsedmogodišnjeg Banjana vernog i opreznog hrišćanina tako da niko nije imao razloga da prezire njegovu mladost. Kada su starija braća videla darove koje je Banjan od Boga primio, želela su da on progovori po koju reč na biblijskim časovima, što je bilo na blagoslov prisutnima. Starija braća su ga vodila sa sobom kada su išla da svedoče po okolnim mestima, i tu je Gospod pokazao da je Bajanu mnogo poverio. Kada je to crkva primetila, molila ga je da na javnim bogosduženjima propoveda Hrista. Stotine ljudi je dolazilo iz daleka da sluša njegove propovedi, naročito kada su čuli istoriju njegovog obraćenja i moć kojom ga je Bog pratio. Mnogi su kroz njegove propovedi našli Gospoda. U početku Banjan nije mogao da veruje da bi Bog kroz takvog jadnika za kakvoga je sebe smatrao, mogao bilo koga da dovede k sebi, ali mnogi su mu rekli kako su kroz njegove propovedi našli Gospoda. Kad je Banjan uvideo da reči koje izgovara omekšavaju kamena srca, i da mnoge suze teku niz obraze grešnika – veoma se obradovao. To mu je bio pravi dokaz da ga je Bog pozvao u službu.

Tema njegovih propovedi je uglavnom bila njegovo lično iskustvo sa Gospodom. Na početku svojih propovedi bio je kao buditelj koji je budio iz sna greha. Propovedao je strogost zakona i veličinu prestupa i greha pod čijim teretom se i sam nalazio. On piše: "Kao onaj koji se izvlači iz groba bio sam poslan da propovedam mrtvima u grehu. Duša mi je još bila vezana lancima a propovedao sam slobodu onima koji su živeli pod teretom greha. U mojoj savesti je goreo oganj mojih krivica pred kojima sam opominjao slušaoce. Taj teret greha me je često pratio sve do propovedaonice gde je bio skinut sa mene do završetka propovedi. Posle propovedi koja je bila u potpunoj slobodi duše, moja potištenost i osećanje greha bi mi se opet povratili. Ipak me je Gospod Bog vodio napred svojom silnom desnicom, jer ni moji gresi, ni crni pakao nisu mogli da me zaustave u radu za Gospoda."

Tako je Gospod vodio Banjana dve godine. Zašto ga je vodio na tako

čudan način? Zašto mu je dao da okusi toliko gorčine, straha, nevolje? Zašto nije oslobodio njegovu sa–vest tereta krivice? Gospod je znao kako treba da postupa sa svojim slugom. Njegove propovedi su bile silne i žive i mnogi su se obratili Bogu. Banjan se tešio velikom ljubaznošću i ljubavlju svojih slušalaca. Ti uspesi u radu su mogli lako da ga dovedu do duhovne oholosti i slavoljublja – zato je milostivi nebeski Otac radije ostavio Banjanovo srce opterećeno i u strahu, da ga ne obuzme oholost koju nikada ne može da upotrebi za svoje oružje. "Jer Bog se suprotstavlja oholima, a poniznima daje milost."

Posle dve godine Banjan je mogao da propoveda Božiju Reč sa većom radošću i mirom u duši. Propovedao je Hrista veoma vatreno i pokorno se molio Bogu sa velikim strahopoštovanjem da seme Njegove Reči ne padne na neplodno tlo. Za vreme propovedi osećao je naročitu silu i činilo mu se da anđeo Gospodnji stoji iza njega hrabreći ga. Jednom je propovedao da se spasenje prima od Gospoda Isusa bez dela zakona, i usred propovedi je povikao silnim glasom kao u duhu: "Ja verujem i osvedočen sam!"

Ako je ko od vernih otpao, što se više puta događalo, Banjan se više žalostio nego da mu je rođeno dete umrlo. Jer je to zaista najveća žalost za vernog slugu Božijeg kada jedna ovca iz njegovog stada zađe s puta u greh i svet; kao što je najveća radost kada se jedna duša obrati i primi Hrista za svoga Gospoda.

Iskustvo u veri

Banjanovo iskustvo je iskustvo svih vernih propovednika Božije Reči. On kaže: "Imao sam želju da odmah propovedam tamo gde sam mislio da bih mogao nešto da učinim za Gospoda. Neke duše su mi naročito ležale na srcu i ja sam žarko želeo da se one obrate. Takve duše su mi bile date kao plod moga rada. Shvatio sam isto tako da je reč u

propovedi donela više ploda nego reč u običnom razgovoru. Kad sam mislio da nisam imao nikakvog uspeha, tada sam najviše postigao. Drugi put sam mislio da ću sve da zadobijem ali nisam zadobio nijednog. Gde god je Gospod počeo da spasava duše tu je i Satana počeo strašno da napada. Više puta, kada je Satana najviše napadao, najviše duša se obratilo Gospodu."

Banjan je želeo da propoveda evanđelje na mestima za koja niko nije mario. Kada nije video željeni rod svoga truda mnogo se žalostio. U tom radu je došao do raznih iskušenja. Nekad ga je Satana nagovarao: "Nemoj da uzmeš taj tekst za propoved jer te on osuđuje. Sam si sagrešio protiv njega." Kada je ipak govorio o tom tekstu, Satana ga je opet nagovarao da mimoiđe one stroge istine jer će govoriti protiv sebe. Gospod ga je i u tome sačuvao tako da bi radije umro nego da izvrće istinu Božije Reči. Ako je bio kušan da sebe uzvisi, Gospod mu je oduzeo svu radost. Jednom je propovedao sa naročitim žarom. Posle propovedi prijatelji su mu rekli da je divno propovedao, na šta je on odgovorio: "Ne treba o tome da mi govorite, jer mi je to Satana već rekao pre nego što sam sišao sa propovedaonice."

Protivnici Božije istine

Banjan je imao mnogo protivnika, naročito među sveštenicima državne crkve i među lekarima, koji su ga mrzeli. Brzo su potekle za njim svakojake glasine i strašna ogovaranja – da je tajni jezuita, da je fanatik, vračar i preljubnik. Govorili su da ima dve žene i svašta drugo. Banjan se radovao što lažu protiv njega radi imena Gospodnjega i govorio je da su njihove kletve njegova slava. Gospod je sve to dozvolio na svoga slugu, jer je hteo da bude živ i veran radnik u Njegovom vinogradu, a ne samo mrtvo zvono koje zaludno zvoni. Tako je prolazio Banjanov život sve do 1660. godine kada je Engleska postala kraljevina. Tada je bilo zabranjeno svim crkvama, osim

državne crkve, da se okupljaju i održavaju bogosluženja. Banjan je kao siromašni propovednik okupljao svoje verne po raznim skrivenim mestima i utvrđivao ih u veri i istrajnosti na putu Gospodnjem.

Banjan u zatvoru

To nije dugo potrajalo. Dvanaestog novembra 1660. godine, Banjan je pozvan u Samsel da propoveda. Dok se molio došao je stražar i odveo ga pred sudiju Vingejta (Wingate), koji je pitao stražara šta je Banjan radio kad ga je uhapsio. Kada je stražar odgovorio da se molio Bogu, sudija je odgovorio:

– Zašto se ne bavite svojim zanatom, jer to što sada radite zabranjeno je zakonom? – Tada je potekao sledeći dijalog:

– Cilj moga propovedanja je da budim ljude na dobra dela, da ostave greh i da se drže Hrista, jer će inače propasti. Ovo činim dragovoljno; bavim se svojim zanatom i uz to propovedam Božiju Reč. – Odgovorio je Banjan.

– Ja ću učiniti kraj vašim skupštinama. – Reče sudija ljutito.

Kada je sudija hteo da pusti Banjana, jer su mnoga braća htela da plate jemstvo, on Je to odbio, pošto je sudija napomenuo da i pored toga neće smeti da propoveda Božiju Reč. Tada je u sudnicu ušao neki dr Lindejl (Lindale) koji je upitao Banjana odakle mu pravo da propoveda. Banjan je odgovorio:

– Svaki hrišćanin je dužan da služi onim darovima koje je od Boga primio.

– Čitao sam da je neki Aleksandar kotlar (Banjan je takođe bio kotlar), učinio mnogo zla i sa kojim su apostoli imali mnogo nevolja. – Rekao je dr Lindejl.

– I ja sam čitao o mnogim farisejima i zakonicima koji su svoje ruke umrljali Hristovom krvlju. – Uzvratao je Banjan.

– Vi ste takav zakonik, – reče Lindejl, – jer se dugo molite samo da biste ulovili udovičke domove.

– Kad biste vi dobijali za svoje propovedi i molitve onoliko koliko ja dobijam, ne biste bili toliko bogati.

Banjan odgovara pred sudom

Tada su odveli Banjana u bedfordski zatvor. Banjan je odbio sve ponude od braće da polože otkupninu za njega, jer je znao da Bog želi da bude u zatvoru. Saslušavanje je trajalo sedam nedelja. Optužba protiv Banjana je bila sledećeg sadržaja: Sa satanskom namerom se udaljavao od svih bogosluženja, te je sam održavao mnoge nezakonite sastanke i time stvarao nemir u kraljevini, što se protivi kraljevskoj naredbi. Sudski službenik je pročitao optužbe i upitao Banjana šta ima da kaže.

– Što se tiče prve tačke u optužbi, moram da naglasim da sam marljivo odlazio u Crkvu Božiju. Po milosti Božijoj član sam Crkve kojoj je glava Hristos. – Reče Banjan. Da li odlazite u crkvu na bogosluženja? Znate šta ja mislim, u crkvu koja je zakonom priznata. – Pitao je predsednik suda Kilin (Keelin).

– Ja tamo ne idem.

– Zašto?

– Zato što to Božija Reč ne naređuje.

– Ali zapovеđeno nam je da se molimo Bogu.

– Da, ali ne iz knjižice – iz molitvenika.

– Nego kako?

– Duhom – kao što apostol kaže: "Moliću se Bogu duhom, a moliću se i umom. (1. Kor. 14:15).

– Mi možemo da se molimo duhom i umom iz molitvenika.

– Molitve u molitveniku su napisane od ljudi, i nisu pobuđene u našim srcima Svetim Duhom. Apostol ne kaže: "Moliću se duhom i umom iz molitvene knjižice." – Reče Banjan. Tada je drugi sudija progovorio:

– Šta mislite da je molitva? Mislite li ako se kaže pred ljudima nekoliko lepih reči, da je to molitva?

– O, ne! Ljudi mogu nešto lepo i značajno da kažu, a ipak da se pri tom ne mole. – Odgovori Banjan. – Ko se moli Bogu taj izliva svoje srce pred Njim kroz Isusa Hrista, i želi samo ono što mu Duh Sveti pokaže u srcu za potrebno. A to se čini bez molitvene knjižice.

– Ko može da zna da li vi nešto ne napišete na papir pre nego što se sastanete, a onda to čitate pred narodom?

– To nije naš običaj.

– Ali ipak je potrebno da se upotrebljavaju molitvenici i crkveni običaji. Šta imate protiv molitvenika?

– To što nije određeno u Svetom pismu da se iz njega moli. Molim vas, pokažite mi jedno mesto u Svetom pismu gde se preporučuje da se molimo iz molitvenika i ja ću odmah početi da se molim iz njega.

Izneli su zatim još mnogo ovakvih neosnovanih optužbi i rugali mu se govoreći da ga je Satana zaslepio. Kilin je zapovedio da mora da ostavi propovedanje, jer je to dužnost sveštenika koji su po zakonu postavljeni, a on treba da se drži svog kotlarskog zanata i da se ne meša u svešteničku službu. Osuda je glasila: Morate ponovo u zatvor na tri meseca, pa ako ni posle toga ne budete hteli da idete u crkvu, i ako ne budete prestali sa propovedanjem, bićete protera–ni iz zemlje, a mogli biste i glavu da izgubite."

Posle tri meseca u zatvoru ga je posetio sudija Kub (Coob) koji je nastojao na lep način da ga nagovori da se pokori crkvenim i državnim zakonima, jer bi inače mogao da nastrada. Banjan je na to odgovorio:

– U svemu ću se vladati kako to dolikuje pravom građaninu i vernom hrišćaninu.

– Kralj vam zapoveda da ne održavate nikakve tajne sastanke, jer je to protiv zakona koji je od kralja, a kralj je od Boga postavljen, pa bi zato trebalo da poslušate, jer ćete se inače protiviti Božijoj naredbi.

– Apostol Pavle je u svoje vreme priznavao vlast, jer je od Boga postavljena pa je ipak često bio zatvaran od nje, a na kraju i pogubljen. Gospod Isus je takođe priznao da Pilat ima vlast od Boga kao sudija, pa ga je ovaj ipak predao na smrt. Ima dva puta koji vode k poslušnosti zakonu. Prvi je: "činiti što zakon zahteva." Drugi je: "trpeti što vlast sa mnom čini." Tako su činili Gospod i svi apostoli.

Život i rad u zatvoru

Banjan je našao milost kod čuvara zatvora kao Josif u Egiptu. Prijatelji su mogli često da ga posećuju i sam je mogao više puta da ide kući. Progonstva vernih su bila sve žešća, a žrtve inkvizicije su punile zatvore, tako da je sa Banjanom u ćeliji bilo i do 60 ljudi koji su bili zatvoreni zbog svoje vere. Banjan im je radosno propovedao i hrabrio u Gospodu. Uz to je pisao knjige koje su svetu donele više blagoslova nego da mu je bilo dozvoljeno da propoveda u najvećim engleskim crkvama. U zatvoru je napisao: "Sveti Grad" (The Holy City), "Ponašanje hrišćanina" (Christian Behavior), "Vaskrsenje mrtvih" (Resurrection of the dead), Neizmerna milost najvećem od svih grešnika" (Grace Abounding to the Chief Sinners), i njegovo najveće delo "Put Hrišćanina" (Pilgrim's Progress).

Sloboda vere

Tako je Banjan proveo dvanaest godina u zatvoru. Za to vreme engleski zatvori su bili puni vernih. Umrlo ih je više od 8 000 u zatvoru. Za vreme progonstva najhrabriji su bili Kvekeri koji nisu prestali da se okupljaju i pored svih pa i najstrožijih zabrana.(5) Iznenada je došao kraljevski proglas 1672. koji je glasio: "Pošto posle 12 godina sva nasilna sredstva nisu pomogla, izdajem kraljevski proglas slobode svim veroispovestima. Svi zatvorenici koji su u zatvorima zbog verskih optužbi, među kojima je i Banjan, puštaju se na slobodu." Banjan piše za zatvor kako je to bilo vreme Božijeg blagoslova, mesto Božije prisutnosti, i u kome je svuda osećao blizinu svoga Gospoda.

Banjan na slobodi

Čim je Banjan oslobođen, bio je izabran i rukopoložen za starešinu bedfordske crkve. Svoj posao je obavljao savesno, propovedajući evanđelje i posećujući bolesne. Bogosluženja su uvek bila dobro posećivana. Kad je boravio u Londonu skupljalo se i do 1 200 ljudi da čuju njegove propovedi koje je držao u 7 ujutro. Među njegovim slušaocima nalazio se i učeni bogoslov Ouen kome je kralj Karlo II jednom rekao: "Ne mogu da shvatim kako vi tako visoko obrazovan čovek slušate propovedi neškolovanog kotlara!" Ouen je odgovorio: "Kad bih ja imao takvu nadarenost i veštinu propovedanja kao taj kotlar, rado bih se odrekao sve svoje učenosti."

Završetak Banjanovog blagoslovenog života

Dugogodišnji boravak u zatvoru je narušio njegovo zdravlje. 1688. godine je bio opasno bolestan. Čim se malo oporavio pošao je da pomiri nekog oca koji je umirao, sa njegovim sinom. Otac je na samrti oprostio svom sinu koji je živeo u Londonu, a Banjan je tada poneo radosnu vest očevog pomirenja sinu u London. Na putu je pokisao, prehladio se i ostao kod svog prijatelja Stradvika (Strudwick). Groznica je trajala deset dana i umro je 31. oktobra 1688. u šezdesetoj godini života.

Banjan je ovako gledao na svoj život: "Od sveg straha najbolji je taj koji je učinjen Hristovom krvlju, a najslađa radost je ta koja je pomešana sa uzdisanjem za Hristom. Blaženo je biti na kolenima pred Bogom, i imati Hrista u naručju. Nadam se da nešto znam od toga.

Do danas poznajem sedam nepravdi u svom srcu: 1) Sklonost ka neverju; 2) Zanemarivanje ljubavi i milosti kako nam je Hristos

pokazuje; 3) Uzdanje u delo zakona; 4) Rastresenost i hladnoća u molitvi; 5) Zaboravljanje onoga za šta se molim; 6) Sklonost ogovaranju; 7) Ništa ne mogu da učinim što mi Bog zapoveda, a da se tome ne protivi moja zla priroda. "Želeći, dakle, da činim dobro, nalazim da za mene važi zakon – da je zlo u meni." (Rim. 7:21). Ovo neprestano vidim, osećam i žalostim se, jer sam njima okružen, no preko svega toga, Božija mudrost upravlja da mi sve bude na dobro, jer 1) Podstiče me na to da se gadim samoga sebe; 2) Čuva me da ne verujem svome srcu; 3) Pokazuje mi nedostatak moje telesne pravednosti; 4) Uči me da se molim Bogu; 5) Pokazuje mi potrebu za obazrivošću i trezvenošću; 6) Opominje me da tražim pomoć od Boga, kroz Gospoda Isusa Hrista, da me On provede kroz ovaj svet."

Tako je o sebi mislio Jovan Banjan. Poznavao je sebe po Božijoj milosti, a poznavao je i svoga Spasitelja.

Banjanovo potomstvo

Od šestoro dece koje je imao sa prvom ženom, ostalo mu je troje: Toma, Josif i Sara. Toma je 45 godina bio član bedfordske crkve gde je više puta i propovedao. Bila mu je poverena đakonska služba. Bio je dobro cenjen zbog ozbiljnosti svoje pobožnosti. Poslednji put se spominje ime Banjan u Bedfordu uz ime njegove praunuke Ane koja je umrla u starosti od 76 godina, 1770. Josif se nastanio u Notingamu, oženio se u bogatu porodicu i stupio u državnu crkvu. Njegov poslednji potomak je bila gđa. Senegarova koja je kao verni član baptističke crkve umrla 1847. godine. Tako je nestalo Banjanovog potomstva, samo nam on svojim primerom u neumornom radu za Gospoda, u veri i predanju Gospodu, svetli kao zvezda danica.

"Zato, dakle, i mi kad imamo oko sebe toliki oblak svedoka, odbacimo svaki teret i greh koji nas lako zapliće, strpljivošću trčimo trku koja nam

predstoji, gledajući na Isusa, začetnika i usavršitelja vere." (Jev. 12:1–2).

---

^1) Izgleda da su Renteri bili jedan ogranak takozvanih "familista" koji su postali od nekog Nikolaja Niklasa koji je došao iz Minstera u Holandiju pa onda u Englesku gde je osnovao "Zajednicu ljubavi," (familia amoris), koja je zapala u svakojake fantazije i kroz celo stoleće stvarala nemir po Engleskoj.

^2) Giford je u svoje vreme bio oficir u kraljevskoj vojsci. Učestvovao je u jednoj pobuni protiv parlamenta, zbog čega je bio sa još jedanaestoro drugih osuđen na smrt. Sestra ga je izbavila iz zatvora, i posle mnogo grešnih dela upoznao je Hristovu moć koja ga je očistila od svih njegovih bezbožnosti, i bio izabran za propovednika Božije Reči, koju je u sili Božijeg Duha slobodno propovedao.

^3) Frančesko Spijera je bio italijanski advokat koji je doživeo Božiju milost u Hristu Isusu. Bio je vatreni branitelj Božije istine tako da se kroz njegov uticaj podigla divna crkva vernog naroda u Citadelu. Kada je papa Pavle III po savetu kardinala Karafija odredio 1542. godine inkviziciju koja je sa velikom silom počela da proganja, baca u zatvor i ubija sve koji su bili probuđeni Božijom istinom i čitali reformatorske spise, te su se zbog tih progonstava i nevolja mnogi uplašili i odrekli vere u Hrista Isusa, među njima je bio i Spijera. I pored toga što je znao kako je to veliki greh i da jedino u Hristu može da nađe milost i oproštenje, ipak je svojevoljno odbacio traženje Boga i njegove milosti, protivio se Svetom Duhu, živeći u svom otpadu u užasnom jadu i očajanju, te je najzad bez mira i pomirenja sa Bogom otišao na svoje mesto kao izdajnik Juda. Tako strašan završetak čoveka otpadnika je mnoge uplašio i učvrstio ih u veri u Gospoda Isusa.

^4) Crkva u Bedfordu je bila sastavljena jedino od vernih. Njen propovednik je bio Giford koji je pre svoje smrti napisao svojoj crkvi jednu poslanicu punu mudrosti i pravog bratskog strpljenja. U toj poslanici on opominje crkvu da za članove prima samo verne i Bogu odane duše koje su u zajednici sa svojim Spasiteljem. Članovi moraju čvrsto obećati da će po Božijoj milosti da žive u ljubavi i da će potpomagati dragu crkvu u svakom pogledu. U tu crkvu je dakle Banjan stupio kao član i bio kršten od samog Giforda koji se ubrzo posle toga (21. avgusta 1656.) preselio u večnost, Gospodu. Banjan je stupio u crkvu sa potpunim predanjem Gospodu, i celog svog života je istrajao u Gospodu šireći Njegovu milost svakome.

^5) U jednom mestu su zatvorili sve muške članove jedne crkve Kvekera da bi sprečili njihova okupljanja na bogosluženja. Tada su se okupile same žene da održavaju službe, a kad su i njih zatvorili njihova deca su počela da se sastaju moleći Gospoda za milost i istrajnost u veri.

GLAVA I

Probuđeni grešnik

Idući pustinjom ovoga sveta,(1) dođoh do jednoga mesta gde je bila pećina.(2) Tu legoh da malo odspavam. Dok sam tako spavao usnio sam san. U snu sam ugledao čoveka u dronjcima, (Isa. 64:6), koji je stajao leđima okrenut svome domu, s knjigom u ruci i teškim bremenom na leđima. (Ps. 38:4; Avak. 2:6; Mat. 11:28). Pogledah i videh kako otvara knjigu i počinje da čita. (Isa. 34:16). Čitajući plakao je i drhtao. Pošto nije mogao više da izdrži, uzviknuo je žalosnim glasom: "Šta treba da činim da bih se spasao?"(3) (Dela 2:37, 16:30; Rim. 7:24).

Neshvaćen od svojih domaćih

U ovakvom nesrećnom stanju vratio se kući, uzdržavajući se koliko je god mogao da njegova žena i deca ne bi primetili njegovu uznemirenost – ali, nije mogao dugo da ćuti, jer mu se tuga stalno povećavala. Na kraju je ženi i deci otvorio svoje srce, te počeo ovako da im govori:

– Draga moja ženo, – reče – i vi, deco mojih bedara, ja, vaš mili prijatelj, imam toliki nemir u srcu zbog tereta koji me jako tišti. Osim toga, saznao sam pouzdano daće ovaj naš grad(4) biti spaljen ognjem sa neba. (2. Pet. 3:10–12; Sof. 1:18, 3:8; Jer. 51:25,26,62). U tom strašnom slučaju, i ja, i ti, moja ženo, i vi dečice moja, svi ćemo da propadnemo ukoliko ne nađemo puta (koji zasad još ne vidim) kojim bi se mogli spasiti.(5)

Njegovi su se jako začudili tome, ne zato što su verovali onome što im je govorio, nego zato što su pomislili da mu je nešto udarilo u glavu. Dakle, pošto je već počelo da se smrkava, i nadajući se da će mu se misli smiriti ako dobro odspava, poveli su ga odmah u krevet.(6) Ali noć mu je bila isto tako mučna kao i dan. Zato, umesto da spava, proveo je noć uzdišući u suzama. (Ps. 6:7, 22:2, 32:4, 38:9). Kada je osvanulo jutro, hteli su da vide kako mu je. Rekao im je:

– Sve gore i gore,(7) – te je opet počeo da im govori, no oni su se oglušili. Mislili su da će mu oterati tugu ako se grubo i neučtivo budu ponašali prema njemu. Ponekad bi ga ismejavali, ponekad bi ga grdili, ponekad bi ga potpuno zapostavljali. On je zbog toga počeo da se povlači sam u svoju sobu, da se tamo moli za njih i da ih žali, (Mat. 6:6), a sebe teši u svojoj tuzi.(8) Šetao bi sam poljima – ponekad je čitao, ponekad se molio. (Ps. 119:176; Plač Jer. 5:21). Tako je proveo nekoliko dana.(9)

Uplašena savest

Videh ga kako šeta poljima i čita knjigu po svom običaju, jako oneraspoložen. Čitajući tako, povika kao i pre: "Šta treba da činim da bih se spasao?"(10)

Evanđelista

Videh zatim kako se osvrće na jednu pa na drugu stranu, kao da je nameravao da beži. No ipak je stajao na mestu, i kako se meni činilo, nije znao kojim putem da krene. Pogledah i videh čoveka po imenu Evanđelista kako mu prilazi i pita:

– Zašto tako kukaš?(11)

– Prijatelju, iz ove knjige koju držim u ruci, vidim da sam osuđen na smrt, (5. Moj. 27:26; Gal. 3:10), a da ću posle smrti izići na sud. (Jev. 9:27). A eto, nisam spreman ni da umrem, a ni na sudu da se pokažem.(12) (Jovan 16:21; Jez. 22:14; Mal. 3:2).

Čim Hrišćanin iz ovoga sveta kreće,
Evanđelista mudri ljubazno ga sreće,
Tumači mu kuda valja poći,
U nebeske dvore, tamo lepo doći.

Evanđelista je tada rekao:

– Zašto nisi spreman da umreš kad je ovaj život pun tolikih nevolja?

– Zato što se plašim da me ovaj teret na leđima ne odvuče dublje od groba te propadnem do pakla. (Isa. 30:33). Prijatelju, kad ne smem u zatvor, još manje smem na sud, a odatle na gubilište. Kada samo pomislim na te stvari, već mi suze idu.(13) – Odgovori čovek.

– Kad je tako, zašto samo stojiš?(14) – reče Evanđelista.

– Zato što ne znam kojim putem da pođem.(15) Evanđelista mu je tada dao savijeni list pergamenta na kome je pisalo: "Bežite od gneva koji dolazi."(16) (Mat. 3:7; Jer. 50:8, 51:6; 2. Kor. 6:17; Luka 3:7,17). Kada je čovek to pročitao, pogledao je Evanđelistu sa zabrinutim izrazom lica i upitao:

– Kuda da bežim?

Onda Evanđelista pokaza prstom preko jednog veoma širokog polja i reče:

– Da li vidiš tamo jedna uska vrata?(17) (Mat. 7:14).

– Ne vidim.(18)

– Da li vidiš onu svetlost?(19)

– Čini mi se da vidim. – Reče čovek.

– Ne skidaj oči sa tog svetla, i idi pravo prema njemu; tamo ćeš videti vrata, a kad pokucaš kazaće ti se šta da činiš.(20) – Reče Evanđelista.

Bežanje i kako su nastojali da ga odvrate

Videh u snu da je čovek počeo da trči. Nije odmakao daleko od kuće, kad su ga žena i deca primetili i počeli da zovu natrag. (Luka 14:26). No čovek je zapušio uši prstima i trčao sve dalje vičući:

– Život! Život! Večni život! – nije se osvrtao nego je trčao pravo preko ravnice. (1. Moj. 19:17; Luka 9:62).

I susedi su istrčali da vide kako beži.(21) Neki su mu se podsmevali, neki su mu pretili, a neki su ga zvali da se vrati. Među onima koji su ga zvali nalazila su se dvojica koji su odlučili da ga vrate silom. Jedan se zvao Uporko, a drugi Vitko.(22) Čovek je već dosta odmakao, no oni odlučiše da ga stignu. Potrčaše za njim i stigoše ga. Čovek je tada rekao:

– Susedi, zašto ste pošli za mnom?

– Da te nagovorimo da se vratiš sa nama! – rekoše oni.

– To ne može, – reče čovek – vi stanujete u gradu Propadu, u kome sam se i ja rodio; vidim da je tako. Pre ili kasnije ćete umreti, pa ćete propasti dublje od groba, do mesta koje gori vatrom i sumporom. Bolje pođite sa mnom, susedi.(23)

– Šta! – uzviknu Uporko – zar da ostavimo svoje prijatelje i sve udobnosti koje uživamo?

– Da, – odgovori Hrišćanin, (jer se tako zvao).(24) – Sve to što ćete ostaviti ne može da se uporedi ni sa najmanjim od onoga što ja tražim. Ako pođete sa mnom i izdržite, biće vam isto kao i meni. Tamo kuda ja idem ima svega u izobilju. (Luka 15:17). Hajdete sa mnom i uverite se da govorim istinu.

– A šta je to što ti tražiš, kad ostavljaš ceo svet da bi ga dobio? – upita Uporko.

– Tražim nepropadljivo nasledstvo, neokaljano i koje ne vene, sačuvano na nebesima, (1. Pet. 1:4; Jev. 11:6), koje će se otkriti u poslednje vreme onima koji ga revnosno traže. (Jev. 13:14). – Reče Hrišćanin. – Ako hoćeš, čitaj o tome u mojoj knjizi.

– Mani se ti te tvoje knjige! – obrecnu se Uporko. – Vraćaš li se sa nama ili ne?(25)

– Nikako! – reče Hrišćanin – jer sam već stavio ruku na plug.(26) (Luka 9:62).

– Hajde onda, prijatelju Vitko, idemo kući bez njega; ima puno takvih budala koje kad im nešto uđe u glavu, zamišljaju da su mudriji od sedam pametnih ljudi.(27) (Priče 26:16).

Na to Vitko reče:

– Nemoj ga ismejavati! Ako je istina što Hrišćanin govori, on onda traži nešto bolje od onoga što mi imamo. Mislim da ću poći sa svojim susedom.

– Zar si i ti poludeo? – iznenadi se Uporko. – Slušaj ti mene, idemo mi natrag! Ko zna u šta će te ovaj smetenjak uvući. Vrati se i opameti se.(28)

– Hajde ti samo sa mnom Vitko, – reče Hrišćanin – tamo ćemo naći ono o čemu sam govorio i još mnogo što–šta slavnog. Ako već meni ne veruješ, pogledaj šta piše u ovoj knjizi. Što se tiče istine koja tu piše, sve potvrđuje krv onoga koji to govori.(29) (Jev. 9:17,19,21; 2. Pet. 1:19).

– Susede Uporko, – reče Vitko, – moram da se odlučim. Hteo bih da pođem sa ovim čovekom i podelim njegovu sudbinu. – Tada se obrati Hrišćaninu: – Ali dobri moj putniče, da li ti znaš put u to poželjno mesto?

– Jedan čovek po imenu Evanđelista mi je rekao da požurim prema onim uskim vratima koja su pred nama, a odatle će nas uputiti dalje. – Odgovori Hrišćanin.

– Hajde onda, dobri prijatelju, pođimo zajedno. – Pristade Vitko te pođoše.

– Idem ja lepo kući, – reče Uporko – što da se družim sa takvim zaludelim i izgubljenim ljudima.

---

^1) Svet je za Hrišćanina pustinja kroz koju vodi put u nebeski Jerusalim. Ovde na zemlji putnik je usamljen, ismejavan, izrugivan, bez prijatelja, ali tamo kuda ide, primiće nagradu za sve svoje patnje. Ko nije na putu još luta u pustinji, bez puta, cilja i pravoga doma.

^2) Bedfordski zatvor i bes neprijatelja mogu da posluže na slavu Gospodu. Neprijatelj je smišljao zlo, a ono je sve ipak ispalo na dobro. Zatvorili su Banjana, a on je u zatvoru napisao ovu divnu knjigu koja toliko godina posle njegove smrti još uvek govori jasnim jezikom mnogima. Ne naređuj Gospodu kojim putem da te vodi! On te dobro vodi, bilo kroz dobro, bilo kroz zlo. Josif je bio prodan u ropstvo, da bi naposletku spasao celu svoju porodicu. Apostol Jovan je bio izgnan na ostrvo Patmos, da bi tamo napisao knjigu Otkrivenja. Dakle, pokoravaj se Božijoj volji.

^3) Tako viče probuđeni grešnik koji u svetlu Božijeg Duha vidi svoju nečistotu. Sva njegova pravednost mu liči na prljavu haljinu. On vidi svoju propast i plaši se Božijeg gneva. Oseća preteško breme svojih greha, okreće leđa svemu što ga je pre privlačilo, mrzak je samome sebi. Sva radost i uživanja mu se pretvaraju u najveću gorčinu, i to zato što mu Sveti Duh ukazuje na veličinu greha i pokvarenosti njegove duše. Muči se zato što ga sve to mnogo opterećuje. Svuda traži olakšanje, da bi se na kraju obratio Svetome pismu, ne bi li u njemu našao put spasenja. Što više čita, to više uviđa koliko su on i njegovi najmiliji daleko od Boga. Do probuđenja dolazi kada Sveti Duh prosvetli grešnika da bi video odvratnost greha i svoju udaljenost od Boga. Da li si se i ti tako probudio? Da li si uvideo svoju grešnost i u želji da se spaseš pitao: "Šta da činim da bih se spasao?" Ili si možda još uvek spokojan u svojim gresima? Ako glas Božijeg Duha još nije uznemirio tvoju savest, ukazujući ti na tvoje strašno stanje, ako još nisi shvatio da si rođen u gradu Propadu, i ako još nisi izišao iz njega – propašćeš.

^4) Ovaj naš grad predstavlja svet, a cilj nam je nebeski Jerusalim.

^5) Probuđeni grešnik prvo vidi svoje grehe i svoju propast, a ne vidi da može sve da mu se oprosti, samo ako se pomoli Svevišnjem Bogu. Tako je kod svih grešnika, počevši od Kajina. (1. Moj. 4:13).

^6) Probuđena – savest se ne da uspavati. To je čudno neobraćenim i neprobuđenim ljudima, te zato kažu: "Idi i lezi opet! (1. Sam. 3. glava). Ali kada se i tebi probudi savest, nemoj da ideš na spavanje, nego bdi d moli se da ti Gospod skine teret sa duše.

^7) Duša koja se probudila traži odmor, svetlo i dan. Kada zaspi, oseća težinu greha. Sve što radi prema ljudskim savetima još više joj raskrvavljuje ranu. Ljudi probaju sve što znaju, a žena koja je dvanaest godina bolovala od tečenja krvi i mnogo propatila od mnogih lekara, (Marko 5:26), je ozdravila od svoje bolesti tek kada je dotakla Gospoda.

^8) Ravnodušnost ukućana mnogo muči probuđenu dušu. Oni pokušavaju grubim pretnjama i ismejavanjem da joj rasterete srce i teško onome koji ih sluša. Mladić koji je uvideo gadost greha i beži od njega, može lako da bude ismejavan od svojih drugova na poslu ili u školi. Oni nastoje da ga ponovo uspavaju: "Idi i spavaj opet!" Da li ćeš se i ti uspavati? Da li čovek može da pođe na spavanje ako mu krov gori nad glavom?

^9) Tako je bilo i sa Pavlom na putu za Damask. (Dela ap. 9. glava).

^10) Probuđena duša se boji smrti, jer je svesna svoga greha, a isto tako i kazne koja je čeka ako umre u svom grehu.

^11) U ovome se vidi ljubav i briga našega Gospoda prema grešnicima. Šalje im Evanđelistu koji im nosi radosnu vest da je Bog tako zavoleo svet, da je Svog jedinorodnog sina dao, da svaki ko veruje u Njega ne propadne, nego da ima večni život. Verni propovednik je dragoceni dar od Boga, jer on najbolje ume probuđenom grešniku da pokaže pravi put.

^12) Probuđeni grešnik sumnja u to da njegovi gresi mogu da se oproste, ali zato verni propovednik vidi kako treba da postupa sa osobom koja traži Gospoda i čezne za mirom i pravdom. Molimo Gospoda da nam da dosta pravih svedoka koji su puni mudrosti i Duha Svetoga.

^13) Sve više postaje svestan svoje zle sudbine: smrti, a iza nje suda koji niko ne može da izbegne.

^14) Što lutaš sine pustinjom? Dođi sad u dom. Tvoj Otac još te čeka, Hajd' u Njegov dom! Zašto još uvek stojiš u pustinji kad Gospod kaže: "Tako bio ja živ, nije mi milo da umre bezbožnik, nego da se vrati bezbožnik od svoga puta i bude živ; vratite se, vratite se sa zlih putova svojih…" (Jezek 33:11).

^15) Ima ih koji su se obratili na druge načine, ali većina obraćenih duša se sa zahvalnošću seća slugu Božijih koji su im pokazali put, kada nisu znali kuda da pođu. (Rim. 10:14–15; Isa. 52:7; Jev. 13:7).

^16) Ko polazi iz Sodoma, neka beži, jer se radi o životu i duši.

^17) Evanđelje ne ukazuje samo na čovekovu krivicu nego ukazuje i na Onoga koji je na krstu podneo kaznu za te grehe. "Evo jagnje Božije koje uklanja greh sveta." (Jov.

1:29). Sveti Duh ne otkriva samo greh nego i put oslobođenja od njega kroz Isusa Hrista. Da li je On to već i tebi pokazao?

^18) Greh nas oslepljuje tako da ne možemo svojim telesnim očima da vidimo put spasenja i kao što piše prorok Isaija: "Ne bi obličja ni lepote u njega (Gospoda Isusa), i videsmo ga i ne beše ništa na očima, čega radi bismo ga poželeli." (Isa. 53:2).

^19) Svetlost je Božija Reč, (Ps. 119:105; 2. Pet. 1:19), koju Duh Sveti pali da bi se u prašini i mraku našao izgubljeni dinar (Luka 15:8). Bez tog svetla nemoguće je videti Hrista. Bez Svetog Duha Božija Reč ostaje pokrivena tama i mrtvo slovo. Zato mnogi nemaju Gospoda Isusa; Sveti Duh im ga nije otkrio. Ako nemaš Svetoga Duha skrenućeš sa pravog puta, jer je bez Njega sve tama. Zato dobro pazi na Njegov glas!

^20) Isus je rekao: "Ja sam vrata; ako ko uđe kroz mene, biće spašen." Zato dođi Njemu da bi izbegao gnevu koji dolazi.

^21) Kad obraćenik pokuša da ostavi zablude, neobraćeni hoće da ga zadrže. Mnogo je bolje zapušiti uši nego se upravljati po telu i krvi. Ako grešnik zaista želi da se spase, neće ni čuti glasove koji ga zovu da se vrati. Nastojaće da i njih povede sa sobom, ali kad vidi da je to nemoguće bežaće Gospodu sam. Dakle ne čekaj na druge. Kreni bez oklevanja, ne čekajući na ženu i decu. Oni će doći kasnije.

^22) Imena pokazuju kakvi su. Uporko uporno i tvrdoglavo odbija da pođe na put Gospodnji. Vitko je nestalne naravi i koleba se između dobra i zla. Voli da sluša Hrišćanina kako propoveda, ali ne misli na poteškoće.

^23) Probuđeni grešnik je tako uveren u istinu da svedoči drugima i nagovara ih da pođu zajedno sa njim. Mala iskra Božije milosti u njegovom srcu nastoji da i druge zapali. On je poslušan zapovesti: "Ko sluša, neka kaže: dođi." (Otkri. 22:17). Ubeđenje kao i Avraam da je bolje ostaviti sve radi Božije volje i živeti u nadi o kojoj Biblija govori.

^24) Hrišćanin znači Hristov. On pripada Hristu, jer ga On zove i vuče, mada Hrišćanin još nije svestan toga.

^25) Okorelim grešnicima nije mila Biblija. I pošto ne žele da se obrate, neće ni da čuju za nju niti da prime njene pouke.

^26) Hrišćanin neće ni po koju cenu da se vrati tamo odakle je došao. Zna da kad bi ostao u onome u čemu se rodio da bi to značilo sigurnu smrt. Mnogi govore: "Kako sam se rodio, tako ću ostati." Rodili su se u grehu i u njemu će i umreti. Ali ako želiš večni život, moraš da se rodiš vodom m Duhom. (Jovan 3:5). Moraš da se obratiš od tame ka svetlosti; od sveta ka Gospodu.

^27) Fanatici, koji slepo veruju da je samo njihovo mišljenje dobro i ispravno a sve drugo lažno, napadaju Božiji put i vernim putnicima prebacuju da su oni fanatici.

^28) Svaki onaj koji se spasao verom u Hrista Isusa, postaje budala ovome svetu.

^29) Hrišćanin pokušava da spasi Vitkovu dušu, i ovaj polazi sa njim. Ali Vitko to ne čini zbog ubeđenja o svojoj grešnosti, već zato što se raduje blagu koje je Hrišćanin spomenuo. Spreman je da se vrati čim naiđu prve nevolje. Da li i tebe kao i Vitka još uvek vuče ovaj svet, ili si već presekao most kojim bi mogao da se vratiš sa pravog puta u svet?

GLAVA II

Hrišćanin i Vitko

Videh u snu kad se Uporko okrenuo, kako su Hrišćanin i Vitko pošli preko polja i počeli ovako da razgovaraju:(1)

– Kako je dakle prijatelju? – reče Hrišćanin. – Milo mi je što si rešio da pođeš sa mnom. Da je Uporko makar nekad osetio kako je silno i strašno ono što se još ne vidi, kao što sam to ja osetio, ne bi nam tako brzo okrenuo leđa.(2)

– Hajde sada, prijatelju Hrišćanine, pošto smo ostali sami, kaži mi još nešto o stvarima koje nas tamo čekaju i kako ćemo ih uživati.

– Lakše mi je da ih zamislim nego da ih opišem, – odgovori Hrišćanin, – ali kad već hoćeš da znaš, čitaću ti o tome iz moje knjige.

– Da li su reči te knjige sasvim pouzdane?(3) – upita Vitko.

– Da, svakako, jer ih je napisao Onaj koji ne može da laže. (Titu 1:2; Jev. 6:18; 5. Moj. 23:19; Rim. 3:4; Jovan 3:33,8:40, 17:17).

– Dobro, pa šta nas onda čeka?

– Beskrajno i večno Carstvo i večni život, da bismo mogli zauvek da živimo u toj zemlji.(4) – Odgovori Hrišćanin. (Jovan 10:28; 1. Tim. 6:12).

– To je divno, a šta još?

– Dobićemo krune slave i haljine u kojima ćemo da blistamo kao sunce na nebu.(5) (2. Tim. 4:8; Otkr. 22:5,3:5; Matej 13:43; 1. Pet. 5:4, 1:4).

– Kakve li krasote; a šta još?

– Tamo nema ni suza ni tuge; – reče Hrišćanin, – jer će Onaj koji tamo vlada otrti svaku suzu sa naših očiju.(6) (Isa. 35:10; Otkr. 7:16,17, 21:4).

– Ko će još biti tamo? – interesovao se Vitko.

– Biće tamo serafimi i heruvimi, stvorenja koja ne možemo da pogledamo zbog njihovog velikog sjaja. Tamo ćemo sresti hiljade i desetine hiljada onih koji su pre nas stigli u to mesto. (Otkr. 5:11). Niko tamo ne čini zlo, jer su svi puni ljubavi i svetosti. Tamo svi hodaju pred licem Božijim, jer su primljeni u Njegovo prisustvo zauvek. Jednom rečju, – nastavi Hrišćanin, – videćemo starešine sa zlatnim krunama, (Otkr. 4:4), svete devojke sa svojim zlatnim harfama (Otkr. 14:1–4) i mučenike koje je svet isekao na komade, koji su bili spaljeni, bačeni divljim zverima i udavljeni u moru zbog ljubavi koju su imali prema Gospodaru toga mesta. (Jev. 11:35–37). Svi će oni biti zdravi i odenuti u besmrtnost kao u haljinu.(7) (2. Kor. 5:2–4; Otkr. 3:5).

– Slušajući ovo, srce hoće da mi iskoči od miline.(8)

– Radovao se Vitko. – Ali da li sve to možemo stvarno da doživimo? Kako da postanemo učesnici toga?

– Gospod, Vladar te zemlje, zapisao je to u ovoj knjizi; i uglavnom kaže da ako to zaista želimo da primimo, da će nam ga dati za badava. (Jovan 6:37; Otkri. 21:6, 22:17; Jak. 1:6; Isa 55:1,2).

– Dobri prijatelju, tako mi je milo što slušam o tome.

– Uskliknu Vitko. – Hajde da požurimo.(9)

– Voleo bih da idem brže, ali mi ovaj teret na leđima smeta. – Odgovori Hrišćanin.

Ne pazeći, obojica su pala u blato

Sad videh u snu kako su tako razgovarajući došli do nekakve močvare koja je ležala nasred polja. Pošto nisu pazili, obojica su odjednom zapala u blato.(10) Močvara se zvala Očajnica.(11) Jedno vreme su gacali po blatu, dok se nisu strašno iskaljali. Hrišćanin je zbog tereta koji je nosio na leđima počeo da tone u glib.(12) Tada Vitko reče:

– Kud si sad zapao, dobri prijatelju?

– Pravo da ti kažem, – zastenja Hrišćanin, – ni sam ne znam.

Vitko se izvukao

Na to se Vitko jako naljuti, i odbrusi svome saputniku:

– Zar je to ta sreća o kojoj si mi maločas govorio? Kad tako loše napredujemo na samom početku, šta bismo još mogli očekivati do kraja putovanja? Ah, samo da se živ izvučem odavde! Neka tebi budu te lepote neznane zemlje, a ja ću kući.

Sa tim rečima izvuče se uz veliku muku na onu stranu močvare gde mu je bila kuća. Otišao je i Hrišćanin ga više nije video.(13) Ostao je sam da se rve sa močvarom Očajnicom, ali se borio da iziđe na onu

stranu koja je bila dalje od njegove kuće i bliža onim vratima.(14) To mu je uspelo, ali nije mogao sasvim da se izvuče iz blata zbog tereta koji je nosio na leđima.

Pomoćnik

Ali videh u snu kako mu prilazi jedan čovek po imenu Pomoćnik,(15) koji ga je upitao šta tu radi.

– Prijatelju, – reče Hrišćanin – čovek po imenu Evanđelista me je uputio ovim putem da bih stigao do onih vrata i tako pobegao od gneva koji dolazi. Idući tim putem, upao sam ovamo.

– Što nisi išao po kamenju koje je postavljeno u močvari?(16) – upita Pomoćnik.

– Strah me je toliko gonio, da sam hteo najprečim putem i eto dospeo sam ovamo. – Odgovori Hrišćanin.(17)

– Daj ruku!(18) – Pomoćnik mu pruži ruku te ga izvuče na tvrdo tlo i uputi da nastavi put.

Pomoćnik objašnjava močvaru

Onda ja priđoh onome koji ga je izvukao i rekoh:

– Prijatelju, s obzirom da ovuda treba proći iz grada do onih vrata, zašto se ovaj deo puta ne popravi, tako da ubogi putnici mogu u sigurnosti proći?(19)

– Ova močvara je takva da ne može da se zatrpa, – reče Pomoćnik. – Na ovo se mesto stalno sliva mulj i đubre koje je slično svesti o spoznaji greha, pa se zato i zove močvara Očajnica; jer kad se grešnik probudi i sagleda svoje beznadežno stanje, u duši mu se probude mnogi strahovi, sumnje i obeshrabrujuća dvoličenja, te se sve to zajedno sliva na ovo mesto. Zbog toga je ovde teren tako loš. Careva volja nije da ovo mesto zauvek ostane ovakvo. Njegovi radnici, pod upravom Carevih građevinara rade već više od hiljadu i šest stotina godina(20) da bi zatrpali ovu močvaru. (Isa. 58:12). Koliko mi je poznato, ova močvara je već progutala 20.000 kola šljunka, i kao što kažem, na milione poučnih uputstava koja su se u svim vremenima i iz svih delova carstva donosila. Oni koji se u to razumeju kažu da je to najbolji materijal za popravljanje ovoga mesta. No močvara Očajnica i dalje stoji, pa će tako i ostati ma šta se sa njom radilo.(21) Međutim, kroz sredinu močvare zakonodavac je naredio da se postavi veliko kamenje; ali kad je puno blata, kada se vreme menja, onda se ono jedva nazire(22); a ako se i vidi, ljude hvata nesvestica,(23) okliznu se i dobro iskaljaju i pored postavljenog kamenja. Ali put je dalje dobar, čim se uđe na ona vrata.(24)

Vitko kod kuće

Tada videh u snu da je Vitko već stigao kući i da su ga susedi obilazili. Neki su mu rekli da je mudar što se vratio, a neki da je bio lud što je pošao sa Hrišćaninom. Drugi su mu se smejali zbog strašljivosti, govoreći: "Da sam ja krenuo na taj put ne bih se sramno vratio kući zbog nekoliko poteškoća." Tako je sedeo postiđen među njima. Ali, na kraju se malo osmelio i zajedno sa njima počeo da se podsmeva Hrišćaninu.(25) Toliko o Vitku.

---

^1) Probuđeni grešnik ne može ništa drugo nego da govori o onome što mu je u srcu; o svojoj tuzi u nevolji.

^2) Probuđeni grešnik se raduje što ima saputnika, a žao mu je što drugi nisu shvatili da propadaju pod teretom greha. Zašto ih ima tako malo koji se rešavaju da napuste svet? Čini im se da se Bog šali kada kaže da će spaliti Sodom i jednostavno ne veruju da će da poginu ako se ne obrate. "Ne mare za bogatstvo njegove dobrote, podnošenja i strpljivosti, i ne znaju da ih Božija dobrota vodi pokajanju." (Rim. 2:4).

^3) Da li su reči istinite? Ljudsko srce je toliko otvrdnulo da radije veruje ljudskim rečima nego Bogu koji ne može da laže. Eva je pre verovala đavolu nego svom najboljem prijatelju Bogu, čiju ljubav je već doživela. Ali Hrišćanin dobro odgovara. Biblija potiče od Boga koji ne može da laže. "Jer su nošeni Duhom Svetim sveti ljudi govorili od Boga." (2. Pet. 1:21). Kada Biblija ne bi bila pouzdana ne bi bilo nikakvog sigurnog temelja vere. Zato đavo nastoji da potkopa veru u ispravnost Svetoga pisma. Ko može da nam govori sigurno i jasno o Svetom pismu? Onaj koji ga je nadahnuo – Sveti Duh. On će ti sve otkriti ako se budeš držao Spasiteljevih reči: "Moja nauka nije moja, nego onoga koji me je poslao. Ako ko hoće da čini njegovu volju, znaće da li je ova nauka od Boga, ili ja govorim sam od sebe." (Jovan 7:16,17).

^4) "Ne boj se, malo stado; jer se svidelo vašem Ocu da vam da carstvo." (Luka 12:32). Da li ćeš i ti radi toga da priđeš malom stadu?

^5) Krune će primiti oni koji su pobedili a bele haljine oni koji su ih izbeleli u krvi Jagnjetovoj. Mnogi bi hteli da caruju sa Hristom, ali neće da umru sa Njim; to jest da umru grehu, svetu i sebi. Nisu spremni da trpe. Isusov život će se pokazati samo na onima koji nose Hristovo umiranje na svom telu. (2. Kor. 4:10).

^6) "Blaženi su žalosni, jer će se oni utešiti." (Matej 5:4). "Blaženi ste vi koji sada plačete jer ćete se smejati." (Luka6:21). "Koji su sa suzama sijali, neka žanju s pevanjem." (Ps. 126:5). Ko nije ovde plakao zato što tako malo ljubi Boga, neće biti utešen na nebu.

^7) Kakvo divno obećanje! Koliko bi samo trebalo da preziremo greh i njegove slasti da bismo postali članovi tog nebeskog zbora. Ko ljubi svetsko društvo više od Gospoda, neće moći da stoji pred Njegovim prestolom. Ko na ovom svetu nije mario da se sakuplja sa ostalom braćom i sestrama, a pred ovim svetom se stideo Gospoda i Njegovog naroda, neće moći sa onima koje je Bog zavoleo da uživa u slavi Božijoj.

^8) I ćorava koka nađe zrno. Vitko ovde govori pametno. Kad samo pričanje zagrejava srce, šta li će tek biti kad sve to licem k licu sagledamo!

^9) Razgovor između Hrišćanina i Vitka nam jasno pokazuje njihove misli. Hrišćanin govori sa dubokim uverenjem o svojoj grešnosti i gnevu koji dolazi. Stalno ga uznemirava savest. Ali to je upravo znak probuđene duše. On ne taji teret i svoj greh već se stalno tuži na njega i nastoji da ga se oslobodi. To uporno nastojanje je iskra života u njemu i podseća ga na ono što mu još nedostaje – novo rođenje. "Ma šta se desilo ja moram da nađem oproštenje greha i mir!" On na to stalno misli.

Vitko je drukčiji. Raduje se onome što mu Hrišćanin govori, ali ne poznaje svoje srce, ne veseli se u Hristu i ne oseća potrebu za Spasiteljem. Ima ih mnogo koji su se u početku oduševili kada su slušali i razgovarali o Božijoj slavi, ali su se kasnije ohladili. Mislili su da je dovoljno ako o svemu ponešto znaju i da njihov greh nije tako strašan, pa zato nisu osetili strah pred propašću koja dolazi. Pa ipak, pošli su. Većina ih je došla do prve prepreke – Močvare Očajnice. Neki su pošli i dalje, neki su čak došli u crkvu, a neki su opet u svojoj lakomislenosti, misleći da su pravi putnici – verni hrišćani – u toj zabludi i umrli. A kad su pokucali na nebeska vrata nisu bili primljeni već bačeni u jezero koje gori ognjem i sumporom. Čitaoče, bez novog rođenja i bez oproštenja greha niko neće ući u Carstvo nebesko.

^10) Razmišljajući o onome što će doći i o velikoj slavi koja čeka verne, zaboravili su na svoju dužnost da paze. To se često događa. Tumači evanđelja su u vatrenim diskusijama o doktrinama vere zaboravili da veruju u Gospoda Isusa, i u dubokim razmišljanjima o posmrtnom životu zaboravili da žive u pravdi i ljubavi na ovom svetu. Tako će biti i sa tobom. Ako više govoriš nego što se moliš, pašćeš i sam u takvo iskušenje.

^11) Močvara Očajnica predstavlja misli koje lakomisleni ljudi imaju o sebi i o svom duhovnom životu. Udovoljavajući željama svoga srca, valjaju se u blatu svojih greha, umesto da zamole Gospoda da ih izbavi. Sami se izvlače, ali sve više propadaju i zato padaju u očajanje. Vide sebe da su sve gori i gori, a pošto ne razumeju evanđelje, nemaju čvrstog tla pod nogama i ne znaju gde su i šta da čine. Čitaoče, da li se i ti nalaziš u takvoj močvari? Da li i ti osećajući svoje grehe pokušavaš sam da se popraviš i izvučeš iz blata. Ovo govorim tebi: Sve je uzalud! Osećaćeš se sve gore i zapadaćeš sve dublje u greh. Oslobođenje možeš da nađeš jedino kod Gospoda Isusa.

^12) Uverenje o vlastitim gresima, borba sa neverjem i sumnjom, razoružava nas i duhovno ubija. Grešnik sumnjajući gubi tlo pod nogama i ne zna gde je. On zna da

propada i da ne može nikoga da vodi.

^13) Čim upadne u močvaru Vitko odmah zaboravlja svu nebesku slavu. Ne misli da je uzrok njegovog pada u blato njegov greh, već Hrišćaninov. Tako obično svaki sebe opravdava a druge krivi. Onaj koga Sveti Duh nije probudio možda će rado da sluša o onome što će da dođe, ali čim mu se malo oštrije progovori hoće sve da ostavi i da se vrati u grad Propad.

^14) Grešnik koji je probuđen Svetim Duhom pre će da pogine nego da se vrati u greh, pa se zato konačno i oslobađa.

^15) Spasitelj je uvek spreman da izvuče grešnika iz blata propasti. "Propao si, Izrailju ali ti je pomoć u meni." (Os. 13:9; Jer. 2:17).

^16) To su obećanja koja se u Isusu Hristu daju probuđenim grešnicima. Na primer: Isa. 1:18, 40:2,28–31, 41:10,13,14, 43:1,2, 55:1,2,3,6, 60:1–4, 19,20; Matej 11:28. Jovan 3:16, itd.

^17) Ako se upravljamo po svojoj volji i oslanjamo na sebe, a ne marimo za Gospoda i Njegovu Reč, nećemo nigde stići. Zato gledajmo na Isusa, Začetnika i Usavršitelja vere. (Jev. 12:2). Da Petar nije gledao protivan vetar već Isusa, sigurno ne bi počeo da tone.

^18) Evanđelje je u ovome: "Daj da ti pomognem, da te izvučem, poveri se mojoj milosti." Daj Mu samo ruku, On će sve ostalo da učini, poveri se Njemu kao ranjenik milostivom Samarjaninu. Sve je gotovo, spremno je – zar ćeš kao Vitko da se vratiš u neverje? Zar da se iz straha pred paklom odrekneš Boga i njegovog suda?

^19) To mnogi pitaju, ali ti pitaj Gospoda Isusa. On će ti najbolje odgovoriti kao što je i učenicima uvek govorio.

^20) Banjan je to napisao oko 1661. godine. Posao su od onda nastavili još preko 300 godina, ali Močvara Očajnica postoji još i danas. Tako dugo se već propoveda i uči kako čovek može da se oslobodi od propasti kroz veru, ali sve to ostaje glas onoga što viče u pustinji. Pomoćnik – sam Isus, mora da dođe i milostivo nas izvuče iz močvare na čvrsto tlo večnoga spasenja.

^21) U nama samima je propast i očajanje nad propašću. I ono najlepše što možemo sami da učinimo ostavlja nas u Močvari Očajnici.

^22) Pre nego što se nanovo rodimo Satana pokušava svim silama da nas savlada. Prema tome, gde duša obrati svoj pogled, u Isusa ili u grad Propad, nastaje promena u životu, bilo dobra bilo zla.

^23) Stanje očajanja je samo posledica nesvesti zato što čovek ne mari za Božija obećanja, već ide svojim putem, upuštajući se u sve veću opasnost.

^24) Ta vrata su Gospod Isus. (Jovan 10:9). Nećemo naći sigurnost na putu dok god ne uđemo verom u Hristovu zajednicu i dok god se ne učvrstimo na Njemu kao steni. Ko je ušao kroz Njega, taj je siguran, jer ga iz Njegovih ruku niko neće istrgnuti i nikada neće poginuti, nego će ući u život večni. (Jovan 10:9,28).

^25) Ko ne istraje do kraja mora da podnese sramotu. "I ti si bio sa Galilejcem," reći će svet. I da ga ne bi ismejavali on se odriče Gospoda Isusa i Njegovog naroda pa se sam ruga Hrišćaninu. U početku ćuti a kasnije i sam postaje "vuk koji grabi i raspudi" ovce Hristovog stada.

GLAVA III

Hrišćanin sišao s puta

Dok je Hrišćanin tako sam išao,(1) ugledao je u daljini jednog čoveka koji mu se približavao preko polja. Pošto su im se putevi ukrštali, uskoro su se sreli. Čovek se zvao Svetan Mudrijašević,(2) i stanovao je u mestu Plotskom,(3) jako velikom gradu koji se nalazio nedaleko od mesta gde je Hrišćanin bio rođen. Kada je čovek ugledao Hrišćanina, i pošto je već nešto čuo o njemu, jer se Hrišćaninov polazak iz grada Propada mnogo razglasio ne samo u njegovom mestu, nego i po drugim mestima,(4) i kada je primetio kako teško hoda, uzdiše i jeca,(5) otpoče razgovor sa njim.

– Kuda si naumio, dobri prijatelju, sa tolikim teretom? – upita Mudrijašević.

– Da, – reče Hrišćanin, – čini mi se da niko nije vukao toliki teret. A pošto me pitaš kuda sam pošao, kazaću ti. Idem prema onim vratima, jer mi je rečeno da će mi tamo kazati kako da se oslobodim ovog teškog tereta.

– Imaš li ženu i decu?(6)

– Imam, ali sam toliko opterećen da više ne mogu da se radujem sa njima kao ranije. Čini mi se kao da ih i nemam. – Odvrati Hrišćanin.

– Ako me poslušaš, daću ti dobar savet. – Reče Svetan Mudrijašević.

– Ako je dobar, hoću; jer mi je baš dobar savet i potreban.

– Ja bih ti preporučio da se ti što pre oslobodiš tog tereta,(7) – poče Mudrijašević da ga savetuje, – jer sve dok to ne učiniš nećeš imati mira u srcu, niti ćeš moći da uživaš u blagoslovu koji ti je Bog podario.

– To je upravo ono što tražim – da se oslobodim ovog tereta; – reče Hrišćanin, – ali sam nikako ne mogu da ga zbacim, a ni u našem kraju nije bilo nikoga ko bi mogao da mi ga skine. Zato sam pošao ovamo da bih ga se oslobodio.

– Ko ti je rekao da pođeš ovim putem da se oslobodiš tereta? – upita Mudrijašević.

– Jedan čovek koji mi je izgledao veoma velik i pošten. Koliko mi je poznato ime mu je Evanđelista. – Odgovori Hrišćanin.

– Mani se ti tog njegovog saveta! – reče Mudrijašević.

– Nema opasnijeg i mučnijeg puta od onoga na koji te je on uputio. Ako budeš sledio njegov savet, to ćeš i sam uvideti. Eto već te je nešto zadesilo, koliko vidim. Izgleda mi da si se iskaljao u močvari Očajnici. Ali to je tek početak nevolja koje vrebaju sve one koji idu tim putem. Poslušaj ti mene starijeg, na putu kojim ideš spopašće te još mnoge nevolje: umor, bol, glad, opasnosti, golotinja, mač, lavovi, zmajevi, tama, ukratko – smrt, i ko zna šta još? To je istina, jer mnogi o tome svedoče. Što da čovek tako nemarno propadne slušajući savet nepoznatog čoveka.(8)

– E, moj gospodine, teret na mojim leđima mi je gori od svega što si mi nabrojao. Meni se čini da mi je svejedno šta me čeka na putu; samo da se jednom oslobodim ovog tereta.(9)

– A odakle ti taj teret? – upita Mudrijašević.(10)

– Čitao sam ovu knjigu što mi je u ruci.

– Tako sam i mislio, – nastavi Mudrijašević, – i tebi se desilo kao i drugim slabićima koji se mešaju u ono što ne razumeju te zapadaju u pometnju. Ta pometnja ne samo da obeshrabruje čoveka, kao što mi se čini da se tebi dogodilo, nego ga navodi na razne opasnosti da bi dobio ni sam ne zna šta.

– Ja znam šta tražim! Oslobođenje od ovog tereta.

– A zašto tražiš olakšanje tamo gde vrebaju tolike opasnosti? – reče Mudrijašević. – Kad bi imao strpljenja da mene saslušaš, objasnio bih ti kako da nađeš ono što tražiš i bez opasnosti s kojima ćeš se suočiti na ovom putu. Da, lek je pri ruci. Pored toga, moram da dodam da ćeš umesto opasnosti naći sigurnost, prijateljstvo i zadovoljstvo.

– O, molim te gospodine, otkri mi tu tajnu!(11) – uskliknu Hrišćanin.

– Tamo u onom selu, – poče Mudrijašević oduševljeno, – koje se zove Poštenica, stanuje čovek po imenu Zakonski – veoma obazriv čovek, jako dobar na glasu, koji ume da skida ljudima terete kao što je tvoj. Koliko je meni poznato, on je već mnogima tako pomogao. On čak može da izleči i one kojima je malo udarilo u glavu zbog tog njihovog tereta. Bolje ti idi njemu da ti on pomogne. Kuća mu nije mnogo daleko odavde, a ako nije kod kuće, on ima jako dobrog sina po imenu Učtivko, koji je isto tako vešt kao i stari gazda. Tamo ćeš se otarasiti tereta. Pa i ako nemaš nameru da se vratiš u svoj stari kraj, što ti ja ne bih ni preporučio, mogao bi da pošalješ po ženu i decu da dođu, jer tamo ima puno praznih kuća koje se mogu jako jeftino dobita. Tamo je život jeftin i prijatan, a pored toga imaćeš poštene susede.(12)

Hrišćanin se sada našao u nedoumici; no ubrzo je odlučio. "Ako je to istina što mi ovaj čovek kaže, najpametnije bi mi bilo da ga poslušam." Zato reče:

– Gospodine, a kako ću doći do kuće tog dobrog čoveka?

– Da li vidiš ono brdo?(13)

– Vidim!

– Moraš preko toga brda. Prva kuća na koju naiđeš je njegova. – Reče Svetan Mudrijašević.

Pod brdom

Tako je Hrišćanin skrenuo sa svoga puta da bi potražio pomoć od Zakonskog.(14) Ali kada se približio brdu, ono mu se učinilo tako veliko i toliko se bilo nadvilo nad put, da se Hrišćanin uplašio da će mu se sručiti na glavu. Zato je zastao i nije znao šta da radi. Teret mu je sada bio još teži nego kad je išao putem. Iz brda je tada počelo da seva, (2. Moj. 19:16; Jev. 12:18–21), tako da se Hrišćanin uplašio da bi još mogao i da pogine. Spopade ga znoj i drhat.(15)

Kad hršićane svet sa puta vraća,
To se onda jako skupo plaća;
Jer gazda Svetan može samo dati,
U ropstvu greha, vazda da se pati.

Kako je tek sada počeo da se kaje što je slušao savet Svetana Mudrijaševića.(16) Zatim ugleda Evanđelistu kako mu se približava, te pocrvene od sramote.(17) Evanđelista je prilazio sve bliže i kada mu je sasvim prišao, pogleda ga oštro i ovako mu reče:

– Otkuda ti ovde Hrišćanine? Hrišćanin nije znao šta da kaže, jer je ostao bez reči pred njim.(18) Evanđelista je tada nastavio:

– Zar ti nisi onaj isti čovek koga sam našao izvan grada Propada kako plače?

– Da, dragi gospodine, ja sam. – Priznade Hrišćanin.

– Zar te nisam uputio da pođeš prema uskim vratima?

– Jesi, dragi prijatelju.

– Kako to da si tako brzo skrenuo sa puta? Sada eto lutaš.(19) – reče Evanđelista.

– Čim sam izišao iz močvare Očajnice, sreo sam čoveka koji me je ubedio da ću u onom tamo selu naći čoveka koji će me osloboditi tereta. – Reče Hrišćanin.

– Ko je to bio?

– Izgledao je pošten(20) i mnogo me je nagovarao sve dok na kraju nisam pristao i uputio se ovamo; ali kada sam ugledao ovo brdo i video kako se nadvilo nad put, odmah sam stao da mi se ne bi sručilo na glavu.

– Šta ti je taj rekao? – upita Evanđelista.

– Rekao mi je da se što pre rešim ovog tereta. Ja sam mu odgovorio da to baš i hoću i da upravo zato idem prema onim vratima da bih primio dalja uputstva kako da dođem do mesta izbavljenja. A on reče da će mi pokazati bolji i kraći put na kome nema toliko opasnosti kao na onom na koji si me ti, prijatelju, uputio.(21) "Ovim putem," reče on, "doći ćeš do kuće jednog čoveka koji ume da skida takve terete," a ja mu poverovah(22) i skrenuh ovamo ne bih li našao oslobođenje od svoga tereta. No kad sam dovde stigao i video kako je, stao sam u strahu od opasnosti i sada ne znam šta da radim.

– Stani malo da ti pokažem reči Božije. – Reče Evanđelista. Hrišćanin je stajao sav drhteći, a Evanđelista nastavi:

– "Gledajte da ne odbijete onoga koji govori. Jer ako ne utekoše oni što odbiše onoga koji je prorokovao na zemlji, još manje ćemo uteći mi kad se uklanjamo od onoga koji govori sa nebesa... (Jev.12:25). A pravednik moj živeće od vere, ako li ustukne, moja duša neće uživati u njemu." (Jev. 10:38; Rim. 1:17). – Zatim je to ovako protumačio: – Ti si taj koji trčiš u propast. Počeo si da odbacuješ savet Svevišnjega i da skrećeš sa puta mira, tako da si u opasnosti da propadneš.

Hrišćanin je tada pao na zemlju kao mrtav i povikao:

– Bedan li sam čovek, sad ću poginuti. (Isa. 6:5). Kad je Evanđelista to video, uhvati ga za ruku i reče:

– Svaki greh i hula oprostiće se ljudima. (Mat. 12:31; 1. Jov. 5:16). Ne budi neveran – nego veran. (Jovan 20:27).

Hrišćanin se malo oporavio i ustao drhteći pred Evanđelistom.(23) Evanđelista je tada nastavio:

– Slušaj pažljivo šta ću ti reći. Sada ću ti pokazati ko te je prevario i ko je taj kome te je poslao. Čovek koga si sreo zove se Svetan Mudrijašević i to mu ime dobro pristaje, prvo što mari samo za učenje ovoga sveta (1. Jov. 4:5); zato uvek i odlazi u crkvu u gradu Poštenicu(24), i drugo, što najviše voli to učenje, jer ga ono najbolje čuva od krsta. (Gal. 6:12). Pošto ide samo za telesnim, gleda da kvari moj put mada je on jedini pravi put. Postoje tri stvari u njegovom učenju kojih treba strogo da se čuvaš:

1. Odvukao te je sa pravoga puta,
2. Trudio se da učini da ti omrzne krst,
3. Skrenuo ti je noge na put koji vodi u smrt.(25)

Dakle, prvo treba da ti bude žao što te je odvukao sa puta i što si ti na to pristao. Time si odbacio savet Božiji i sledio savet Svetana

Mudrijaševića. Gospod kaže: "Borite se da uđete na uska vrata," to jest, na vrata na koja sam te ja uputio, jer su uska vrata i uzani put koji vode u život i malo ih je koji ga nalaze. (Luka 13:24; Mat. 7:13,14). Ovaj zao čovek te je odvratio od tih vrata i od puta koji tamo vodi i zamalo što te nije odveo u propast. Dakle, neka ti bude mrsko što te je on odvratio od puta i što si ga poslušao.

– Drugo, čuvaj se toga što on želi da ti omrazi krst, jer on treba da ti bude slađi od sveg blaga egipatskog. (Jev. 11:25,26). Pored toga, Car slave ti je rekao: "Ko hoće da spase svoj život – izgubiće ga; (Mat. 10:39; Marko 8:35) i ako ko dođe k meni, i nije mu mrzak njegov otac, i majka, i žena, i deca, i braća, i sestre, pa i sopstveni život, ne može da bude moj učenik." (Luka 14:26; Jovan 12:25). Kažem ti dakle, da bi trebalo da se čuvaš kad te neko nagovara da skreneš sa puta pravde i da te on neće odvesti u večni život. Gnušaj se takvog učenja.

– Treće, čuvaj se da ti ne zavede noge na put koji vodi u smrt. Seti se kome te je slao i kako taj nije mogao da te oslobodi tvoga tereta. Onaj kome te je poslao zove se Zakonski. On je sin jedne robinje koja još uvek robuje sa svojom decom, a koja je u stvari ova gora Sinaj od koje se bojiš da ti ne padne na glavu. Sada, ako su ona i njena deca u ropstvu, kako misliš da će te osloboditi? (Gal. 4:22,25). Ovaj Zakonski, dakle, ne može da te izbavi od tvoga tereta. Nikoga još nije oslobodio niti će ikada to moći, "jer ne možete da se opravdate delima zakona." Delima zakona niko živ ne može da se oslobodi svoga tereta. Gospodin Svetan Mudrijašević je neprijatelj, a gospodin Zakonski varalica. Što se tiče njegovog sina Učtivka, bez obzira što je tako ljubazan, licemer je koji ne može da ti pomogne. Veruj ti meni, ti nesretnici samo gledaju svojim praznim rečima da ti ukradu spasenje i da te odvuku sa puta na koji sam te ja poslao.(26)

Posle toga, Evanđelista se glasno pomolio da Bog potvrdi ono što je rekao. Na to se začuo glas i počelo tako da seva iz brda pod kojim je siromah Hrišćanin stajao, da se sav naježio. Začule su se sledeće reči:

"Koji čine dela zakona – pod kletvom su; napisano je, naime: Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona – da to čini."(27) (Gal. 3:10; 5. Moj. 27:26).

Sada Hrišćaninu nije bilo ni do čega više nego da umre, te zaplaka gorko, proklinjući čas u koji se sreo sa Svetanom Mudrijaševićem. Nazivao je sebe po hiljadu puta budalom što je poslušao njegov savet. Bilo ga je jako sramota, jer su saveti toga gospodina poticali od tela, te ga preovladali i odvukli sa pravoga puta. Posle toga se okrenuo Evanđelisti i ovako rekao:

– Šta ti misliš, gospodine? Da li ima još nade? Mogu li da se vratim i nastavim do uskih vrata? Da li ću zbog ovoga biti odbačen i isteran u sramoti? Kajem se što sam slušao savet toga čoveka, ali da li može da mi se oprosti moj greh?(28)

Evanđelista mu reče:

– Grdno si zgrešio, jer si učinio dva zla. Skrenuo si sa pravoga puta da bi išao zabranjenim stazama, no čuvar vrata će ipak da te primi, jer je pun dobre volje prema ljudima. Samo pazi da više ne skrećeš i ne pogineš ako mu se raspali gnev. (Ps. 2:12).

Tada se Hrišćanin uputio natrag. Evanđelista se poljubio s njim, nasmešio mu se i poželeo srećan put.(29)

---

^1) Usamljenost često dovodi do iskušenja, i zato treba da pazimo kad smo sami, jer kao što kaže Solomon: "Teško jednomu ako padne, nema drugoga da ga podigne." (Propo. 4:10).

^2) Ovde se misli na pravednost koja je slična pravednosti onog fariseja iz Luke 18:9–14. Ona se sama u sebe uzda i ne treba joj Božija milost, pa je zato i ne traži, već se hvali zakonom. Odbija Božije milosrđe, i ne priznaje zaslugu i krv Spasitelja, i

prema onima koji su uvideli svoj greh i traže spasenje ponaša se kao stariji brat izgubljenog sina (Luka 15:29). Govori: "Bogat sam, obogatio sam se, i ništa mi ne treba," a ne zna da je "bedan i kukavan i siromašan i slep i go," (Otkri. 3:17), i da je sva njegova pravda kao nečista haljina. (Isa. 64:6).

^3) "Jer telo smera k smrti, a Duh smera životu i miru. Zato je stremljenje tela neprijateljstvo prema Bogu; jer se ne pokorava Božijem zakonu, niti može. Koji su sasvim u telu, ne mogu da ugode Bogu." (Rim. 8:6–8). Grad Plotski ima mnogo ulica. Nisu telesni ljudi svi jednaki. Jedni slede strasti tela, drugi se predaju raznim ceremonijama i formalnostima koje se sastoje u samovoljnoj pobožnosti i poniznosti, a ne u nečem časnom, već samo radi zadovoljavanja ploti. (Kol. 2:23). Telo ostaje telo, tako da ko hoće da bude poslušan Bogu mora da napusti grad Plotski i da se preda vođstvu Svetoga Duha, jer telo ne može da uđe u Carstvo Božije.

^4) Kad neko počne da traži Božiju milost onda se to nadaleko pročuje.

^5) Prepoznao je Hrišćanina po uzdasima i jecajima, jer mu je to kao svetskom čoveku bilo neobično čudno. Njega ne grize savest zbog greha i ne oseća potrebu da plače ili da uzdiše. Ravnodušno ide po ulicama i govori: "Bože, hvala ti što nisam kao drugi ljudi." Gleda i na Hrišćanina snishodljivo.

^6) Telesni čovek smatra da su telesne stvari najpotrebnije. "Najpre da uživamo sadašnjost, a zatim kraljevstvo Božije" – to je telesno mišljenje. Tako se dešava da ljudi koji rade samo za telesne stvari, ne mogu da dostignu nebesko blago. Pobrinuli su se za sve, samo ne za svoju dušu. Ovde dole možda imaju i slavu, a na nebu nemaju mesta. Jednom je jedna žena rekla svome bratu koji je bio istaknuti sluga Božiji: "Ti možeš da se posvetiš delu Božijem jer nisi oženjen." A on joj je odgovorio: "Poživje Enoh jednako po volji Božijoj trista godina, rađajući sinove i kćeri." (1. Moj. 5:22). Nije nam dakle Bog dao ženu i decu da nam smetaju na putu sa Njim. (Mat. 10:37).

^7) Požuri Gospodu Isusu, On će izlečiti tvoje rane. On će te odmoriti. Jer kaže: "Dođite k meni svi koji ste umorni i natovareni i ja ću vas odmoriti."

^8) Telo se ne raduje opasnosti. Svetsko mudrovanje ukazuje na opasnost i nastoji da odvrati verne sa Božijeg puta, a onima koji su već dospeli u nevolje preporučuje da se sami izbave. Svet se uporno protivi evanđelju Božije milosti u Hristu Isusu. Ne razume kako nešto može da se dobije bez novca i bez cene. Po njegovom, sve se dobija trudom i mukom: to je glavna misao svih učenja: rimskog, budističkog, islamskog, spiritizma i svih istaknutih filozofija. Svi ti sistemi propovedaju čoveku koji

propada, da može sam sebe da iskupi, te time pobuđuju njegov ponos, tako da misli da zaista može sam sebe da spase prema ovoj telesnoj nauci. Ali učenje o blagodati nije od ovoga sveta, nego je sa neba.

^9) Teret koji muči probuđenog grešnika je veći od svih opasnosti koje bi mogle da mu se dogode na putu.

^10) Ovo pitanje pokazuje Mudrijaševićevu nerazumnost. Misli da čovek može da zaradi svoj teret, dok mi znamo da se rađamo sa teretom greha i propasti, ali dolazimo do pravog uverenja da smo opterećeni kad nas Duh Sveti prosvetli. Onda shvatamo koliko je naš greh težak i gadimo se zbog svoje prošlosti. Kad bi svaki onaj koji čita ovu knjigu bio presvedočen od Svetoga Duha o svom grehu! Ko ima to uverenje i stidi se svoga greha, ne sme svoju nesreću da pripisuje Bibliji i da je zato odbaci, već treba da se nada izbavljenju, pošto je pomoć u Gospodu. (Os. 13:9). Svaki neka dođe do tog uverenja pa neka onda traži Božiju milost. Duh Sveti koji ti je pokazao koliko su veliki tvoj greh i tvoja beda, pokazaće ti i kako ćeš se izbaviti.

^11) U svom odnosu sa svetom trebalo bi da pazimo da nas ne prevari svojim laskavim rečima, jer ko može da nam otkrije tajnu srećnog života osim Gospoda Isusa?

^12) Uglađeni svet u svojoj svetskoj mudrosti nudi duši umesto pravog Spasitelja tri načina mira: poštenje, formalno vršenje zakona i učtivost. To troje služi da uništi strah probuđene savesti, da umrtve volju koja hoće da se popravi, da stišaju nemir i da život na ovom svetu učine ugodnim. Ali ne mogu da iskorene greh već samo da ga prikriju. Duh Sveti međutim, pokazuje čoveku njegovu pokvarenost, dok mu svetska mudrost pokazuje kako bi mogao da se opravda i bez milosti, te mu uspavljuje savest. Ona prikriva greh, ali ga ne odstranjuje. Sve je to ipak uzalud, jer kad sedne na svoj presto Onaj pred čijim će se licem sakriti nebo i zemlja i otvori knjige, gde će se onda sakriti oni koji stanuju u gradu Poštenici i ne traže milost, nego nastoje da smire svoju savest uglađenim životom?

^13) Gora Sinaj.

^14) Hrišćanin je učinio opasan korak skrenuvši sa svoga puta. Želeo je da se oslobodi svoga tereta svojim vlastitim delima. Kao i Galati, okrenuo se od Gospoda Isusa prema gori Sinaj da bi se opravdao delima svoje pravednosti. "Jer na osnovu dela zakona niko neće biti opravdan." (Gal. 2:16). Takva pravednost je ista kao i nepravednost, jer potiče iz istog izvora – prevraćenog i pokvarenog srca. Bela mađija je isto tako zla kao i crna mađija. Ali probuđena duša brzo uviđa kuda je pošla sa

svojim teretom – ka zakonu koji je uperio na nju sve svoje strele. Samo još jedan korak pa će da poviče: "Sad ću da poginem!" (Rim. 7:24; Isa. 6:5).

^15) *Duhovno počeh čitati, što tu napisano stoji,*
Jedva sam mogao razabrati šta se u tome sve broji;
Jer što je u zakonu pisano, sve sam prestupio,
Srce mi drhti, natrag sam se uputio.
Isuse, pomozi mi!

Ah, jadan stojim, ne znam šta ću činiti,
Kako li ću jadan odatle izići?
Srce mi je tužno, ne znam šta ću početi,
Hoćeš li me Bože, teško osuditi?
Isuse, pomozi mi!

^16) Kako se i ne bi kajao! Evanđelista mu je pokazao put koji vodi do vrata gde će mu se reći kako će moći da nađe odmor koji mu je toliko potreban. Ali on je hteo sam sebi da nađe mir u prijateljstvu sa svetom i u telesnom razmišljanju. Ko tako radi zalazi u nevolju. Ne može da bude drukčije. Čovek može svojom zaslugom jedino da bude osuđen. Ko želi da bude slobodan i srećan mora da dođe Isusu i traži Njegovu milost.

^17) Verni sluga Gospodnji je kao stražar koji vidi opasnost koja preti i opominje narod trubeći u trubu. (Jezek. 39:3). Blago onome koji sluša opomenu i odvraća se od zlog puta. Velika je prednost kada imamo takvog stražara koji stražari nad našim dušama, i pazi da niko ne zađe sa puta istine. "Braćo moja, ako ko od vas skrene od istine i neko ga obrati, neka zna da će onaj koji obrati grešnika od njegovog zabludelog puta spasti njegovu dušu smrti i pokriti mnoštvo greha." (Jak. 5:19,20).

^18) Samo je trebalo da Hrišćanin pogleda u Evanđelistu pa da se postidi. Bio je uhvaćen u zlu. Naročito ga je uplašilo pitanje: "Otkuda ti ovde?... Zar te nisam uputio da pođeš prema uskim vratima?" Kad grešnik ne može da se izgovori pred propovednikom zbog svojih zlih puteva, kako li će tek da se izgovori pred Carem kada ga upita: "Prijatelju, kako si ušao ovamo bez svadbenog ruha?" (Mat. 22:12,13).

^19) Postoji samo jedan put. (Jovan 14:6). Osim toga puta sve je pustoš i stramputica. Ako ne ideš tim putem onda lutaš. Galati su brzo skrenuli sa puta evanđelja. (Gal. 1:6).

^20) Uglađenost i fina spoljašnjost su mnoge odvratile sa puta istine. Gospodska reč i gospodski način filozofiranja protive se jednostavnoj reči evanđelja. "Čuvajmo se da nas ko ne zarobi filozofijomi sujetnom prevarom po ljudskom predanju, po svetskim stihijama, a ne po Hristu." (Kol. 2:8). Evanđelje služi; zakon zapoveda i stražari. Njegov mač visi nad grešnikom koji se u strahu i gađenju od svoga grešnog života budi. Sinajska gora sa svojom grmljavinom i sevanjem goni grešnika ka gol–gotskom krstu i Jagnjetu Božijem koje je umrlo za grehe i tako skida krivicu. Ko ne poznaje to Jagnje taj traži opravdanje u delima zakona.

^21) To je bilo veliko iskušenje za Hrišćanina. Ima samo jedan put, i nema drugog koji bi bio bolji i lepši od onoga što je već određen – Isusa. Ako putnik traži krunu, mora da ide putem krsta. Ako traži pobedu, mora preko bojnog polja. Ako traži domovinu, mora kroz tuđinu.

^22) Kao što je vera u Istinu temelj večnoga života, tako vera u laž znači smrt i propast. Malo je na svetu vere u Istinu, ali je mnogo vere u laž i satansku prevaru. "Zato imajte veru Božiju." Samo takva vera vodi u večni život. Kakvu veru ti imaš? Verovati u Hrista znači činiti dela Božija. (Jovan 6:29).

^23) Kako je Spasitelj milostiv prema nama! On je umro za nas i Svojom žrtvom vratio nas je Bogu Ocu. Sasvim smo otkupljeni od greha. Pristup Božijem srcu je slobodan i svako može u tome da se raduje. Dakle, ne treba da se protivimo Onome koji je moćan da nas od svakoga zla sačuva i spasi, kako sada, tako i u večnosti.

^24) Laskavi govornici i moralisti će uvek imati dosta slušalaca. Mnogo se govori o pobožnosti i karanju, ali i pored toga svaki je duhovno slatko zaspao. Kad neko počne da propoveda pokajanje i da priziva Božiju milost mudrijaševići ovoga sveta brzo prestanu da dolaze na sastanke.

^25) Svaku utehu u čovečijem životu i smrti prevazilazi žalost koja dolazi kroz spoznaju greha. Da bi hrišćanin stupio u savršenu utehu evanđelja, prvo mora da mu se pokažu njegova pokvarenost i greh. Mora da ostavi kvasac farisejski i zakonski koji ga uči da se uzda u svoju vlastitu pravednost i zasluge. Ta kriva nauka se mnogo raširila po svetu i otrovala narode, tako da mnogi veličaju svoja dela, misleći da će kroz njih da dobiju mesto pred Bogom. Kao Galati, počeli su Duhom, a svršavaju telom. (Gal. 3:1–3). Postupaju kao da Božiji dar može da se kupi novcem, (Dela 8:20), ili kao da Hristova žrtva nije dovoljna za očišćenje greha i opravdanje grešnika pred Bogom. Zato svaku nauku koja stavlja krv Jagnjetovu na drugo mesto, veličajući čovekovu mudrost i njegove zasluge, treba odbaciti. "Jer ste posredstvom vere blagodaću spaseni, i to nije od vas, – Božiji je dar." (Ef. 2:8).

^26) Ko god odvraća duše od Hristovog krsta i uči ih da se oslanjaju na svoju zaslugu ili da traže bilo kakvo drugo spasenje, varalica je i licemer. Jer svojim slatkim rečima i uvaženim pogledima govori "mir je," a sam nema mira niti je put mira poznao. (Rim. 3:17,18).

^27) Zakon sam sebe potvrđuje. Njegove su naredbe svete i velike. Zahteva celo srce, celu dušu, cele misli, svu moć u svim stvarima koje su napisane u knjizi Zakona. Ko ne ispunjava sve, propada pod prokletstvom, a pošto su pokvareno srce i propadljivo telo nasuprot zakonu koji ne menja srce, nego zapoveda i sudi, iz toga sledi da "koji čine dela zakona – pod kletvom su." (Gal. 3:10).

^28) Ima nade ako pobegneš od sinajske gore na Golgotu; od Mojsija ka Isusu; od zakonske pravednosti ka uskim vratima koja vode u život. Ta nada se povećava na svakom koraku dok te ne uvede iza zavese gde Isus prebiva i caruje. (Jev. 6:18,19).

^29) Kao što je sunce svetlelo na putu u Sigor, (1. Moj. 19:23), tako se evanđelje smeši zracima Božije ljubavi i ljubi izgubljenog sina utehom ljubavi i milosrđa.

GLAVA IV

Hrišćanin dolazi na uska vrata

Hrišćanin je nastavio brzim korakom i ni sa kim nije razgovarao usput. Šta više, i kad bi ga neko nešto upitao ne bi odgovarao. Išao je kao po zabranjenom mestu i nije mogao da se smiri sve dok nije stigao na put sa koga je skrenuo poslušavši savet Svetana Mudrijaševića.(1) Tako je posle nekog vremena stigao do vrata.(2) Iznad vrata je pisalo: "Kucajte, i otvoriće vam se." (Matej 7:7; Luka 11:9).

Ko hoće na ta uska vrata ući,
Nek' kuca; sumnja njega da ne muči;
Jer ko kuca hoće ući tamo,
Bog ljubi ga i prašta mu grehe – znamo.

Zato je kucnuo dva–tri puta i rekao:

Mogu li Gospode ući; hoćeš li me pustiti jadnog,
Koji Tebe sam prećut'o, zbog saveta jednog gadnog?
Pogledaj me Bože dragi, milosrdnim Tvojim okom,
Daj da pevam slavu Tvoju, svud po svetu ja širokom.(3)

Razgovor sa Dobrovoljom

Konačno je došao čovek ozbiljna lica po imenu Dobrovolj i upitao ko je, odakle je i šta traži. Hrišćanin je odgovorio:

– Ja sam jadni siromašni grešnik. Idem iz grada Propada na goru Sion da bih se spasao od gneva koji dolazi. Reci mi gospodine, da li ćeš me pustiti, jer su mi rekli da put vodi kroz ova vrata?

– Od sveg srca, – reče Dobrovolj, te otvori vrata.(4) Hrišćanin je baš nameravao da uđe, kad ga ovaj povuče naglo unutra.

– Šta to radiš? – iznenadi se Hrišćanin, a on mu odgovori:

– Nedaleko odavde nalazi se jaka tvrđava u kojoj vlada Velzevul. Odatle on i njegovi gađaju strelama one koji prilaze ovim vratima, ne bi li ih pogodili pre nego li uđu.(5)

Putnik pred vratima

– Sav drhtim od radosti! – reče Hrišćanin. Dobrovolj ga je tada pitao ko ga je uputio. – Evanđelista mi reče da pođem ovamo i zakucam (što i učinih). Rekao je da ćeš ti, gospodine, da mi kažeš šta mi valja dalje činiti.

– Pred tobom su otvorena vrata i niko ne može da ih zatvori. – Reče Dobrovolj. (Otkri. 3:8).

– Sad počinjem da žanjem ono što sam posejao kroz odvažnost u svim svojim nevoljama.

– Ali kako to da si došao sam? – Nastavi da pita Dobrovolj.

– Zato što niko od mojih suseda nije uočio opasnost kao ja.

– Da li je neko od njih znao da si pošao ovamo?

– Jeste, – odgovori Hrišćanin, – prvo su me videli žena i deca i zvali me da se vratim. Neki od suseda su vikali za mnom da se vratim takođe, no ja sam zapušio uši prstima i nastavio svojim putem.

– Zar baš niko nije pošao za tobom da te nagovori da se vratiš? – pitao je dalje Dobrovolj.

– Jeste; Uporko i Vitko. Kad su videli da ne mogu da me nagovore, Uporko se vratio ismejavajući me, a Vitko je donekle išao sa mnom. – Pričao je Hrišćanin.

– A zašto i on nije došao?

– Lepo smo išli zajedno sve dok nismo stigli do močvare Očajnice u koju smo iznenada pali. To je obeshrabrilo moga suseda Vitka, tako da nije hteo dalje. Zato se izvukao sa one strane prema njegovoj kući i rekao mi da sam zadržim tu zemlju o kojoj sam mu govorio. Tako je on otišao svojim putem, a ja svojim – on za Uporkom, a ja do ovih vrata.

– Jadnog li čoveka! – reče Dobrovolj. – Zar mu nebeska slava tako malo vredi da smatra da mu se ne isplati da pretrpi malo nevolje da bi je zadobio?

– Rekao sam ti svu istinu o Vitku, a ako hoćeš istinu o meni, čini mi se da ni ja nisam bolji(6), jer sam i ja skrenuo na put koji vodi u smrt zato što sam slušao telesni savet Svetana Mudrijaševića.

– Šta, zar si i ti pao njemu u ruke? – reče Dobrovolj. – Sigurno ti je rekao da potražiš olakšanje kod Zakonskog. I jedan i drugi su varalice. Da li si poslušao njegov savet?(7)

– Poslušao sam ga dokle sam smeo. Išao sam da tražim Zakonskog sve dok mi se nije učinilo da će mi brdo, koje mu stoji pred kućom, pasti na glavu. Zato sam morao da stanem. – Reče Hrišćanin.

– To brdo je mnogima donelo smrt i još će mnogima;

dobro je što si pobegao dok te nije zatrpalo. – Dodade Dobrovolj.

– Stvarno ne znam šta bi mi se tamo desilo da srećom nije naišao Evanđelista. Bio sam u velikom očajanju, no Bog ga je Svojom milošću poslao k meni, jer inače nikada ne bih dospeo ovamo. Sad sam eto došao ovakav kakav sam, mada zaslužujem smrt pod onim brdom, a ne da razgovaram sa svojim Gospodom. 0, kako se samo radujem što mi je bilo dozvoljeno da uđem ovamo! – radovao se Hrišćanin.(8)

– Mi nikome ne zameramo ono što je učinio pre nego što je došao ovamo. – Reče Dobrovolj. – Ako neko dođe, neće biti izbačen napolje.(9) (Jovan 6:37). Nego hodi sa mnom, dobri Hrišćanine, pa ću ti pokazati put kojim valja da ideš dalje. Utrli su ga patrijarsi, proroci, Hristos i apostoli. Put je prav i treba po njemu da ideš. (Jovan 14:6; Isa. 30:21; 5. Moj. 5:32; Priče 4:6,27).

Zar na njemu nema nikakvih skretanja i zavijutaka gde bi čovek koji ne zna mogao da zaluta? – upita Hrišćanin.

– Ima mnogo puteva i krivih i širokih koji se ukrštaju sa ovim.(10) No dobar put je lako raspoznata jer je samo on prav i uzan. (Matej 7:13). – Reče Dobrovolj.

Zatim videh u svom snu kako ga Hrišćanin pita da li može da mu pomogne da skine teret sa leđa; jer ga se još nije otarasio, a bez pomoći nije mogao nikako.

– Strpi se još malo dok ne stigneš do mesta izbavljenja, – reče Dobrovolj, – tamo će ti sam spasti sa leđa.(11)

Hrišćanin je tada počeo da se sprema na dalji put. Dobrovolj mu je rekao da kad se podosta udalji od vrata da će stići pred tumačevu kuću

gde treba da zakuca, a ovaj će mu pokazati korisne stvari. Hrišćanin se zatim oprostio od svog prijatelja koji mu je poželeo srećan put.

---

^1) Nemoj da se osvrćeš ni da se zaustavljaš na putu, dok ne dođeš u Sigor, Isusu. Ako ti je duša uznemirena nemoj da se uspavaš da bi utišao svoj nemir i uzrujanost. Neka te tvoj nemir tera ka Onome koji daje odmor. Neka ti je prva briga kako da uđeš u Carstvo Božije. Ima mnogo duša koje su se probudile kroz propovedanje evanđelja, ali su se zaustavile i odlagale obraćenje, te na kraju poginule na putu kao Lotova žena, jer su zaboravile da se nalaze na opasnom putu, dok god su u telu.

^2) Vrata su Gospod Isus. (Jovan 10:9). Samo onaj koji ulazi kroz Njega je spašen i ima večni život. Ulaziti, znači primiti Ga, uteći Njemu, uzverovati u Njega i biti primljen kao sin Božiji kroz milost. "Uđite na uska vrata; jer su široka vrata i prostran put koji vodi u propast i mnogo ih je koji njime ulaze." (Mat. 7:13,14). Svi smo mi putem svoga rođenja dospeli na široki put. To je naš put. (Isa. 53:6). Išli smo tim putem prema večnoj smrti. Ali Bog, bogat u svom milosrđu, iz svoje prevelike ljubavi, pripravio je novi put, put života i milosti za koji ranije nismo ni znali i vodi nas na njega kroz svoga Sina Isusa. Istina, uska su vrata koja vode u život, i malo ih je koji ga nalaze – ali ko ga traži taj ga i nalazi. Isus dolazi svima koji su umorni i natovareni i koji traže odmor, i zove ih: "Ja ću vas odmoriti." Ko Njega prima, ulazi na uska vrata, ne bez poteškoća, borbe i gubitka, jer je nemoguće uneti kroz uska vrata grešne navike, bezbožno društvo i svetske idole. Moraš sam da se odlučiš, ali ne u svojoj sili. "Jer će mnogi nastojati da uđu, ali neće moći." (Luka 13:24). Samo oni koji ozbiljno traže život, naći će večni život.

^3) Opterećeni grešnik koji se kaje ne da se uplašiti ako na njegovu molbu ne dobije odmah odgovor. Ponovo moli i zove, dok milostivi odgovor ne stigne. Ako se žališ što si tražio Gospoda i nisi Ga našao, to je znak da Ga nisi iskreno tražio. Samo onaj koji iskreno moli prima. Ko istinito traži nalazi i koji ozbiljno kuca otvara mu se. Tako je bilo i sa Jakovom kod Vetilja. (Os. 12:4,5).

^4) Vrata se otvaraju umornim i potištenim grešnicima. Ima dosta mesta za njih i obilno im se pruža ulazak u večno Carstvo Gospoda našega i Spasitelja Isusa Hrista, (2. Pet. 1:11), iako je njihova prošlost bila zla i grešna. Za one koji nisu potišteni u svojim srcima, vrata ostaju zatvorena. Isus prima grešnike i spasava jadnike. Dobrovolj (engleski Goodwill) onaj koji ima dobre želje prema ljudima. (Luka 2:14).

^5) I na samom kraju života preti opasnost. Mnogi su bili vrlo blizu Carstva Božijeg, pa su opet poginuli, upravo kada je trebalo da prihvate kvaku. Ali oklevali su sa kucanjem – oklevali su da se mole. Ne oklevaj i ne zadovoljavaj se time što nisi daleko. Ako hoćeš da budeš siguran, moraš verom da uđeš u Hrista. Oni koji su bili blizu Nojevog kovčega nisu bili izvan opasnosti, nego oni koji su se nalazili unutra. Zato uđi i ne boj se Velzevula. Ko dolazi sa iskrenim srcem, Gospod ga neće ostaviti da dugo stoji napolju, nego će mu pružiti ruku da ga primi. Ako stojiš kod vrata milosti, ohrabri se i kucaj – moli, tim više što osećaš da neprijatelj Satana baca na tebe strele sumnje i nevere.

^6) Hrišćanin oseća svoju grešnost kao i onaj koji se odvratio i pokorno priznaje svoj greh. To što je on došao bilo je po Božijoj milosti. Da mu Pomoćnik nije pružio ruku propao bi u močvari Očajnici, ili bi se vratio kao i Vitko. To je dokaz prave hrišćanske vere kada putnik iskrenim srcem kaže: "Ne nama, nego imenu svojemu daj slavu." (Ps. 115:1). I "u tebe (je), Gospode, pravda i u nas sram na licu." (Danilo 9:7).

^7) Iako Gospod Isus sve zna, On ipak želi da mu ti priznaš sve i da pred Njim izliješ svoje srce. (Ps. 62:8). Jer On te uči i teši kao Onaj koji te najbolje razume, On je milostiv prema putniku. "Mi nemamo prvosveštenika koji ne može saosećati sa našim slabostima, nego je on u svemu bio iskušan – slično nama – izuzev greha. Pristupajmo, dakle, slobodno prestolu blagodati, da primimo milost i nađemo blagodat kad nam zatreba pomoć." (Jev. 4:15,16).

^8) Sve je Božija milost. Tako oseća srce u kome je zaista započeto delo milosti. Ne vidi svoje zasluge, ni svoju slobodnu volju, ni svoju vernost. Jedino ga je moć Božije milosti izbavila i svemoguća ljubav koju nije nikako zaslužio, uvela na put večnoga života. Kad razgovaraš sa svojim Gospodom predmet tvoga razgovora bi trebalo da bude Njegova uzvišena milost. (Ps. 136).

^9) Ma koliko da je sagrešio, niko neće biti izbačen napolje. Dakle slobodno dođi!

^10) na svetu ima mnogo puteva i stranputica, ali dobar put se razlikuje od svih ostalih time što je tesan i prav. On uvek vodi za Gospodom Isusom, ne podležući nikakvim poteškoćama, nepopuštajući telu i njegovim željama, te vodi sve bliže cilju, sve bliže nebeskoj domovini. Ako stojiš na raskrsnici svog duhovnog života, uvek gledaj sledeće: Ako put kojim ideš prija tvome telu i krvi, ako te vodi dalje od mira i Božijeg doma, možda i u mnoge telesne blagoslove, nemoj da ideš po njemu, jer je to krivi put koji vodi u smrt. Idi uskim, težim, strmijim putem – idi, i kad te vodi dolinom sena smrtnoga, kroz suze i bol – idi, i gledaj okom vere, jer ćeš videti trag Gospoda Isusa.

^11) Gospod Isus sam skida teret greha, a ne čovek. Ako želiš oproštenje greha, samo idi, kao što ti Spasitelj govori, i teret će ti sam spasti sa leđa, a usta će ti se napuniti radošću i veseljem. Samo idi, čekaj i veruj – vera će se brzo dočekati. Iskustvo nam pokazuje da ponekad čim neko dođe Spasitelju, dobija mir i radost oproštenja greha. A ovde se vidi da Hrišćanin treba da nosi svoj teret još malo, što znači da je Banjan i posle svog obraćenja bio dugo pod utiskom tereta greha, dok ga Gospod nije sasvim oslobodio. Po tome možemo da vidimo da neko ranije prima sigurnost spasenja i radost oproštenja greha, neko kasnije, no ipak svaki ga prima. Ko uči da ne može da se zna za oproštenje greha, i da niko ne zna da li je spašen ili nije, taj se protivi Bogu i Njegovoj nauci. Takvih se kloni. (2. Tim. 3:5).

GLAVA V

Primljen u Tumačev dom

Hrišćanin je tako išao dok nije stigao do Tumačeve kuće.(1) Tu je nekoliko puta pokucao.(2) Uskoro se neko pojavio i upitao ko kuca.

– Ja sam putnik koga je jedan poznanik Gospodara ove kuće poslao da ovamo svratim da bih nešto korisno čuo. – Reče Hrišćanin.

Čovek je pozvao Gospodara koji se začas javio i zapitao Hrišćanina šta želi.

– Ja putujem iz grada Propada i idem na goru Sion. Čuvar kod vrata na početku ovoga puta mi je rekao da ovamo svratim, jer će mi tu biti pokazane korisne stvari, koje će mi pomoći na putu. – Ispriča Hrišćanin.

– Kad je tako, – reče Tumač, – hajde unutra;(3) pokazaću ta nešto korisno.

Sedam znamenitih stvari

Rekao je svome sluzi da upali sveću(4) i uveo Hrišćanina u jednu odaju.(5) Hrišćanin je ugledao sliku jednog veoma ozbiljnog čoveka koja je visila na zidu.(6) Slika je pred–stavljala čoveka čije su oči bile podignute prema nebu. U ruci je imao najlepšu knjigu, zakon istine mu je bio ispisan na usnama, a svet mu je bio za leđima. Stajao je tako kao da se moli za ljude, a zlatna kruna mu je lebdela nad glavom.

– Šta znači ova slika? – zapita Hrišćanin. Tumač je odgovorio:

– Čovek na slici je jedan između hiljade. S mukom (Gal. 4:19) rađa decu (1. Kor. 4:15) i sam ih neguje. (1. Sol. 2:7). To što su mu oči uprte ka nebu, i što drži najbolju knjigu u ruci i što mu je na usnama ispisan zakon istine – znači, da mu je zadatak da upozna i otkrije grešnicima ono što je tamno. Da li vidiš kako stoji kao da se moli za ljude i kako mu je svet za leđima, a kruna mu lebdi nad glavom? To pokazuje kako ne mari i prezire stvari ovoga sveta (Fil. 3:13) zbog ljubavi prema službi svoga Gospodara. Siguran je da ga čeka slava na onom svetu. Pokazao sam ti prvo ovu sliku, jer je taj čovek jedan od onih koga je Gospodar mesta u koje putuješ ovlastio da ti bude vođa u svim teškim situacijama koje ćeš doživeti na putu. Zato pazi na to što sam ti pokazao i dobro upamti što si video, da se ne bi sastao sa ljudima koji govore da će te povesti dobrim putem, a u stvari vode u smrt.(7) (Rim. 6:16).

Onda ga je uzeo za ruku i poveo u jednu sobu koja je bila puna prašine, pošto je još niko nije čistio. Kada je malo pogledao okolo, Tumač je pozvao jednog čoveka da je počisti. Kada je ovaj počeo da čisti metlom, tolika se prašina podigla da se Hrišćanin skoro ugušio. Tada je Tumač zapovedio jednoj devojci koja je tu stajala da donese vodu i poprska po sobi. Kada je to bilo učinjeno soba je bila lepo pometena.

– Šta ovo znači? – upita Hrišćanin.

– Ova soba je čovekovo srce koje nikada još nije osvetlila blagodat evanđelja. Prašina je greh i unutrašnja izopačenost koja je celog čoveka obuzela i uprljala. Čovek koji je prvi čistio je Zakon, a devojka koja je donela vodu i poprskala sobu je Evanđelje. Video si kako je prašina letela na sve strane od koje se umalo nisi ugušio, a soba ipak nije mogla da se počisti. To znači da zakon, umesto da očisti srce od greha, pobuđuje i ojačava greh u duši, umesto da ga savlada. (Rim.

5:20, 7:5,6,9; 1. Kor. 15:56). Video si kako devojka prska sobu i lako je čisti. To pokazuje da kad dođe evanđelje, da ono vrši svoj blagi i dragoceni uticaj na srce. Kao što je devojka počistila sobu prskajući je vodom, tako se i greh pobeđuje i nadvlađuje, a duša čisti kroz veru i priprema za Cara slave da se u njoj nastani.(8) (Jovan 15:3; Ef. 5:26; Jovan 14:21–23).

Zatim videh kako Tumač vodi Hrišćanina za ruku u jednu malu odaju gde je sedelo dvoje dece svako na svojoj stolici. Starije se zvalo Strasko, a mlađe Strpljivko. Strasko je bio mnogo nezadovoljan, a Strpljivko je bio miran. Onda je Hrišćanin upitao:

– Zašto je Strasko tako nezadovoljan?

– Njihov staratelj želi da on čeka najlepše stvari do iduće godine, međutim on hoće sve sada, no Strpljivko je spreman da čeka. – Odgovori Tumač.

Onda ugledah kako neko prilazi Strasku noseći punu kesu blaga koje mu je izručio pred noge. Ovaj se obradovao i grabio blago podsmevajući se Strpljivku. Ali videh kako je za kratko vreme sve rasuo, tao da su mu ostali samo dronjci. Onda Hrišćanin reče Tumaču:

– Objasni mi ovo malo bolje!

– Dva dečaka su dve slike. Strasko predstavlja ljude ovoga sveta, a Strpljivko predstavlja ljude onoga sveta koji će doći. I kao što vidiš, Strasko hoće sve svoje blago da uživa odmah, to jest, na ovom svetu. Takvi su ljudi ovoga sveta, moraju sve da imaju sada. Ne mogu da se strpe do iduće godine, to jest onaj drugi svet, da tamo prime svoju nagradu. Kod njih više vredi ona poslovica koja kaže da je bolje jedan vrabac u ruci, nego li dva na grani – nego sva božanska svedočanstva o dobru onoga sveta koji će doći. Ali kao što si video, sve je brzo protraćio i za kratko vreme su mu ostali samo dronjci. Tako će biti sa

svim takvim ljudima na svršetku ovoga sveta.

– Sad vidim da je Strpljivko mudriji i to iz više razloga. – Reče Hrišćanin. – Prvo, što je spreman da čeka bolje stvari. Drugo, što će primiti svoju nagradu kada drugi bude imao samo dronjke.

– Mogao bi da dodaš i to, da slava onoga sveta nikad neće uvenuti, (1. Pet. 5:4), a da slava ovoga sveta začas prođe. (1. Kor. 7:31). Zato Strasko nije imao mnogo razloga da se smeje Strpljivku kad je primio svoje blago, a Strpljivko će se s pravom smejati Strasku kad na kraju primi svoje blago. Jer ono što je prvo mora da ustupi mesto onome što je poslednje, jer i poslednje ima svoje vreme, ali ono što je poslednje ne mora ničemu da ustupa mesto, jer posle njega nema šta da dođe. Onaj dakle koji prvi prima svoj udeo brzo će ga potrošiti, ali onaj koji poslednji prima svoj deo uživaće ga večno. Zato piše o bogatašu: "Ti si primio svoja dobra u svom životu, a Lazar isto tako zla; on se sad ovde teši, a ti se mučiš." (Luka 16:25).

– Vidim da nije dobro žudeti za stvarima ovoga sveta, nego je bolje čekati na ono što će doći. – Reče Hrišćanin.

– Istinu govoriš, – složi se Tumač, – jer vidljive stvari su privremene, a nevidljive su večne. (2. Kor. 4:18). Ali mada je tako, pošto su sadašnje stvari tako bliske našim telesnim željama, a stvari koje će doći udaljene od našeg telesnog razuma, ono prvo jako privlači naša srca, a ono drugo nam je udaljeno i tuđe.(9) (Rim. 7:15–25).

Zatim videh u snu kako Tumač vodi hrišćanina za ruku na jedno mesto gde je vatra gorela pored zida. Jedan čovek je stajao pored vatre i neprestano sipao vodu da bi je ugasio, ali je ona sve jače buktala.

– A šta ovo znači? – Upita Hrišćanin.

– Ta vatra je delo milosti učinjene u srcu. – Objašnjavaše Tumač. –

Onaj što sipa vodu da je ugasi je đavo. Ali pokazaću ti zašto vatra i pored toga gori sve jače.(10)

Odveo ga je na drugu stranu zida gde je video čoveka sa sudom u ruci iz koga je stalno krišom sipao ulje na vatru.

– Šta to znači?

– To je Hristos koji neprestano uljem svoje blagodati podržava delo koje je već započeto u duši. Tako i pored svega što đavo čini, duša Njegovoga naroda i dalje ostaje u blagodati. A to što je čovek koji podupire vatru stajao iza zida, znači da je onome koji dolazi u iskušenje teško da shvati kako se to delo blagodati podržava u njegovoj duši. (2. Kor. 1:9).

Zatim videh kako ga Tumač dalje vodi za ruku na jedno prekrasno mesto gde se nalazila divna palata. Hrišćanin se tome jako obradovao. Opazio je kako se neki šetaju po zidinama palate odeveni u zlato, pa je zato upitao:

– Smemo li da uđemo?

Tumač ga je onda odveo do vrata palate pred kojima je stajala velika gomila ljudi. Svi su oni hteli da uđu, ali se nisu usuđivali. Malo podalje od vrata za jednim stolom sedeo je čovek sa knjigom, perom i mastilom i zapisivao imena onih koji su hteli da uđu. Primetio je, takođe, da se pred kapijom nalazilo puno stražara u oklopu koji su činili sve što su mogli probadajući i ranjavajući one koji su hteli da uđu. Hrišćanin se malo zbunio. Na kraju, kada su svi ustuknuli zbog straha od naoružanih stražara, Hrišćanin je primetio jednog stasitog čoveka kako je prišao onome što je zapisivao imena u knjigu i rekao: "Zapiši moje ime."(11) Zatim je izvukao mač, stavio kacigu na glavu i poleteo prema kapiji na naoružane stražare. Ovi su žestoko navalili na njega, ali se čovek nije obeshrabrio, nego je počeo vatreno da seče i udara.

Pošto je primio(12) i zadao mnogo rana(13) onima što su hteli da ga oteraju od vrata, prosekao je sebi put između njih i probio se u palatu. Na to se začuo divan glas onih što su se nalazili unutra i šetali po zidu palate, koji su pevali:

Oj, viteže, uđi, daj
Steć' ćeš večnu slavu raj!

Pošto je ušao, primio je isto ruho kao i oni. Hrišćanin se osmehnuo i rekao:

– Mislim da znam šta ovo znači. Molim te pusti me da i ja uđem!(14)

– Ne, sačekaj, – reče Tumač, – dok ti ne pokažem još nešto, a onda ćeš nastaviti svojim putem.

Opet ga je uzeo za ruku i uveo u jednu mračnu odaju gde je sedeo čovek u gvozdenom kavezu.(15) Čovek je bio jako tužan. Sedeo je tako sa pogledom uprtim u zemlju, sa sklopljenim rukama i uzdišući kao da će mu srce prepući. Onda je Hrišćanin upitao:

– A šta ovo znači?

Tumač mu je rekao da sam porazgovara sa čovekom.Hrišćanin je tada upitao čoveka u kavezu:

–Ko si ti?

– Ja sam onaj koji više nisam ono što sam nekad bio. – Odgovori čovek.

– A šta si bio?

– Bio sam nekada po svome i po mišljenju drugih revnostan i glasovit

sledbenik Evanđelja. (Luka 8:13). Bio sam, kako sam mislio, sposoban za nebo i veselio sam se pri pomisli da ću tamo doći. – Nastavi čovek.

– A šta si sada?

– Sada sam jedan očajnik. Zatvoren sam očajem kao ovim čeličnim kavezom. Ne mogu da iziđem, ne mogu! – Zavapi čovek.

– Pa kako si dospeo ovamo? – pitao je dalje Hrišćanin.

– Prestao sam da pazim i da se uzdržavam. Popustio sam uzdama svojih strasti. Sagrešio sam protiv svetlosti Reči i Božije dobrote. Ožalostio sam Duha te me je ostavio. Kušao sam đavola i on mi je došao. Izazvao sam Božiji gnev, te me je napustio. Srce mi je toliko otvrdnulo da ne mogu da se pokajem. (Isa. 63:17) – Nastavi da uzdiše tako.

Onda se Hrišćani obrati Tumaču:

– Zar za takvog čoveka nema nade?

– Pitaj bolje njega – reče Tumač.

– Ne, – reče Hrišćanin, – ti ga pitaj. Onda se Tumač obrati čoveku i upita:

– Zar nema nade da iziđeš iz gvozdenog kaveza očajanja?

– Nema nikakve nade – reče čovek.

– Ali Sin Božiji je veoma milostiv, – odvrati Tumač.

– Ja sam ga ponovo sebi razapeo; (Jev. 6:6) prezirao sam Njega i Njegovu pravednost. (Luka 19:14). Smatrao sam Njegovu krv nečistom

i ogrešio sam se o Duha blagodati. (Jev. 10:29). Time sam isključio sebe iz svih obećanja i više mi nije ostalo ništa drugo do pretnje, strašne pretnje, užasne pretnje o neminovnom sudu i Božijem gnevu koji će me proždreti kao neprijatelja.

– Zašto si sebe doveo u takvo stanje? – pitao je dalje Tumač.

– Zbog požuda, zadovoljstava i koristi ovoga sveta. Obećavao sam sebi velika zadovoljstva u njima, ali eto, sada me te stvari grizu i ujedaju kao vatreni crv. (Isa. 66:24; Marko 9:44). – Reče Očajnik.

– Pa zašto se ne pokaješ i ne obratiš?

– Bog mi je oduzeo pokajanje. Njegova Reč mi ne daje nikakvo ohrabrenje da verujem. Naprotiv, On me je sam zatvorio u ovaj kavez i ni svi ljudi ovoga sveta ne mogu da me oslobode iz njega. O večnosti, večnosti, kako ću podneti žalost koja mi je suđena za večnost? – očajno je vapio čovek. Onda je Tumač rekao Hrišćaninu:

– Dobro upamti bedu ovoga čoveka i neka ti večno služi kao opomena.(16)

– To je zaista strašno! – reče Hrišćanin. – Neka mi Bog pomogne da pazim, da se uzdržavam i da se molim da bih mogao da bežim od onoga što je ovoga čoveka upropastilo!(17) Da li je sada vreme da pođem dalje?(18)

– Čekaj da ti pokažem još jednu stvar, a onda možeš nastaviti svojim putem. – Odgovori Tumač.

Uzeo je Hrišćanina za ruku i odveo ga u jednu sobu gde je neko ustajao iz kreveta. Dok se oblačio drhtao je i tresao se. Onda je Hrišćanin upitao:

– Zašto se ovaj čovek toliko trese? Tumač je rekao čoveku da objasni Hrišćaninu šta mu je. Ovaj je ovako otpočeo:

– Dok sam noćas spavao, usnio sam san i video kako se nebo jako zamračilo. (Otkri. 6:12). Grmelo je i sevalo tako strašno da sam se silno uplašio. Pogledao sam i video kako oblaci neobično brzo proleću, i začuo sam snažan zvuk trube. (Matej 24:31; Jovan 5:28,29; 1. Kor. 15:52; 7. Sol. 4:16). Tada sam ugledao čoveka koji je sedeo na oblaku sa hiljadama nebeskih bića oko Sebe. Svi su se sijali kao sama nebesa. (2. Sol. 1:8; Dan. 7:10–13). Zatim sam začuo glas kako govori: "Mrtvi ustanite na sud!" Tada se stene razvališe i grobovi otvoriše i mrtvi iziđoše. Neki od njih su se veoma radovali i gledali naviše. Neki su pokušavali da se sakriju ispod brda. (Otkri. 6:15,16). Onda videh kako Čovek koji sedi na oblaku otvara knjigu i zove svet da Mu se približi. (Otkri. 20:11–13). Ali zbog jake vatre koja je izbijala ispred Njega, nalazilo se veliko rastojanje između njih i Njega – kao što i priliči između sudije i optuženih. Čuh zatim kako je rečeno onima koji su služili pred onim koji je sedeo na oblaku: "Skupite kukolj, plevu i strnjiku i bacite u ognjeno jezero." (Matej 3:12; 13:30). Na to se otvori bezdan upravo ispred mesta gde sam ja stajao. Iz bezdana pokuljaše dim i užareni pepeo na sve strane sa strašnom hukom. Zatim se opet začuo glas koji je govorio služiteljima: "Skupite moju pšenicu u žitnicu!" (Luka 3:17). Na to su mnogi bili uzeti i odneseni u oblake, a mene ostaviše. (Jer. 8:20; 1. Sol. 4:16,17; Matej 24:40,41). Pokušah da se sakrijem, ali nisam mogao, pošto me je gledao Čovek koji je sedeo na oblaku. Setih se svojih greha, a savest me je optuživala sa svih strana. Uto se probudih.

– Ali zašto si se toliko uplašio?

– Pa mislio sam da je došao dan suda, a ja nisam spreman.(19) Ali najviše me je uplašilo to što su anđeli neke odveli a mene ostavili, dok je bezdan pakla otvorila svoje grotlo upravo tamo gde sam stajao. Savest me je uznemiravala i činilo mi se kao da me Sudija uvek prati

Svojim okom i licem punim gneva. – Završi čovek koji je drhtao.

Tada Tumač reče Hrišćaninu:

– Da li si sve ovo dobro razumeo?(20)

– Jesam, ali stvara u meni i nadu i strah.(21)

– Dobro upamti sve te stvari da bi te gurale i terale napred na putu kojim ideš. Tada je Hrišćanin počeo da se Sprema na dalji put. Tumač mu međutim reče:

– Neka te Utešitelj uvek prati, dobri Hrišćanine, i neka te vodi putem koji vodi u Nebeski grad. Hrišćanin je ovda nastavio put sa ovim rečima:

Tu videh vrlo čudne, retke stvari,
Što prijatne su, dobre, al' i strašne.
To sve mi srce ohrabrenjem žari,
Da napred krećem u te pute prašne.

O hvala Ti što si mi sve to pokazao,
Daj da ja to zauvek odsad pamtim,
Da s uskog puta ne bih nikad sišao,
Dok ovaj život ovde ja ne svršim.(22)

---

^1) Ovaj deo priče je veoma značajan jer tu putnik, verni Hrišćanin dobija uvid u tajne duhovnog života. Tumač je Sveti Duh koji uvodi u svaku pravdu i istinu. "Jer će uzeti od mojega i javiti vama," (Jovan 16:14), govori Spasitelj. Blago onome koji sedi u kući toga Tumača, jer će se nasititi dobrom hranom sa stola Gospodnjeg. Gledaće lice Spasitelja i promeniće se "u istu sliku iz slave u slavu – kako to čini Duh Gospodnji." (2. Kor. 3:18). U zajednici sa Tumačem – Duhom Svetim, može da bude samo učenik Gospoda Isusa.

^2) Ako želiš da budeš učenik Svetoga Duha, moraš neprestano iskreno da se moliš, i daće ti se. (Mat. 7:11; Luka 11:13).

^3) Oni koji izbegavaju gnev ovoga sveta i idu uskim putem ka životu, njima se ljubav Tumačeva, Svetoga Duha nežno pruža. Ako si gladan i žedan samo uđi,nahrani se i napoj. Ako si umoran i opterećen, uđi pa se odmori i okrepi. Hrišćanin treba da ima slobodan pristup u radost, mir i mudrost Svetoga Duha. Zato ti hrišćanine ne oklevaj, nego dođi verom do izvora Božije milosti i napuni svoje srce darom Svetoga Duha, te ostani uvek u bliskoj zajednici sa Njim, jer ti je On najbolji Savetnik i Prijatelj.

^4) Prvo svetlo. Duši je sve tama. "I bijaše tama nad bezdanom." Duh Sveti donosi svetlost. Hrišćanima svetli dvostruka svetlost: svetlo razuma i svetlo vere, a oboje potiče od Svetoga Duha. "Ti raspaljuješ videlo moje; Gospod moj prosvetljuje tamu moju." (Ps. 18:28).

^5) Pre nego što Sveti Duh učini svoje delo milosti u čovečijem životu, vrata srca moraju da se otvore i srce mora da bude spremno da primi toga Gosta. Zašto mnogi hrišćani imaju neprestano zastrte prozore i vrata zatvorena na svom srcu tako da je pusto i prazno iznutra? Zato što nisu bili kod kuće kad je dolazio Sveti Duh da ih uči. Njihova duša je lutala po svetu, i nisu želeli da prime tog nebeskog Gosta koji bi ih uveo u nebeske slasti. Žalosno je takvo hrišćanstvo. Zato, smiri se, i moli Svetoga Duha da ublaži tvoje srce pa ćeš ići svojim putem s radošću!

^6) Ovo je slika vernog propovednika naučenog od Boga, koji stalno na Gospoda gleda i čeka Njegovo naređenje. Reč mu je značajna. Izvor nauke mu je Sveto Pismo iz koga crpi mudrost i savete. On prezire slavu sveta i sve ostalo u njemu. Svestan strahote budućeg gneva, on traži propale i izgubljene duše, propoveda Evanđelje i opominje ih da se obrate. Želi da ima više duhovne dece, da što više privede Spasitelju, a posle brižljivo pazi na njih. Nagrada mu je spremljena. Čeka ga "kruna slave". Takva je slika pravog propovednika.

^7) Duh Sveti pokazuje najpre sliku pravog svedoka, zato da bi putnik znao da se čuva od lažnih učitelja s kojima će se sresti na svom putu, i da ih prepozna, jer nisu pastiri već najamnici. Ima mnogo propovednika koji traže svoju slavu i ugodnost tela, koji su od sveta, i zato ne razumeju jad svog bližnjeg koji se budi od greha, nego mu samo uspavaju savest, i kažu: "Idi lezi. I on otide i leže!"(1.Sam. 3:5).Takvi ne mogu drugima da pokažu put spasenja kada ga ni sami ne znaju, zato pazi na reči koje slušaš.

^8) Nemoj nikad da zaboraviš u svom hrišćanskom životu da postoji velika razlika

između zakona i evanđelja. Zakon nam uvek pokazuje naš greh, svedoči protiv njega i podiže ga protiv nas; ali da ga odstrani jedino može kropljenje milosti koja je objavljena u Gospodu Isusu Hristu, u Njegovoj dragocenoj krvi. Galati su uzverovali, a posle su se vratili pod zakon, ali im nije bilo na lično dobro, nego na ponovno robovanje. Zar bi i ti hteo da se rešiš milosti? Prašina greha koju podiže zakon ugušiće je. Evanđelje je kao rosa koja kvasi i odstranjuje, kao mili glas koji utišava buru. Blago onome koji se sakrio pod krv koja bolje govori od žrtve Aveljeve. Ta krv ga čisti, i čini dostojnim da to sveto i bezazleno Jagnje Božije uđe u svoj stan u njegovom srcu.

^9) Svi priznajemo ludost Straska koji traži samo zemaljske stvari, ali da li smo kao Strpljivko koji čeka buduće stvari? Često želimo da vidimo žetvu čim smo posejali pa čak i pre setve. Kako često prigovaramo Gospodu što On drugima deli više nego nama. Molimo Gospoda da nam da silu da bismo mogli da vladamo svojim dušama u trpljenju, tako da bi u svoje vreme žnjeli večnu radost.

^10) To je jasna slika živog hrišćanina koji je neprestano spojen sa izvorom života i ostaje u svom Spasitelju. Često se čini da je vera hrišćanina kao iskra, ali On "trske stučene neće prelomiti, i stenjka koji tinja neće ugasiti." Sveti Duh raspaljuje iskricu vere u takav plamen ljubavi da ne mogu ni sve nevolje ni svi napadi da ga ugase. To je za nas velika uteha. Kad Gospod ne bi sipao u nas ulje milosti, često bi se sasvim ugasili i ne bi u nama ostalo nikakvog života. Jer vode nevolje bi nas brzo odnele. Ali kad Gospod već započne svoje delo milosti u nekome, neće ga ostaviti. Njegova je ljubav prema nama večna. (Jeremija 31:3).

^11) Da li si verno služio Gospodu tako da možeš sa junačkim pogledom da staneš pred pisara – pred presto Božije milosti i kažeš: "Zapiši i moje ime?" Mnogi su već doživeli pobedu, (Jev. 12:12), pa možeš i ti. Gledaj u Hrista.

^12) Bez borbe i rana nema krune – večnoga života. Hrišćanin koji ne ratuje za Hrista i ne nosi Hristove rane i nije hrišćanin. (2. Kor. 4:10; Dela 14:22; Matej 11:12).

^13) "Ja trčim tako, kao trkač koji ne trči u neizvesnost, tako se borim pesnicom, kao borac koji ne bije vetar, nego mučim moje telo i potčinjavam ga, da ne bih ja, koji sam drugima propovedao, sam postao nevaljao. (1. Kor. 9:26,27). "Jer naša borba nije protiv ljudi od mesa i krvi, nego protiv poglavarstava, protiv vlasti, protiv vladara ovog mračnog sveta, protiv zlih duhova na nebesima." (Ef. 6:12).

^14) Često se dešava da mladi hrišćani žele da uđu u radost svoga Gospodara čim se obrate, ali Gospod im odgovara: "Još nije vreme za to, imaš još puno da naučiš,

da pretrpiš i da rodiš mnogo roda, pa ćeš tek onda stići na red." (Jovan 15:16).

^15) Očajanje čoveka je kao gvozdeni kavez gde orao uzalud lomi svoja krila udarajući o rešetke. Ako neko okleva da primi Božiju milost, gde će naći slobodu i odmor?

^16) Za nas kao hrišćane nije dovoljno da poznajemo Božiju volju i da ga priznajemo. Moramo svojim životom da pokazujemo da je ono što priznajemo svojim ustima stvarnost u našem životu. Poznavao sam Jednog čoveka koji je neprestano jadikovao da je odbačen iako je primio veliku milost od Boga. Uzrok tog njegovog jadikovanja je bilo to što je ponovo padao u greh i time gasio plamen Božije milosti u svojoj duši. Trebalo bi da pazimo da ne postanemo kao smokva koja je imala samo zeleni list, a nije imala roda, tako da ju je Gospod prokleo. (Marko 11:12–14, 19–21). Ko misli da stoji neka pazi da ne padne. Trebalo bi da budemo ozbiljni u svom poslanju da ne primimo naprazno blagodat Božiju, (2. Kor. 6:1), jer je strašno pasti u ruke Boga živoga. (Jev. 10:31). I kad odbačeni grešnik već sada ima takvu paklenu muku u sebi, kako li će tek biti u večnosti? Ne ponosi se nego se boj. (Rim. 11:20). Ovde Banjan misli na duhovne muke koje je imao Frančesko Spijera, kada se odrekao Gospoda. Mnogi tako rade, zato se čuvajmo i budimo hrabri!

^17) Trebalo bi neprestano da bdijemo i da se molimo, tražeći Božiju milost da nas čuva u trezvenosti da bismo proveli svoj život u čistoti i da svojevoljno ne bismo pali u greh iz koga ne možemo više da se izvučemo.

^18) Zašto je Hrišćanin i pored takve nauke hteo da krene dalje? Ko nema sigurnost o oproštenju greha, radost i mir koji dolaze kroz pomirenje sa Bogom, taj neće i ne može dugo da se održi. Duh Sveti zna najbolje vreme kada i kako će takvu opterećenu dušu privući golgotskom krstu.

^19) A da li si ti spreman? Ako još nisi među onima koji neće doći na sud, (Jovan 5:24), kada uzveruju u Hrista, nastoj da pribegneš k Spasitelju pre nego što bude kasno. Samo oni koji veruju, moći će da se raduju u vreme velikoga dana – Božijeg suda. (Titu 2:13).

^20) Čitaoče, da li si o ovome dobro razmislio? Prestani da čitaš i razmisli kakvu pouku možeš da izvučeš iz ovog odeljka. Moja je molitva da Sveti Duh probudi neprobuđene, i da nauči i vodi nanovorođene.

^21) Nada je nešto radosno što Duh stavlja u život hrišćanina. Ali i strah je plod Božije blagodati, jer verni treba da se boje i plaše da ne zapadnu u greh i otpadnu od

Božije blagodati. O tome govori Sveto Pismo: "Blago čoveku koji se svagda boji." (Priče 28:14). Strah je spojen sa opreznošću, nada sa hrabrošću.

^22) Džordž Ofor (George Offor) govori o ovom odeljku, gde su opisani razni slučajevi u Tumačevoj kući ovako: "Teško bi moglo da se nađe na engleskom jeziku nešto što bi dalo tako divnu pouku, koja je napisana u takvom božanskom duhu, i što bi na tako uzvišeni način delovalo na čovečije srce."

GLAVA VI

Putnik oslobođen bremena

Tada videh u snu da je put kojim je Hrišćanin trebalo da prođe sa obe strane ograđen zidom.(1) Zid se zvao Spasenje. (Isa. 26:1, 35:8, 60:18). Hrišćanin je išao dalje tim putem, ali ne bez velike muke zbog tereta koji je nosio. Išao je tako sve dok nije stigao do brega gde je put počeo da se penje.(2) Tu se nalazio krst, a malo niže njega grob. I videh u snu kako Hrišćanin prilazi krstu. Pošto je pogledao u krst teret mu je spao s leđa i otkotrljao se do groba. Tu ga je nestalo i više ga nisam video.(3) (1. Pet. 2:24; Rim 8–2; Gal.2:20).

Onda se Hrišćanin obradovao, jer mu je laknulo, te reče veseloga srca: "Svojom mukom dao mi je pokoj i Svojom smrću dao mi je život." Zatim je zastao da malo razgleda to mesto i porazmisli, pošto ga je začudilo što mu je teret spao čim je pogledao na krst.(4) Gledao je tako i gledao, sve dok mu suze ne potekoše niz lice.(5) (Zah. 12:10).

Sveta Trojica

Dok je stajao i plakao, prišla su mu tri svetla anđela(6) i pozdravila ga. Prvi mu je rekao:

– Mir s tobom. Gresi ti se opraštaju! (Marko 2:5; Luka 7:48).

Drugi mu je skinuo dronjke i obukao ga u novo ruho. Treći mu je stavio belegu na čelo (Otkri. 7:3; Ef. 1:13) i dao zapečaćeni savijeni list papira, (2. Kor. 3:3. 1:22), rekavši mu da ga gleda usput i preda na

nebeskim vratima. Zatim su otišli.

Onda je Hrišćanin tri puta skočio od radosti i krenuo pevajući ovako:(7)

Na leđima sam težak teret vukao,
Niti sam sam taj teret ikad svukao,
Dok dođoh amo tražeć' duši leka,
Gde sreća vlada, večni život čeka.

Sad teret taj je s leđa mojih spao,
Bog mi je od greha oprost darovao,
Blaženi krst i grob mene spase,
I Onaj koji greh moj uze naše.

Sad zaista znam da dete sam Božije,
Kao dokaz na čelu mi pečat stoji;
Da hitam sada mogu – kupljen cenom krvi Tvoje
Oh, tamo, Hriste, gde su dvori Tvoji.

O, Trojedini Bože, daj, da život celi
O Tebi pevam pesmu slavnu, svetu –
Kad već sada osećam, ah, tolike slasti,
Šta li će tek biti, kad stignem na metu!

Prostak, Lenjivac i Hvališa

Onda videh Hrišćanina u snu kako je sišao s brda veselo i pored puta opazio tri čoveka koja su čvrsto spavala i čije su noge bile okovane lancima. Jedan se zvao Prostak, drugi Lenjivac, a treći Hvališa. Ugledavši ih kako leže, prišao im je da ih probudi i povikao:

– Vi ste kao onaj koji spava na vrhu jedra, (Priče 23:34), jer se ispod vas nalazi Mrtvo more – provalija bez dna. Probudite se i hajdete sa mnom; skinuću vam okove! – zatim još dodade: – Ako naiđe onaj koji ide naokolo kao lav koji riče, sigurno ćete pasti kao plen u njegove čeljusti. (1. Pet. 5:8).

Tada su ga pogledali i ovako mu odgovorili. Prvo je Prostak rekao:

– Ja ne vidim nikakvu opasnost!

– Pusti nas da spavamo – dodade Lenjivac.

– Svako je kovač svoje sreće. Šta još da ti kažem? – završi Hvališa.

Zatim su se ponovo izvrnuli i nastavili da spavaju. Hrišćanin je produžio put. Bilo mu je čudno što ljudi u takvoj opasnosti nisu marili za ljubaznost koju je hteo milostivo da im učini. Probudio ih je i savetovao. Hteo je da im pomogne da skinu okove, a oni su ipak odbili.(8)

Formalista i Licemer

Dok je tako razmišljao ugleda dva čoveka kako preskaču preko zida sa leve strane uzanoga puta, te požuriše da ga stignu. Jedan se zvao Formalista, a drugi Licemer.(9) Kao što sam rekao, prišli su mu i otpočeli sledeći razgovor:

– Gospodo, odakle dolazite i kuda idete? – upita Hrišćanin.

– Rođeni smo u zemlji Taštini i idemo na goru Sion da postignemo slavu. – Odgovoriše Formalista i Licemer.

– A zašto niste ušli na vrata koja stoje na početku puta? Zar ne znate da piše: "Ko ne ulazi na vrata, nego prelazi s druge strane, taj je lopov i razbojnik?" (Jovan 10:1) – reče Hrišćanin.

– Svi naši zemljaci govore da je daleko do tih vrata, te zato idu prečicom i preskaču preko zida.

– Zar to nije prestup protiv Gospodara onoga grada u koji idemo? Prekršili ste Njegovu objavljenu volju!

– Ne razbijaj time glavu. Naši odavno tako preskaču preko zida! – nastaviše bezbrižno Formalista i Licemer imamo svedočanstvo o tome više od hiljadu godina.

– Da li bi se taj običaj mogao održati na sudu? – upita opet Hrišćanin.

– Pošto običaj postoji više od hiljadu godina, sigurno je da će biti priznat kao zakonit pred bespristrasnim Sudijom. – Počeše da dokazuju Formalista i Licemer. – Pored toga, sada smo na putu, zar je važno kako smo na njega dospeli? Na dobrom smo putu i u redu je. Ti si na putu zato što si ušao na vrata, isto tako kao i mi koji smo preskočili preko zida. U čemu si onda bolji od nas?

– Ja se držim naredbe moga Gospodara; vi se upravljate po svojim sopstvenim prevarljivim željama. Gospodar puta vas već smatra za lopove i ne verujem da ćete biti proglašeni za pravednike kada stignete do kraja. Ušli ste sami bez Njegovog vođstva i izbacićete se sami bez Njegove milosti. – Upozori ih Hrišćanin.

Na to mu kratko odgovoriše da gleda svoja posla. Nastavili su put svaki za sebe bez mnogo razgovora, osim što su ona dvojica rekla Hrišćaninu što se tiče zakona i odredaba, da veruju da će da ih ispune isto tako savesno kao i on.

– Ne vidimo dakle, po čemu se ti razlikuješ od nas, osim po odelu koje nosiš i koje su ti sigurno dali susedi da njim pokriješ svoju sramotu. – Rekoše Formalista i Licemer.

– Zakonom i odredbama se nećete spasiti, jer niste ušli na vrata. (Gal. 2:16). – Odgovori Hrišćanin. – A što se tiče odela koje nosim, dao mi ga je Gospodar mesta u koje idem, i to zato, kao što ste i sami već rekli da mi pokrije golotinju. Primio sam ga kao dokaz Njegove milosti prema meni. Ranije sam nosio samo dronjke. Pored toga tešim se ovom mišlju: Kada dođem do vrata toga grada, Gospod će me sigurno prepoznati po ovom odelu, jer mi ga je On poklonio onoga dana kada je sa mene svukao dronjke. Verovatno niste primetili da imam i znak na čelu koji mi je dao jedan od najbližih Gospodnjih slugu onoga dana kada mi je teret spao sa ramena. Pored toga, dat mi je i jedan zapečaćeni list da bi me tešio dok ga čitam usput. Rečeno mi je da ga predam kod Nebeske kapije kao znak da sam primljen. Vama te stvari sigurno nedostaju zato što niste ušli na vrata.

Na ovo nisu mogli ništa da odgovore, već su se samo pogledali i nasmejali.

Onda videh kako idu dalje. Hrišćanin je stalno išao pred njima. Sa njima više nije razgovarao, nego sam sa sobom. Radovao se, tešio i uzdisao.(10) Često je čitao savijeni list koji su mu anđeli dali, što ga je jako osvežavalo. (Ps. 19:7).

---

^1) Put kojim Sveti Duh vodi opterećenog čoveka ka krstu je ograđen, da ne bi ništa drugo gledao osim spasenja u Hristu Isusu i samoga Isusa (Matej 17:8).

^2) Najslavnije od svih brda je brdo Golgota. Preko nje vodi put u naš dom. Blago onome koji je doveden do tog brda da bi video na krstu Božiju ljubav, koja osuđuje grehe i opravdava grešnike. Da li je i tebe Sveti Duh doveo do tog svetog brda Golgote? Da li ti je već pokazao Onoga koji je "bolnik i vičan bolestima," (Isa. 53:3), i

koji je Svoju svetu krv prolio za tvoje grehe?

^3) Ovo je najznačajnije i najblaženije iskustvo onih koji veruju. Krst je znak sve sramote i užasa koje je Božiji Sin podneo radi nas. Tu je on položio Svoj život za mene. Njegova smrt me je oslobodila krivice i kazne. Želja je putnika da se oslobodi tereta greha i da se očisti od svake mrlje i nečistote. Kod golgotskog krsta on poznaje svoje oslobođenje gledajući u veri na krst, vidi da krv Isusa Hrista čisti od svakoga greha. Vidi da smo se iscelili ranom Onoga koji je visio na krstu i da je u Njemu sigurnost spasenja za sva vremena. Sada uživa blaženstvo Psalma 32.

Ako ti je duša žalosna i uznemirena te doživljavaš samo nemir i nesigurnost i sumnju, znaj da je Isus Hristos umro za tebe! Uzveruj i prihvati Njegovu krv sa pouzdanom sigurnošću i veruj da je Isus sve to trpeo za tebe, a da grob večnosti pokriva tvoje grehe pod kojima si toliko vapio. Ima na hiljade ljudi sličnih mornarima koji su se našli u zalivu gde se reka Amazon uliva u more. Skoro su poskapali od žeđi zato što se nisu usudili da zahvate vodu misleći da je slana. Tada su ugledali brod u daljini i u nedoumici šta da čine pozvali ga da im pomogne i da pitke vode. "Zahvatite i pijte", glasio je odgovor. Nisu odmah shvatili, ali im je zatim postalo jasno da se nalaze usred pitke vode… Tako milioni duša ginu u moru Božije milosti samo zato što neće da zahvate i napoje svoje duše. Znaju za Božijeg razapetog Sina, ali neće da Mu dođu – ne gledaju u Njega i ne primaju lek koji izvire iz Njegovih rana. Možda nema nikoga da im kaže da slobodno zahvate verom i "uzmu vodu života badava"? (Otkr. 22:17). Da li si se ti već napio te vode života? Uzmi čašu spasenja, vodu života za badava, koju je Spasitelj pripravio za tebe. A ako si se već oslobodio tereta greha, idi i javi grešnicima milost spasenja u Hristu Isusu te uputi svakoga na Golgotu.

^4) Već pre toga Hrišćanin je bio upućen u veri da je Isus Hristos umro na krstu na Golgoti za grešnike, ali sve do sada nije bio oslobođen od greha i nije doživeo radost, utehu i sigurnost spasenja. Međutim sada sve to ima. Čudnovato je kako dugo gledamo u Hrista, ali tek onda kad nam Sveti Duh dovede dušu pod golgotski krst shvatamo sve ono što imamo u svom Spasitelju. Tada nam se srce razveseli neiskazanom radošću i mi se čudimo kako je divno verovati i gledati u veri na Hrista, kako je to sve priređeno, a mi smo tako dugo hodali i ništa nismo videli u Hristu, čega radi bismo Ga poželeli.

^5) I nama često dođe da zaplačemo kad razmišljamo kako smo na čudnovat način bili oslobođeni od tereta svojih greha. Zar nije i tebi bilo tako da nisi mogao da se nagledaš rana i muka najdivnijeg među sinovima ljudskim?

^6) Hrišćaninu dolazi Trojedini Bog. Prema pozdravu "Mir tebi," vidimo da su trojica

jedno. Osim toga svaka osoba Trojedinog Boga pokazuje svoj rad i deli svoje darove. Bog Otac prašta grehe; Bog Sin skida prljavo odelo ljudske samopravednosti; a Bog Sveti Duh daje pečat sigurnosti spasenja i znak Božije večne ljubavi koja uvek prati vernog čoveka. Hrišćanin koji ima ovakav pečat iskupljenja ide slobodno kroz život i ulazi kroz vrata nebeska u slavu Carstva Božijeg. To se dešava kod krsta Isusa Hrista. U raspetom Hristu Bog ti dolazi da zauvek ostane sa tobom. (Jovan 14:23). To su istinite i verne stvari. Bez oproštenja greha hrišćansko putovanje je bez radosti. Ako krst nije tvoja pravednost i osvećenje, (1. Kor. 1:30), ne možeš da imaš mir sa Bogom (Rim. 5:1). Da li i ti želiš da to doživiš u svom životu? Da li je moguće da onaj koji veruje to ne primi i ne zna ništa o oproštenju svojih greha? "Sam Duh svedoči sa našim duhom da smo deca Božija... Ubeđen sam naime, da nas ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, niti kakvo drugo stvorenje, ne može rastaviti od Božije ljubavi, koja je u Hristu Isusu Gospodu našem." (Rim. 8:16,38,39).

^7) Rod Svetoga Duha je radost, što znači biti "puni radosti i Duha Svetoga. (Dela 13:52). To može da zamisli samo onaj koga je Bog u svojoj milosti posetio svojom prisutnošću. Takav čovek ako i sam ide putem svog života, opet se raduje i peva. (Dela 8:39).

^8) Ima ih mnogo koji spavaju smrtnim snom i odbijaju pomoć, mrzeći onoga koji bi ih budio iz njihovog grešnog sna. "Što me uznemiravaš svojim propovedanjem, svedočanstvom i životom?" pita svet, te se okreće od svetla Božije istine, jer mu je omilela tama greha. Mnogi su blizu puta života ali nisu na njemu – blizu su vrata Carstva Božijega, ali se ne žure ka njima. Ne vide opasnost, iako im je Satana osvetnik za petama. Drugi opet samo mirno spavaju. Njihov život je samo san. Njih će strašna stvarnost jednom naučiti da su prespavali vreme milosti. Drugi se opet odvraćaju govoreći: "Ti vodi brigu sam o sebi, a nas ostavi na miru." Tako Hrišćaninu ne ostaje ništa drugo nego da ide sam svojim putem. Ako sam Bog ne otvori njihove oči, naše nagovaranje je uzalud. Ako nas je Gospod probudio od sna, i prosvetlio, obratio, opravdao i spasio, to je sve samo Njegova blagodat.

^9) Formalista vrši razne spoljašnje forme pobožnosti i vara samoga sebe. Banjan ga zato zove formalistom. Licemer vara druge; znajući da mu je srce daleko od Boga, pretvara se pred drugima da je u zajednici sa Bogom. Obojica, nemajući Božijeg Duha uživaju u onome što je telesno i teše se kako im je cilj dobar, a ne vide razliku između sebe i putnika, opravdavajući se delima starih običaja. Ali ko ne ulazi na vrata u ovčiji tor nego prelazi na nekom drugom mestu; ko ne ulazi na uzani put kroz tesna vrata novoga rođenja – on je lopov i razbojnik, pa će mu i svršetak biti kao lopovu i razbojniku. Ko se hvali da je pobožan neka pazi da možda nije brat jednoga od ove dvojice.

^10) Samo uzdiši nad tim zlom koje je u tebi i oko tebe. Teško tebi ako prestaneš da uzdišeš; to bi značilo da si navikao na zlo." (Jan Komenski)

GLAVA VII

Brdo Teškoća

Onda su svi skupa stigli pod brdo koje se zvalo Teškoća u čijem je podnožju bio izvor. Tu su se nalazila još dva puta pored onoga koji je vodio pravo od vrata. Jedan je vodio nalevo, a drugi nadesno oko brda, dok je uzani put išao pravo uzbrdo do vrha Teškoće.(1) Hrišćanin je otišao do izvora, napio se i osvežio, (Ps. 36:91; Joel. 3:18; Isa. 49:10), te počeo da se penje pevajući:

Na brdo visoko ja želim ići,
I pored svih teškoća na vrh njega stići;
Jer vidim da me put u život vodi,
Ohrabri se sada i bez straha hodi;
Bolje je i s mukom na to brdo doći,
Nego li bez muke u pogib'o poći.

Propast Formaliste i Licemera

I ona dvojica su došla do podnožja brda. Ali kada su videli kako je strmo i visoko, a da postoje još dva puta, i pretpostavljajući da se ova dva puta opet sastaju sa onim kojim je Hrišćanin išao, sa druge strane brda, rešiše da pođu tim putevima. Jedan put se zvao Opasnost, a drugi Propast. Dakle, jedan je pošao putem opasnosti i uskoro stigao do jedne guste šume. Drugi je krenuo putem propasti koji ga je odveo do mesta punog rupa gde se sapleo i pao u nepovrat.(2)

Hrišćanin okrepljen, a zatim ophrvan snom

Gledah kako se Hrišćanin penje uzbrdo i videh kako je prestao da trči, te ide običnim korakom, a zatim četveronoške, jer je put bio jako strm.(3) Negde na pola puta do vrha nalazilo se lepo odmaralište, koje je Gospodar tog brda napravio za osveženje umornih putnika.(4) Hrišćanin je svratio i seo da se odmori. Izvadio je savijeni list iz nedara i počeo da čita i da se teši. Pogledao je odelo koje je primio pred krstom i u tome našao veliko zadovoljstvo,(5) te je na kraju zaspao tvrdim snom i spavao tako sve do uveče. Dok je spavao, savijeni list mu je ispao iz ruke. Tada ga je probudio jedan čovek i rekao mu:

– Idi mravu, lenjivče, gledaj putove njegove, i omudraj. (Pri. 6:6; Jona 1:6).

Hrišćanin se trže i požuri svojim putem sve dok nije stigao na vrh brda.

Plašljivko i Neverko

Kad je stigao na vrh brda, dotrčala su mu dva čoveka u susret. Jedan se zvao Plašljivko, a drugi Neverko.(6)

Hrišćanin ih upita:

– Šta vam je kad tako trčite u pogrešnom pravcu? Plašljivko mu je ispričao kako su išli u Grad Sion i kako su stigli do ovog opasnog mesta, dodavši:

– Što dalje idemo, to je put sve opasniji. Zato smo se okrenuli i vraćamo natrag.

– Tako je, – dodade Neverko, – jer se baš tamo malo napred nalaze dva lava na putu. Ne znamo da li spavaju ili su budni, ali bili smo sigurni da bi nas rastrgli samo da smo im se približili.

– Vi i mene plašite, – reče Hrišćanin, – ali kuda da bežim? Ne mogu da se vratim u svoju zemlju, jer joj je su^eno da izgori u vatri i sumporu. Tamo bih sigurno propao. Samo da dospem u Nebeski grad! Znam da ću tamo biti van svake opasnosti. Moram napred! Vratiti se natrag znači sigurnu smrt. Napred je opasnost od smrti, a posle toga večni život. Ipak idem napred!

U potrazi za izgubljenim listom

I tako Plašljivko i Neverko potrčaše nizbrdo, a Hrišćanin sam nastavi put. Ali razmišljajući o onome što su mu ova dvojica rekla, zavuče ruku u nedra da izvadi savijeni list da čita i primi utehu, i grdno se iznenadi kad ga ne nađe.(7) Hrišćanin se zbog toga jako uznemirio i nije znao šta da radi. Nedostajao mu je taj svitak koji ga je tešio i radi kojeg je trebalo da bude primljen u Nebeski grad. Mnogo se zbunio i nije znao šta da preduzme. Konačno se prisetio da je spavao na odmaralištu pored puta. Pao je na kolena i zamolio Boga da mu oprosti tu nesmotrenost, a zatim se vratio da potraži svitak. Ko će opisati tugu koju je osećao dok se vraćao. Čas bi uzdisao, čas plakao, čas samoga sebe korio, zato što je kao nekakav bezumnik zaspao na tom mestu koje je bilo namenjeno samo zato da se prolaznici malo odmore. Vraćao se dakle, zavirujući ovamo i onamo ne bi li našao savijeni list koji ga je toliko puta utešio na putu. Tako je išao sve dok nije ugledao odmaralište na kome je sedeo i spavao. Ali čim ga je spazio još više se rastužio zbog svog velikog propusta. (1. Sol. 5:4–8). Hodao je tako oplakujući svoj grešni san: "Ah, ja jadni čovek što sam zaspao usred bela dana! Zašto sam zaspao usred poteškoće? Zašto sam toliko popustio svome telu i tražio da mu olakšam na tom odmaralištu koje je

Gospodar brda podigao samo za osveženje duha putnikovog! Koliko sam samo bez potrebe prešao! Tako se desilo i deci Izrailjevoj zbog njihovog greha – morali su da se vraćaju putem Crvenog mora. (4. Moj. 14). I ja moram da idem s tugom tamo gde je trebalo da idem s radošću da nisam tako zaspao. Koliko bih daleko već bio dosada! A eto, sada moram da idem tri puta po istom putu, a mogao sam da ga pređem samo jedanput. Još će me i noć zateći, jer je dan skoro na svome izmaku. O, samo da nisam zaspao!"(8)

Uto je već stigao do odmarališta, gde je malo posedeo i zaplakao. Konačno pogleda žalosno ispod klupe i ugleda svoj svitak koji brzo sav drhteći zgrabi i vrati ga u svoja nedra.(9) Ko bi mogao da opiše koliko se obradovao kada ga je našao! Taj svitak mu je bio kapara života i ulaska u pristanište koje je želeo. Zato ga je stavio u nedra, zahvalio Bogu što mu je upravio oči na mesto gde je ležao, te sa suzama radosnicama krenu dalje. Kako se samo hitro popeo na brdo! No sunce je već bilo zašlo, a on još nije bio na samom vrhu. Opet se prisetio kako je nemarno zaspao, te poče ovako da jadikuje: "Grešnog li spavanja, zbog tebe će me zateći noć na putu. Moraću da idem bez sunčeve svetlosti. Mrak će mi obaviti stazu, a rikanje opasnih zveri će me plašiti – i to sve samo zbog mog grešnog sna." Onda se prisetio šta su mu Plašljivko i Neverko rekli; kako su se uplašili od lavova. Hrišćanin zato reče samome sebi: "Ove zveri traže noću plen, i ako me sretnu po mraku, ne znam kako bih mogao da im se oduprem. Kako da pobegnem da me ne rastrgnu?" Išao je tako tužan putem i dok je oplakivao svoju zlu sudbinu, podigao je oči i ugledao pred sobom jedan divan zamak koji se zvao Krasan(10) i bio sagrađen pored samog puta.

---

^1) Iza svake teškoće i nevolje sledi posebna uteha za umornog putnika. Zato se ne plaši strmih brda preko kojih vodi tvoj životni put. Ne plaši se nevolje, već hrabro idi napred, krepeći se molitvom.

^2) Brzo je došao kraj onima koji nisu ušli kroz vrata novog rođenja. Teškoće i strmi

putevi su ih savladali, a na videlo je došlo da nisu učenici nego skitalice. Hteli su da idu udobno, onako kako je telu i srcu milo – i tako su išli bez vođstva Božijeg Duha putevima propasti. Takav svršetak nalaze svi formalisti i licemeri.

^3) Nije uvek lako ići hrišćanskim putem, ali molitvom i neprestanim i vernim pogledom prema cilju sve je moguće pregaziti. Ako ne drukčije, onda na kolenima – u molitvi.

^4) Posle perioda raznih teškoća i nevolja Bog pruža naročito radosne i utešne časove života. Kao što su posle ljute borbe i pobede Gospoda Isusa došli anđeli i okrepili Ga, tako Gospod sprema i onima koji veruju posle borbe, odmor i veliku radost i utehu.

^5) Ako vernik posmatra samog sebe, svoju moć i svoje delo, brzo će duhovno da zaspi. Čim se u tebi pojavi samoljublje, lako zadremaš i ohladniš, pa i u vreme straha i tuge kada tražiš sigurnost spasenja, shvatićeš sa užasom da si je izgubio upravo onda kada si bio najviše zadovoljan samim sobom, i kada si samoljubivo razmatrao svoja dela, a zaboravio da sunce Božije milosti ide pred tobom. Nemoj da trpiš u sebi samoljublje, jer ćeš morati brzo da se vratiš natrag i nikada nećeš moći da nadoknadiš izgubljeno dragoceno vreme.

^6) Ima ih mnogo koji samo treba da ugledaju poteškoće i protivnosti hrišćanskog puta pa da se vrate i pobegnu zbog straha, iako nisu isprobali da li su te poteškoće zaista toliko velike koliko izgledaju. Međutim Hrišćanin, iako mu je srce drhtalo, odlučio se da pođe napred. Više voli strah od smrti nego da se vrati tamo gde ga smrt i propast sigurno čekaju. Vraća se samo onaj koji neće da omrzne greh i koji neće da se odrekne samoga sebe. Ali ko je uvideo svoj greh i kome se on ogadio, taj neće natrag. Ma kakve nevolje da ga čekaju on mora napred ka cilju, pa ma ko i ma šta ga plašilo.

^7) Najveća uteha za hrišćanina u vreme strasti i žalosti je "sigurnost spasenja," ali strašno je onome koji hoće da se uteši, a ne nalazi sigurnost u svom srcu. Može da je izgubi kroz ugađanje telu, i kroz samoljublje i oholost, kada se zanese njima. Na taj način izgubi svoju prvu ljubav, i ne preostaje mu ništa drugo nego: "Sećaj se, dakle, odakle si pao i pokaj se!" (Otkri. 2:4,5), – moraš da se vratiš natrag.

^8) Nemoj ugađati telesnom samoljublju kad ti Gospod daje milost. O kad bi mnoge probudio glas tog nebeskog slavuja kad spavaju pod drvetom strasti ili u senci crkve – Božije okrepe.

^9) Ponovo prima potvrdu Božije milosti i siguran je da pripada Onome koji je za njega položio svoju dušu. Nema veće nesreće za onoga koji veruje, nego kad je u vreme tuge i nevolje Božije lice sakriveno od njega, i kada mu Isus Hristos ne dolazi. To su vremena plača i uzdisanja, kad mu ništa ne ostaje nego da traži Onoga koga je svojim telesnim ugađanjem oterao od sebe i da doživi to što spominje mlada: "Otvorih drago mu svome, ali dragoga mojega ne bješe, otide. Bijah izvan sebe, kad On progovori. Tražih Ga, ali Ga ne nađoh; vikah Ga, ali mi se ne odazva. Nađoše me stražari (gresi) koji obilaze po gradu, biše me, raniše me, uzeše prijeves (ogrtač) moj s mene stražari po zidovima." (Pesma 5:6,7). Moraš da podneseš rane koje ti stražari zadaju i da se poniziš u prašini pred Gospodom Isusom. On će u tvom jadu, plaču i uzdisanju da ti poruči kao svom učeniku mili pozdrav, ali ne samo to, On će sam doći da te ponovo uveri o svojoj večnoj ljubavi. (Seti se Petra).

^10) To je Božija Crkva kojoj putnik treba da se pridruži tako da zajedno sa ostalim vernima ide radosno i slobodno prema svome cilju. Nazvan je Krasan, zato što u njemu Gospod pokazuje svoje velike stvari i otkriva svoju milost.

GLAVA VIII

Lavovi

Videh u snu kako je požurio da bi sebi našao prenoćište. Nije daleko odmakao kada se našao u jednom jako uzanom prolazu koji je poslednjih dve stotine metara vodio do kapije. Pogledao je i opazio dva lava na putu. "Sad vidim," uzviknu Hrišćanin, "to je opasnost koja je odvratila Plašljivka i Neverka." (Lavovi su bili vezani lancem, ali on to nije primetio.) Strašno se uplašio i pomislio je da bi najbolje bilo da se i sam vrati, jer mu se činilo da ga čeka sigurna smrt. No čuvar kapije Pozorko (Marko 13:34–37) je video kako je Hrišćanin stao i da namerava da se vrati, pa mu stoga doviknu:

– Zar si tako plašljiv! Ne boj se lavova! Vezani su, a tu su da bi se videlo ko ima veru a ko je nema. Drži se sredine puta pa ti ništa neće biti.(1)

Onda ga videh kako ide sav drhteći od straha zbog lavova, ali ipak dobro pazeći na savete vratara. Čuo je riku lavova, ali mu ništa nisu učinili. Onda je pljesnuo rukama i došao do same kapije.

Uveden u zamak

Hrišćanin je zapitao čuvara:

– Prijatelju, kakva je ovo kuća? Mogu li ovde da prenoćim?

– Kuću je sagradio Gospodar brda za odmor i bezbednost putnika.(2) – Odgovori čuvar, pa ga zatim upita odakle je i kuda ide.

– Idem iz grada Propada na brdo Sion, – odgovori Hrišćanin, – ali pošto je sunce već zašlo, hteo bih ovde da prenoćim ako je moguće?

– Kako ti je ime?

– Sada se zovem Hrišćanin,(3) ali nekada sam se zvao

Sumnjivko. Iz roda sam Jafetova, o kome je rečeno: "Bog da raširi Jafeta da živi u šatorima Simovim." (1. Moj. 9:27).

– A zašto tako kasno stižeš? – upita vratar, – sunce je već zašlo.

– Stigao bih ja i ranije, ali eto, zaspao sam na odmaralištu koje se nalazi na onoj strani brda. No stigao bih i pored toga ranije, nego sam bio izgubio pasoš.(4) Kad sam to primetio, već sam bio na vrhu brda. Zato sam sa velikim bolom u srcu morao da se vratim na mesto gde sam spavao, pa sam ga tamo konačno i našao.(5)

– Dobro, – reče vratar, – pozvaću jednu devojku iz ovoga grada, koja će te upoznati sa ostalim ukućanima, jer tako zahtevaju pravila ove kuće.

Odmah zatim, vratar je zazvonio i na vratima se pojavila jedna ozbiljna i divna devojka po imenu Opreznost,(6) koja je upitala zašto je zovu. Vratar joj je odgovorio:

– Ovaj čovek ide iz grada Propada na brdo Sion, ali pošto se umorio i zatekla ga noć na putu, pita da li može ovde da prenoći. Rekao sam mu da ću tebe da pozovem da malo porazgovaraš sa njim, a ti uradi kako ti se čini dobro prema pravilima ove kuće.

Ona je zatim upitala Hrišćanina odakle je i kuda ide, na šta joj je on lepo odgovorio. Pitala ga je kako je dospeo na put, a on joj je i to ispričao. Onda ga je pitala šta je video i doživeo na putu, pa joj je i to rekao. Na kraju ga je upitala kako se zove.

– Zovem se Hrišćanin i imam još veću želju da ovde prenoćim. Vidim da je ovo mesto sagradio Gospodar brda za počinak i sigurnost putnika.

Ona se nasmešila, a oči su joj se napunile suzama i poćutavši malo reče:

– Pozvaću još dve–tri svoje rođake!

Zatim je otrčala do vrata i pozvala Mudrost, Bogoljupku i Ljubavku koje su ga posle kratkog razgovora uvele u kuću.(7) Na pragu su ga još mnogi drugi dočekali i rekli:

– Uđi, blagosloveni, ovu kuću je sazidao Gospodar da primi putnike kao što si ti.(8) On im se nakloni, te uđe sa njima.

Hrišćanin priča o svojim doživljajima

Kada je ušao i seo, dadoše mu nešto da popije pa otpočeše razgovor, da što bolje iskoriste vreme dok se ne spremi večera. Mudrost, Bogoljupka i Ljubavka su razgovarale sa njim.(9) Njihov razgovor je ovako tekao:

– Hajde dakle, dobri Hrišćanine, – poče Bogoljupka, – kad si već ovde da razgovaramo o onome što si doživeo na putu, ne bi li i mi naučili nešto korisno.(10)

– Drage volje! Radujem se što ste me ovako primili. – reče Hrišćanin.

– Šta te je pokrenulo na ovaj put? – upita Bogoljupka.

– Bog je tako uredio, – reče Hrišćanin, – jer kad sam se uplašio da ću propasti, nisam znao kuda da pođem. Ali dok sam drhtao i plakao naišao je čovek po imenu Evanđelista, koji me je uputio prema malim vratima koja sam nikada ne bih našao. On me je poslao na put koji me je doveo upravo do ove kuće.

– Zar nisi prošao pored Tumačeve kuće? – upita Bogoljupka.

– Jesam, i video sam tamo takve stvari koje nikad dok sam živ neću moći da zaboravim, naročito tri stvari. Prvo, kako Hristos uprkos Satane održava delo milosti u srcu; drugo, kako je jedan čovek toliko sagrešio da je izgubio svu nadu da će ući u Božiju milost; i treće, kako je jedan sanjao da je došao na sudnji dan.

– A da li si ga čuo kako priča svoj san?

– Da, čuo sam kako je strašne stvari video. Srce me je bolelo dok mi je to pričao; no milo mi je što sam sve to ipak čuo.(11) – Reče Hrišćanin.

– Da li je to bilo sve što si video u Tumačevoj kući? – pitala je dalje Bogoljupka.

– Nije, – reče Hrišćanin, – odveo me je da mi pokaže jednu prekrasnu palatu. Ljudi u njoj su bili obučeni u zlato. Tada je došao jedan čovek i probio se kroz naoružanu stražu koja je stajala pred kapijom, te je bio primljen u nebesku slavu. Srce mi je od radosti zaigralo i poželeo sam da ostanem bar godinu dana u toj kući, ali sam znao da moram prvo još puno da putujem.

– Šta si još video na putu?

– Bolje ne pitaj! – reče Hrišćanin. – Samo što sam pošao, ugledao sam Jednoga koji je bio sav krvav i visio na krstu. Čim sam ga pogledao, pao mi je teret s leđa (dotada sam se mučio pod jednim preteškim bremenom). To mi je bilo veoma čudno, jer tako nešto još nikada nisam video. Dok sam tako gledao naviše, jer nisam mogao da skinem očiju sa Njega, pojavila su se tri sjajna bića. Jedno mi je reklo da su mi gresi oprošteni; drugo mi je skinulo dronjke i dalo ovu vezenu košulju koju eto vidiš, a treće mi je stavilo ovu belegu na čelo i dalo ovaj zapečaćeni svitak. – (Kad je to rekao, izvadio je svitak iz nedara).(12)

– Valjda si još nešto video? – reče Bogoljupka.

– To je bilo ono najlepše, – reče Hrišćanin, – ali video sam i drugo što šta. Naime tri čoveka: Prostaka, Lenjivca i Hvališu kako spavaju pored puta sa okovanim nogama. Nisam mogao nikako da ih probudim! Video sam i Formalistu i Licemera kako preskaču preko zida da idu na Sion, ali su se brzo izgubili kao što sam im i rekao da će biti. No najteže mi je bilo da se popnem na ovo brdo i prođem pored lavova. Da nije bilo onog dobrog vratara, verovatno bih se vratio. Ali sada zahvaljujem Bogu što sam dovde došao i zahvaljujem vama što ste me primili.(13)

Zatim je Mudrost odlučila da mu postavi nekoliko pitanja:

– Da li ponekad misliš na zemlju iz koje si pošao?

– Mislim, ali sa stidom i odvratnošću. Da sam zaboravio zemlju iz koje sam izišao, zaista bih se već vratio, jer sam za to imao prilike; ali sada čeznem za boljom, to jest, nebeskom otadžbinom. (Jev. 11:15,16).

– Da li još uvek nosiš sa sobom nešto od onoga što si tamo imao?

– Da, ali preko svoje volje. Mislim naročito na unutrašnja telesna razmišljanja u kojima su svi moji zemljaci kao i ja uživali. Ali sada su mi

sve te stvari mrske, i kad bih mogao slobodno da biram, nikad više ne bih o njima razmišljao, no kad želim da činim dobro, vidim da je zlo u meni. (Rim. 7:15–23).

– Da li ti se nekad čini da si savladao neke stvari koje su ti pre mnogo smetale? – pitala je Mudrost.

– Da, ali retko, – odgovori Hrišćanin. – Kada se to desi, to su mi onda zlatni časovi.

– Da li se sećaš kako si savladao svoje nespokojstvo?

– Kad god se setim onoga što sam video na krstu i kada pogledam svoju odeću i svitak koji nosim u nedrima, i kada mi srce zaigra pri pomisli na onu zemlju.(14) – reče Hrišćanin.

– A zašto toliko želiš da ideš na goru Sion? – upita Mudrost.

– Nadam se da ću tamo videti Onoga koji je bio razapet na krstu; i nadam se da ću se osloboditi svega što mi još uvek smeta. Jer kažu da tamo nema smrti, (Otkri. 21:4), i da ću tamo boraviti sa svojim najmilijima. Jer pravo da ti kažem, – reče Hrišćanin,– ja volim Onoga što mi je skinuo teret, i za Njim čezne moja duša.(15) Želim da budem tamo gde neću nikad umreti, i sa onima koji večno kliču: "Svet! Svet! Svet!"

Onda je Milostivka upitala Hrišćanina:

– Imaš li ženu i decu?

– Imam ženu i četvoro dece.(16)

– Zašto nisi i njih poveo sa sobom? Hrišćanin se tada rasplaka i reče:

– To bih rado učinio, ali su se svi protivili mome putovanju.(17)

– Trebalo je da im kažeš i objasniš kako je opasno ostati tamo.

– I jesam, – reče Hrišćanin. – Govorio sam im o propasti grada koju mi je Bog pokazao. Ali njima se činilo da se ja šalim, te nisu verovali. (1. Moj. 19:14).

– Da li si se molio Bogu da On blagoslovi tvoju reč?

– Jesam, i te kako usrdno, možeš i sama da zamisliš koliko su mi žena i deca dragi.

– Da li si im rekao kako te muči i plaši da ne propadnu, pošto si verovatno jasno video u kakvoj se opasnosti nalaze?

– To sam im stalno ponavljao. Mogli su da vide po mom licu i suzama koliko se plašim dolazećeg suda. Ali to ipak nije bilo dovoljno da ih ubedi da pođu sa mnom.

– Da li su ti rekli zašto neće da pođu sa tobom?

– Moja žena nije htela da ostavi ovaj svet, a decu su privlačile radosti mladosti. Tako su me ostavili da sam tumaram.

– Možda si svojim nemarnim životom pokvario sve što si svojim rečima postigao? – dodade Milostivka.(18)

– Pa, ne mogu baš mnogo da se hvalim svojim životom, pošto znam da imam mnogo nedostataka. Znam da čovek može lako da obori svojim načinom života sve što je hteo svojim rečima da dokaže drugima. No ipak, mogao bih da kažem da sam se jako čuvao da im ne dam nekim nepristojnim postupkom izgovor da ne pođu sa mnom na put. Govorili su mi da sam sitničar i da se radi njih odričem stvari u

kojima oni ne vide nikakvo zlo. Mogu da kažem da ako su videli u meni nešto što ih je odbijalo, da je to bio moj veliki strah da ne grešim protiv Boga, ili da ne učinim zlo svome bližnjem.(19)

– Kajin je mrzeo svoga brata zato što su mu dela bila zla, a dela njegovoga brata pravedna. (1. Jov. 3:12). Ako su tvoja žena i deca bila protiv tebe, time su pokazali da ne mare za dobro. Ti si sačuvao svoju dušu od krvi njihove. – Reče Milostivka. (Jezek. 3:19).

Na Večeri Gospodnjoj

Zatim videh u snu da su tako sedeli i razgovarali do večere.(20) Onda su postavili sto s mesom i vinom bez taloga. (Isa. 25:6). Sve vreme su razgovarali o Gospodaru toga brda, naime, o tome šta je učinio, zašto je to učinio i radi čega je sagradio tu kuću. Iz onoga što su govorili, saznao sam da je bio veliki ratnik koji se borio i savladao onoga koji je imao silu smrti, (Jev. 2:14,15), ali ne bez velike opasnosti po samoga sebe, zbog čega sam Ga i ja još više voleo. Jer kako su rekli, to Ga je stajalo mnogo krvi. Ali kruna Njegove velike slave je bila u tome što je sve učinio iz čiste ljubavi prema ovoj zemlji. Pored toga, u kući je bilo onih koji su rekli da su razgovarali sa Njim posle Njegove smrti na krstu.(21) Oni svedoče da im je sam rekao da Njegovoj ljubavi prema siromašnim putnicima nema ravne na celom svetu. Dali su potvrdu onome što su videli, jer kažu da je ostavio Svoju slavu da bi pomogao siromašnima. Čuli su Ga kako govori da neće sam da živi na gori Sionu. Kažu da je načinio mnoge putnike prinčevima iako su se rodili na bunjištu. (1. Sam. 2:8; Ps. 113:7,8).

Odmor

Tako su razgovarali do kasno u noć i kada su se predali Gospodu na čuvanje, pošli su na spavanje. Odveli su putnika u jednu prostranu sobu na spratu, gde su prozori gledali ka izlasku sunca. Soba se zvala "Mirna".(22) Hrišćanin je tako spavao do zore, a kada se probudio ovako je zapevao:

Oj, gde sam? Zar toliku, Isus brigu, ljubav ima
Prema braći onoj, što postali su putnicima!
I mene je greha mojih izbavio sam,
Raj, blaženstvo – sretan da u nebu uživam.

Znamenitosti kuće

Kad su svi ustali rekli su mu da ne ide dalje dok mu ne pokažu znamenitosti toga mesta. Najpre su ga odveli u biblioteku,(23) gde su mu pokazali zapise od prastarih vremena. U jednoj od knjiga su mu pokazali rodoslov Gospodara brda gde se videlo da je Sin onoga koji oduvek jeste, (Dan. 7:13), i da je večnoga porekla. Tu su bila zapisana sva Njegova dela i imena nekoliko stotina ljudi koje je primio u svoju službu, koje je posle smestio u takve stanove koje ni zub vremena ni bilo kakva trulež ne može da potkopa. Onda su mu čitali dela koja su Njegove sluge učinile. "Oni pobediše carstva, izvršiše pravednost, primiše obećanja, zatvoriše usta lavovima, ugasiše silu ognjenu, izbegoše oštrici mača, od slabosti se okrepiše, u boju ojačaše, tuđinske vojske nagnaše u bekstvo. (Jev. 11:33,34).

Zatim su mu čitali iz drugog zapisa te kuće gde je pisalo kako je njihov Gospodar željan da primi u Svoju milost svakoga makar kakve uvrede da je u prošlosti naneo Njegovoj ličnosti i delima. Bilo je zapisa i o

drugim poznatim stvarima. Sve su to pokazali Hrišćaninu, kao i mnoge drevne i nove stvari, proročanstva i predskazivanja o onome što će se sigurno dogoditi na čudo i stravu neprijateljima, a utehu i zadovoljstvo putnika.(24)

Sutradan su ga odveli u riznicu oružja,(25) gde su mu pokazali razno oružje koje je Gospod pripremio za putnike. Bilo je tu mačeva, štitova, kaciga, molitava i obuće koja se neće izlizati. (Ef. 6:13–18). Bilo je svega dovoljno za onoliko slugu koliko je zvezda na nebu.

Pokazali su mu i sredstva kojima su neke sluge učinile čudesna dela. Pokazali su mu Mojsijevu palicu; malj i kolac kojima je Jailja ubila Sisaru; žbanove, lučeve i trube kojima je Gedeon oterao vojsku madijansku. Onda su mu pokazali ostan volujski kojim je Samegar pobio šest stotina Filisteja. (Sud. 3:31). Pokazali su mu vilicu kojom je Samson učinio slavna dela. (Sud. 15:15,16). Pokazalisumu i praćku i kamen kojima je David ubio Golijata iz Gata; (1. Sam. 17:49,50). Mač kojim će Gospod ubiti čoveka bezakonja (2. Sol. 2:8) na dan kada ustane na sud. Pokazali su mu mnogo divnih stvari kojima se Hrišćanin jako obradovao.(26) Posle toga opet pođoše na počinak.

I videh u snu kako je ujutro ustao s namerom da pođe dalje. Oni su ga međutim zadržavali da.ostane još jedan dan. Rekli su da će mu pokazati Milinske gore koje će ga još više utešiti, pošto se nalaze u pravcu skloništa koje on traži. Zato je pristao da ostane.

Kad je jutro ponovo osvanulo, odveli su ga na vrh kuće i rekli mu da pogleda prema jugu. U daljini se video jedan vrlo lep brdoviti kraj, (Isa. 33:16,17), pokriven šumama, vinogradima, voćnjacima, cvećem, izvorima i vodoskocima, koje je bilo milina gledati. Upitao je kako se ta zemlja zove. Na to su mu odgovorili da je to Emanuilova država, koja je otvorena, kao i ovo brdo, svim poklonicima.

– Kad tamo stigneš, videćeš vrata Nebeskog grada, koji će ti pastiri

pokazati.(27)

Naoružan za put

Sada je poželeo da pođe dalje i oni su pristali.

– Pođimo prvo opet do riznice! – rekoše mu. Kad su ušli, navukli su mu oklop od glave do pete u slučaju da ga neko napadne na putu. (Ef. 6:10–18). Tako opremljen, pošao je sa svojim prijateljima do kapije, gde je upitao vratara da li je još neki putnik tuda prošao. Vratar je odgovorio da jeste.

– Da li ga poznajem? – upita Hrišćanin.

– Pitao sam ga za ime i on mi reče da se zove Verko. – Odgovori vratar Pozorko.

– O, poznajem ga! – uskliknu Hrišćanin. – On je iz mog susedstva. Iz mog rodnog mesta. A koliko je daleko odmakao?(28)

– Već je sišao u dolinu.

– Dobro, dragi prijatelju, Gospod neka je sa tobom i neka ti umnoži svako dobro koje si meni ukazao.(29)

Ispraćaj

Onda je pošao dalje, ali Mudrost, Bogoljupka i Ljubavka su htele da ga isprate do podnožja. Krenuli su zajedno ponavljajući ono o čemu su

ranije govorili, dok ne stigoše do podnožja brda. Tada je Hrišćanin rekao:

– Kao što je bilo teško penjati se uzbrdo, tako je vidim, opasno i silaziti.

– Jeste, – reče Mudrost, – to je zato što je čoveku veoma teško da siđe u dolinu poniznosti, a da se pri tom ne oklizne. Zato smo pošli da te ispratimo do podnožja.

Hrišćanin je onda počeo da silazi jako pažljivo, no ipak se dva tri puta okliznuo.(30)

Zatim videh u svom snu kako su mu ove dobre saputnice, kada je stigao do podnožja brda dale veknu hleba, čuturicu vina i jedan grozd, te je nastavio put.

---

^1) Lavovi znače rikanje đavola i sveta koji nastoje da nas uplaše da ne bismo išli Božijim putem. To se naročito dešava kad oni koji veruju žele da se priključe Crkvi – zajednici Božijeg naroda, koji svedoči za Gospoda svoga Spasitelja. Dešavaju se razne neprilike. Svi će da te preziru i ostave. Imaćeš nevolje do smrti, pa čak i posle smrti tvoji će imati muke, jer neće dozvoliti da te sahrane na groblju, niti će sveštenik da ti ide na sahranu – i to sve ako se priključiš toj jeresi "što se svuda protiv nje govori," (Dela 28:22), koju "nazivaju sektom." (Dela 24:14; 1. Pet. 4:14). Ali samo napred! Svet i đavo su vezani lancima koje Gospod Spasitelj drži u svojim rukama. Ako Gospod popusti lance, ne boj se – On ih pušta uvek do prave mere – radi tvoje probe. Verni sluga Božiji mora uvek da pazi, da teši, bodri i hrabri uplašene putnike, koji čuju riku i bes neprijatelja, a ne vide lance – Božije moći – kojima su vezani, tako da ne mogu da ih upropaste.

^2) Crkva Božija postoji za okrepu i sigurnost putnika. Razgovor sa Božijim narodom treba da ti da utehu, a ti treba da paziš nad svojom braćom i oni nad tobom, da ne biste bili prevareni i iskušani grehom.

^3) To mu je sada pravo ime, jer je Hristov. Ima ih mnogo koji nisu primili Božiju blagodat i neopravdano se hvale da su hrišćani. Da li si ti takav? U tebi treba da se

desi ta promena o kojoj govori Gospod: "I smilovaću se na Loruhamu (Loruhama znači "bez milosti") i reći ću Loamiji: Ti si moj narod," i on će reći: "Bože moj!" (Osija 2:23). (Loamija znači "nisi moj narod"). (Osija 1:9). Hrišćanin se uvek seća kakav je nekad bio i kakav je sada. Divna je razlika između "pre" i "sada"!

^4) Sigurnost spasenja je nešto uzvišeno. Zato treba da čuvamo tu sigurnost da ne bude zastrta grehom i neverstvom. Nego: "Postarajte se još više da učvrstite svoj poziv i izbor; ako, naime, to činite, nećete se nikad spotaći." (2. Pet. 1:10). Mnogi su radosno došli Isusu ali su kasnije žalostili Svetog Duha kada su se zapleli u greh, i sada su ostali bez radosti i pune sigurnosti večnog života. Mnogi su izgubili sigurnost spasenja i vukli su se kroz život bedno i nevoljno, i tek su je na kraju svog jadnog života našli kroz Božiju milost. Zato treba da pazimo, naročito mladi hrišćani. "I ne žalostite Božijeg Svetog Duha, kojim ste zapečaćeni za dan izbavljenja." (Efescima 4:30).

^5) Ko nema sigurnost spasenja, to jest, ko nema svedočanstvo Svetog Duha u svom srcu, ne bi trebalo da traži da bude primljen za člana crkve. Crkva je zajednica Božije dece. Zato mogu biti primljeni kao članovi samo oni na kojima se vidi da iskreno idu uskim putem, na koji su stupili novim rođenjem kroz Svetoga Duha. Tamo gde se to ne ispituje i ne praktikuje nije Crkva Gospodnja, već hajdučka pećina.

^6) Kod primanja članova u Crkvu najpotrebnija je opreznost. Ponekad gledamo na broj članova da bismo se hvalili telom. Ponekad gledamo na bogatstvo, čast i učenost onih koji traže da budu primljeni u crkvu. Ali potrebno je istaći samo to, da li može da se vidi na njima da slede istinu našeg Gospoda, da su primljeni u Božiju milost i da im je nebo cilj.

^7) Blago crkvi koja ima vodeću braću koja su oprezna, mudra, pobožna, puna ljubavi i straha Gospodnjeg. Ako su pomazani Svetim Duhom umeće da odlučuju koga da prime u kuću, to jest u crkvu, a koga da odbiju.

^8) Porodica se raduje nad novim članom. Svi se zanimaju za svog novog brata ili sestru, i pružaju mu ljubav i zahvalnost. Gde nema takvog staranja, tamo je Krasni dvor – crkva, kao pustinja. Da li se ti raduješ kada dođe novi član u tvoju porodicu – crkvu, te zahvaljuješ zato Bogu? Samo treba paziti koga primaš u zajednicu. Neka vrata crkve budu veoma uska.

^9) Lepo je razgovarati o iskustvu našeg života sa Isusom. O čemu ti razgovaraš? Da li imaš radosne doživljaje sa Gospodom Isusom tvojim Spasiteljem? Kakav je predmet tvojih razgovora?

^10) Ovaj razgovor može da posluži kao odličan primer kod primanja novih članova u crkvu. Tu nema ničeg hladnog, već je sve živo i ljubazno staranje. Kao u porodici, ništa se ne radi službeno. Svaki član koji stupa u crkvu donosi neki novi dar Svetoga Duha na korist i popravljanje cele zajednice.

^11) Gospod nam pokazuje mnoge stvari kojih se sećamo sa bolom u srcu. A to nam je ipak korisno jer treba da "gradimo svoje spasenje sa strahom i trepetom." (Filipljanima 2:12).

^12) Priznavati Hrista bez ikakvog ličnog iskustva je samo naučena pobožnost. Ako nisi lično okusio ljubav i milost Spasitelja, i ako ti Sveti Duh nije ulio mir i sigurnost spasenja u srce, šta ti vredi ako znaš sve doktrine napamet? Bez tog poznavanja Božije milosti, ne bi trebalo niko da bude primljen u zajednicu Božije dece – u Hristovu crkvu, makar sve znao napamet. A ko je okusio tu milost, kako bi mogao da ćuti? "Poverovao sam, zato sam govorio." (2. Kor. 4:13) Ko se hvali neka se hvali u Gospodu." (2. Kor. 10:17; Jer. 9:24; 1. Kor. 1:31; Gal. 6:14).

^13) Da li si zahvalan Gospodu što te je primio i što su te oni koji veruju primili u svoj krug?

^14) Unutrašnja pokvarenost i zloćudnost donosi Hrišćaninu više žalosti i tuge nego svi spoljašnji neprijatelji i progonstva ovoga sveta. Ali on ima čime da se teši i hrabri; ima izvor iz kojeg crpi moć za pobedu nad tim unutrašnjim zlom. A čime se jača? Verom u raspetog Spasitelja i pravednost koju ima u Hristu i svedočanstvom Svetoga Duha, koji ga vodi ka divnom cilju prema kojem on radosno putuje. Ako se boriš u žalosti i bolu koji ti tvoj greh donosi gledaj sa puno pouzdanja na Isusa. On je prozvan: "Isus, jer će on spasti narod svoj od grehova njihovih." (Mat. 1:21). Ako je On u centru tvoga života pobedićeš, jer je On pobedio.

^15) Mi čeznemo za domom, mirom i večnim odmorom, težimo za čistotom i nebeskom slavom, za večnom živahnošću i mladošću, za svetom ljubavlju – a iznad svega, težimo za Onim koji je za nas položio svoj život. Žudimo da što pre vidimo licem k licu Onoga koji nas ljubi večnom ljubavlju.

^16) Kad je Banjan pisao ovu knjigu, imao je ženu, dva sina i dve kćeri.

^17) Kada Sveti Duh počne da deluje, tada dolazi do rascepa u porodicama. Ali iako hrišćanin može često da bude ismejavan i na spoticanje drugima, ne prestaje da ljubi svoju porodicu, nego je još više voli zato što želi da se i oni obrate, da iziđu iz sveta i greha, da bi mogli da dožive blago Božije milosti i da zažele da idu za njim. Mnoge su

majke prolile bezbroj suza za svojim izgubljenim sinom i propalom kćeri, i mnogi su očevi prineli mnoge molitve Bogu za svoju neposlušnu decu. Pa i ako ti se čini da tvoje reči, suze i molitve ništa ne koriste, samo nastavi tako, pa ćeš jednoga dana videti učinak tvoje vere u Božija obećanja, i požnjećeš rod tvoje istrajne molitve i mnogog savetovanja.

^18) "Po plodovima njihovim poznaćeš ih." (Mat. 7:20). To važi i za verne Gospodnje sledbenike. Kakav je tvoj život? Kad bi govorio čak i anđeoskim rečima, ako tvoj život nije u skladu sa tvojim rečima, kako ćeš druge ganuti da bi sledili Isusa. Još nešto; nemoj ništa da očekuješ od tvojih molitava ako svoj život ne upravljaš istinito po njima. Tvoja deca će ići tragom tvog života, i tvoji susedi će suditi po tvojim delima. Previše je štete učinjeno Carstvu Božijem na zemlji zbog nemarnog života Hristovih sledbenika čija su usta bila puna slatkih reči, a život im bio drukčiji.

^19) O, kad bi tako mogli svi da priznaju!

^20) Ovde se misli na "Večeru Gospodnju," kad oni koji veruju razmatraju milost koju su primili kroz Gospoda Isusa Hrista, i kad uzimaju hleb i vino u sećanje na Njegovu smrt. Imaju i čega da se sećaju; jer se sećaju Gospoda Isusa na krstu koji je bio razapet za njih; Njegove ljubavi koja ih traži, kako su se sa Njim u veri sastali, kako ih je primio za sinove i kćeri Božije, bezbrojnih milosti koje svakodnevno primaju od Njega, a iznad svega, Njegovog željenog i slavnog dolaska. U takvom sećanju raste njihova vera, umnožava se njihova ljubav prema Njemu i jača njihova nada i radost u zajednici svetih. (Ps. 122).

^21) Glas vernih svedoka nam neprestano odzvanja kao grom kroz Sveto pismo – Božiju Reč: "i njom on još uvek govori iako je umro." (Jev. 11:4).

^22) Krilo Isusovo – Njegova Crkva – je za sve putnike. Mir je dar od Gospoda Isusa, a ko dolazi k Njemu, ima večni mir i gledaće sunce svoga života.

^23) Razmišljanje o Gospodu Isusu i Njegovim delima je za one koji veruju najmiliji i najradosniji zadatak. (Ps. 104:33, 119:26,27,47).

^24) Dubina Božije ljubavi nam se otkriva u Svetom pismu i u istoriji Njegove Crkve. Ništa ne mora da te iznenadi strahom, kad nisi spreman. Možeš da nađeš novu utehu u Božijim obećanjima, kada vidiš kako ih je Gospod drugima ispunjavao. Svi veliki događaji kroz koje su drugi prolazi li skupljeni su u riznici Božije Crkve i svaki Hrišćanin može da primi utehu i blagoslov iz njih. Sva iskustva Božije Crkve pobuđuju te da se i ti, kada prilaziš prestolu Božije milosti, hrabro boriš i ideš radosno prema

cilju.

^25) Gospod Isus je naša riznica oružja. Ako hoćeš da opašeš svoja bedra istinom, On je Istina. (Jovan 14:6). Ako hoćeš da se obučeš u oklop pravednosti, On je naša Pravednost. (1. Kor. 1:30). Ako hoćeš da obuješ noge pripravnošću na evanđelje mira, On je naš Mir. (Ef. 2:14). Ako hoćeš da uzmeš štit vere i kacigu spasenja, On je tvoj Štit i Spasenje. (2. Sam. 22:3,31,36; Ps. 18:35). Ako hoćeš da uzmeš mač Duha koji je Reč Božija, On je ta Reč Božija. (Jev. 4:12; Otkr. 19:13). Ko drugi može da te nauči da se moliš Bogu kao On? (Luka 11:1). Dođi dakle Njemu. U Njemu je "sve oružje Božije," (Ef. 6:11), koje nam je potrebno u hrišćanskoj borbi.

^26) Hristova Crkva je dvorac ukrašen starim i novim ukrasima. Božiji junaci su njen najlepši ukras. Čime ćeš ti ukrasiti Božiju Crkvu? Najlepši ukras joj je pobeda vere u Hristu Isusu. Kad bi naš život bio sama pobeda!

^27) Blaženstva i ta divna iskustva o kojima ovde piše, prima vernik u Crkvi Gospodnjoj kroz izlaganje i propovedanje Božije Reči. Emanuilova država je naša. Božija Reč nam je pokazuje u punoj lepoti. I kao što je Gospod rekao Isusu Navinu, tako i nama govori: "Svako mesto na koje stupite stopama svojim dao sam vam," (Isu. Nav. 1:3). Zašto smo uvek tako siromašni kad su sve te prekrasne stvari već naše? Primi verom svaki stih Svetoga pisma. Ti stihovi Svetoga pisma su divne šume, vinogradi, voćnjaci puni raznovrsnog voća i cveća. Tu su brda, reke i izvori. Ta Emanuilova država je prekrasna, i jasno nam je prikazuje Božija Reč. Tu teče med i mleko i nema ni jednog dela te Božije njive koji je nerodan ili pust.

^28) Verko nije ušao u zajednicu vidljive Crkve. Mnoge verne duše, udaljene od zajednice Božijeg naroda – od vidljive Crkve – ne uživaju sve ugodnosti koje se uživaju u Crkvi kroz Božiju Reč. Ali ipak su spašene, jer putuju uskim putem za Isusom u nebeski Hanan.

^29) "Vas pak, braćo, molimo da odajete priznanje onima koji se trude među vama, i svojim pretpostavljenima u Gospodu, i onima koji vas poučavaju; cenite ih iznad svega u ljubavi zbog njihovog dela." (1. Sol. 5:12,13).

^30) Sa gore preobraženja morali su opet da siđu u nekadašnji život pun borbe, bola i trpljenja. (Luka 9:28–44). Pogrešno je misliti da ćemo uvek biti na gori duhovnog ushićenja. Moramo da prođemo dolinom poniženja, žalosti i smrti. Hrišćanin se okliznuo – nije mogao da shvati da sa uzvišenosti mora u poniznost. Zato pazi da ti se objavom visokih tajni Božijih srce ne ponese, i da ne zaboraviš na ono što si po Božijoj milosti, jer će ti inače biti jako teško da ideš kroz poniženje i pokornost. Ne

samo to, nego ćeš pasti i nećeš moći da se boriš protiv Satane. Obično kad se neko prima u zajednicu, za njega nastanu velika poniženja. Obično novoobraćena duša zamišlja da će joj same ruže cvetati na putu novoga života, zato se iznenadi kad se u zajednici nađe trn i kopriva, gde se tome nije nadala. Blago onome koji istraje i sledi svoga Gospoda do kraja. Starija braća i sestre su dužni da daju dobar savet i primer mlađima. Blago Crkvi koja ima odgovorne i budne članove, kao što je ova mala zajednica koja prati Hrišćanina sa velikom ljubavlju, pripremajući ga za boj. To nije samo dušobrižnikova ili propovednikova dužnost, nego i dužnost svakog pojedinog člana. Ako si Gospodnji, znaćeš koja je tvoja dužnost prema neiskusnim i slabim članovima.

GLAVA IX

Apolion

Ali kad je ostao sam u Dolini Poniznosti, siromah Hrišćanin je doživeo mnoge muke. Samo što je krenuo, ugledao je jedno strašno čudovište koje mu je dolazilo u susret. Bio je to Apolion. (Otkri. 9:11). Onda se tek uplašio i nije znao da li da stane ili da se vrati. Ali setio se da nema oklopa na leđima,(1) tako ako okrene leđa Apolionu ovaj će ga lako probosti svojim strelama. Zato je odlučio da stane i da se odupre rekavši: "Najbolje je istrajati do kraja!"

Tada je krenuo napred i sastao se sa Apolionom. Bilo je strašno pogledati u to čudovište. Imalo je krljušt kao riba (i njom se jako ponosio), a krila kao zmaj; noge kao u medveda, a iz grla su mu sukljali plamen i dim; usta su mu bila kao u lava.(2) Kada je prišao Hrišćaninu, pogledao ga je prezrivo i počeo ovako da ga pita: Odakle ideš i kuda si pošao?

– Idem iz grada Propada koji je grad svakoga zla i putujem na Goru Sion.

– Znači da si jedan od mojih podanika, jer sva ta zemlja pripada meni i ja sam tamo knez i bog. – Reče Apolion. – Zašto si onda pobegao od svoga cara? Kad se ne bih nadao da ću te iskoristiti za nešto bolje, srušio bih te na zemlju jednim udarcem.

– Zaista sam se rodio u tvojoj carevini, – uzvrati Hrišćanin, – ali je tvoja služba bila teška, i od plate se nije moglo živeti, jer je plata za greh smrt; (Rim. 6:23). Tako kad sam zašao u zrele godine, tražio sam da se popravim kao što rade i drugi razumni ljudi.(3)

– Nema tog kneza koji bi tako lako pustio svoje podanike, pa ni ja tebe neću pustiti. Ali pošto se žališ na uslove i platu, vrati se lepo kući, obećavam da ću ti dati što je moguće više.(4) – reče pomirljivo Apolion.

– Ali ja sam se već odazvao drugome, i to Caru nad carevima. Pa kako bih onda mogao da se vratim sa tobom? – reče Hrišćanin.

– Ti si kao što kaže poslovica: "Pao iz zla u gore." Ali obično se dešava kod onih koji se izdaju za Njegove sluge da Mu posle kraćeg vremena okrenu leđa, te se vrate meni. Hajde dakle i ti pa će sve biti u redu.(5)

– Dao sam reč i zakleo sam se na vernost Njemu. – Reče Hrišćanin. – Kako bih sada mogao da odustanem. Zar ne bih zaslužio da budem obešen kao izdajnik?

– Tako si mene izneverio, a eto ja sam spreman da ti oprostim samo ako mi se vratiš.

– Tebi sam se zakleo u neznanju. I računam da Knez kome sada služim može da me oslobodi te moje zakletve, i da mi oprosti ono što sam počinio dok sam tebe slušao. Pored svega toga, razorniče Apolione, da ti kažem istinu: volim Njegovu službu, Njegovu platu, Njegove sluge, Njegovu vlast, Njegovo društvo i Njegovu zemlju više nego sve tvoje. Zato prestani da me nagovaraš – Njegov sam sluga i Njemu ću da služim. – Odvrati Hrišćanin.

– Malo se osvesti pa razmisli šta te čeka na putu kojim ideš. Ti znaš da Njegove sluge većinom loše prolaze, jer su prestupnici mojih puteva. Koliko je njih dosada već sramno poginulo! Ti kažeš da ti više voliš Njegovu službu nego moju, ali On nikada nije sišao odande gde je sada da pomogne onima koji Mu služe. Što se mene tiče, ceo svet zna koliko sam puta oslobodio od Njega i Njegovih slugu one koji su Mu verno služili, bilo silom bilo prevarom. Tako ću i tebe osloboditi! – reče samouvereno Apolion.

– On se zasada uzdržava da ih oslobodi, jer hoće da isproba njihovu ljubav, da li će Mu ostati verni do kraja; što se tiče zla koje ih stalno snalazi, kao što kažeš, to im se ipak računa u slavnu zaslugu. Jer oni mnogo ne polažu na sadašnje izbavljenje. Trpe radi večne slave, koju će da prime kada njihov Car dođe u Svojoj slavi i slavi Svojih anđela.(6)

– Ti si Ga već izneverio. Kako misliš da ćeš primiti platu?

– U čemu sam bio neveran, Apolione?

– Pokolebao si se čim si krenuo na put kada si se skoro udavio u močvari Očajnici. – Poče da kleveta Apolion. – Onda si pokušao na pogrešan način da se oslobodiš tereta umesto da si se strpeo dok ti ga tvoj Knez ne skine. Zaspao si grešnim snom i izgubio ono što ti je najdragocenije. Umalo se nisi vratio kad si ugledao lavove. Kada govoriš o putu i o svemu što si čuo, video, i što god radiš hvališ se time u svom srcu.

– To je sve istina, – priznade Hrišćanin, – a ima još mnogo čega što si izostavio, ali Knez kome služim i koga ljubim je milostiv i spreman da oprosti. Pored toga te slabosti su već bile u meni dok sam bio u tvojoj zemlji; tamo sam ih zadobio. Pod njima sam stenjao i kajao se i primio oproštelje od moga Kneza.(7) (Ef. 1:7).

Borba s Apolionom

Onda se Apolion silno razbesneo i rekao:

– Ja sam neprijatelj toga Kneza; mrzim Njega, Njegove zakone, Njegov narod. Došao sam i tebi da se usprotivim.

– Apolione, pazi šta radiš, jer ja sam na Carevom putu, na putu svetosti. Čuvaj se dakle!

Tada se Apolion isprečio preko celog puta i rekao:

– Ja se toga ništa ne bojim. Spremi se da pogineš.

Zaklinjem se mojim paklom da nećeš kročiti dalje. Ovde ću ti pogubiti dušu.

Izustivši to, baci ognjenu strelu Hrišćaninu u prsa.(8) Ali Hrišćanin je podigao štit koji je držao u ruci te njime odbi strelu. Zatim trže mač iz korica, jer je video da mu se valja boriti. Apolion je bacio kišu strela na njega i mada se Hrišćanin srčano branio, neke su ga ipak pogodile u glavu, ruke i noge. Hrišćanin je malo ustuknuo, a Apolion je još žešće navalio dok se Hrišćanin nije ohrabrio i junački opet usprotivio. Ova žestoka borba potrajala je oko pola dana. Hrišćanin je bio skoro potpuno iscrpljen zbog zadobijenih rana, tako da je sve više slabio.(9)

Kada je Apolion to video, ugrabi zgodnu priliku te poče sasvim izbliza da napada. Hrišćanin je pao i pri tom ispustio mač iz ruke.

– Sad si moj, – riknu Apolion i htede da mu zada poslednji udarac. Hrišćanin je izgubio svaku nadu na spasenje. Ali, dok je Apolion odmeravao taj smrtonosni udarac, Hrišćanin po Božijoj volji brzo dograbi mač, podiže ga i reče:

– Nemoj se radovati neprijatelju moj, ako padoh, ustaću! (Mihej 7:8,) – i zadade mu smrtonosnu ranu, tako da ovaj ustuknu. Kad to vide, Hrišćanin navali i reče: – Ali u svemu tome mi nadmoćno pobeđujemo pomoću onoga koji nas je zavoleo.(10) (Rim. 8:37–39; Jak. 4:7).

Zatim Apolion raširi svoja zmajevska krila i odlete tako da ga Hrišćanin nije više video.

Niko ne može ni da zamisli takvu borbu, ukoliko je nije video kao ja.(11) Kako je samo Apolion za sve vreme borbe vrištao i urlikao – upravo kao zmaj. Sa druge strane, Hrišćanin je uzdisao i jecao. Koliko sam primetio, nije se nijednom nasmešio sve dok nije uvideo da je ranio Apoliona svojim dvoseklim mačem. Od toga dvoboja nisam video ništa strašnije.(12)

Takvu čudnu borbu, retko ćeš videti kada,
jer Hrišćanin zmaj–Satanu treba da savlada.
I pobedi ga mačem oštrim i štitom vere,
A zmaj pobeže da smrtne rane pere!

Zahvalio Bogu

Kad borba bi završena, Hrišćanin reče:

– Ovde ću zahvaliti Onome koji me je oslobodio iz čeljusti lavovih – Onome koji mi je pomogao protiv Apoliona.(13) Pa zapeva:

Velzevul, taj knez najcrnje tame,
Dojurio je nasrćući na me.
U pomoć četa njegova mu bila,
Kako bi me žurna ustavila.
Al' Mihajlo u pomoć mi dođe,
Prihvatih mač oštar, a strah me moj prođe,
Velzevulu smrtnu zadah ranu,
Hvala Tebi Bože i noću i danju!

Isceljen i okrepljen

Onda videh kako se prema njemu pruža neka ruka koja je držala lišće uzbrano sa drveta života. Hrišćanin uze to lišće i zavi svoje rane koje je zadobio u borbi, tako da su odmah bile izlečene.(14) Zatim je seo da jede hleba i pije vina iz čuturice koju su mu dali u dvorcu.(15) Kada se okrepio, pošao je svojim putem sa isukanim mačem u ruci, jer, reče: "Ne znam, da li ovde ima još neprijatelja?"(16) Ali Apolion ga više nije napadao do kraja te doline.

---

^1) Bog ne naoružava za bežanje, nego za boj, jer On obećava pobedu.

^2) Ne boj se kad se protivnik tvoje duše postavi u najgroznijoj slici i hoće da te proždere. Jači je Onaj koji je u tebi. "Ako je Bog za nas, ko će protiv nas?" (Rim. 8:31). To je Božija borba i On nam je dao pobedu kroz Gospoda našega Isusa Hrista, koji je već nadvladao. Samo jedna reč Gospoda Isusa ruši Satanu.

^3) Kome Duh Božiji pokazuje slobodu Božijeg Sina, on mrzi na Satanino ropstvo. Ipak se nađu mnogi koji znaju da je plata za greh smrt, i opet idu putem propasti odbacujući slobodu Carstva Božijeg.

^4) Satana prvo zove sa svojim obećanjima, posle plaši gresima, pa preti i raspaljuje telesne strasti, a na kraju vatreno napada. Ali ko se oslanja na Gospoda, ako i prima mnoge rane greha i često pada, ipak pobeđuje u ime Hristovo. Tada Gospod isceljuje rane zadobijene u borbi, udeljuje milost, praštajući greh, a duša hvali Njegovo ime.

^5) Satana ukazuje na druge koji se hvale Hristom, ali Ga se životom odriču. On ovako govori: "Kad su se drugi odrekli Hrista, možeš i ti. Eto vidiš da su i mnogi ljudi iz Biblije sagrešili pa im je ipak bilo oprošteno– biće i tebi. Kad su drugi izneverili Hrista, zašto ne bi i ti mogao. Neće ti se ništa desiti." Na taj način Satana je već mnoge upropastio. Ali ti putniče, imaj svagda pred očima svoj uzvišeni cilj, pa i pored toga što drugi nisu bili pravi hrišćani – ti budi!

^6) Vera u Hrista Isusa je štit, o koji se mogu pogasiti sve strele nečastivoga. Tri mladića koja su imala takvu veru, nisu marila da li će Bog da ih izbavi iz ognjene peći,

jer su se nadala nagradi slave nebeske. Tako i ti nastoj da uvek imaš takvu misao. Tada ćeš biti uvek dobre volje i pored svih nevolja, pa makar te vodili i na gubilište.

^7) Istina je da smo jadni i nesrećni i da nas "tužilac braće" optužuje i uznemiruje, ali znamo da nam Sveti Duh pokazuje naše krivice još jasnije, i da nas On vodi kroz tugu i žalost, da bi nas na kraju utešio večnom i savršenom utehom. Jer nam je otvoren izvor vode, koja pere svaku nečistotu. (Zah. 13:1). Tako ćemo dakle pobediti opadača i tužioca krvlju Jagnjeta Božijega. (Otkri. 12:10,11). Protiv svih satanskih napada odazivaj se jedino na krv Isusa Hrista, koja čisti od svakoga greha. (1. Jov. 1:7). Ponizi se, priznaj svoju krivicu, ali iznad svega priznaj bogatstvo Božije milosti kojom si izabran za večni život. Tada Satana mora da ućuti. Gospod je rekao Satani: "Gospod da te ukori sotono, Gospod da te ukori, koji izabra Jerusalim." (Zah. 3:1–4). Kad je đavo optuživao Lutera zbog velikog spiska greha, Luter je odgovorio: "To je sve istina, ali sada ispod svega napiši: "Krv Sina njegova Isusa Hrista čisti nas od svakoga greha." – tada je Satana pobegao.

^8) Razne napasti i iskušenja su ognjene strele kojima Satana bije hrišćanina u prsa – u srce – da spali Gospodnji vrt i raspali oganj koji se ne gasi. Kako ćeš da se braniš? Verom! Vera u svemogućeg Spasitelja će ti biti štit o koji će se pogasiti ognjene strele. To je taj dobar rat vere. Takav će završiti kao pobednik.

^9) Kolike su borbe Božijeg naroda! Kako Satana žestoko napada, samo da nas upropasti! Ti sustaješ, jer borba tako dugo traje i čini ti se da moraš da popustiš. Još samo malo pa će Gospod da te izbavi tako da će napasnik morati da te ostavi.

^10) Nije li to čudno da takvo slabašno stvorenje sruši tako silnog diva? Odakle Davidu snaga da smrvi Golijata? David odgovara: "Ti ideš na me s mačem i kopljem i sa štitom; a ja idem na te u ime Gospoda nad vojskama, Boga vojske Izrailjeve, kojega si ružio." (1. Sam. 17:45). Tako i ti, hrišćanine, iako si slab crvić, pobedićeš i nadvladaćeš moć tame i iskušenja tela i sveta, ako pođeš u ime Gospodnje, oslanjajući se na Božija obećanja! Ako si pao, ustaćeš ponovo u toj Njegovoj sili, te ćeš istrajati u veri hodajući sa Bogom. to sve biva kroz Onoga koji nas ljubi i vidi našu borbu te nam dolazi u pomoć i sam zadobija pobedu.

^11) Banjan je to doživeo punom merom u svojim velikim napastima iz kojih nije video izlaza, i u kojima mu je Satana izbio mač iz ruke – Božiju Reč. Čuvajmo se da i nama Božija Reč ne postane malovažna i da je ne istisnemo iz srca drugim čitanjem i naukama ovoga sveta, bile one obučene i u najlepše odelo i bogoslovne znanstvenosti.

^12) Duša koja se uzdišući bori sa napastima, ne može da se smeje. Po tome se vidi i obeležje sveta i obeležje putnika. Svet živi u gresima, smeje se i raduje, a nebeski putnik plače i uzdiše dok ne pobedi. Posle su mu usta puna nebeskog smeha, a srce ispunjeno radošću, te i on kao Ana otvara svoja usta od radosti i hvali Boga. (1. Sam. 2:1).

^13) Nemoj da zaboraviš da zahvališ Bogu za svaku pobedu, znajući da te je Božija milost sačuvala od lavovskih čeljusti.

^14) Spasitelj leči sve rane koje se zadobiju u borbi protiv Satane. Dođi Njemu, On će sve izlečiti. Vidi samo Njegovu ljubav i staranje. On se brine za tebe kao Otac, da ti bude dobro. Iako su tvoje rane – gresi – strašne, On ima leka za sve.

^15) Krepio se gledajući u Isusa, koji je taj pravi Hleb života, i Njegove milosti su bolje nego vino. O, kad bi uvek, kada slavimo Večeru Gospodnju hvalili Boga za pobedu koju smo održali kroz Hrista i da se pripremimo i jačamo za novi boj i pobedu.

^16) Kroz borbe učimo da cenimo Božiju Reč, jer smo poznali da je ona zaista mač oštar sa obe strane, kojim možemo da pobedimo nad očajanjem, sumnjom i svakojakim iskušenjima. Da li si već okušao taj mač Duha?

GLAVA X

Dolina Sena Smrtnoga

Na kraju te doline, nadovezivala se druga, koja se zvala Dolina Sena Smrtnoga,(1) i pošto je put u Nebeski grad vodio kroz nju, Hrišćanin je morao i tuda da prođe. Ta dolina je bila vrlo pusta. Prorok Jeremija je ovako opisao: "Pustinja, zemlja pusta, zemlja suha i gdje je sjen smrtni, zemlja preko koje niko nije hodio (osim Hrišćanina)(2) i u kojoj niko nije živeo." (Jer. 2:6).

Tu su Hrišćanina spopale još veće muke nego kad se borio s Apolionom, kao što ćemo sada videti.

Dvojica na putu

Kada je Hrišćanin stigao do ulaza u Dolinu Sena Smrt–noga, videh u snu kako su ga srela dva čoveka – sinovi onih što su doneli zao glas o dobroj zemlji(3) i koji su žurili natrag. (4. Moj. 13:32–34). Hrišćanin im se ovako obratio:

– Kuda ćete?

– Natrag! Bolje i ti pođi sa nama ako mariš za život i mir! – rekoše ljudi u žurbi.

– Zašto?

– Zašto? Išli smo ovim putem kao i ti sve dotle dok smo imali smelosti. Malo je falilo pa da se ne vratimo, jer da smo otišli samo još malo dalje, ne bismo se nikad više mogli vratiti da ti to javimo.

– A šta vas je zadesilo? – upita Hrišćanin.

– Skoro smo već bili u Dolini Sena Smrtnoga, ali na sreću pogledavši napred, videli smo kakve nas opasnosti čekaju.

– Šta ste to videli?

– Šta smo videli! Sama dolina je crna kao noć. Videli smo kepece, nakaze i zmajeve iz bezdana; čuli smo kuknjavu i urlikanje, kao da se ljudi muče u neopisivoj muci okovani u gvožđa. Nad dolinom su se nadneli oblaci očajanja i zabune. Smrt je nad njom raširila svoja krila. (Jov 3:5, 10:22). Jednom rečju, užasno je mesto i u velikom neredu. – Rekoše prestrašeni ljudi.

– Prema ovome što kažete, vidim da upravo tuda vodi put u pristanište u koje želim da stignem. (Jer. 2:6).

– Ti samo nastavi, ali mi ne idemo više tim putem – rekoše oni.(4)

U dolini

Tako su se razišli i Hrišćanin je nastavio put, još uvek sa golim mačem u ruci, u slučaju da ga neko napadne.

Onda videh u snu da duž cele doline pored puta leži duboka jama. (Ps. 69:14,15). To je jama u koju su vekovima slepi vodili slepe i zajedno u nju padali. (Mat. 15:14). A sa leve strane se nalazila veoma opasna močvara u koju, ako čak i dobar čovek padne, neće naći tvrdo tlo pod

nogama. Car David je jednom pao u tu močvaru i sigurno bi se udavio da ga Onaj koji je moćan da spase nije izvukao.(5) (Ps. 69:14).

Ovde je staza bila veoma uzana, što je Hrišćaninu zadavalo velike muke.(6) Kad je pipajući po mraku hteo da se održi da ne padne u jamu sa jedne strane, malo je falilo da se ne strovali u močvaru sa druge strane. Kad je hteo da izbegne blato, da nije dobro pazio, lako bi pao u jamu. Tako je polako išao sve dalje. Čuo sam ga kako teško uzdiše, jer i pored spomenutih opasnosti, staza je na tom mestu bila tako mračna da često nije znao gde će spustiti nogu pri sledećem koraku.

O jadniče, kuda ideš sad po noći?
Ne gubi nadu, ti ćeš gore doći.
Kad put te vodi tvoj kraj paklenih vrata,
Ne boj se, drži se, jer te već čeka tvoja divna plata!

Nasred doline ugledah pored puta ždrelo pakla. "Šta da radim?" pomisli Hrišćanin. Oganj, dim i varnice su s vremena na vreme uz strašnu huku kuljali naviše. Tu Hrišćanin nije mogao ništa svojim mačem koji mu je tako dobro pomogao protiv Apoliona, te ga zato vrati u korice i prihvati se drugog oružja, to jest molitve.(7) (Ef. 6:18). Čuh ga kako glasno viče:

– O Gospode, molim ti se, izbavi dušu moju! (Ps. 116:4). Tako je išao neko vreme, ali je plamen stalno lizao ka njemu. Čuo je strašne glasove i topote, tako da je pomišljao da će ga rastrgati i izgaziti kao blato po ulici. To je potrajalo dobar deo puta. Kad je došao do mesta gde mu se pričinilo da čuje neprijateljsku četu zlotvora kako mu se približava, zastao je i počeo da razmišlja šta da radi. Pomislio je da se vrati natrag, ali onda mu je palo na pamet da je možda već prešao pola puta. Prisetio se kako je već nadvladao mnoge opasnosti i da bi možda bilo opasnije vraćati se nego ići napred, te odluči da nastavi put. No zlotvori su mu se sve više približavali. Kada su već bili sasvim blizu,

uzviknuo je snažnim glasom: "Ja hodim u sili Gospoda Boga!" (Ps. 71:16). Zlotvori su odmah ustuknuli i nisu se usudili da idu dalje.(8)

Ali ima nešto što ne smem da ispustim. Primetio sam naime da se Hrišćanin toliko zbunio da nije mogao da prepozna ni svoj sopstveni glas. Baš kad je došao do ognjenog ždrela pakla, jedan od zlotvora mu se prikrao i iza leđa mu šaputao na uvo razne ružne reči, a Hrišćaninu se činilo da su to bile njegove sopstvene misli. Ovo ga je zbunilo više od svega što mu se dotada desilo, te se čudio zašto sada huli na Onoga koga je pre toliko ljubio. Nije se setio da zapuši uši, niti odakle ta huljenja dolaze.(9)

Svanuće

Dok je išao tako utučen, učinilo mu se da čuje glas čoveka koji je išao negde ispred njega i govorio: "Da pođem i dolinom sjena smrtnoga, neću se bojati zla; jer si ti sa mnom." (Ps. 23:4). Onda se obradovao i to iz sledećih razloga:

Prvo zato što je došao do zaključka da u dolini ima još nekoga ko se boji Boga. Drugo, zato što je shvatio da je Bog sa njim iako je putovao kroz tminu i doživljavao strahote. "Zašto da ne bude sa mnom?" pomisli "iako to ne vidim jasno zbog nevolja koje me okružuju!" (Jov 9:11). Treće, zato što se nadao da ako stigne čoveka koji je išao pred njim da će imati društvo.(10) Zato je išao dalje i dozivao onoga ispred njega. Ali pošto je ovaj mislio da je sam, nije se odazivao. Uskoro je međutim svanulo i Hrišćanin je uzviknuo: "On pretvara sjen smrtni u jutro!"(11) (Amos 5:8).

Pošto je došlo jutro pogledao je natrag, ne u želji da se vrati, nego da vidi po svetlosti dana kroz kakve je sve opasnosti prošao po noći. Mogao je jasno da vidi jamu sa jedne strane, močvaru sa druge, a

uzanu stazu koja je vodila između. Video je nakaze, aveti i zmajeve iz bezdana, ali sada izdaleka, jer po danu nisu smeli da mu se približe, no ipak ih je jasno video prema onome što piše u Svetome pismu: "On otkriva duboke stvari ispod tame i izvodi na vidjelo sjen smrtni." (Jov 12:22).

Druga polovina puta

Hrišćanin se mnogo radovao što se izbavio od svih opasnosti koje su ga pratile na toj pustoj stazi. Sada je te opasnosti, od kojih je toliko strahovao, mogao jasnije da vidi, jer ih je osvetljavala svetlost dana. Otprilike u to vreme izišlo je sunce, što je za Hrišćanina bila još jedna milost. Naime trebalo bi da znate da iako je prvi deo Doline Sena Smrtnoga bio opasan, drugi deo kojim je sada trebalo da prođe, bio još opasniji.(12) Od mesta gde je stajao pa sve do kraja doline, cela staza je bila zasuta zamkama, klopkama i mrežama koje su visile odgore, a na samom putu su se nalazile jame, provalije i rupe, tako da je tim delom puta morao da prođe po mraku hiljadu puta bi izgubio dušu. Ali kao što maločas rekoh: "Svijeća njegova svijetli nad glavom mojom i pri vidjelu njegovu hodim po mraku."(13) (Jov29:3).

Neznaboško i Papa

Po tom svetlu, dakle, stigao je do kraja doline. Sada videh u snu da su na kraju doline ležali krv, kosti, pepeo i razmrskana tela putnika koji su ranije išli ovim putem.(14) Dok sam razmišljao o tome, ugledah malo napred jednu pećinu gde su nekada dva diva, Papa i Neznaboško živeli. Ova dvojica su mnoge putnike izmučili na smrt i zato su tu ležali krv, kosti i pepeo. Ali Hrišćanin je prošao pored toga mesta bez velike

opasnosti, što me je začudilo. No kasnije sam saznao da je Neznaboško davno umro, a što se tiče drugoga, iako je još uvek živ, zbog starosti i mnogih borbi koje je u mladosti vodio već je iznemogao i zglobovi su mu se ukočili, tako da sada ne može ništa drugo nego sedi pred svojom pećinom kezeći se na putnike koji prolaze i grize nokte što ne može da ih dohvati.(15)

Videh kako Hrišćanin ide svojim putem. Ali kada je ugledao starca ispred pećine, nije znao šta da misli o njemu, naročito zbog toga što mu je ovaj pretio, iako nije moga da ga dohvati:

– Nećete se popraviti dok mnogi od vas ne budu spaljeni! Ali Hrišćanin se nije uzrujavao zbog toga nego je mirno prošao dalje.(16)

Bože dragi, što prepatih jada,
Pa ipak sam sve to s mukom svlad'o,
Preleteo k'o orlica mlada,
U Tebe se ja sam uvek nad'o.

Ti si me čuvao Bože, izbavio,
Od đavola, pakla i smrtnoga sena,
kad mrak smrti već me obavio,
I kad mišljah, da sam žrtva njena.

O Hriste, put bio je pun jama,
Sigurno bih pokliznuo – pao,
Da me nije ruka Tvoja sama
Upravljala. Ti si spas mi dao!

---

^1) Put Hrišćanina nije put ugodnosti, već put na kome se smenjuju borba, umor i odmor. Mnogi bi voleli da se na njihovom telu pokaže život Isusa Hrista, ali to nije moguće dok ne ponesu na svojim telima smrt Gospoda Isusa Hrista. (2. Kor. 4:10).

Često kad Hrišćanin po milosti Božijoj pobedi razne napasti i duboka poniženja, ipak mora da prođe kroz period unutrašnje tame, jada i usamljenosti, u kojima mu se čini da ga je Božije prisustvo ostavilo. To je Dolina Sena Smrtnoga. Tako prolaze svi verni, ali ne svi jednako. Neki prolaze kroz takvu tugu više puta u svom životu, drugi opet moraju da prolaze tom dolinom na kraju svog života u poslednjem boju. No ipak, verna duša prolazi srećno: "Da pođem i dolinom sjena smrtnoga, neću se bojati zla; jer si ti sa mnom; štap tvoj i palica tvoja tješi me." (Ps. 23:4).

^2) Samo onaj koji je okusio slast Božijeg prisustva zna šta znači kad mu je sakriveno lice Gospodnje. Kao što mir Božiji, koji ispunjava verujuće srce prevazilazi svaki ljudski um, i kao što je radost spasenja iznad svake radosti ovoga sveta, tako isto, niko od sveta ne može da bude tako potišten kao dete Božije, koje treba da prođe kroz sen smrti, tame i unutarnje usamljenosti. Takvim putevima su prolazili David, Jeremija i drugi. (Pesma 5:6,17). Oni su često zapadali u takvu tamu. Možda i ti treba da prođeš kroz suvu, bezvodnu i strašnu zemlju. Teško ti je. Tvoje molitve nemaju krila, a srce ti je zatvoreno, da nikakvo svetlo i uteha ne mogu da dođu u njega. Usamljen si. Sastanci Božijeg naroda su se pretvorili u pustinju. Nemoj klonuti duhom. Tamo vodi carski put. Ako i ne vidiš ruku Gospodnju, ona te ipak vodi. Samo idi napred. (2. Moj. 14:15).

^3) Mnogi su već pošli na put. Činilo se u prvi mah da imaju na umu taj uzvišeni nebeski cilj. Ali srce im nije bilo osvedočeno o njihovoj krivici, i zato nisu tražili izbavljenje od svojih greha. Dugo su putovali hrišćanskim putem. Mnogo su doživeli i pretrpeli, ali na kraju, kad je Gospod došao da im sudi za greh i da oproba njihovo stanje, nisu dobili svetlo i utehu pa su se rasrdili i naglo se vratili natrag. I kao što su pre polako išli napred, naglo ostavljaju sva svoja pređašnja iskustva, i idu natrag, da se što pre strovale u propast. Takvi ne samo da sami gube sve blagoslove obećane zemlje, koju zbog nekih poteškoća na putu preziru, nego na sva usta šire zao glas – ogovaraju verni narod i bune putnike da ih nagovore da se vrate sa njima u Egipat (svet) u dom ropstva otkuda su i izišli. Ali ti nedaj da se vratiš natrag, pa makar ko da ti govorio zlo o putu i Božijem narodu i o raznim poteškoćama koje bi te mogle snaći na putu. Uvek imaj na umu veliki i slavni cilj, znajući da te Gospod vodi svuda, pa i kroz dolinu sena smrtnoga. I kad te On vodi, sigurno će te dovesti u zemlju gde je pripremio "subotni mir." (Jev. 4:9).

^4) One koji su Njegovi – Hristovi, niko neće oteti iz Njegove ruke. (Jovan 10:28). Za druge vredi: "I nećete da dođete k meni – da imate život." (Jovan 5:40).

^5) Propast na desnoj strani je lažna nauka, u koju će duhovni slepci i drugi neobraćeni strmoglavce pasti. (Matej 15:14; Luka 6:39). Kada je mračno opasno je i

za one koji veruju da ne padnu u tu propast – lažnu nauku, i izgube pravi cilj večnoga života. Ko traži spasenje u zakonu, u crkvenim formama ili drugim običajima, taj je već zapao u tu propast, jer ne gleda jedini put spasenja Hrista Gospoda. Za vreme tame, mnogi se nadaju da će im lice Gospodnje zasvetleti i bez Božije milosti ako budu tražili opravdanje u raznim obredima. Na primer u krštenju, koje ništa ne koristi ako čovek nije pre krštenja preporođen i nanovo rođen kroz Svetoga Duha. Ili u suboti koja je bila tek senka onog odmora koji je narodu dat u Hristu Isusu, (Jev. 4:9), ili u polaganju ruku itd. Ti se zato osloni jedino na tvoju Glavu Isusa Hrista. Niko i ništa ne može da ti ga zameni, niti bilo čime dopuni. On je punina u svemu, On je dovoljan za spasenje.

Močvara na levoj strani su gresi u koje su mnogi zapali i ne nalaze im dna. To su naročito: blud, lakomstvo i slavoljublje. I vernik lako zapada u te grehe ako se ne drži pravoga puta. Mnogi su u ime sloboda popuštali telu, dok nisu primili platu koju telo daje. (Rim. 8:13a). David je zapao u takvu močvaru i ostao bi zauvek u njoj da ga nije ruka Svevišnjega izbavila. (Ps. 51). Zato pazi! I kada je oko tebe gusta tama, ti ipak ljubi svog Spasitelja, i onda kad Ga ne vidiš i kad su ti Njegova obećanja pokrivena – trči Njemu. On je jedini sigurni put, po kojem ćeš srećno izići iz tame, i na kojem ćeš biti sačuvan od propasti lažne nauke i močvare bluda i zlih želja. Što god ti oduzima veru u Njega odbaci od sebe. Odbaci sve što bi poricalo savršenu vrednost Hristove žrtve, ili što bi je potamnelo ili je htelo dopuniti. Pored toga, boj se svakoga greha, naročito bluda, lakomstva i oholosti, jer ko u tome makar i malo popusti, brzo će se naći u močvari gušeći se i nikada neće videti slavu Božiju za kojom je nekad žudeo.

^6) Što više napasti navaljuju na tebe, tim više gledaj na Isusa i na trag Njegovog života. Istraj i moli se svome Bogu. "On će sačuvati noge milijeh svojih." (1. Sam. 2:9). Znak istinitih duša je ozbiljnost i budnost. Osetljiva savest se boji greha i krive nauke. Ko popušta u tome, nije iskreni sledbenik Gospoda Isusa. Boj se greha i onda kada je tama ovoga sveta obuzela tvoju dušu.

^7) Kad si primoran da ideš kroz najveće tuge i žalosti, i kada te napasti obuzimaju sa leva i sa desna, moli se Bogu. Hvala Bogu, što imamo slobodan pristup k prestolu Božije milosti i što smemo u svaki čas da pristupimo Njemu i tražimo pomoć kad nam je potrebna. (Jev. 4:16). Reč Božija dopunjava naše potrebe. Ona je mač. U molitvi dobijaš snagu, da bi mogao da upravljaš tim mačem. Molitva je dolazak na izvor žive vode u vreme suše. Blago onome koji se neprestano moli Bogu, ne čekajući dok se sve ne posuši. Što se češće ta voda izvlači, time je pre možeš zagrabiti i napiti se; što se manje voda zahvata to sve više opada nivo u bunaru pa ćeš morati duže da je izvlačiš. Tako je dakle i sa molitvom. Ako je zanemariš – moraćeš dugo da se moliš dok ne poteče iz večnih izvora voda života kroz cevi tvoga života. Ako hoćeš da dobiješ odgovor na molitvu, moraš ozbiljno i iskreno da ga tražiš. U vreme takve tuge

ne čuju se mnoge reči, nego uzdasi, a oni su veoma značajni, jer je celo srce stopljeno u malo reči. A Gospod koji nam je dao Duha kojim vičemo "Ava! Oče!" (Rim. 8:16), čuje naše uzdahe i molbe. Hvala Gospodu što je Njegovo uvo uvek naklonjeno da čuje molitve svoga naroda! "Gospod je blizu svijeh koji Ga prizivaju, svijeh, koji Ga prizivaju u istini. Želju ispunja onima koji Ga se boje, tužnjavu njihovu čuje i pomaže im." (Ps. 145:18,19).

^8) Pobeda u moći Božijoj. Mi sami ne bismo mogli da savladamo sve tegobe našeg svakodnevnog životnog puta. Neprijatelji bi nas savladali i mi bismo pali u propast lažne nauke i u močvaru greha. Ali silna Božija ruka nas drži i vodi da bi proslavio svoje ime kroz nas, jer je do veka milost Njegova! (Ps. 136:23). On nas podseća da zavisimo jedino od Njega. Utvrđuje nas u veri i uči nas da se molimo kako valja. Ako u nekome od čitalaca vlada tama u duši, neka se obrati Spasitelju i neka se osloni na Njega i sve će mu biti jasno. (Isa. 50:10).

^9) Satanino tajno šaputanje donosi duši koja veruje mnogo žalosti. Često se čini da to šaputanje potiče jedino iz srca. U vreme duhovne tame ta Satanina šaputanja postaju upravo strašna, puna bezbožnosti, hule i svake nečistote, što sve plaši i mnogo žalosti vernu dušu. Sve ove duhovne bolesti su dobar znak vernog Hrišćanina. Kad bi razno Satanino napadanje prestalo da ga boli, on bi počeo da pušta uzdu strastima i za kratko vreme bi postao rob greha i pravi bezbožnik.

^10) Jednom je Luteru došao mladi propovednik koji se žalio da se u njegovom srcu pre propovedi bude bogohulne misli što ga mnogo žalosti i muči. Luteru se razvedrilo lice te mu je rekao: "To me veseli, što nisam sam, jer Satana tako napada i mene, a isto tako i druge propovednike Božije Reči." Banjanu su ova Luterova iskustva bila velika uteha. Dok je Jovan Hus bio u zatvoru a i mnogi drugi verni u vreme takvih iskušenja tešili su se Psalmima. Takva iskustva su veliko blago koje su verni stekli pre nas i ostavili ga nama.

^11) Ako ti je Gospod već pretvorio "sen smrtni u jutro" (Amos 5:8), nemoj da zaboraviš da hvališ Boga i saosećaj sa onima koji još sede u senu smrti i moli se Bogu za njih.

^12) Ovde se misli na opasnosti, duhovnu tamu, razna progonstva i nevolje koje svet zadaje vernima. Svet je nametnuo mnogo zaseda i mreža na putu onima koji putuju u nebo, da ih upropasti. I ako nam svetli svetlo nebeske istine, tako da možemo da izbegnemo te zamke, odajmo hvalu Gospodu Bogu za to.

^13) "Kad svetlaše svećom svojom nad glavom mojom, i pri videlu Njegovu hodah po

mraku." (Jov 29:3).

^14) Dva velika diva su upropašćivali verne. Neznabožački Rim je pogubio hiljade putnika (vernih hrišćana). Neron je počeo, a Dioklecijan je završio. Koliko je tu dece Božije ubijeno i pogubljeno! Ali je još više prolio hrišćanske krvi takozvani hrišćanski Rim, i računa se da Rim nosi na svojoj savesti više od 50 miliona vernih hrišćana mučenika. Nosi na savesti hiljade žrtava koje su pale u krstaškim ratovima, koje je vodio u ime Spasiteljevog krsta. (Takvih krstaških ratova po nalogu pape Inocenta III i opet po nalogu pape Grgura IX u dvanaestom veku bilo je mnogo i na Bosnu, gde su verni Bosanci – Bogumili – verno slavili Boga odbacujući dogme rimskih papa. Naročito su za vreme inkvizicije Španija i Češka napunjene pepelom i krvlju mučenika koje je Rim dao da se pogube za veru u Spasitelja. Iako je star još se nije pokajao od svojih zlodela koje je počinio na tobožnjim "jereticima".

^15) Ali i te pretnje imaju veliku moć i uticaj u zemljama gde njegovo duhovno žezlo vlada, tako da putnici podnose mnogo straha i nevolje, a mnoge svojim plašenjem i pretnjama odvraća od puta Božijega, Ali hvala Bogu da on nema više vlasti da pali lomače i ubija verne koji u veri Hristovoj putuju u nebeski dom, ljubeći nauku Svetoga pisma.

^16) Nema velike koristi svađati se i prepirati sa Rimom. Veću korist i blagostanje čini onaj koji ne mari za njegove pretnje i zlobe, te polazi dalje Božijim putem, imajući pred sobom cilj večnoga života. Rim se ne boji onih koji viču i pišu protiv njega, a još uvek ostaju njegovi članovi. Muke i rane mu zadaju oni koji ćute i ostavljaju ga da bi verno i odano služili svom Spasitelju, jer u Njegovoj žrtvi na Golgoti nalaze odmor svojim dušama; oni koji pođu putem Svetog pisma, a ljudske nauke i izmišljotine odbacuju.

GLAVA XI

Hrišćanin stigao i prestigao Verka

Kad je Hrišćanin nastavio put došao je do jednog uzvišenja, koje je bilo napravljeno da bi putnici videli napred.(1) Hrišćanin se pope i kada je bacio pogled unapred, ugledao je ispred sebe Verka. Onda ga je Hrišćanin pozvao:

– Sačekaj, da idemo zajedno! – Ali Verko je odgovorio:

– Ne mogu. Radi mi se o životu i osvetnik ide za mnom.(2) (4. Moj. 35:6,12).

To je Hrišćanina malo zbunilo, ali prikupivši svu snagu ubrzo stiže Verka; šta više prestigao ga je, tako da je poslednji bio prvi. Onda se Hrišćanin oholo nasmeja što je prestigao svoga brata. Ali nije pazio gde staje, te se odjednom spotače i pade. Nije mogao da ustane sve dok mu Verko nije pomogao.(3)

Verko priča svoje doživljaje

Zatim videh u snu kako idu zajedno kao dva dobra druga, razgovarajući o svemu što im se desilo na putu.(4) Hrišćanin je ovako počeo da priča:

– Dobri i poštovani prijatelju Verko. Radujem se što sam te stigao i što je Bog tako podesio da nas dvojica idemo zajedno ovom lepom stazom.(5)

– Hteo sam, dragi prijatelju, da zajedno pođemo iz našega grada, ali ti si mi izmakao, pa sam sve dovde morao da idem sam.

– Koliko si dugo ostao u gradu Propadu, pre nego što si odlučio da pođeš za mnom na put? – pitao je Hrišćanin.

– Ostao sam koliko sam mogao.(6) Jer kad si ti otišao svi su govorili o tome kako će naš grad izgoreti do temelja od ognja sa neba.

– Šta? – iznenadi se Hrišćanin, – zar su moji susedi o tome pričali?

– Da, jedno vreme su samo o tome govorili.

– Kako? Zar su još neki pošli kao ti da izbegnu propast?

– Mnogo se o tome pričalo, ali mi se čini da nisu tome baš mnogo verovali. U živom razgovoru neki su tebe i tvoj "očajnički put" (tako su nazvali tvoje putovanje) ismejavali.(7) No ja sam verovao i još uvek verujem da će vatra sa neba ipak proždreti naš grad; zato sam pobegao.

– Da li si čuo da se govori o komšiji Vitku? – upita Hrišćanin.

– Jesam, Hrišćanine. Kažu da je išao sa tobom sve dok nije stigao do močvare Očajnice. Neki kažu da je tu pao. Nije hteo da prizna da mu se to desilo, ali rekao bih da se pošteno iskaljao.

– A šta su mu susedi rekli?

– Otkako se vratio, mnogo su ga ismejavali, – reče Verko. – Smeju mu se i preziru ga, i mnogi neće da imaju nikakva posla sa njim. Sada mu je sedam puta gore, nego da nikad nije ni polazio na put.(8)

– A zašto su toliko protiv njega kad i sami preziru put sa kojeg se

vratio?

– Kažu da je izdajnik – odgovori Verko. – Nije se držao svoje namere. Čini mi se da je Bog pokrenuo Svoje neprijatelje da ga ismejavaju da im postane ruglo što je ostavio put kojim je krenuo.

– Da li si razgovarao sa njim pre polaska?

– Jednom sam ga sreo na ulici ali je prešao na drugu stranu kao da se stidi onoga što je učinio. Tako da nisam imao prilike.(9)

– Kad sam pošao, – reče Hrišćanin, – imao sam nade u tog čoveka; ali se sada bojim da će da propadne kada grad izgori. Njemu se desilo kako stara poslovica kaže: "Okupana svinja vraća se da se valja u kaljuzi." (2. Pet. 2:22).

– Toga se i ja bojim, a ko može sprečiti ono što mora biti?

– Dobro, dragi susede, ostavimo njega i razgovarajmo o stvarima koje se tiču nas lično. Ispričaj mi šta ti se desilo na putu, bilo bi pravo čudo da ti se ništa nije desilo. – Reče Hrišćanin.

Verko priča o bludnosti

– Srećno sam prešao močvaru Očajnicu(10) u koju si ti upao i došao do vrata bez opasnosti. Tada me je srela jedna žena koja se zvala Naslada(11) i koja je mogla veliko zlo da mi pričini.

– Dobro je da si izbegao njenoj mreži. I Josif je bio u opasnosti zbog nje, ali joj je izmakao kao i ti. Umalo što nije platio svojim životom. (1. Moj. 39:11–13). A šta je tebi učinila?

– Ne možeš ni zamisliti, ako sam ne znaš kako ume svojim jezikom da očarava. Navalila je da skrenem sa puta za njom, nudeći mi svakojaka uživanja.

– A nije ti nudila da uživaš dobru savest – dodade Hrišćanin.

– Znaš na šta mislim, samo telesna i plotska uživanja, – uzvrati Verko.

– Hvala Bogu kad si joj izmakao. "Na koga se gnevi Gospod pašće u jamu usta njezinih." (Pri. 22:14)

– Ne znam da li sam joj sasvim umakao.(12)

– Nisi valjda pristao na njene ponude?

– Nisam, jer sam se setio da piše: "Do pakla(13) dopiru koraci njezini. (Pri. 5:5). Zato sam zatvorio oči da me ne očara svojim pogledom. (Jov 31:1). Onda je počela da mi se ruga, a ja sam krenuo dalje.

– Da li si imao još nekakvih nevolja na putu? – upita Hrišćanin.

Izbavljen od zakona

– Kad sam došao do brda Tegobe, sreo sam jednog jako starog čoveka koji me je upitao ko sam i kuda idem. Rekao sam mu da sam putnik i da idem u Nebeski grad. Starac je zatim rekao: "Čini mi se da si pošten; hoćeš li da ostaneš kod mene za platu koju ću ti dati?" Ja sam ga upitao kako se zove i gde stanuje. Rekao je da se zove Adam Prvi,(14) i da stanuje u mestu Varljivo. (Ef. 4:22). Pitao sam ga kakav mu je posao i koliku platu nudi. Odgovorio je da mu je posao uživanje, a plata, da ću na kraju postati njegov naslednik. Pitao sam ga zatim kakvu kuću ima i koliko slugu. Rekao je da mu je kuća puna svih

svetskih ugodnosti i da ima dosta slugu koje je on sam rodio. Zapitao sam ga da li ima dece. Rekao je da ima samo tri kćeri: Grešnu Čulnu Požudu, Požudu Očiju i Razmetanje Zemaljskim Blagom, (1. Jov. 2:16), i da bih mogao sve tri da uzmem za žene ako hoću. Onda sam ga upitao koliko dugo želi da ostanem kod njega. Rekao mi je, dok god je on živ.

– Pa kako ste se na kraju pogodili? – upita Hrišćanin.

– U početku sam se nakanjivao da pođem sa njim, – reče Verko, – jer mi se činilo da lepo govori. Ali dok smo tako razgovarali pogledao sam mu čelo na kome je pisalo: "Skinite sa sebe starog čoveka koji propada zbog varljivih požuda." (Ef. 4:22).(15)

– A onda?

– Onda su njegove reči počele da me peku u duši i bilo mi je jasno da i pored toga što mi laskavo govori, da će me prodati u ropstvo kad me odvede svojoj kući. Zato sam mu rekao da prestane sa takvim rečima, jer njegovoj kući neću ni da priđem. Onda je počeo da me psuje i da mi preti da će poslati za mnom jednoga koji će mi zagorčati putovanje. Okrenuo sam se da idem, ali kad sam hteo da krenem osetio sam kako me grabi za meso i toliko me je cimnuo da mi se učinilo da mi je otkinuo parče tela. (Rim. 7:24). Uzviknuo sam: "Bedan sam ja čovek; ko će me izbaviti od ovog smrtnog tela?" Tada sam nastavio da idem uzbrdo. Kad sam stigao na pola puta pogledao sam i video jednoga koji ide za mnom brzo kao vetar. Stigao me je otprilike tamo gde je odmaralište.(16)

– Tamo sam i ja seo da se odmorim, – upade mu Hrišćanin u reč, – ali savladao me je san te sam ispustio ovaj moj svitak iz nedara.

– Čekaj, dobri brate, da ja završim, – reče Verko učtivo. – Čim me je čovek stigao počeo je da me udara i oborio me je polumrtvog na

zemlju. Kada sam se malo oporavio, zapitao sam ga zašto me je tako tukao. "Zbog tvoje tajne sklonosti ka Adamu Prvom,(17) te mi zadade smrtonosnu ranu u prsa. Oborio me je na leđa tako da sam opet ležao kao mrtav pred njim. Kada sam se osvestio molio sam ga da mi se smiluje. A on je odgovorio: "Ja ne znam za milost!" pa me opet sruši na zemlju. Sigurno bi bilo gotovo sa mnom da nije neko naišao i naredio mu da prestane da me tuče.

– A ko je to bio? – upita Hrišćanin.

– Nisam ga odmah prepoznao, ali dok je prilazio, video sam rane u Njegovim rukama i rebrima. Onda sam zaključio da je to naš Gospod. Zatim sam se popeo na brdo.

– Taj što te je stigao bio je Mojsije, – reče Hrišćanin. – On nikoga ne štedi niti zna da se smiluje onima koji krše njegov zakon.

– Znam! To nije bilo prvi put da me je sreo. On je taj koji mi je došao kad sam još bio kod kuće i rekao da će da mi spali kuću ako tu ostanem.(18)

Verko prošao pored palate na brdu

– Zar nisi primetio palatu na vrhu brda gde si sreo Mojsija? – upita Hrišćanin.

– Jesam, video sam je. Video sam i lavove kad sam prilazio. Čini mi se da su spavali, jer je bilo podne; i pošto je bilo još dosta do noći, prošao sam pored vratara i sišao niz brdo.(19)

– On mi je rekao da te je video kad si prolazio, – reče Hrišćanin, – ali šteta što nisi svratio u kuću, jer da jesi, video bi razne dragocenosti

koje ne bi do smrti zaboravio. Nego reci mi, da nisi možda nekoga sreo u Dolini Poniznosti?

Susret sa Zlovoljkom

– Sreo sam se sa jednim po imenu Zlovoljko,(20) koji je hteo da me nagovori da se vratim sa njim, jer reče: "Ta dolina je potpuno bez časti." Dodao je da ako budem išao njom da ću uvrediti sve svoje prijatelje kao što su Ponos, Oholost, Uobraženost, Sujeta i još mnoge druge koji bi se jako uvredili kada bi znali da sam bio toliko lud da pođem tom dolinom.

– Pa kako si mu odgovorio? – upita Hrišćanin.

– Rekao sam mu da i pored toga što ima pravo kad kaže da su mi ovi rod, kad sam pošao na put oni su se mene odrekli, i ja njih, tako da ih više ne računam za rodbinu. Rekao sam mu da je pogrešno shvatio tu dolinu, jer "pred propašću podiže se srce čoveku, ali pre slave ide u poniznost." (Pri. 18:12). Dakle, više volim da prođem dolinom radi časti koju mudri toliko cene, nego da izaberem čast za koju on smatra da nam najviše godi.(21)

Susret sa Stidovićem

– Da li te je još nešto zadesilo u toj dolini?

– Da, sreo sam Stidovića. Od svih ljudi na koje sam naišao na putu, čini mi se da njemu najmanje odgovara to ime. Drugi bi posle kraćeg razgovora odustali, ali ovaj bezobraznik nikako.

– Pa šta je rekao? – upita Hrišćanin.

– Još pitaš! Napadao je samu veru. Rekao je da je za čoveka da se bavi verom nešto vredno stida, nešto što je nisko i podlo. Rekao je da muškarcu ne priliči da ima osetljivu savest. Rekao je da će onaj koji obuzdava svoj jezik i svoje želje tako da sebe lišava slobode na koju su drski ljudi našega vremena navikli, postati ruglo i predmet ismejavanja. Rekao je da se vrlo malo od moćnih ili bogatih ili mudrih ljudi slaže sa mnom, a da ni oni ne bi da ih nije neko nagovorio da postanu ludi i da sve žrtvuju ni sami ne znajući za šta. (1. Kor. 1:26; Fil. 3:7,9,18). Rekao je da su putnici većinom siromašni ljudi i niskog porekla koji se ništa ne razumeju u prirodne nauke. Govorio je još o mnogim stvarima koje nisam spomenuo; na primer, da je sramota plakati i uzdisati dok se propoveda. Da je sramota zatim doći kući pa uzdisati i tužiti, da je sramota tražiti oproštenje od bližnjega za sitne mane ili vraćati pokradeno. Rekao je da vera otuđuje čoveka od velikih ljudi zbog nekih sitnih pogrešaka (koje je on nazivao finijim imenima), da ga ona ponižava jer ga poistovećuje sa nižim ljudima koji takođe veruju. "Zar to nije sramota, tražiti bratsku zajednicu sa takvima?"(22)

– A šta si ti njemu odgovorio? – upita Hrišćanin.

– Šta sam mu odgovorio? Nisam odmah znao šta da kažem. Toliko me je zbunio da mi je sva krv udarila u lice; Stidović me je toliko izazvao tako da me je skoro sasvim zaveo. Ali posle sam se setio da ono što se među ljudima smatra kao nešto visoko, pred Bogom je mrzost." (Luka 16:15). Onda sam pomislio, – nastavi Verko, – "Ovaj Stidović mi govori kakvi su ljudi, ali mi ništa ne kaže o Bogu ili Božijoj Reči." Pomislio sam na to da nam se na sudnjem danu neće suditi prema drskom duhu ovoga sveta, nego prema mudrosti i zakonu Svevišnjega. Zato pomislih da je ono što Bog govori uvek najbolje, makar se tome protivili svi ljudi na svetu. Pošto Bog dakle traži veru i osvetljava savest i pošto su najmudriji oni koji postaju budale radi Carstva nebeskog i pošto je siromah koji ljubi Hrista bogatiji od najvećeg čoveka koji Ga

mrzi, rekoh; "Stidoviću, odlazi odavde jer si neprijatelj moga spasenja. Zar da ja tebi služim radije nego mome Gospodu! Kako bih Mu pogledao u lice na dan kada dođe? (Marko 8:38). Kada bih se sada postideo Njegovih puteva i Njegovih slugu, kako bih mogao da očekujem blagoslov?"(23) Taj Stidović je bio zaista drzak protivnik. Jedva sam mogao da ga se otresem. Stalno me je pratio i šaputao na uvo čas o jednoj, čas o drugoj slabosti vere. Ali na kraju sam rekao da se uzalud trudi da me nagovori, jer baš u onome što on odbacuje, ja vidim najveću slavu. Tako sam ga se na kraju oslobodio. Onda sam počeo da pevam:

Putnika ima mnogo
Na putu kušnje i bola,
Al' pobediti ih može sigurno,
Duša neohola.

Uvek moraš bditi,
Muški se boriti,
pa nećeš zalutati,
Niti se u zlu stvoriti!

– Radujem se što si se tako hrabro odupro tom nitkovu, – reče Hrišćanin. – Jer kao što kažeš, nije mu dobro ime. Nije ga sramota da nas juri po ulicama da bi nas osramotio pred svim ljudima, to jest da se stidimo onoga što je dobro. Ne bi tako radio da nije bestidan. Usprotivimo mu se, jer i pored sveg njegovog hvalisanja on pomaže samo budalama i nikome drugom. "Mudri će naslediti slavu a bezumnike će odneti sramota." (Pri. 3:35).

– Trebalo bi da zatražimo pomoć protiv Stidovića od Onoga koji traži da branimo istinu po svetu.(24) – reče Verko.

– Pravo kažeš. Nego da li si još nekoga sreo u toj dolini?

– Nisam! Otada mi je sve vreme sijalo sunce, pa i kroz Dolinu Sena Smrtnoga.(25)

Hrišćanin priča o svojoj borbi

– Tebi je još bilo dobro! Ja sam mnogo gore prošao. Čim sam ušao u dolinu morao sam dugo i strašno da se borim sa gadnim neprijateljom Apolionom. Mislio sam da će me ubiti, pogotovo kad me je oborio i prignječio. Činilo mi se da će me smrskati. Kad me je srušio na zemlju ispao mi je mač iz ruke. Čak se proderao da je gotovo sa mnom. Ali zavapih Bogu i On me usliša i izbavi od svih mojih nevolja. Onda sam ušao u Dolinu Sena Smrtnoga i skoro do pola puta sam išao po mraku. Više puta sam pomislio da ću da poginem. Ali na kraju je svanulo i izgrejalo sunce, te sam mogao mnogo lakše da napredujem.(26)

---

^1) Bog nam daje u svojoj Reči da zagledamo u budućnost. Tu možemo da vidimo trag Gospoda Isusa, blaženstvo koje nas očekuje, borbe koje su pred nama, kao i Jordan preko kojega moramo da pređemo da bismo došli u mesto čiji je graditelj Bog i gde nam je Spasitelj pripremio večni stan. Ne moraš da ideš putem koji nije pripremljen. Svaka nedelja treba da nam bude uzvišeno mesto, sa kojeg možemo da razgledamo Božije milosrdno vođstvo do iduće nedelje.

^2) Verko se žuri napred, zato ne može da čeka na svakoga, jer ne zna ko ga zove. Ako je onaj koji ga prati iskren stićiće ga. Mnogi su, čekajući na druge dok se obrate i uzveruju, mnogo zakasnili, te se najzad pokazalo da im svojim čekanjem nisu nimalo pomogli, a sebi mnogo štete naneli. Ako hoćeš da naslediš večni život, idi za Hristom i ne čekaj one koji su ti najmiliji. Ako su iskreni, upotrebiće sve sile da te stignu, ako nisu, tvoje čekanje im ništa ne pomaže.

^3) Brzo nas obuzima duhovna oholost kad vidimo da napredujemo u nečemu. Tada Gospod dozvoli da se osramotimo i naučimo poniznosti, i da hodamo u strahu pred licem Božijim. O, kad ćemo da naučimo da poznajemo Božiju milost u svakom daru, koji Gospod daje kome hoće po ugodnosti svoje dobre volje!

^4) Gospod daje Hrišćaninu druga sa kojim može da putuje putem života. Mnogo ceni svakog brata koga ti Gospod daje za druga da s njim možeš zajedno u miru da putuješ. Nemoj se svađati na putu, nego objavljujte milost Božiju kojom vas Gospod milosrdno vodi stazom vašeg života. (Ps. 48:9).

^5) "Hoće li dvojica ići zajedno ako se ne sastanu?" (Amos 3:3). To vredi i za one koji su na putu u nebeski Jerusalim. Moraju da budu jedno u Gospodu Isusu Hristu, očišćeni krvlju Njegovom, svesni svojih nedostataka, i da shvate da zavise jedino od Božije milosti. Takvi ljudi imaju jednu veru u Raspetog Spasitelja, jednu ljubav k nebeskom Ocu, i jednu nadu večnoga života, kao što govori: "Jedan Gospod, jedna vera i jedno krštenje." (Ef. 4:5). Blagoslovena je zajednica onih koji su pobegli od propasti i idu za Isusom u nebeski dom.

^6) Tako smo i ti i ja ostali u grehovnom stanju neobraćenog života dok smo god mogli. Odupirali smo se Božijoj milosti tako dugo dok nismo mogli da se odupremo sili Božije ljubavi i milosti. Svemoguća milost nad nama je pobedila. Nismo mi našom slobodnom voljom izabrali Gospoda, niti bi Gospoda sledili po svojoj želji, nego nas je On izabrao i mi nismo mogli više da se odupiremo Njegovoj milosti i ljubavi. "Milost kojoj se odupreti ne može," (Gratia Dei irresistibilis – August.)

^7) I u svetu se govori o Božijem sudu, o Božijoj pravednosti i o Njegovoj volji. Govori se i propoveda o milosti koja nam je u Hristu Isusu dana. Uči se o tome, ali nema vere. Kad bi verovali bežali bi od budućeg suda i Božijeg gneva i ne bi se rugali onima koji verom u Hrista Isusa traže spasenje svojim dušama, nego bi se i oni obratili i zajedno u ljubavi sledili Hrista.

^8) Ako za vreme Božije rose i delovanja Svetog Duha na tvoje srce odbaciš milost Božiju postaćeš mnogo gori nego što si pre bio. Svaka prilika koju zanemariš i svaka istina koju odbaciš, svaki ukaz Božije ljubavi koji gasiš, donosi ti teške duhovne posledice. Vraćaš se natrag i zapadaš u sve veći greh i propast duše i tela. Mnogi su počeli da se obraćaju ali nisu bili iskreni pred Gospodom i braćom, i zato: "poslednje stanje onoga čoveka biva gore od prvog." (Matej 12:43–45). Nemoj da glumiš pobožnost, nego se iskreno obrati Hristu!

^9) Oni koji su priznavali Hrista pa su opet otpali, ne mogu da se sastaju sa vernima. Ostaje im žalac u savesti koji bode kad god se sretnu sa onima koji ih podsećaju na Hrista. I opet neće da se pokaju i priznaju svoje grehe, nego izbegavaju sve što bi Božija milost mogla da im pokaže, i zatvaraju srce, tako da ne može svetlo Božije milosti da ih rasvetli, i svojevoljno i strašno propadaju u večnu propast.

^10) Svi koji se obraćaju Spasitelju ne zapadaju u duhovne borbe. Ako verno pazimo na stope Spasitelja i idemo za Njim izbeći ćemo mnogo duhovne tame i nestabilnosti. Vidimo dakle da svaki grešnik; mora da se obrati Gospodu Isusu, zato ne mora svaki na putu ka Njemu da bude zadržan neverom i strahom.

^11) Telesne borbe donose mnoge nevolje i teško navaljuju na onoga koji hoće da izbegne greh. One naročito navaljuju na mlade, kao na Josifa. Blago mladiću i devojci koji odvraćaju svoje oči da ih telesna uživanja ne očaraju. Nemoj da misliš da u daljnjem životnom boju, posle obraćenja, možeš da popustiš. Pazi i čuvaj se telesnih uživanja.

^12) Osetljiva savest plače nad tajnim naklonostima nečistog srca. Mnogo je boli i žalosti što ta uživanja nalaze u srcu mnogo odziva koji dolaze spolja. Upravo zato što u samom srcu vreba izdajnik "naslada", budimo na straži, moleći se: "I ne uvedi nas u iskušenje, nego nas izbavi od zla." (Matej 6:13).

^13) Priče Solomonove lepo opominju mladiće da paze i da se ne daju zavesti nasladom čiji putevi vode u pakao. (Priče 7:7–27). Ko ide za nasladom "ide kao vo na klanje" – upada u bezbožnost kao ptica u mrežu ili zamku, ne znajući da ide u propast. Takav čovek propada jer neće da primi pouku i opomenu, i zapliće se u užad svojih greha, te će lutati od mnoštva svoje ludosti dok zauvek ne propadne. (Priče 5:22,23). Iako su u Svetom pismu postavljeni mnogi svetionici, da se mladi ne razbiju o stene nečistote i "Naslade", opet mnogo mladića i devojaka gine! Mnogi probuđeni mladići su propali, jer su popustili uzdu nepravdi i nisu verovali Bogu, koji daje pobedu u Hristu Isusu Gospodu našem.

^14) Prvi Adam, to je prva stara priroda našeg tela, sa kojom smo došli na ovaj svet. To je prirođena pokvarenost i nasledstvo grešnosti, o kojoj David u svom psalmu govori: "Gle u bezakonju rodih se, i u grehu zatrudnje mati moja mnom." (Ps. 51:5). "Posredstvom jednog čoveka je greh ušao u svet, a grehom smrt, tako je smrt prešla na sve ljude, jer su svi zgrešili. (Rim. 5:12). Adam je koren svih nas, a kad se pokvario koren, pokvarila se i svaka grančica – a to smo mi. Kroz tu prirođenu pokvarenost dolazi samo nepravda i zlo. Tu zlu i pokvarenu prirodu našeg tela opisuje Duh Sveti kroz Pavla ovim rečima: "Bedan sam ja čovek." (Rim. 7:24).

^15) Ne gledaj na ono što je milo telu i krvi, nego na ono što govori Božija Reč. Jer je svako telo trava i sve dobro njegovo kao cvet poljski. "Suši se trava, cvet opada, ali Reč Boga našega ostaje doveka." (Isa. 40:6–8).

^16) Božiji zakon ne sudi i ne kara samo spoljašnje prestupe, već unutarnje: zle misli

i zle želje, loše namere i naklonosti srca. Božiji zakon je duhovan i on traži apsolutnu duhovnost i svetost, koju je čovek svojim padom izgubio. U tom zahtevu ne zna za sažaljenje, jer ista pravila važe za svaku dušu: "To čini i bićeš živ!" Božiji zakon jasno pokazuje čoveku da je izgubljen, i ako traži opravdanje u zakonu, naći će samo osudu. Samo milost Gospoda Isusa Hrista i zasluge Njegovih rana mogu osuđenog grešnika da oslobode i spase dušu od smrti. Čitaoče, da li si već primio to opravdanje, koje je učinjeno u Spasitelju Isusu Hristu, koga je Bog dao za naše pomirenje? (Rim. 3:24,25). Ako to opravdanje nisi primio verom zabadava, uzalud ga tražiš u delima zakona (u suboti, hrani itd.). To će na kraju da te upropasti.

^17) Različiti doživljaji vernih putnika. Hrišćanin je prošao strogost zakona i doživeo sve njegove udarce pre nego što je došao do vrata. Verko, opet na putu Božijem, kad je već prošao kroz vrata, umesto da se odmara bio je isproban zakonom i iskušan tako da bi mogao da uvidi svoju staru prirodu, u koju bi mogao da se pouzda i tako otpadne od Gospoda.

^18) Zakon uznemirava dušu i plaši je pa joj time postaje čuvar (tutor) do Hrista. Koga zakon još nije probudio iz sna greha i nemarnosti, taj ne traži Hrista koji je utočište za grešnike.

^19) Verko ne traži odmor u dvorcu Krasnom, vidljivoj Crkvi, već imajući dan svetlosti u svojoj duši ide napred da radi dok je dan i ne spotiče se. (Jovan 11:9,10; 1. Sol. 5:7–9). Mnogi kad postanu članovi crkve samo se odmaraju, sede i slušaju šta Crkva propoveda. Verko ne ulazi u Crkvu da se odmara, nego u ljubavi sa Hrišćaninom ide napred da radi. To ne znači da on ne pripada Crkvi Isusa Hrista, nego da ga je Gospod pozvao u specijalnu službu. Na primer apostol ili misionar se ne zadržava u nekoj lokalnoj zajednici već je uvek u pokretu.

^20) Ima raznih neprijatelja koji napadaju verne putnike u Dolini Poniznosti. Hrišćanina je napao Apolion; Verka Zlovoljko. Pazi i ti, i čuvaj se tvog neprijatelja koji hoće da poremeti mir tvoje duše. Odakle dolazi Zlovoljko? Ako smo ponositi, samoljubivi i svetoljubivi, ne možemo da budemo zadovoljni, jer to sve može da nas zasiti. Pored toga želimo više nego što možemo da dosegnemo i zato posrćemo i padamo. Kad nam se u srcu nalazi ponos koji ne može da podnese poniženje i ukor, onda smo turobni i žalosni kad nas nešto ponizi i ukori. Kad je u srcu samoljublje, ono ne može da podnese kad nas nešto nemilo dotakne. Usled toga dolazi mnogo žalosti, plača i tuge na one koji veruju, a sve zbog ponositog i oholog srca. Lek protiv te oholosti je Reč Gospoda Isusa koji kaže: "Uzmite moj jaram na sebe i naučite od mene, jer ja sam krotak i smeran u srcu, i naći ćete odmor u svojim dušama. (Matej 11:29). Kad poslušamo taj mili savet našeg Gospoda, onda Nemo s radošću primati

sva poniženja i uvek ćemo opominjati svoju rastresenu dušu: "Vrati se, dušo moja, u mir svoj, jer je Gospod dobrotvor tvoj." (Ps. 116:7).

^21) Gledajući na Isusa koji je tihog i pokornog srca, nadvladaćeš nezadovoljstvo i "Zlovoljka" i zavolećeš Njegov jaram koji je mio i blag.

^22) Hrišćanin mora da se bori sa tim drskim neprijateljem stidom – ne samo na početku svog hrišćanskog puta, već na celom svom putu, jer ga taj bezobrazni neprijatelj napada i nagovara da se stidi Isusa i Njegovog evanđelja (jer kaže da je vera samo za decu i bake); da se stidi Božijeg naroda (jer kaže da su to samo prostaci – budale ovoga sveta). I tako prati hrišćanina sve dok ga ovaj silom ne odbije od sebe. Možda si n ti jedan od onih koji ne možeš da se oslobodiš tog neprijatelja. Svet ti se ruga, a ti se bojiš. Prijatelji te ostavljaju, a ti to ne voliš. Satana dolazi u obličju stida pa te nagovara: "Odreci se Isusa. Zar ne vidiš da je to sramota? Koji bogati čovek ide tvojim putem? Svi će da se odvrate od tebe. Imaćeš svakojake nevolje. Odreci se tog puta i budi živ i veseo kas svi ostali ljudi!" Ali ne daj se pomeriti. Kad se Isus Jedinorodni od Oca ne stidi da nas naziva braćom, (Jev. 2:11), zar mi da se stidimo Njega u ovom zlom i preljubotvornom svetu? Pored toga, ne zaboravimo da je Gospod Spasitelj rekao: "Jer ko se postidi mene i mojih reči u ovom preljubotvornom i grešnom rodu, njega će se postideti i Sin čovečiji kada dođe uslavi svoga Oca sa svetim anđelima." (Marko 8:38). Put za Isusom ne vodi kroz svet i čast, ali ti, učeniče, ne mari za to, nego smatraj "Hristovu porugu većim bogatstvom od blaga egipatskog (svetskog)." (Jev. 11:26).

^23) Ne možeš da se oslobodiš lažnog stida dok god saosećaš sa svetom i sa njim si u telesnom prijateljstvu, i dok su ti mile ugodnosti i slasti tela. Samo onaj koji verom gleda na Isusa i izlazi iz svoje sredine noseći Njegovu sramotu, može sasvim da se reši tog neprijatelja. (Jev. 10:13).

^24) Mi smo slabi i tako lako zatajimo Onoga koji nas je toliko ljubio. Sveopšte je iskustvo da imamo jako malo odvažnosti i hrabrosti da se u svakom slučaju pokažemo kao Hristovi sledbenici i da se zauzmemo za Božiju stvar kada je većina ruši i gazi. To iskustvo su doživeli i učenici Gospoda Isusa. Kad je Isus činio velika i slavna dela, rado su bili uz Njega, a kad su se zlobne ruke spustile na Njega, svi su Ga ostavili i razbežali se. Svesni dakle svoje plašljive i stidljive naravi, bdimo i molimo Gospoda da nam On udeli odvažnost i duhovnu silu. "I sad, Gospode, pogledaj na njihove pretnje, pa daj svojim služiteljima da potpuno slobodno objavljuju tvoju reč." (Dela 4:29).

^25) Gospod ne vodi sve putnike na isti način – jedne kroz tamu, druge kroz svetlo.

On zna zašto tako postupa sa njima. Raduj se što te vodi onako kako On to nalazi za shodno.

^26) "Mnogo sam lakše išao dalje." On čini svim nevoljama radosni kraj. I tvojim će samo ako budeš išao Njegovim putem.

GLAVA XII

Verko i Pričalo

Onda videh u snu kako je Verko ugledao čoveka po imenu Pričalo, kako ide uporedo sa njima, jer je tu sada bilo dovoljno mesta za sve. Bio je to čovek visokog rasta i bolje je izgledao izdaleka nego izbliza.(1) Verko ga je ovako oslovio:

– Prijatelju, kuda si naumio? Da li ideš u Nebesku Zemlju?

– Upravo tamo, – odgovori Pričalo.

– Dobro je! Nadam se da možemo zajedno.

– Drage volje.

– Hajde onda! Tako možemo da razgovaramo o korisnim stvarima.

– Ja volim da razgovaram o dobrim stvarima, bilo sa vama, bilo sa nekim drugim i radujem se što sam sreo ljude koji su naklonjeni dobru. Pravo da vam kažem, ima ih malo(2) koji uz put vole o tome da razgovaraju. Više vole da govore o nekorisnim stvarima, a to meni mnogo smeta. – Reče Pričalo.

– To je stvarno žalosno, jer šta ima što je toliko vredno da se o njemu govori, koliko o Božijim stvarima? – dodade Verko.

– Baš mi se sviđaš, jer su tvoje reči pune ubeđenja i moram da dodam, ah, šta je tako prijatno i tako korisno nego kad se govori o Božijim stvarima. Ima li ičega lepšeg (ako čovek uopšte može da uživa u

lepoti). Recimo, ako čovek voli da razgovara o poreklu ili tajanstvenosti stvari; ili čudesima i znacima, onda ne treba da ide dalje od Svetoga pisma gde je sve tako lepo zapisano.

– Istina je, – reče Verko. – Ali trebalo bi da nam te stvari o kojima ćemo govoriti budu od koristi.

– Tako je, – saglasi se Pričalo, – mnogo je koristi iz razgovora o tim stvarima, jer čovek tako može da stekne veliko znanje, na primer o prolaznosti zemaljskih stvari i divoti nebeskih. To onako uopšteno, ali tek šta čovek može da nauči o potrebi nanovorođenja, o tome kako su naša dela nedovoljna i kako je Hristova pravednost neophodna!

Pričalo

Čovek koji putem razgovara može da nauči šta znači pokajati se, verovati, moliti se, patiti itd. Čovek može da nauči koja su velika obećanja i utehe evanđelja, na svoju veliku radost. Pored toga, čovek može putem razgovora da nauči da odbija lažne nauke, da brani istinu i da podučava one koji ne znaju.(3)

– To je sve istina i baš mi je milo da te slušam kako besediš, – radovao se Verko.

– Na žalost, o ovakvim stvarima se malo govori. Zato ljudi slabo razumeju potrebu za verom i za delom blagodati u njihovim dušama da bi primili večni život. Žive u neznanju i delima zakona, kojima se nikad ne može dobiti Carstvo nebesko.(4)

– Izvini što te prekidam, – upade mu Verko u reč, – ali spoznaja o tom stvarima je dar Božiji. Niko ne može da ih stekne ljudskim naporima, ili tek samo razgovarajući o njima.

– Znam to vrlo dobro, jer čovek ne može ništa da primi ako mu se ne pokloni sa neba. Sve dolazi kroz blagodat, a ne delima. Mogao bih da ti navedem stotinu citata o tome. – Brzo dodade Pričalo.

– Dobro, šta ćemo onda da uzmemo za predmet našeg razgovora? – upita Verko.

– Šta god hoćeš, – reče Pričalo. – Govoriću o nebeskim ili o zemaljskim stvarima; o moralu ili evanđelju; o svetim ili svetskim stvarima, o prošlim stvarima ili o onome što će doći; o tuđim stvarima ili domaćim pitanjima, o važnim ili sporednim stvarima. Mogu o svemu, samo ako će nam biti na korist.

Hrišćanin otkriva Pričalovo licemerstvo

Sad se Verko malo začudi pa priđe Hrišćaninu, jer je ovaj za sve to vreme išao malo napred, te mu tiho reče:

– Kakvog smo samo slavnog saputnika našli. Ovaj će sigurno biti dobar poklonik.(5) Hrišćanin se malo nasmeja i reče:

– Taj sa kojim razgovaraš može svojim jezikom da zavede dvadesetoricu koji ga ne poznaju.

– Da li ga poznaješ? – upita Verko.

– Kako da ne! Poznajem ga bolje nego što on sam sebe poznaje.

– Pa kaži mi ko je.

– Zove se Pričalo i stanuje u našem gradu. Čudim se da ga već nisi upoznao! Valjda zato što je grad tako velik.

– Čiji je i gde stanuje?

– Otac mu je Slatkorečko i stanuje u ulici Ćaskalovoj. Svi ga zovu Pričalo iz Ćaskala. I pored toga što ima laskav jezik, ipak je jadan čovek.(6)

– Meni izgleda jako prijatan, – reče Verko.

– Tako on izgleda onima koji ga ne poznaju dobro. Lepše izgleda izdaleka nego izbliza. Kad si rekao da je prijatan čovek podsetio si me na rad slikara koji je lep kada se gleda iz daljine, ali izbliza nije baš tako privlačan. – Objasni Hrišćanin.

– Ma ti se valjda šališ, pošto si se nasmejao.

– Bože sačuvaj da se ja šalim (iako sam se možda i nasmejao), ili da nekoga optužujem. Kazaću ti još nešto o njemu: taj je za bilo koje društvo i za bilo kakav razgovor. Kao što je maločas govorio sa tobom, tako će i u kafani, a što mu više piće udara u glavu to mu sve više i reči silaze sa jezika.(7) U njegovom srcu, domu i rečima, veri nema mesta. Sve što ima to mu je u jeziku. Njegova vera je da njime mlati.(8)

– Ma šta kažeš! – iznenadi se Verko. – Ovda sam se ja jako prevario.(9)

– Dobro si se nasukao, – potvrdi Hrišćanin. – Seti se šta piše: "govore, a ne čine" i "Carstvo Božije nije u reči, nego u sili." (Mat. 23:3; 1. Kor. 4:20). On govori o molitvi, pokajanju, veri, novom rođenju, no ipak, to mu je samo govor. Bio sam u njegovom domu i posmatrao sam ga i u kući i napolju. Zato znam da je istina ono što kažem o njemu. U njegovom domu nema ni traga od vere, kao što ni u belancetu nema ukusa. Niko se kod njega ne moli niti kaje za greh. Životinje daleko bolje služe Bogu od njega. On je prosto sramota veri i svima onima koji ga poznaju. (Rim. 2:23,24). Zbog njega po celom tom kraju grada gde

stanuje, jedva da se šta dobro govori o veri. Ljudi koji ga poznaju kažu da je svetac spolja a đavo iznutra. Tako kaže i njegova jadna porodica, tako je grub i osorljiv, prema svojim slugama da ne znaju šta da kažu i šta da čine. Oni koji imaju posla sa njim kažu da je lakše izići na kraj sa Turčinom nego sa njim, jer je i Turčin pošteniji od njega. Pričalo verovatno i njih nadmašuje u prevarama i svakojakim nepravdama. Još i svoje sinove uči da idu njegovim stopama i ako vidi u njima neku ludu plašljivost (jer on tako naziva prvu pojavu osetljive savesti) naziva ih glupacima i budalama, i neće da im poveri nikakav posao ni da ih pohvali pred drugima. što se mene tiče, ja mislim da je on svojim zlim životom sablaznio mnoge, i ako Bog to ne spreči, upropastiće još mnoge.(10)

– Dobro brate, moram da ti verujem. Ne samo zato što kažeš da ga poznaješ, nego i zato što govoriš o ljudima kao hrišćanin. Ne mogu da zamislim da ti ovo govoriš iz zle namere, već zato što govoriš istinu. – Reče Verko.

– Da ga poznajem tako malo kao ti, možda bih i ja imao o njemu isto mišljenje. – Reče Hrišćanin. – Da su o njemu tako govorili oni koji su protiv vere, mislio bih da ga klevetaju – jer zla usta često tako govore o poštenim ljudima. Ali sve ovo i još mnogo štošta mogu da dokažem iz svog ličnog iskustva. Trebalo bi da dodam i to da ga se dobri ljudi stide. Ne mogu ga zvati ni bratom ni prijateljem. Ako ga poznaju, samo treba da se spomene njegovo ime pa će odmah pocrveneti.(11)

– Sada vidim da nije isto govoriti i tvoriti. Odsada ću više paziti. – Reče Verko.

– To dvoje se toliko razlikuje, kao što se razlikuju duša i telo; jer kao što je telo bez duše samo mrtav leš, tako su reči bez dela mrtve. Duh vere je praktičan. "Ovo je čista i neokaljana pobožnost pred Bogom i Ocem: obilazi–ti siromašne i udovice u njihovim nevoljama i sebe držati neopoganjena od sveta." (Jak. 1:22–27). Pričalo za to ne zna. Misli da

ako mnogo priča i sluša da će biti dobar hrišćanin, a time samo vara svoju dušu. Slušanje je samo sejanje reči. Nije dovoljno samo pričati da bi se videlo da se seme stvarno primilo u srcu i životu: budimo sigurni da će na dan suda ljudima da se sudi prema njihovim delima. (Mat. 13:23). Onda se neće pitati, da li si verovao? Nego, da li si bio tvorac reči ili samo slušalac? Prema tome će im se suditi. Svršetak sveta se upoređuje sa žetvom, i znaš da se u žetvi gleda samo na rod. Neću da kažem da u ovome može bez vere (Jev. 11:6), ali ti ovo govorim da bih ti pokazao koliko će malo vredeti sve reči Pričala na taj dan.(12)

– Ovo me podseća na to kako je Mojsije opisao čiste i nečiste životinje. (3. Moj. glava 11. i 5. Moj. glava 14.) – primeti Verko. – Čista životinja ima razdvojene papke i preživa. Zec, na primer, preživa ali je nečist zato što nema razdvojene papke. Tako je i sa Pričalom. On preživa, to jest traži znanje, preživa reč, ali ne razdvaja papke, ne odvaja se od puta grešnika. Kao što zec ima šapu poput psa ili medveda, pa je zato nečist.

– Rekao bih da si tumačio ovaj tekst po njegovom pravom evanđeoskom značenju, – reče Hrišćanin. – Nego moram još ovo da dodam: Apostol Pavle naziva ljude, i to upravo one koji mnogo govore "metal koji zvuči i činele koje odjekuju." (1. Kor. 13:1,3, 14:17). Stvari koje nemaju života, to jest koji su bez prave vere i blagodati evanđelja, koji nikad neće stići u Carstvo nebesko među one koji su deca života, pa makar i da im je glas kao glas samih anđela.

– Ja ni u početku nisam mnogo mario za njegovo društvo, ali sada mi se potpuno ogadilo. – Uvide Verko svoju zabludu. – Kako ćemo ga se otarasiti?

– Poslušaj ti mene, – reče Hrišćanin, – i videćeš da će njemu uskoro dosaditi naše društvo, ukoliko mu Bog ne dotakne srce te se obrati.

– Pa šta dakle predlažeš da uradim?

– Idi pa se upusti u neki ozbiljan razgovor o sili vere. Pitaj ga otvoreno (kad se složi sa tobom, što će on sigurno učiniti) da li se to nalazi u njegovom srcu, domu ili ponašanju.(13)

Verko ponovo razgovara sa Pričalom

Onda je Verko prišao Pričalu i rekao:

– Pa kako je, dakle?

– Dobro, hvala – odgovori Pričalo, pa reče: – Mislio sam da ćemo dosada o mnogočemu da razgovaramo.

– Možemo sada ako hoćeš, a pošto si ostavio da ja izaberem predmet razgovora, neka to bude o Božijoj spasavajućoj blagodati i kako se ona pokazuje u srcu čovekovom.

– Vidim da ćemo razgovarati o silnoj stvari. To je jako dobro pitanje i spreman sam da ti odgovorim na njega. Ukratko bih ovako odgovorio: Prvo, kome je Božija blagodat u srcu, taj odmah počinje da viče protiv greha. Drugo...

– Čekaj malo da to razmotrimo jedno po jedno. Čini mi se da bi bilo bolje reći, da se ona pokazuje time što navodi dušu da mrzi svoj greh, – prekide ga Verko.

– Pa kakva je razlika između vikanja protiv greha i mržnje prema njemu?

– Velika! Čovek može da viče protiv greha čisto iz telesnih pobuda, ali može da ga mrzi samo ako ima pobožnu odvratnost prema njemu. Čuo sam kako mnogi viču protiv greha sa propovedaonice, a ipak ga trpe u svom srcu, domu i ponašanju. Žena Josifovog gospodara je vikala glasno kao da je bila jako sveta, ali bi i pored toga učinila preljubu sa njim, samo da je on na to pristao. (1. Moj. 39:11–15). Neki viču protiv greha kao majka kada viče na dete koje joj leži u krilu, a onda počne da ga grli i ljubi.

– Vidim da hoćeš da me uhvatiš u reči.

– Ne, neću. Samo hoću da stvar popravim. Nego na koji se još način delo blagodati pokazuje u srcu?

– Velikim poznavanjem tajni evanđelja, – brzo odgovori Pričalo.

– To je trebalo prvo da naglasiš, – reče Verko. – No svejedno, pre ili posle, uzalud je. Moguće je da neko ima znanje, šta više, veliko znanje o evanđeoskim tajnama, a pri tom ipak da nema nikakvu blagodat u sebi. Pa kad bi čovek imao i sve znanje, to još ne znači da je dete Božije. (1. Kor. 13). Hristos je rekao Svojim učenicima: "Kad to znate, bićete blaženi – ako to činite" (Jovan 13:17). Nije blagoslovio znanje, nego izvršenje onoga što su znali. Ima znanja koje se ne izvršuje. Ima ljudi koji znaju volju Gospodnju pa je ipak ne čine. (Luka 12:47). Možemo imati znanje i kakvo anđeli imaju, pa ipak ne biti hrišćanin. Zato tvoje mišljenje nije ispravno. Znanje je drago brbljivcima i hvalisavcima; a vršenje Bogu. Pa ipak srce ne može da čini dobro bez znanja, jer je bez znanja srce prazno. Ima dakle razlike između znanja i znanja, između znanja koje nastoji iz svega da izvuče korist, i znanja koje je vezano milošću vere i ljubavi koje podstiče čoveka da čini volju Božiju od srca. Prvo znanje pripada pričalicama, a bez ovog drugog pravi hrišćanin ne može da ima mira. "Urazumi me i držaću se zakona tvojega, i čuvati ga svim srcem." (Ps. 119:34).

– Opet hoćeš da me nadmudriš, – reče Pričalo. – To se više ne može podneti.(14)

– Pa ako hoćeš, reci na koji se još način odražava blagodat u nekome.

– Neću, jer vidim da se nećemo složiti.

– Kad nećeš, dozvoli da ja kažem!

– Kako hoćeš!

Tada je Verko ovako nastavio:

– Delo blagodati Božije odražava se i u onome u čijem se srcu nastanila i u onome koji su oko njega. U onome u čijem se srcu nastanila tako što ga kara za greh, (Jovan 16:8,9), ukazuje mu na pokvarenost njegove prirode, (Rim. 7:24), kara ga za greh nevere, (Jovan 16:9), zbog čega mu svakako postaje jasno da će poginuti (Marko 16:16) ukoliko ne nađe Božiju milost verom u Isusa Hrista. Spoznaja o svemu tome budi u njemu stid, žalost i odvratnost prema grehu. (Ps. 38:18; Jer. 31:9). Zatim upoznaje Spasitelja i hitnu potrebu da Mu se preda celim svojim životom, (Gal. 1:15,16; Dela 4:12); oseća glad i žeđ za Njim, (Mat. 5:6), a za tu glad i žeđ dato je obećanje (Otkr. 21:6). U zavisnosti od toga da li je njegova vera jaka ili slaba imaće mir, radost i ljubav prema svetosti u istoj srazmeri, tj. njegova želja da Ga bolje upozna i da mu služi na ovom svetu. Pa i onda kada se sve to dešava u njemu, čovek retko kada veruje da je to u njemu delo blagodati, jer ga njegova grešnost i zalutali razum zbunjuju, pa ne može to jasno da sagleda. Zato je potrebno da onaj u kome se delo blagodati nastani ima dobro rasuđivanje, pre nego što spozna da je to u njemu delo Božije. Zatim, blagodat se ovako otkriva: prvo javnim priznavanjem njegove vere u Hrista. Drugo, životom koji je u skladu sa tim priznanjem. Naime život koji je put svetosti čistoga srca, kako u svom unutrašnjem životu, tako i u svom porodičnom životu (to je ako

ima porodicu), a isto tako u svom odnosu prema svetu. Ta ga svetost uči da se u svom srcu gnuša greha, a sebe zbog greha; da ga iskoreni iz svoje porodice i širi svetlost po svetu, ali ne samo svojim rečima kao licemer ili brbljivac, nego kroz praktičnu poslušnost u veri, ljubavi(15) i sili Reči. (Jov 42:5,6; Ps. 50:23; Jez. 20:43; Mat. 5:8; Jov. 14: 15; Rim. 10:9,10; Fil. 1:27). Sada dragi prijatelju, ako imaš šta da kažeš protiv ovog kratkog opisa dela blagodati i njegovog otkrivenja, slobodno kaži. Ako ne, dozvoli mi da iznesem drugo pitanje.

– Ja ništa neću da govorim, – reče Pričalo. – Samo ću da slušam a ti pitaj.

– Dakle, da li si doživeo ovo o čemu sam govorio? Da li tvoj život i tvoje reči svedoče o tome? Da li se tvoja vera sastoji u rečima i jeziku ili u delima istine? Ako hoćeš da mi odgovoriš na ovo, kaži samo ono za šta znaš da će Bog na nebu da kaže amin; i samo ono što tvoja savest može da odobri. "Jer nije vrstan onaj koji samoga sebe preporučuje, nego onaj koga Gospod preporučuje." (2. Kor. 10:18). Dakle, govoriti ja sam takav i takav a ovamo svi moji susedi me uteruju u laž, velika je bezbožnost.(16)

Pričalo je pocrveneo, ali kada se malo pribrao rekao je:

– Sada govoriš o iskustvu, savesti i Bogu, i pozivaš se na Njega da potvrdi ono što si rekao. Nisam očekivao ovakav razgovor, i nisam sklon da odgovaram na takva pitanja, jer zašto bih, kad si uzeo na sebe da mi budeš učitelj, a kad bih na to i pristao, ipak neću da mi budeš sudija. Nego, reci mi molim te, zašto mi postavljaš ovakva pitanja?(17)

– Zato što sam video da si naučio dobro da govoriš iako ti je znanje površno. Pravo da ti kažem, čuo sam da je kod tebe vera ostala na jeziku i da se sve tvoje ponašanje suprotstavlja tvojim rečima. Kažu da si mrlja među hrišćanima, i da praviš štetu veri svojim bezbožnim

pričanjem; da su tvoji zli putevi već neke sablaznili i da ih ima još koji su u opasnosti da propadnu. Tvoja vera ide zajedno s pijančenjem, gramzljivošću, nečistotom, psovanjem, laganjem i lošim društvom. Za tebe važi ono što se kaže: "na sramotu je svima ženama," – tako si ti sramota svima koji ispovedaju veru.(18)

Pričalo to više nije mogao da izdrži pa reče:

– Pošto si spreman da veruješ svakojakim glasovima i da brzo sudiš, ne mogu a da ne zaključim da si neko zlovoljno zanovetalo s kojim ne vredi razgovarati. Zato uzdravlje!

Hrišćanin i Verko nastavljaju razgovor

Onda je hrišćanin prišao svome bratu i rekao:

– Rekao sam ti kako će biti. Tvoje reči i njegove strasti se ne mogu složiti. On te je radije ostavio nego da promeni svoj život. Zato je eto otišao baš kao što sam i rekao da će biti. Neka ide! On je zbog toga na gubitku, a ne mi Uštedeo nam je truda da mi njega ne ostavljamo. On bi nam sigurno pokvario društvo, a apostol kaže: "Odvojte se!" (2. Kor. 6:17) i "ovih se kloni!"(19) (2. Tim. 3:5).

– Ipak, dobro je što smo mogli malo da porazgovaramo sa njim – reče Verko. – Možda će se nekad osvestiti. Postupao sam sa njim otvoreno i ako propadne njegova krv neće biti na mojoj glavi.(20)

– Dobro je što si tako iskreno razgovarao sa n»im. Danas ima tako malo ljudi koji tako govore, da mnogima, i to sa pravom, religija smrdi. Jer ovakvi brbljivi bezumnici čija je vera samo u rečima, tako su pokvareni i raspušteni u svom ponašanju da kad se prime među pobožne, zbunjuju svet, kaljaju hrišćanstvo i žaloste iskrene. Voleo bih

da svi postupaju prema njima kao što si ti učinio, onda bi se oni ili pokorili pravoj veri, ili ne bi mogli više da podnose društvo vernih.(21)

Onda je Verko zapevao:

Gle Pričala, kako se sam hvali,
Gordo priča, sve pred sobom svali.
Tada Verko poče da besedi:
Pored reči treba i tvoriti!
Pričalica tad u reči stade,
Jer bez dela reči malo vrede.

---

^1) Putujući u nebeski dom susrećemo mnoga pričala ili hrišćane kojima je sva njihova vera samo u ustima. Znaju divno da govore o duhovnim stvarima, tako da svojim rečima ostavljaju duboki utisak na mnoge te ih zarobljavaju. Ali kad se pogleda njihov život u porodici, na poslu i u trgovini, sjaj njihovog života se gubi i pokazuje da je sve ono što govore samo naučeno, ali ne i opravdano kao Božija sila.

^2) Neki danas uzdišu i žale se: "Svet je pokvaren – malo je pobožnih, a mnogo bezbožnih na svetu!" Ali ni oni koji uzdišu ne ulaze na uska vrata i ne idu pravim putem.

^3) Pričalo je znao čistu nauku Svetoga pisma. To nam pokazuje da čovek može da nauči sve tačke iz Svetoga pisma napamet. Može da zna pokvareno–st stare prirode i moć Božije spasavajuće milosti i utehu spasenja onoga koji veruje, pa ipak da ostane na širokom putu i na kraju zapadne u večnu propast. Nije dovoljno da čovek zna; svaki mora lično da doživi u svom srcu Božiju milost – mora sam da se nanovo rodi. Znanje razumnog čoveka samo nadima, a ljubav Božija u iskrenom srcu popravlja i spasava. Čovek može da nauči hrišćansku nauku kao papagaj, pa opet da ne bude hrišćanin. Može da nauči hananski jezik, pa opet da ne bude ud Hristovog Tela. Samo "šibolet" otkriva istinu: "Ko nema Duha Hristova, taj njemu ne pripada." (Sud. 12:6; Rim. 8:9).

^4) Čovek može da zna razliku između zakona i blagodati pa opet da ne živi po blagodati.

^5) Ima ih mnogo koji priznaju Hrista, čak i propovednika koji svojom naukom i ushićenim govorom mogu mnoge proste putnike da omame, a sami su bez Božije milosti. Da bismo takvog prepoznali potreban je poseban dar "proveravanja duhova – da li su od Boga" (1. Jov. 4:1), i treba se držati Hristovog saveta koji glasi: "Po plodovima njihovim poznaćete ih." (Matej 7:16). Kakav je plod tvog života?

^6) Zar Hrišćanin ovde ne govori o svom bližnjem i ne greši protiv onoga što je spasitelj rekao: "Ne sudite, da ne budete osuđeni"? (Matej 7:1). Nikako! On ovde vidi svog brata u opasnosti da bude prevaren rečima koje su slične istini, i zato mora sve da iznese što zna o Pričalu. Ako dakle vidimo slabog brata u opasnosti da će da se prevari slatkim rečima lažne nauke, treba da ga posavetujemo, i to u duhu istine, kao što je Spasitelj opominjao svoje učenike; "Čuvajte se farisejskog kvasca, koji je licemerje." (Luka 12:1). Mnogi su morali nepotrebno da prođu kroz mnoge nevolje i tužne doživljaje zato što nisu hteli da slušaju opomene svog dušobrižnika. Potrebno je iznad svega da svi verni nauče i budu opomenuti da bez uzroka ne govore zlo ni o kome. Neka nam ovo bude pravilo u tome: Da nikad ni o kom ne govorimo ništa što se ne bi slagalo sa istinom. Ako govorimo o nekom istinite stvari koje su zle, uvek se pitajmo: Zašto ja tako govorim i da li su reči koje govorim mile Bogu?

^7) Poznavao sam jednog starca koji je znao kad se napije da se pravi jako pobožan. Kad je bio pijan voleo je da razgovara o Bogu, pevao je duhovne pesme i molio se. Satana je na ovom svetu široko rasprostro svoju mrežu prevare. Jedne vara ovako, druge onako. Jednima se pokazuje obučen u crno, drugima se objavljuje kao anđeo svetla. On dozvoljava čoveku da peva o Bogu, da čita i da se moli, samo ako se srce odupire Božijoj blagodati i delovanju Božijeg Duha. Zato vidimo čitava sela, gradove i crkvene zajednice bez duhovnog života, jer su ostali na pobožnoj reči, a neće nikako da se obrate Bogu.

^8) Prazno bure je šuplje. Mnogo reči – nikakva dela. Sveti Duh je hteo da mu govori, ali nije našao slušaoca. Bog je hteo da poseti dušu – nije bila kod kuće. Kakva je tvoja vera i pobožnost? Da li je samo u govoru ili neprestano hodaš sa Bogom?

^9) Naš brat može da se prevari, ali Bog ne može, jer On vidi i zna sve.

^10) Svaki neka pazi da ovo ne bude njegova slika. Ako nađe u tim rečima svoju sliku, neka se strese i pokaje, dok nije stigla Božija osveta. Takav čovek je mnogima na spoticanje. Zbog takvog čoveka huli se na Carstvo Božije, a verni zbog njega gube svoj uticaj kod ostalog sveta. On dovodi Crkvu u sramotu, a Hrista ponovo razapinje. Kakav si ti u tvome domu? Napolju i u zajednici Božijeg naroda možeš da se pretvaraš – ali kod kuće, među svojima ne možeš. Treba naročito paziti na to kod

onih koji se primaju kao novi članovi. Pred drugima mogu usta da budu puna pobožnosti, a kod kuće puna gorčine, svađe i ljutine. Drugima govore o uzgoju, a kod kuće zanemarena deca i uplakana žena. Drugima hvali Bibliju, a kod kuće i ne zna za nju niti za zajedničku molitvu. U ustima mu je mnogo ljubavi, a kod kuće ili na poslu samo prevara, otimanje i laž. Kako se sve to slaže? Bog neka sačuva svoju Crkvu od takvih licemera! Čuvaj se da se i ti ne zapleteš u nekakvo licemerstvo.

^11) Zar ne bi trebalo da se stidimo kad svet kaže: "Vidite, i to je vaš brat, član vaše crkve. Život mu je tako bezbožan!" "Napisao sam vam u stvari da se ne mešate sa onim koji se brat zove, a bludnik je, ili gramžljiv, ili idolopoklonik, ili opadač, ili pijanica, ili razbojnik; sa takvima nemojte ni jesti." (1. Kor. 5:11).

^12) Ne bismo želeli da tu ostane nekome nešto nejasno i neshvatljivo. "Smatrajmo, naime, da se čovek opravdava verom bez dela zakona." (Rim. 3:28). "Opravdavaju (se) za badava – njegovom blagodaću – na osnovu iskupljenja u Hristu Isusu." (Rim. 3:24). Po tome se vidi da se obećanja primaju samo verom. Ali ta vera je živa vera koja se pokazuje u životu. "Tako je i vera, ako nema dela, sama po sebi mrtva." (Jak. 2:17). Drvo se poznaje po rodu. Ako ne nosi rod, zašto da badava kvari zemlju? Jer delima zakona niko se neće opravdati pred njim," (Rim. 3:20), ali opravdan život je život svetosti, kome je Gospod Isus Hristos postao pravednost, iskupljenje i posvećenje. Vera je izvor, a ljubav potok, koji dokazuje da izvor postoji. Greh je bolest, a kakav je lek? Da li ljubav? Nikako! Ljubav je zdravlje koje se dobija kao lek. Pravi lek protiv bolesti greha je vera u razapetog Isusa Hrista. Sve ostalo što hrišćanin treba da nosi i što ga čini radosnim, srećnim i spasenim, to je rod žive vere. Prava ljubav potiče od vere, a vera ne sme da se odvoji od ljubavi. Vera bez ljubavi nije više vera kao što sunce bez zraka svetlosti nije sunce i plamen bez toplote nije plamen. Vera bez ljubavi (koja potiče iz vere), nije više vera nego crna nevera.

^13) Ljudi rado razgovaraju o pobožnosti, ali kad se pita za njihov lični odnos sa Bogom – da li su nanovorođeni, da li imaju mir sa Bogom, da li imaju dar Svetoga Duha i da li je Hristos njihov život, tada se odmah pokaže kakvog su duha. U tom slučaju nije ništa novo ako ti kažu da si nasrtljiv i neučtiv, kad tako lično i napadno govoriš sa njima kao da su oni najveći grešnici. Ti, verni hrišćanine, ne gledaj šta ko govori, nego svakome verno i pokorno u ljubavi posluži, svedočeći za Gospoda Spasitelja.

^14) Ako te Božija Reč rani, nemoj da je zanemariš. Bolje je da na vreme uvidiš svoj greh i stanje u kome se nalaziš, nego da sebe prevariš misleći da imaš mir, a na kraju se strovališ u večnu propast. Bolje je da se sruši zgrada koja je postavljena na lažnom temelju, nego da zauvek budeš zakopan pod njenim ruševinama kasnije.

Čitaoče, ako si dosada kao Pričalo imao hrišćanstvo samo u ustima, ako si govorio protiv greha a sam si živeo u njemu, daj da te Božija Reč uznemiri! Zgrada lažnog hrišćanstva ne može da ostane pred Božijim sudom – mora da se sruši. Moraš da počneš iznova, kod uskih vrata novorođenja. Nemoj samo da govoriš protiv greha, nego se pokorno moli: "Bože, budi milostiv meni grešnome." (Luka 18:13).

^15) Tu se vidi pobožnost! Kroz takvu pobožnost se dokazuje tvoja ozbiljnost na putu Gospodnjem, i da li si stvarno hrišćanin. "A ovo znaj, da će u poslednje dane nastati teška vremena. Ljudi će, naime, biti samoživi, srebroljubivi, hvalisavi, oholi, hulnici, roditeljima nepokorni, neblagodarni, bezbožni, bez ljubavi, nepomirljivi, opadači, neuzdržljivi, surovi, bez ljubavi prema dobru, izdajnici, naprasiti, naduveni, koji više vole slasti nego Boga, koji imaju obličje pobožnosti, ali su se odrekli njene sile; i ovih se kloni." (2. Tim. 3:1–5). Braćo, hrišćanska vera nije samo skup nauka i nekakvih jednostranih pogleda na svet, nego život. Hrišćanstvo mora da se vidi u praktičnom obliku u svom tvom ponašanju. Ono počinje u čoveku sa strahom Božijim, to znači odstupanje od greha. Jesmo li već odstupili od greha? Ljubimo li još neki greh iako govorimo protiv njega?

^16) Kako Verko dobro čita Pričala! Kad bismo imali više takvih hrabrih u crkvi, ne bi bilo moguće da se brbljivi hrišćani šire u crkvi, već bi ostavili Božiji narod među koji su se svojim mnogim rečima uvukli. Samo svedoči verno, ciljaj pravo u jezgro i sredinu srca, pa će brzo da se vidi šta se nalazi u čoveku. Kad bi verni uvek otvoreno govorili kao Verko, bili bismo mnogo napredniji i ne bi imali toliko gorkih časova.

^17) Hrišćanin kome je hrišćanstvo toliko u ustima ne može da podnese da ga ko dirne u savest i da pita za stanje njegovog unutrašnjeg života! Odmah se buni: "Kako možeš takva bezobrazna pitanja da mi postavljaš i da me uznemiravaš?" Verni svedok Gospoda Isusa ne može drugo nego da takvim pitanjima u pokornosti i strahu Božijem posluži svakome.

^18) Ko može da opiše štetu koju su učinili takvi brbljivi hrišćani koji imaju mnogo da kažu, a život im je nečist i srce umrljano i grešno?

^19) Žalosno je kad neko ode od Gospoda i vrati se u svet, ali je još žalosnije kad mi moramo da se odvratimo od nekoga sa kojim smo u zajednici živeli zajedno. Ali i to je potrebno na našem životnom putu. Možemo da zamislimo kakvu je žalost Aaron osećao kad su mu sinovi Nadav i Avijud izgoreli. Mojsije je rekao: "Nemojte otkrivati glava svojih ni haljina svojih razdirati, da ne izginete i da se Gospod ne razgnjevi na sav zbor… (3. Moj. 10:6). Neka Bog i Njegova slava uvek budu na prvom mestu.

^20) Ovo je osnovni princip po kome uvek treba da se upravljamo sa lutajućim hrišćanima.

^21) O, kad bi se Crkva oslobodila takvih brbljivih hrišćana koji ustima govore a srce im je daleko od Gospoda! Nemoj da dozvoliš da se Crkva Gospodnja osramoti takvim brbljivim hrišćanima!

GLAVA XIII

Putnici i Evanđelista

Idući tako dalje razgovarali su o svemu što su usput videli. To ih je veselilo i hrabrilo na putu koji je sada vodio kroz pustinju.(1)

Pošto su prešli preko pustinje, Verko se osvrnuo i pogledavši natrag, opazio kako neko ide za njima. Brzo ga je prepoznao.

– O, ko nam to dolazi? – reče Verko. Hrišćanin pogleda i uzviknu:

– To je moj dobri prijatelj Evanđelista!

– On je i moj dobar prijatelj, – reče Verko, – jer me je uputio do onih vrata.

Evanđelista ih uskoro stiže i pozdravi:

– Mir vama i svima vašima dragi moji!

– Dobro nam došao, dobri Evanđelisto! Kad te vidim odmah se setim kako si mi u prošlosti ukazao milost i neumorno se trudio za moje večno dobro.(2) Otpozdravi Hrišćanin.

– Po hiljadu puta dobro nam došao! – reče Verko. – Dragi Evanđelisto, tvoje društvo tako prija nama jadnim putnicima.

– Kako ste prošli, prijatelji moji, otkako smo se rastali? Šta vas je zadesilo i kako ste se snašli?(3)

Onda su mu Verko i Hrišćanin ispričali sve što im se desilo na putu, kako su, i uz kakve poteškoće stigli do tog mesta.(4)

– Drago mi je, ne zato što ste se suočili sa raznim nevoljama, nego što ste pobedili i što ste i pored mnogih slabosti nastavili put sve dovde. Drago mi je, kažem, i zbog mene i zbog vas.(5) Ja sam posejao, vi ste žnjeli, a dolazi dan kada će i onaj koji seje i onaj koji žanje da se raduju zajedno; (Jovan 4:36), to jest, ako istrajete "jer ćemo u svoje vreme žnjeti – ako ne klonemo." (Gal. 6:9). Pred vama je nepropadljiv venac i treba da trčite da ga dobijete. (1. Kor. 9:24–27). Ima onih koji krenu za tim vencem, i kad su već dosta prešli dođe drugi te im ga uzme. Držite dakle čvrsto ono što imate. (Otkri. 3:11). Neka vam niko ne uzme venac. Još niste izvan Sataninog puškometa; "niste se do krvi usprotivili boreći se protiv greha." (Jev. 12:4). Imajte Carstvo uvek pred sobom, i verujte čvrsto u ono što se ne vidi. Neka vam ništa od onoga što pripada svetu ne uđe u srce. Iznad svega, čuvajte se svojih sopstvenih srca i njihovih želja, jer "srce je prevarno više svega i opako" (Jer. 17:9). Budite odlučni kao kremen, jer su sve sile na nebu i na zemlji sa vama.

Onda mu Hrišćanin zahvali za ohrabrenje, pa ga zamoli da im još govori o nečemu što bi im pomoglo na daljem putu, zato što znaju da je on prorok i može da im kaže o onome što će možda da im se desi. Hteli su da znaju kako tome da se usprotive i pobede.(6) I Verko se složio sa tim. Evanđelista je dakle ovako počeo:

– Sinovi moji, čuli ste u rečima istinitog evanđelja "da nam valja kroz mnoge nevolje ući u carstvo Božije," (Dela 14:22), i da nas čekaju okovi i nevolje. Zato ne možete očekivati da ćete dugo putovati bez nevolja.(7) Već ste sami okusili nešto od istinitosti ovih reči, i još će da sledi, jer kao što vidite, skoro ste izišli iz pustinje, pa ćete stići u jedan grad koji ćete uskoro ugledati pred sobom.(8) Tamo će vas teško napadati neprijatelji koji će pokušati da vas ubiju. (Mat. 10:22). I budite sigurni da će jedan, a možda ćete i obojica morati da zapečatite

svedočanstvo koji imate. No budite verni do smrti pa će vam Car dati venac života. (Otkri. 2:10). Ko tamo pogine, makar i umro neprirodnom smrću i u velikim mukama, njemu će biti bolje nego onom drugom. Ne samo zato što će pre stići u Nebeski grad, nego zato što će da izbegne mnoge nevolje koje će snaći onog drugog na putu. Ali kad stignete u grad i počne da se ispunjava ono što sam vam rekao, setite se vašeg prijatelja i vladajte se muški i preporučujte svoje duše verom svome Tvorcu.(9) (1. Pet. 4:19).

U gradu Taštovniku

Onda videh u snu da su ubrzo izišli iz pustinje i ugledali pred sobom grad koji se zvao Taštovnik,(10) gde se nalazi vašar. Vašar se zove Taštinski, jer gradu u kome se održava je lakši od same taštine. Sve što se tamo prodaje ili dolazi je taština. Kao što mudrac kaže: "Sve je taština." (Propo. 1:2; 2:1,17,11:8; Isa. 40:17). Ovaj vašar nije nešto novo, nego potiče još iz starih vremena. Kazaću vam kako je postao. Pre skoro 5.000 godina, išli su neki putnici u Nebeski grad, kao i ovi naši dobri prijatelji. A Velzevul, Apolion, Legion, (Marko 5:9;Luka 8:30) i njihovo društvo, kada su videli kojim putem putnici idu, odlučiše da tu otvore vašar na kome će se prodavati svakojake taštine, i koji će raditi preko cele godine. Zato se na vašaru prodaje roba kao što su kuće, imanja, zanati, položaji, počasti, odlikovanja, titule, zemlje, carstva, požude, zadovoljstva sa raznim uživanjima, zatim: bludnice, pokvarenjaci, žene, muževi, deca, gospodari, sluge, životi, krv, tela, duše, srebro, zlato, biseri, drago kamenje i ko će sve znati šta još! Pored toga na vašaru mogu da se vide svakojaki žongleri, igre, cirkusi, klovnovi, glumci, lopovi, varalice i svašta drugo. Tu mogu da se gledaju, i to za badava: krađe, ubistva, preljube, krivokletstva i to najgorega tipa.

I kao što se po drugim vašarima ulice i predeli nazivaju po vrsti robe koja se prodaje, tako i ovde. Tu je ulica britanska, francuska, talijanska, španska i nemačka gde se prodaju razne taštine. Ali kao i na drugim vašarima ima jedna vrsta robe koja se prodaje više od ostale – to su proizvodi Rima.(11) Samo naš engleski narod i još neki drugi ne vole tu robu.(12)

Kao što rekoh, put u Nebeski grad vodi kroz mesto gde se održava taj veseli vašar. Ko hoće u Nebeski grad, a da pri tom ne prođe kroz Taštovnik "morao bi otići sa sveta" (13) (1. Kor. 5:10; Jovan 17:15). I sam Car nad carevima kada je bio na ovoj zemlji, prošao je kroz ovaj grad u Svoju zemlju(14) i to na pazarni dan. Čini mi se da Ga je slavni gazda vašara Velzevul pozvao da kupi od njegovih taština. Mislio je da Ga postavi za gospodara vašara samo da mu se poklonio dok je prolazio kroz grad. I pošto je bio tako cenjen gost, Velzevul Ga je vodio od ulice do ulice pokazavši Mu sva carstva ovoga sveta odjednom, ne bi li namamio Blagoslovenoga da popusti i kupi neke od njegovih taština. No ovaj nije mario za tu robu, te je napustio grad ne potrošivši ni pet para na taštine. (Mat. 4:8,9; Luka 4:5,7). Ovaj vašar je dakle veoma star, potiče iz drvenih vremena i jako je velik.

Podigli buru protiv sebe

Kao što već rekoh, naši putnici su morali da prođu kroz grad. Tako su i uradili. Ali čim su ušli u njega svi se sleteše oko njih i ceo grad se uskomeša. To se desilo iz nekoliko razloga.

Prvo: Putnici su bili obučeni sasvim drukčije od onih koji su prodavali na vašaru. Ljudi su ih zbog toga gledali sa čuđenjem. Neki su govorili da su budale, (1. Kor. 4:9,10), neki da su poludeli, a neki opet da su samo stranci.

Drugo: Koliko su se čudili njihovoj odeći, toliko su se čudili i njihovom govoru, jer je retko ko mogao da ih razume. Govorili su jezikom hananskim, a ljudi toga mesta jezikom ovoga sveta, tako da su ih smatrali za tuđince.

Treće: Ali ono što je najviše začudilo prodavce, bilo je što putnici nisu marili za izloženu robu. Nisu hteli ni da je pogledaju. A kad bi ih neko spopao da nešto kupe, oni bi zapušili uši i vikali: "Odvrati oči moje da ne gledaju ništavila" (Ps. 119:37), gledajući pritom naviše, čime su hteli da pokažu da su njihov posao i roba na nebu.(15) (Fil. 3:20,21).

Putnici pred sudom

Jedan im je podsmešljivo dobacio kada je video kako se ponašaju:

– Šta biste hteli da kupite? No oni su ga ozbiljno pogledali i odgovorili:

– Mi "kupujemo istinu."(16) (Priče 23:23). – Zbog toga ih je svetina još više prezirala. Neki su im se smejali, drugi su im prebacivali, treći su govorili prezrivo, a četvrti pozivali ostale da ih biju. Na kraju se stvorila tolika galama i gužva da je došlo do opšteg nereda. Neko je to javio gospodaru vašara, koji je brzo došao i naimenovao nekoliko svojih najpouzdanijih podanika da privedu ljude na saslušanje. Pitali su ih odakle su, kuda idu, i šta rade tako čudno odeveni. Ovi su im odgovorili da su putnici i stranci na ovom svetu, i da idu u svoju zemlju, koja je Nebeski Jerusalim, (Jev. 11:13–16), i da nisu dali ni građanima ni trgovcima nikakvog povoda da ih ovako zlostavljaju i smetaju na putu. Neko ih je upitao šta hoće da kupe, a oni su odgovorili da kupuju istinu. Ali oni koji su bili naimenovani da povedu istragu mislili su da su lažljivi i budale ili buntovnici, koji su došli s namerom da ispreturaju vašar.(17) Zato su ih odveli, išibali i namazali blatom, a zatim zatvorili u kavez da bi svi mogli da ih gledaju. (1. Kor. 4:9; Jev. 10:33).

U okovima teškim sada stoje,
Na vašaru, zbog predanosti svoje.
I naš Gospod je prošao kroz iste jade,
Pa zato na Golgoti Svoj život za nas dade.

Tako su ležali jedno vreme i bili predmet ruganja, zlostavljanja i prezira, dok se gospodar vašara smejao svemu što ih je snašlo. No oni su bili strpljivi i nisu vraćali zlo za zlo, već naprotiv, blagosiljali su one koji su ih mučili, uzvraćajući dobrim rečima i ljubaznošću za grubost, tao da su neki od trgovaca koji su bili manje pokvareni od ostalih pokušavali da zadrže one podlije što su stalno zlostavljali siromašne putnike.

No ovi su i na njih navalili, smatrajući da su isto tako loši kao i ljudi u kavezu, govoreći da su možda njihovi drugovi koji bi trebalo da podele istu sudbinu. Ovi su govorili, koliko se njima činilo, da su ljudi mirni, ozbiljni i da nikome ne žele zlo, a da je mnogo više onih koji trguju na vašaru koji zaslužuju da budu stavljeni u kavez i klade, od ovih koje sada zlostavljaju. I pošto su se tako jedno vreme prepirali i svađali, dok su se ljudi u kavezu stalno pred svima mudro vladali, počeli su međusobno da se tuku i nanose jedni drugima teške ozlede.(18) Onda su ovu dvojicu ponovo izveli pred sud i optužili ih zbog te novonastale gužve.(19) Nemilosrdno su ih išibali, vezali ih lancima i poveli po vašaru za primer i opomenu onima koji bi mogli da govore u njihovu odbranu ili šta više odluče da im se priključe. Ali Hrišćanin i Verko su se još mudrije vladali, te su primili ruganje i sramotu sa takvom krotošću i strpljenjem da su pridobili nekoliko trgovaca, iako je njihov broj u poređenju sa ostalima bio mali.(20) Ovo je još više naljutilo druge tako da su rešili da onu dvojicu pogube. Došli su do zaključka da nije dovoljno da ih samo drže okovane u kavezu, nego da ih treba kazniti smrću za zlo koje su počinili i prevarili ljude sa vašara. Zato su ih ponovo vratili u kavez okovavši im noge u klade, dok ne reše šta da urade sa njima.

Ova dvojica su se međutim setila šta im je rekao njihov verni drug Evanđelista, te su se još više ohrabrili u svojim patnjama. Sada su počeli jedan drugoga da teše, jer će onome koji nastrada biti bolje. Zato su se obojica potajno nadala da će on biti taj, ali predajući se Onome koji upravlja vaseljenom, čekali su mirno da vide šta će im se desiti naposletku.

Kada je došlo vreme da im sude i da ih kazne, izveli su ih pred sud i optužili. Sudija se zvao Dobromrzac. Iako su se optužbe malo razlikovale, uglavnom su bile iste i glasile su ovako: "Neprijatelji su i narušioci trgovine. Stvarali su buku i dovodili do raspre po gradu. Sakupili su oko svojih opasnih ideja stranku koja je na štetu zakona i našega vladara."

Sad Verko budi hrabar, brani Boga,
Ne boj se zloće ovog sveta zloga.
Govori hrabro, istina te prati,
I ako umreš pobedu će dati.

Onda je Verko počeo da odgovara da se samo protivio onima koji se protive Onome koji je viši od najvišega.

– A što se tiče buke, ja je nisam pravio, jer sam čovek miran. (Rim. 12:18). Oni koje smo privukli na svoju stranu prešli su kad su videli našu iskrenost i nepritvornost. Samo su se okrenuli od zla na bolje. Što se tiče cara o kome govorite, on je Velzevul, neprijatelj našega Gospoda. Ne bojim se ni njega ni njegovih anđela.

Onda je bilo objavljeno da ako ko ima nešto da kaže za njihovog cara i protiv optuženoga, da odmah iziđe i iznese svoje dokaze. Pojavila su se tri svedoka: Zavidljivko, Sujeverko i Čankolisko. Pitali su ih da li poznaju optuženoga i šta imaju da kažu za cara i protiv njih. Onda je Zavidljivko ustao i ovako progovorio:

– Gospodine sudijo, dugo već poznajem ovog čoveka i mogu da posvedočim pod zakletvom da je on…

– Čekaj! – reče sudija. – Neka položi zakletvu. Tada se Zavidljivko zakle pa nastavi:

– Gospodine sudijo, ovaj je čovek i pored svog lepog imena jedan od najgorih ljudi u našoj zemlji. Ne poštuje cara ni naroda, ni zakona ni običaja. Čini sve što može da zarazi ljude nekim izdajničkim idejama koje on naziva principima vere i svetosti. Ja sam ga jednom lično čuo kako govori da su hrišćanstvo i običaji našega grada Taštovnika potpuno u suprotnosti i da ne mogu da se primire. On time osuđuje sva naša pohvalna dela kao i nas same.

– Imaš li još nešto da kažeš? – upita sudija.

– Gospodine sudijo, – reče Zavidljivko, – mogao bih još mnogo da govorim ali ne želim da dosađujem prisutnima. No ako bude trebalo, mogao bih još nešto da dodam kada ostali svedoci završe.(21)

Rekli su mu da se malo skloni ustranu i pozvali Sujeverka rekavši mu da pogleda optuženoga. Pitali su ga šta ima da kaže za cara i protiv njega. Onda je položio zakletvu i počeo da svedoči:

Zavidljivko

– Gospodine sudijo, ne poznajem mnogo ovoga čoveka, niti želim da ga upoznam više. Ali ovo znam iz razgovora koji sam imao sa njim pre neki dan, tj. da je jako dosadan. Dok smo razgovarali, rekao je da je naša vera ništa i da njom čovek ne može da ugodi Bogu. I vi sami, gospodine sudijo, dobro znate šta sledi iza takvih reči, naime da je naša vera uzaludna, da smo još u svojim gresima i da ćemo na kraju

da budemo osuđeni. Toliko sam hteo da kažem.(22)

Zatim je Čankolisko položio zakletvu, te su i njemu naredili da kaže šta ima za cara i protiv optuženoga.

– Gospodine Sudijo, i svi prisutni! Već dugo poznajem ovoga čoveka i čuo sam kako govori o stvarima koje ne treba ni da se spominju. Ružio je našeg plemenitog kneza Velzevula, i govorio sa prezirom o njegovim prijateljima, među kojima su grof Staročovek, grof Plotan Uživković, grof Luksuzović, grof Slavoljub Praznoslavić, grof Bludniković, grof Gramžljivko Nenasitković i ostala ugledna gospoda. Rekao je da kad bi svi bili njegovog mišljenja da ne bi više bilo ni jednoga od ovih plemića. Nije se ustručavao ni tebe da ruži, koji si postavljen da mu sudiš, nazivajući te bezbožnim nitkovom i mnogim sličnim i odvratnim imenima, kojima je okaljao ostalu gospodu u gradu.(23)

Kad je Čankolisko završio, sudija se obratio optuženome i rekao:

– Ti, otpadniče, krivoverniče i izdajniče, da li si čuo svedočanstva ovih poštenih ljudi protiv sebe?

– Dozvolite mi da kažem koju reč u svoju odbranu, – reče Verko.

– Vidi ti bitange! – razdera se sudija. – Zaslužio si da više ne živiš. Trebalo bi da budeš smaknut na licu mesta. Ali da bi svi videli kako se ljudski ponašamo prema tebi, daj da čujemo šta imaš da kažeš, otpadniče jedan!

– Prvo, u odgovoru na ono što je gospodin Zavidljivko svedočio, želim samo ovo da kažem: Koja se god pravila, zakoni, običaji ili narodi protive Božijoj Reči, protiv hrišćanstva su. Ako u ovome grešim, pokažite mi moju grešku i spreman sam pred svima vama da oporeknem ono što sam govorio. Drugo: Što se tiče g. Sujeverka i njegove optužbe, ja sam samo rekao da je potrebna božanska vera za

službu Božiju. Ali nema vere bez božanskog otkrivenja Božije volje. Dakle, sve što se dodaje Božijoj službi bez tog božanskog otkrivenja, potiče od ljudske vere koja ne vodi u večni život. Treće: Što se tiče onoga što je rekao g. Čankolisko, ja kažem (izbegavajući ružne reči koje kažu da upotrebljavam) da knez ovoga grada i cela rulja njegovih slugu koje je ovaj gospodin spomenuo, zaslužuju više da žive u paklu nego u ovom gradu i zemlji. Sada neka mi se Gospod smiluje.(24)

Onda se sudija obratio porotnicima (koji su za sve to vreme stajali slušajući i posmatrajući).

– Gospodo porotnici, videli ste čoveka o kome se podigla tolika buka u našem gradu. Čuli ste svedočanstva ovih poštenih ljudi protiv njega. Čuli ste i njegov odgovor i priznanje. Sada je do vas da ga osudite ili da mu spasete život. Ali moja je dužnost da vas podsetim na naš zakon. Za vladavine Faraona, sluge našega kneza proglašen je zakon, da se ne bi oni koji pripadaju drugoj veri umnožili i ojačali, da se njihova muška deca bace u reku. (2. Moj. 1:22). I za vreme Navuhodonosora, još jednog od njegovih slugu, bio je proglašen zakon da svaki onaj ko se ne pokloni njegovom zlatnom kipu baci u užarenu peć. (Dan. 3:6). I za vreme Darija bio je proglašen zakon da ko god u određenom roku bude prizivao nekog drugog boga osim njega, da će biti bačen u jamu lavovsku. (Dan. 6:7). Ovaj buntovnik je prekršio ove zakone ne samo u mislima (što se ne sme dozvoliti)(25) već i rečju i delom, što je još manje dozvoljeno.

Faraonov zakon je donet da spreči zlo, jer još nije bilo zločina. Što se tiče drugog i trećeg zakona, sami vidite da se protivi našoj veri, i zbog izdajstva koje je priznao, zaslužio je smrtnu kaznu.

Verko osuđen

Onda su porotnici otišli u drugu odaju da donesu svoju odluku. To su bili g. Slepčević, g. Nevaljalković, g. Zloćković, g. Pohotljiković, g. Aljkavko Nemarković, g. Tvrdoglavić, g. Dura Naduvenković, g. Dušman Dušmanović, g. Lažljivković, g. Okrutović, g. Tamnoljubić i g. Neumoljivković. Svaki od njih je dao svoj glas protiv Verka, te su ga jednodušno proglasili krivim. Dok su razgovarali g. Slepčević koji je bio natporotnik je rekao:

– Vidim jasno da je jeretik. – Zatim je g. Nevaljalković rekao:

– Da se zbriše sa lica zemlje.

– Tako je! – oglasi se Zloćković, – jer ne mogu ni da ga pogledam.

– Nikad nisam mogao da ga trpim, – dodade Pohotljiković.

– Ni ja! – reče Aljkavko Nemarković, – jer me je stalno kritikovao.

– Obesite ga! Obesite ga! – vikao je Tvrdoglavić.

– Jadnik! – reče Lažljivković. – Za njega bi bilo suviše dobro da se obesi.

– Da ga se otarasimo! – reče Tamnoljubić. Onda gospodin Neumoljivković uze reč:

– Ne bih se ni za ceo svet pomirio sa njim. Hajde da mu izreknemo smrtnu kaznu!

Tako su i učinili. Osudili su ga da se odmah izvede napolje i da se umori najstrašnijom smrću koja se može izmisliti.(26)

Dakle, prema njihovom zakonu prvo su ga svukli i šibali, posle su ga isprebijali, pa zatim izboli noževima. Posle toga su ga kamenovali i sekli mačevima. Na kraju su ga vezali za kolac i spalili. Tako Verko pogibe.

Verko odnesen u slavu

Videh da su se iza gomile ljudi nalazila kola i konji, koji su čekali na Verka. Čim su ga njegovi protivnici otpratili, bi uzet u kola i uz zvuk trube odvezen se najkraćim putem kroz oblake do nebeskih vrata.(27)

Što se tiče Hrišćanina, njemu nisu sudili toga dana već su ga vratili u zatvor. Ostao je tamo neko vreme, dok je Onaj koji upravlja svima i ima vlast nad njihovim besom, nije učinio da Hrišćanin bude pušten i nastavi svoj put. Idući pevao je putem:

O Verko, verno priznao si Boga,
I On će tebe blagoslovit stoga,
Kad bezbožnici strašnu kaznu plate,
U mukami i bolu otpočnu da pate,
Ti Verko pevaj pesmu tvome Tvorcu,
I živi posle smrti u tom divnom dvorcu!

---

^1) Duhovno razmatranje i blagosloveni razgovor o Božijoj milost i ljubavi Gospoda Isusa Hrista, pretvaraju pustinju tuge i žalosti u raskošni vrt i podupiru putnicima umorne noge na stazama raznih poteškoća. Trebalo bi češće da razgovaramo o Božijoj ljubavi i kako nas je Gospod vodio i kako će nas još voditi! Gde se razgovara o Bogu, tamo je prisutan Gospod Isus Hristos. (Luka 24:14,15; Mal. 3:16,17; Matej 18:20). Zaslađujmo svoje živote svojim svetim razgovorima.

^2) Znak pravog duha pravovernih putnika je topla i iskrena ljubav prema

propovednicima koji su im služili rečima i primerom za duhovni život. Sastanak sa onim koji im služi za duhovni život mora da im bude mio i dragocen. Odnos između propovednika i onih koji su njegovim nastojanjem došli Gospodu je prisan i srdačan. On ih vodi u Hristu. Oni su njegovi mili duhovni sinovi. Samo nezahvalni sin ne ljubi svoga oca. Tako nezahvalni hrišćanin ne ljubi svog propovednika. Veran propovednik je pun očinske ljubavi i brige prema onima koje mu je Bog dao. (3. Jovan. 4; 1. Sol. 3:5–12, 5:12,13; 1. Tim. 1:2, 5:17, 18; 2. Tim. 1:2–6; Filimonu 10; Jev. 13:7,17; Fil. 2:19).

^3) Kad se propovednik sretne sa svojom duhovnom decom on uvek pita: "Kako stojiš duhovno?" Hrišćanin je mogao mnogo toga, i dobra i zla da proživi otkako se nisu videli, i zato je propovedniku mnogo stalo do toga da zna pravo stanje svoga brata ili sestre. (Jez. 3:17–20; Jovan 21:15–17; Dela 20:17–36; 1. Pet. 5:1–4; Otkr. 2. i 3. glava). Zato kad se sastajemo sa onima koji veruju nemojmo da gubimo dragoceno vreme u praznim rečima, ili u ogovaranju drugih, nego utehom Božije Reči.

^4) Hrišćanin i Verko su mogli kroz svoja bogata iskustva i doživljaje da hvale Gospoda. Na njima se ispunjavao Psalam 23: "Ništa mi neće nedostajati, jer si Ti sa mnom."

^5) Svaki propovednik, dušobrižnik, željno očekuje plod svoga delovanja i raduje se kad vidi da seme Božije Reči koje je sejao nije palo na nerodnu zemlju nego je lepo niklo i donosi plod. Raduje se kad se neko obrati Gospodu, a žalosti se kad se neko, posle mnogih opomena i saveta molitava i ostalog staranja odvrati od Gospoda te odlazi u večnu propast. Duhovni graditelj može da sakuplja ne samo zlato, srebro i drago kamenje, nego i drvo, slamu i seno koje se već ovde otkriva u ognju, a kamoli u dan dolaska Gospodnjeg. (1. Kor. 3:12). Sada ima mnogo toga što izgleda dobro, ali onaj dan će pokazati pravu prirodu stvari.

^6) Propovednik naučen od Boga, koji poznaje Sveto pismo i ima mnoga iskustva za sobom može da objavi mnoge stvari koje su pogrebne za hrišćanski život. On zna da valja kroz mnoge nevolje ući u Carstvo Božije. I pošto je uvek u zajednici sa Gospodom, jak je u veri pa može i druge da uči i vodi Bogu. (Ps. 119:11; Avak. 2:1; 2. Kor. 5:11; 2. Tim. 4:2,5). Neka Gospod probudi mnoge svoje sluge koji će Mu biti tako verne.

^7) Da li bi i ti hteo da prođeš bez nevolja? Nije moguće, moraš napred kroz njih.

^8) Gospod uvodi svoje sluge u samoću i tada im kaže: "Što vam govorim u mraku,

kažite na svetlosti; i što na uho čujete, objavite sa krovova." (Matej 10:27).

^9) Budimo spremni i "neka vaša bedra budu opasana i svetiljke vaše neka gore." (Luka 12:35). Teško onima koji u lažnoj nadi sklapaju svoje i dozvoljavaju da budu ophrvani snom. Putnici nisu rešeni borbe sve dok ne stignu u svoj dom. Borba je sve do kraja! "Gledajte da ko ne ostane bez blagodati Božije." i "da ne uzraste kakav gorak koren i ne uznemiri vas... i da se mnogi njime ne opogane." (Jev. 12:15).

^10) Grad Taštovnik je dobro prozvan. Mnogi govore da su hrišćani a ostaju u gradu Taštovniku i "po celu godinu" (celog života) trgujući u njemu. Oni hodaju po duhu ovoga veka, jer im je bog ovoga sveta zaslepio razum. Ali svi koji uzveruju da je Hristos umro za njih, izbavljeni su iz sadašnjeg zlog sveta. (Gal. 1:4). Niko ne može da bude putnik u nebeski Hanan koji nije iznutra oslobođen od sveta i njegove taštine. Apostol Jovan je okusio blaženstvo i sreću u Gospodu pa nas zato opominje: "Ne posvećujte ljubav svetu i onome što je na svetu. Ako neko voli svet, nema u. njemu ljubavi prema Ocu. Jer sve što je na svetu, grešna čulna požuda, požuda očiju i razmetanje zemaljskim blagom, nije od Oca, nego od ovoga sveta. A svet i želja za njim prolazi; ko pak tvori volju Božiju ostaje doveka. (1. Jov. 2:15–17). Ne dajmo se zaslepiti taštinom ovoga sveta i zaustavljati se na tom slavnom putu večnoga života.

^11) Rimska nauka koja je otrovnim vinom svoga krivoverstva taština nad taštinama. (Prop. 1:2).

^12) Stara roba rimsko–ceremonijalne nauke je izgubila svoju cenu pred mnogim kulturnim ljudima. Šteta što ih vrlo malo troši onaj pravi balsam Hristovog evanđelja nego ostaju u gradu Taštovniku (ovom svetu), kupujući na vašaru razne taštine kao što su mudrost i filozofija ovoga sveta, slasti i časti svojih tela. (Prop. 1:2).

^13) Svaki mora da prođe kroz vašar Taštovnik, ali niko ne mora da ostane na njemu. Može u sili Božijoj da pobedi njegovu privlačnost.

^14) Kakva je to uteha za putnika kad se nalazi na vašaru Taštovniku u raznim iskušenjima, znajući da je i Gospod Spasitelj tim putem prošao! "Jer, zato što je i sam trpeo kad je bio kušan, može da pomogne onima koji se iskušavaju." (Jev. 2:18, 12:2; 1. Pet. 1:21).

^15) Putnik se poznaje po tome što je obučen u odeću Hristove pravednosti, dok se svet oblači u svoju sopstvenu pravednost. Ta njihova svetska pravednost im je milija od čiste odeće Božije svetosti. Hrišćanin bez Hristove zasluge i blagodati nikuda ne izlazi, i pošto samo u tome ima svoju radost i sreću biva napadan. Ne samo da se

poznaje po odelu koje nosi, nego i po govoru. On govori o stvarima koje svet ne poznaje i ne razume. Govori o miru, radosti, o zajednici sa Bogom, a svet koji ima samo zemaljske stvari na umu, ne shvata to. Hrišćaninu je srce na nebesima, zato sve što mu je milo tamo nalazi.

^16) Svet leži u zlu. Hrišćanin počiva u Bogu. Đavo zavarava svet koji rado sluša njegove laži. Satana laže zato što je otac laži, i kad govori on govori svoje laži. Hrišćanin traži i sledi istinu. Njoj se raduje, za njom uzdiše i nju ljubi iznad svega. Mi znamo koje rekao: "Ja sam put, istina i život..." (Jovan 14:6). Zato, verni hrišćanine, traži istinu, slušaj istinu, uči se istini, ljubi istinu, govori istinu, drži se istine i brani istinu sve do smrti. Jer istina će da te izbavi od greha, od Satane, od smrti tela i duše, od smrti večne koja je odvojenje od lica Gospodnjega i uvešće te u dom večne radosti i mira Gospodnjega.

^17) Ako sa vukovima zavijaš i ti ćeš postati vuk. Ako se ne razlikuješ od sveta, onda si i ti iz sveta. Ako si dete Božije, to će se poznati na tebi. Ceo tvoj život će biti drukčiji, i nećeš moći da izbegneš sramotu, zao glas i opadanje. Smatraće te budalom za Hrista, i bićeš razapet svetu kao i svet tebi. (Gal. 6:14). "Ako vas vređaju za ime Hristovo, budite blaženi, jer Duh slave i Duh Božiji počiva u vama. Niko od vas da ne strada kao ubica, ili lupež, ili zločinac, ili kao čovek koji se meša u tuđe stvari. Ako pak strada kao hrišćanin, neka se ne stidi, nego neka slavi Boga tim imenom." (1. Pet. 4:14–16).

^18) Putnici su predmet prepiranja i svađe među svetskim ljudima. Kad bi se putnici (hrišćani) vladali loše, ceo svet bi bio protiv njih, ali kad verno žive, onda svojim dobrim ponašanjem pobuđuju ljude u kojima je još živa savest, da ih brane. Istorija nam pruža mnoge lepe primere toga gde je hrišćanstvu kroz takve ljude dobre volje dato svetlo slobode i zaštite od progonstva. Tako je na primer Gamalijel ustao u odbranu apostola i rekao: "prođite se ovih ljudi i pustite ih; jer ako je od ljudi ova namisao ili ovo delo, biće osuđeno; ako je pak od Boga, nećete moći da ih uništite, – inače biste se našli kao ljudi koji se bore protiv Boga." (Dela 5:38,39). Takav čovek je bio Car Josif II, koji kada je video zverska dela svojih predaka, koja su bila počinjena nad vernim hrišćanima, izdao 13. sep. 1781. godine "Patent o toleranciji" – hrišćansku snošljivost i tako zaustavio bes onih koji ističu da su sluge velikog Boga, koji je sušta ljubav, a ovamo žedni pravedničke krvi.

^19) Tako uvek zli i neverni ljudi optužuju verne hrišćane da su uzrok zla i bune po celom svetu. (Dela 24:5). Ali, "Zašto se bune narodi i plemena pomišljaju zaludne stvari?" (Ps. 2:1). Zato što neće da Gospod Isus vlada nad njima, da bi im sinulo svetlo Božije blagodati u njihovim dušama. Ljube noć, a mrze svetlost dana, jer su im

dela zla. (Jovan 3:20). Kao čovek čije se oči naviknu na tamu pa ga boli kad je na svetlu, tako i ovi; vređa ih svetlost Božije istine, jer ih osuđuje, pokazujući im njihova zla dela koja su učinjena u grehu. To oni ne mogu da podnesu, jer neće da prime mir nebeski. Oni koji veruju su "svetlost sveta" i "so zemlje," (Matej 5:13–14), i zato su neugodni tami i truležu. Zašto je Kajin ubio Avelja? "Zato što dela njegova behu zla, a dela njegovoga brata behu pravedna." (1. Jov. 3:12). Istina je, kad verni ne bi svedočili za Gospoda i ukazivali na Njega, ne bi bilo nikakvog prepiranja o verskim stvarima. Pošto neverni mrze mir, jer su im noge brze za krvoproliće, (Rim. 3:15), a verni opet nastoje da mir grade, (Matej 5:9), dolazi do verskih progonstava.

^20) Mnogi mučenici u trpljenju smrti postali su blagoslov mnogima tako da su posle njihove smrti sledili Gospoda i primili krunu večnog života. Kako se mi ponašamo u vreme nevolje, bede, žalosti i progonstva? O, kad bi samo mogli da se vladamo kao naš Spasitelj. Naše ponašanje će doneti blagosloveni rod i mnogi će poći putem kojim mi u trpljenju mirno putujemo. Ali teško nama ako znamo da lepo svedočimo za Gospoda kad nam je u svemu ugodno, a ne razlikujemo se nimalo od sveta koji viče i grdi u vreme nevolje.

^21) "Zavist je trulež u kostima" (Priče 14:30). Sveto pismo pokazuje da je zavist gora od jarosti i gneva: "Jarost je nemilostiva i gnev je plah, ali tko će odoleti zavisti?" (Priče 27:4). Koliko je zla taj demon zavisti počinio! "Jer gde su zavist i svađa, onde je nered i svaka zla stvar." (Jak. 3:16). Svet zavidi vernima sreću i blago koje imaju u Gospodu Bogu. Sveštenici su i Gospoda Isusa predali Pilatu iz zavisti, (Matej 27:18), pa čine tako i sa vernima. Zavist je urođena u čoveku – ona je rod ploti. (Gal. 5:21). Nju može da nadvlada samo sila Božijeg Duha, koja čini sve novim. Zato apostol Pavle priznaje: "Jer smo i mi nekad bili nerazumni, nepokorni, lutalice, robujući raznim požudama i nasladama, provodeći život u zloći i zavisti, omrznuti, mrzeći jedan drugoga. A kad se pokaza dobrota i čovekoljublje Boga, Spasitelja našega, spasao nas je ne na osnovu dela koja smo mi učinili u pravednosti, nego po svojoj milosti – banjom koja preporađa i obnavlja Duhom Svetim, koga bogato izli na nas posredstvom Isusa Hrista, Spasitelja našega." (Tit 3:3–6). Gde Sveti Duh deluje, tamo nema mesta zavisti. "Ili mislite da Pismo uzalud govori: "Do zavisti čezne duh koji se nastanio u nama?" Nemojte dakle nikome zavideti, ni svetu ni svojoj braći. Ko pripada Gospodu raduje se što može da kaže: "Gospod je dio moj, govori duša moja; zato ću se u Njega uzdati." (Plač Jer. 3:24).

^22) Praznoverje se kosi sa pravom verom kao falsifikovani novac sa pravim novcem. Falsifikovani novac se prepoznaje u državnoj banci pa se zato odbacuje. Tako praznoverje i lažna pobožnost neće nikad ući kroz vrata u Carstvo Božije, ma koliko bila popularna zavaravajući i tešeći ljude. Praznoverje je u neprijateljstvu sa pravom verom, jer vera neće da ima ništa zajedničkog sa praznoverjem. Pošto je

praznoverje telesno ono napada veru telesnim oružjem i ubija verne. Neverje upropašćuje dušu, a praznoverje dušu i telo. Zato se neverje ruga vernima i sramoti ih, ali praznoverje ih vodi u zatvor, na lomaču, itd.

^23) Ako svedočimo protiv greha svi ljubitelji greha će da poviču kako ih mi vređamo i sramotimo. Odatle dolaze zavisti i zloba njihovog srca. Gospod govori: "Ne može svet da mrzi vas, mene mrzi, zato što ja svedočim za njega – da su njegova dela zla." (Jovan 7:7). Kad je sa nas skinut jaram gospodara koji "gospodariše nad nama," (Isa. 26:13), ne moramo ni da se čudimo ako nemamo mira od njih. Ali Gospod, koji je istina i zna sve, vodiće nas "slavom i sramotom, zlim glasom i dobrim glasom," (2. Kor. 6:8). Uzeće nas k sebi, da budemo gde je On! (Jovan 14:1–3).

^24) Ne očekuj milosrđe od bezbožnih ljudi. Jer ko ne ljubi istinu, ne poznaje ni ljubav ni milosrđe. 0 tome nam jasno govori istorija Božijih mučenika. Jovan Hus (Jan Hus) nije našao kod svojih sudija, koji nisu bili vični ni istini ni pravednosti ni poštovanju. "U bezbožnika je srce nemilostivo." (Priče 12:10). U muzejima mogu da se vide razne sprave za mučenje, kojima su praznoverni hrišćani srednjeg veka mučili i ubijali verne hrišćane, što je sve dokaz kako je opako srce u kome nema prave Božije vere. Kako je dobro i utešno što verna duša ima slobodan pristup k prestolu Božije milosti u svako pa i u najteža vremena. (Jev. 4:16).

^25) Praznoverje hoće da vlada savešću drugih, pa zato kroz ispoved istražuje unutarnje stanje svojih vernika.

^26) Blago tebi, ako svet donosi takav sud i o tebi. Spasitelj govori: "Blaženi ste kad vas nagrde i usprogone i nabede svakim zlom lažući mene radi." (Matej 5:11).

^27) Mnogi mučenici su sa radošću napustili ovu zemlju. Istorija teškog progonstva Češke crkve je puna takvih primera. Tako i drugi narodi imaju svoje mučenike koji su sa verom u Hrista odlazili u slavu nebesku na užasne načine. Kad su u Češkoj vodili vernog Kohana na gubilište, on je radosno povikao: "Sad otpuštaš s mirom svoga služitelja, Gospode, po reči svojoj." (Luka 2:29). Kad je već klekao, pre nego što je dželat orosio svoj mač u pravedničkoj krvi, glasno je povikao: "U ruke Tvoje, Gospode, predajem duh svoj, iskupio si me, Bože pravde!" Tada je primio svoju platu – užasnu smrt od sveta, ali slavan život od Boga.

GLAVA XIV

Nadoljub

Tada videh u snu da Hrišćanin nije išao sam. Pošto je bio pušten, sreo se sa jednim koji se zvao Nadoljub. Prozvao je sebe tako dok je gledao Hrišćanina i Verka na vašaru kako su se ponašali. Sada mu se pridružio i rekao da želi da mu bude drug. Tako je jadan poginuo za istinu, a drugi ustao iz njegovog pepela da prani Hrišćaninu društvo na putu.(1) Nadoljub je rekao Hrišćaninu da ima još mnogo onih koji nameravaju da pođu za njima.

Susret sa Držštomožešom

Uskoro su izišli iz grada Taštovnika i stigli jednog čoveka koji se zvao Držštomožeš. Pitali su ga odakle je i kuda ide. Rekao im je da je iz Krasnoreči i da ide u Nebeski grad, ali im nije rekao kako se zove.

– Iz Krasnoreči! Ima li tamo nečeg dobrog?(2) – reče Hrišćanin.

– Pa valjda ima!

– Kako da te zovemo? – upita Hrišćanin.

– Vi mene ne po poznajete niti ja vas poznajem. Ako idete ovim putem rado bih da idemo zajedno. Ako nećete, onda ću sam.

– Čuo sam za Krasnoreč, – nastavi Hrišćanin. – Koliko se sećam, kažu da je bogat grad.

– Da, to mogu da potvrdim. Imam tamo puno bogatih rođaka. – Odgovori Držštomožeš.

– Da li smem da pitam ko su tvoji rođaci?

– Skoro ceo grad. Spomenuo bih posebno grofa Vrboklinovića, grofa Ulizicu, Grofa Leporečevića (po njegovim precima je grad dobio ime), gospodina Laskovića, g. Dvoličevića, g. Svaštakovića i gradskog sveštenika Dvojezičkovića(3) koji mi je ujak. A ja, eto spadam među finiju gospodu iako mi je deda bio samo lađar koji je gledao na jednu stranu, a veslao na drugu. I sam sam stekao veći deo imanja istim zanatom.(4) – Reče Držštomožeš.

– Da li si oženjen? – nastavi da pita Hrišćanin.

– Jesam, i žena mi je jako dobra, kći jedne poštene gospođe. Majka joj se zvala Pretvarka, a to znači da potiče iz jako fine porodice. Tako je vaspitana da ume sa svakim kako treba; sa seljakom seljački, sa gospodinom gospodski. Ono jeste da se malo razlikujemo po pitanju religije od drugih koji su stroži, ali samo u dve sitnice. Prvo: nikada ne idemo uz vetar i nikad ne veslamo uz reku. Drugo: jako smo revnosni kada se vera obuče u srebro, kada se javno štuje, ako je lepo vreme i ako je svi hvale.(5)

Onda je Hrišćanin prišao svome drugu Nadoljubu i rekao:

– Čini mi se da je ovo Držštomožeš iz Krasnoreči. Ako jeste, onda imamo za saputnika jednog od najgorih nevaljalaca ovoga kraja.

– Pitaj ga onda, kako se zove. Valjda se ne stidi svoga imena? – reče Nadoljub.

Hrišćanin mu tada opet priđe i reče:

– Ti govoriš kao da znaš više nego ceo svet.(6) Ako se ne varam rekao bih da si g. Držštomožeš iz Krasnoreči.

– To mi nije ime već samo nadimak koji mi daju oni koji me ne trpe. Moram da ga nosim kao prekor, kao što drugi ljudi nose svoj. – Objasni Držštomožeš.

– Zar nisi nikad dao ljudima povoda da te tako nazovu?

– Nikad! Najgore što sam moga da učinim što bi moglo dati povoda za to, bilo je što sam bio spreman da se uvek prilagodim duhu vremena u kome sam živeo. A ono što sam na taj način dobijao, mislim da je radije bilo na blagoslov nego da me ti pakosni ljudi tako nazivaju.

– Tako sam i mislio, i da ti pravo kažem, rekao bih da ti to ime odgovara više nego što bi to hteo da priznaš. – Reče Hrišćanin.

– Šta ja mogu ako vi tako mislite. – Sleže ramenima Držštomožeš. – Ako me primite, videćete da volim dobro društvo.

– Ako hoćeš sa nama, moraćeš da ideš uz vetar i uz vodu, što čini mi se nemaš običaj da činiš. Veru moraš da slediš i kad se pojavi u dronjcima i kad prolazi ulicom pred svetom. – Otvoreno mu reče Hrišćanin.

– Ne smete da mi zapovedate! – obrecnu se Držštomožeš. – Ostavite vi meni moju slobodu pa ću ići sa vama.

– Ni koraka dalje, ako ne prihvatiš ovo što sam ti rekao.(7) – Reče strogo Hrišćanin.

– Nikada neću ostaviti svoje stare poglede, jer su bezopasni i korisni. Ako ne mogu sa vama, ići ću sam kao i ranije dok ne naiđem na nekog ko će rado da mi pravi društvo.(8)

Držštomožeš ima novo društvo

Tada videh kako su ga ostavili i nastavili da idu malo ispred njega. Jedan od njih se okrenuo i ugledao trojicu kako idu za Držštomožešom. Kad su ga stigli veoma su se nisko poklonili u znak pozdrava. Zvali su se g. Pijavica Držisvetković, g. Srebroljub Novčarević i g. Cicija Tvrdičević, njegovi bivši poznanici. Kao deca zajedno su išli u školu kod g. Zakidala Globarevića, učitelja u Dobitovcima, maloj varoši u pokrajini Lakomoj na severu.(9) Taj učitelj ih je učio kako da stiču, bilo nasiljem, bilo laganjem, bilo laskanjem, bilo varanjem, bilo pobožnim pretvaranjem. Ova četvorica su tako puno naučila od svoga učitelja da su mogli i sami da otvore takvu školu. Kada su se pozdravili g. Srebroljub Novčarević je upitao Držštomožeša:

– Ko su oni ljudi što idu pred nama na putu (jer su se Hrišćanin i Nadoljub još uvek nazirali u daljini.)

– To su ljudi iz neke daleke zemlje koji idu na pokloničko putovanje po svom običaju. – Odgovori Držštomožeš.

– Zašto nisu sačekali da idemo svi skupa? – upita Novčarević. – I oni i ti i mi idemo u istom pravcu.

– Tako je! – složi se Držštomožeš, – ali ti ljudi su tako strogi i toliko drže do svoga mišljenja, da malo mare za mišljenje drugih. Ma koliko bio pobožan, ako se ne složiš sa njima u svemu, neće uopšte da se druže s čovekom.(10)

– To nije dobro, ali čitam da ima ljudi koji su preterano pravedni i zbog svoje strogosti osuđuju sve druge osim sebe. – Dodade Cicija Tvrdičević. – Nego reci mi u čemu su bile razlike između vas?

– Oni su tako nestrpljivi, da misle da treba da putuju po vremenu i nevremenu. – Odgovori Držštomožeš. – A ja sam za to da se čeka povoljan vetar. Oni sve žrtvuju za Boga, a ja koristim svaku priliku da obezbedim život i imanje. Oni se drže svojih pogleda makar im se svi protivili.

Ali ja sam za veru u tolikoj meri u kolikoj vreme i moja sigurnost to dozvoljavaju. Oni su za veru makar se obukla u dronjke i preziranje, a ja sam za veru kada se obuče u zlato pri svetlosti sunca pred ljudima.(11)

– Samo se ti drži toga Držštomožeš, – reče Pijavica Držisvetković. – Sa moje strane, smatram za budalu svakog onog koji ima slobodu da zadrži sve ono što ima, a svojom ludošću to odbacuje. Budimo mudri kao zmije. Treba kositi kad je lepo vreme. Vidite kako se pčela odmara celu zimu i izlazi samo kad može lako da radi na svoju korist. Bog nekad šalje kišu, nekad sunce. Ako su oni tako glupi da idu po kiši, mi ćemo se držati našeg lepog vremena. Što se mene tiče, ja volim tu veru koja je sigurna zbog svih Božijih blagoslova, jer koji razuman čovek neće da čuva sve što nam je dao od dobrih stvari u ovom životu? Avraam i Solomon su se obogatili kroz svoju veru, i Jov kaže neka valjan čovek nagomila na zemlji zlata. (Jov 22:25). Ali ne valja biti kao što su ti ljudi pred nama ako su onakvi kako si ih opisao.(12)

– Mislim da se svi slažemo u ovome i tome nema šta da se doda, – reče Cicija Tvrdičević.

– Da, ne treba više dodavati; jer ko ne veruje svetom Pismu ni zdravom razumu (a kao što vidite i jedno i drugo su na našoj strani) ne mari za svoju slobodu niti traži svoju sigurnost. – Odobravao je Srebroljub Novčarević.

– Braćo, kako vidite, svi idemo istim putem i da bi što bolje izbegli ono što ne valja, dozvolite da vam postavim jedno pitanje, – reče

Držštomožeš. – Pretpostavimo da se čoveku, propovedniku ili trgovcu ukaže prilika da stekne neko blago ovoga sveta, do kojega ne može da dođe drukčije nego putem revnosti, bar na izgled, po nekom pitanju vere u koje se dotada nije mešao. Zar ne bi smeo tako da radi da bi postigao svoj cilj, pa ipak ostane pošten čovek?

– Već vidim čemu ciljaš! – reče Srebroljub Novčarević, – i ako mi ostali to dozvole, pokušaću da ti odgovorim. Prvo da odgovorim u vezi pravednika. Pretpostavimo da jedan propovednik, sposoban čovek, koji ima vrlo malu platu, čuje za neki mnogo unosniji položaj. Pruža mu se prilika da ga dobije, ali samo ako bude revnosniji, propoveda češće i vatrenije, a pošto narav njegovog naroda tako zahteva, malo i promeni svoje poglede. Ja sa moje strane ne vidim zašto ne bi tako uradio (ako se smatra pozvanim za to), zar neće ipak ostati čestit? Evo kako:

1) Njegova želja za tim boljim položajem je po zakonu dozvoljena (to ne može da se porekne), pošto mu ga je dalo Božije proviđenje. Zato sme da ga uzme mirne savesti.

2) Pored toga, njegova želja za tim boljim položajem ga čini revnosnijim i vrednijim propovednikom itd.; čini ga boljim čovekom i razvija njegove sposobnosti, što je Bogu ugodno.

3) Što se tiče toga što mora malo da ublaži svoje mišljenje da bi ugodio svojim slušaocima, to pokazuje: a) da je spreman na samoodricanje, b) da je pažljiv i ume ljude da privuče k sebi, c) da je sposobniji za propovedničku službu.

4) Zaključujem dakle, da propovednik koji zamenjuje malo za veliko ne treba da se smatra gramzivim, nego naprotiv, pošto je time razvio svoje sposobnosti i postao revnosniji, treba da se smatra da je sledio svoje pozvanje i iskoristio mogućnost koja mu se pružila.(13)

A sada da se okrenem drugom delu pitanja, koji se tiče zanatlije koga

smo spomenuli. Pretpostavimo da čoveku loše ide posao, ali ako postane pobožan može time da poboljša svoju situaciju, recimo da uzme bogatu ženu ili da privuče imućnije mušterije u svoju radnju. Ja ne vidim nikakvoga razloga zašto ne bi. A evo kako:

1) Postati pobožan je vrlina, pa ma kako to čovek postao.

2) Steći bogatu ženu i imućnije mušterije nije protiv zakona.

3) Pored toga, čovek koji to postigne time što postaje pobožan, prima ono što je dobro od onih koji su dobri i to zato što je postao pobožan, a to je samo po sebi dobro. Dakle, postati pobožan radi svega toga je dobro i korisno.(14)

Tako je Srebroljub Novčarević odgovorio na Držštomoževšovo pitanje. Svi su odobravali i zaključili da je to veoma dobro i korisno. A pošto im se činilo da to niko ne može da opovrgne, a Hrišćanin i Nadoljub nisu bili baš tako daleko rešili su da im postave to pitanje čim ih stignu, pošto su se ovi ranije protivili Držštomožešu. Pozvali su ih i oni su ih sačekali. Ali rešili su da g. Pijavica Držisvetković, a ne g. Držštomožeš treba da im to iznese, jer su mislili da će Hrišćanin odgovoriti bez ljutine koja mu se raspalila protiv Držštomožeša kada su se ranije razišli.

Hrišćaninov odgovor

Kad su ih stigli i pozdravili, Držisvetković je postavio pitanje Hrišćaninu i njegovom drugu, zamolivši ih da odgovore ako mogu.

– I onaj koji je beba u veri može da odgovori na deset hiljada takvih pitanja, – reče Hrišćanin. – Jer ako nije dozvoljeno slediti Isusa zbog hleba (Jovan 6:26), još manje je dozvoljeno da se od toga pravi čitava

religija i dođe do blaga i svetskog uživanja. Mi nalazimo da samo neznabošci, licemeri, đavoli i veštice imaju takvo shvatanje.

1) Neznabošci: Jer kad su Emor i Sihem bacili oko na kćerku i na stoku Jakovljevu i videli da nema drugog načina da ih se domognu nego da se obrežu, rekli su svojim sugrađanima: "Ako se svako muško između nas obreže, kao što su oni obrezani, zar neće njihova stoka i blago i sva goveda njihova biti naša?" Oni su tražili njegovu kćerku i njegovu stoku, a religija je bila sredstvo koje su hteli da upotrebe. Možete da čitate o tome u 1. Mojsijevoj 34:20–23.

2) Licemeri: Fariseji su pripadali ovoj veri. Njihove dugačke molitve su bile samo pretvaranje da bi dobili udovičke kuće, i zato ih je Bog još više osudio. (Luka 20:46,47).

3) I Juda, Satanin sluga je pripadao toj veri. Bio je pobožan u pogledu kese da bi dobio ono što je bilo u njoj. Ali zato je bio izgubljen, odbačen i nazvan sin propasti. (Jovan 6:70, 13:2, 17:12).

4) I Simon vračar je pripadao toj veri, jer je tražio Svetoga Duha da bi time stekao novac. (Dela 8:18–23). Petar mu je tada izrekao osudu.

– Ne mogu, a da ne pomislim da onaj koji prihvata pobožnost za ljubav sveta, neće pre ili kasnije odbaciti pobožnost za ljubav sveta. Jer kao što se Juda odrekao sveta kada je prihvatio veru, isto tako je prodao i verovanje i svoga Gospoda za svet.(15) Odgovoriti dakle potvrdno, kao što ste vi učinili, i prihvatiti takav odgovor je nešto neznabožačko, licemerno, đavolsko i nagrada će ti biti po tvojim delima.

Oni su se samo zgledali, i nisu znali kako da odgovore Hrišćaninu. I Nadoljub je odobravao Hrišćaninov odgovor, te su svi ućutali. Gospodin Držštomožeš i njegovo društvo su malo zaostali da bi Hrišćanin i Nadoljub malo odmakli od njih. Onda je Hrišćanin rekao svome drugu:

– Ako ovi ne mogu da opstanu na ljudskom sudu, kako će se tek održati na Božijem? I ako ćute pred nama, zemljanim sudovima, šta će učiniti kad ih dohvati plamen vatre koja proždire?(16)

Zatim su Hrišćanin i Nadoljub nastavili put dok nisu došli do jedne prekrasne ravnice koja se zvala Lakoća. Preko nje su napredovali sa velikim zadovoljstvom. Ali ravnica nije bila široka, tako da su je brzo prešli.(17) Na drugoj strani ravnice nalazilo se brdo po imenu Novac, gde je bio rudnik srebra i do koga su neki idući putem svratili. Ali pošto su se suviše približili ivici, zemlja je odronula te su poginuli. Neki su ostali osakaćeni do kraja života.(18)

Dimino nagovaranje

Tada videh u snu da je pored rudnika, malo dalje od puta stajao Dimas i pozivao prolaznike da svrate i razgledaju rudnik. Ovaj reče Hrišćaninu i njegovom drugu:

– Skrenite ovamo da vam nešto pokažem.

– Da li vredi da skrećemo s puta da to pogledamo? – upita Hršćanin.(19)

– Ovde je rudnik srebra, gde se kopa blago, – reče Dimas. – Ako svratite, uz malo truda možete lepo da se obogatite.

– Hajde da vidimo, – predloži Nadoljub.

– Ja neću! – reče odlučno Hrišćanin. – Čuo sam za ovo mesto i koliko ih je tamo već poginulo. Pored toga bogatstvo je zamka onima koji ga traže, jer im smeta na putu.(20)

Onda se Hrišćanin obratio Dimi:

– Da li je to mesto opasno? Da nije možda mnogima zasmetalo na putu?

– Nije mnogo opasno, samo za one koji ne paze. (Ali dok je to govorio sav je pocrveneo).

– Bolje mi da produžimo, – reče Hrišćanin.

– Garantujem ti da će Držštomožeš ako i njega pozove sigurno svratiti, – reče Nadoljub.

– Svakako, jer ga njegovi principi vode tim putem. Sasvim je sigurno da će poginuti. – Zatim se Hrišćanin opet obrati Dimi:

– Dima, ti si neprijatelj Gospodara ovoga puta, i sudija Njegovog Kraljevskog Veličanstva te je već osudio zato što si skrenuo (2. Tim. 4:10); hoćeš sada i nas da odvedeš u sličnu propast. Jer ako samo i za trenutak svratimo, naš Gospod i Car će sigurno saznati o tome, te ćemo se osramotiti, umesto da stanemo hrabro pred Njega.

Dima je opet viknuo da pripada njihovom društvu, i samo ako sačekaju malo da će im se pridružiti.

– Kako ti je ime? – upita Hrišćanin. – Zar se ne zoveš kako sam te maločas nazvao?

– Da, ime mi je Dimas. Sin sam Avraamov.

– Znam ja tebe. Gijezije (2. Car. 5:20–27) ti je bio pradeda i Juda otac. Išao si njihovim stopama. Sada koristiš đavolovu zamku. Otac ti se obesio kao izdajnik (Mat. 26:14,15, 27:3–5), a ni ti nisi bolje zaslužio. Budi siguran, kad dođemo kod Cara da ćemo Mu javiti šta si učinio. –

Zatim nastaviše svojim putem.

Držštomožeš i Dimas se slažu

Sada su već Držštomožeš i njegovo društvo stigli do toga mesta, i čim ih je Dimas pozvao odmah su skrenuli. Da li su se nagnuli nad bezdanom i propali, ili su pošli da kopaju, ili ih je udavila magla koja se obično skupljala na takvim mestima – ne znam. Ali jedno znam: Više ih nikad nisu videli na putu.(21)

Držštomožeš i Dimas čine isto,
U pakao obojicu mami srebro čisto,
I put u nebo oni napustiše,
A bogatstva propadljivog sveta prihvatiše.

Lotova žena

Tada videh da su putnici izišli na drugu stranu ravnice upravo kod jednog starog spomenika koji je stajao pored samog puta. Kad su ga ugledali, začudili su se pošto je ličio na ženu koja se pretvorila u kamen. Dugo su ga gledali ali nisu mogli da raspoznaju šta je. Na kraju je Nadoljub opazio iznad glave natpis na nekom nepoznatom jeziku. Ali pošto nije znao sam da ga pročita, pozvao je Hrišćanina koji je bio dobro školovan, da on rastumači pismo. Malo je sricao, ali je na kraju otkrio da piše: "Setite se Lotove žene."(22) Pročitao je to svom saputniku i obojica su zaključila da je to slan kamen u koji se Lotova žena pretvorila zato što se okrenula srcem bežeći iz Sodoma. Gledajući kip, u čuđenju su počeli ovako da razgovaraju:

– Brate moj, – reče Hrišćanin, – ovo je došlo u pravo vreme. Znaš da smo odbili Dimin poziv da razgledamo brdo Novac. Da smo skrenuli kao što si ti hteo, brate, mi bismo se i sami pretvorili u kamen kao ova žena i ostali kao poruga ostalim putnicima.

– Žao mi je što sam bio tako glup, i čudim se da me nije zadesila ista sudbina kao i Lotovu ženu, – priznade Nadoljub. – Kolika je samo razlika između njenog i mog greha! Ona se samo okrenula, a ja sam hteo da skrenem. Neka je slava Bogu za Njegovu milost, a meni sramota što sam tako nešto poželeo u srcu.(23)

– Trebalo bi da prihvatimo pouku koju smo ovde primili da nam pomogne ubuduće! – reče Hrišćanin. – Ova žena je izbegla jednom sudu; nije propala pri uništenju Sodoma; ali je propala na drugom i pretvorila se u slan kamen.(24)

– Tako je, – složi se Nadoljub. – Ona može da nam bude i opomena i primer. Opomena da se čuvamo greha koji je ona učinila, a kao primer, kakva osuda čeka one koji ne slušaju ovu opomenu. Tako su i Korej, Datan i Aviron i 250 ljudi koji su propali u svom grehu, postali znak i primer drugima. (4. Moj. 26:9,10). Ali iznad svega drugog, mene čudi kako Dimas i njegovi drugovi mogu tako samouvereno da traže blago zbog kojeg se ova žena (koja se samo okrenula) pretvorila u slan kamen, pogotovo što stoji kao primer drugima tako blizu. Morali bi da je vide samo kad bi podigli svoje oči.(25)

– To je za čuđenje, – reče Hrišćanin. – Vidi se koliko su im srca otvrdnula, ne znam s kim da ih uporedim, da li sa onima koji kradu pred samim sudijom ili sa onima što odsecaju kese kada već stoje na vešalima.(26) Za ljude iz Sodoma se kaže da su bili veliki grešnici, zato što su grešili pred Bogom, to jest pred Njegovim očima, i pored svih milosti koje im je ukazao, jer dotada je zemlja sodomska bila kao "Vrt Edemski". (1. Moj. 13:10–13). Ovo ga je još više izazvalo, zato je pustio na njih veliku vatru. Razumno je zaključiti da takve ljude koji

javno greše i pored primera koji im se stalno iznose da ih opominju, čeka najstrožija kazna.

– Istinu govoriš, – reče Nadoljub, – ali kako je Gospod milostiv, kad ti i ja nismo postali takav primer! Trebalo bi da zahvalimo Bogu i budemo u strahu da ne padnemo, sećajući se uvek Lotove žene.(27)

---

^1) Gospod ne ostavlja svoje. To je radosno iskustvo svih koji veruju. Kad mislimo da smo sami, i da su nas svi ostavili, i kad nas napusti i najmiliji drug, te putujemo u samoći pustinjom ovoga sveta, Bog nam daje druga sa kojim možemo da se tešimo i zajedno putujemo. Gospod je uvek dizao iz pepela mučenika novo seme vernih koji su postali udovi Njegove Crkve. Veran život i iskrene molitve neće ostati bez roda, a isto tako, blagosloveni odlazak vernog čoveka sa ove zemlje ostavlja duboki utisak na one koji, gledajući kako radosno ide svome cilju, odluče da slede njegovu veru.

^2) Neobraćeno srce je kao srebrna pena kojom se oblaže crep. "Nenavidnik se pretvara ustima svojim, a u srcu slaže prijevaru. Kad govori umiljatijem glasom, ne vjeruj mu, jer mu je u srcu sedam gadova. Mržnja se pokriva lukavstvom, ali se zloća njezina otkriva na zboru." (Priče 26:23–26). Ima mnogo sledbenika iz Krasnoreči. Divno govore ali su kao okrečeni grobovi. Krasne reči pokrivaju pokvarenost srca.

^3) Istina je da gde dvojezični propovednik propoveda neposvećenim jezikom, tu se skupljaju sva imenovana gospoda da ga slušaju, i hoće da veličaju njegov govor. On će uvek lepo da govori, ali neće da prikaže greh u pravim crtama, tako da kroz njega ne može da dođe duhovno probuđenje, već dovodi mnoge do spoticanja.

^4) Ovde vidimo kakva je vera koja govori tako lepe reči. Govori o Bogu, misli o grehu; govori o miru, a u srcu kuje zlo; govori o nebu, a uživa u zemaljskim slastima. Zna lepo da razgovara, ali uvek misli na svoj dobitak, svoju slavu, svoje interese. I tako je njegovo naučeno i namešteno lice, lice licemera. Maska je lepa, a lice gadno. To su pravi licemeri kojih treba da se klonimo. Da nisi i ti takav?

^5) Da li ti pripadaš onim sledbenicima Gospoda Isusa koji Ga slede samo kad sve ide glatko i kad hrišćanstvo prolazi kroz slavu i poštovanje? Kada treba nešto da trpe radi Hrista udare natrag i sve ostave.

^6) Da, on mnogo zna. Zna kako da spoji i nebo i pakao, Boga sa mamonom, i hrišćanstvo sa licemerjem. Dvojezičan je. Jednom govori zlo, a drugi put govori dobro; uvek onako kako njegovi interesi zahtevaju, jer samo na to gleda i obično mu ide u korist. Ali njegov deo će biti sa licemerima.

^7) Nemoguće je putovati zajedno sa licemerom. Kada uvidimo da neko nosi ime koje mu ne pripada, govorimo iskreno sa njim, da treba da se pokaje. Ako neće da ide pravim Božijim putem, moramo da ga ostavimo.

^8) Neće da se odrekne svoga cilja, ma šta se desilo. Jadan čovek, učinio je zavet sa smrću! Propašće i nema ko da mu pomogne. Tvrdoglavost je užasna. Ne plaši se ni Božijeg suda, nego je sve uporniji i srlja u večnu propast. Takav pokvarenjak uvek ima svoje društvo. I čudno je kako se uvek neko nađe da ostavi put Božiji i pođe sa njim. Licemeri i oni što grabe sve što mogu uvek imaju svoje prijatelje, ali na žalost, svi zajedno srljaju u propast.

^9) U mestu Dobitovci i pokrajini Lakomoj ne sija sunce ljubavi i milosrđa, jer se ono tamo ne ceni.

^10) Vernima se uvek zamera da su nesnošljivi. Istina je da ne mogu da trpe greh, niti mogu da imaju duhovni kontakt sa svetom. Paze na duhovno blago koje im je Gospod poverio. Crkva je samo za one koji veruju. Ko neće da ide Božijim putem, već ide po želji i mišljenju svoga srca i običajima ovoga sveta, ne može da zahteva prava i blagoslov zajednice vernih.

^11) Držštomožeš otvore no razgovara sa onima koji su mu ravni, dok je sa vernim putnicima drukčije govorio. On svoju kabanicu uvek okreće prema vetru. nemoj ti tako, nego govori onako kako misliš. Kad imaš Isusa, uvek Ga prizivaj, svedoči svakome o Njemu, ma stekao čast, prezir ili sramotu.

S Isusom ću putovati samo,
Samo s Njim ću veselo ić' svud
Pravi put i cilj On zna samo,
On sam nosi spas u svaku grud!

^12) Svetsko mišljenje uvek može da nađe opravdanje za sebe. Koristi čak i Sveto pismo da potvrdi svoju pokvarenost. Vrlo je poučno kako Satana citira Božiju Reč – samo što joj daje drugi smisao. Evi je posejao seme nepoverenja u srce izvrtanjem Božije Reči. I samog Gospoda je kušao izabranim rečima Svetog pisma, kojima je davao drugi smisao. Eva je pala; Gospod je pobedio. On je i za nas pobedio, da

bismo mogli u Njemu da pobedimo satanske prepredene zasede kad upotrebljava izabrane stihove iz Svetoga pisma. Gledaj na Isusa! Pomazan od Svetoga Duha prosuđuješ sve, čak i lažno tumačenje Božije Reči, kroz koje Satana hoće da odvrati duše od Boga. Svaki je stih Svetoga pisma istinit, ali krivo tumačenje nekih stihova dovodi do raznih verskih neslaganja.

^13) Zar ne polaze mnogi u teološku školu samo radi ugodnijeg života? Nemaju Gospoda u srcu i nisu bili određeni od Božijeg Duha za dušebrižničku i propovedničku službu. Takvi su na sramotu toj uzvišenoj službi i već su primili svoju platu (čast, dostojanstvo, slavu i dobitak.) Ali ne čekaju platu od Gospoda, koji je obećao: "I razumni će se sjati, kao svetlost nebeska, i koji mnoge privedoše k pravdi, kao zvijezde, vazda i dovijeka." (Danilo 12:3). Ti koji si propovednik Božije Reči, stoj uvek uz Gospoda i daj da te upravlja Sveti Duh u službi. Idi tamo gde te Gospod šalje, ne gledajući na novac, čast ili sramotu.

^14) Mnogi postaju pobožni samo da bi postigli cilj svojih telesnih zahteva – ali samo čekaj i gledaj kakav će biti svršetak takvih licemera.

^15) On je tražio novac a ne Učitelja – Gospoda. Dok je očekivao telesnu korist od Gospoda, sledio Ga je, a kad mu je svet ponudio trideset srebrnika za Gospoda, prodao Ga je. Ali teško njemu! Zlo mu je plaćeno kao što će biti plaćeno svakome koji radi svog telesnog interesa stupa u zajednicu Božijeg naroda, pa je opet ostavlja za telesnu korist, te naružuje i oblaćuje zajednicu Božijeg naroda.

^16) Opet te pitam: "Kako ćeš opstati?" Božije oko te vidi skroz na skroz. Ne možeš ništa da zatajiš pred Njim. Bog zna i vidi da li si iskren ili tražiš samo zemaljske stvari. Nemoj da zaboraviš, da je pred tobom sud. Zato se obrati svim srcem Spasitelju Isusu Hristu. I ti koji veruješ, uvek budi u dodiru sa Gospodom, pa ćeš moći da prepoznaš lukavstvo ovoga sveta. Misli o Božijoj Reči pa ćeš znati da se snađeš i onda kada svet dođe na tebe sa lažnim rečima koje liče na istinu, i sa kojima vara i zaslepljuje sve koji ne gledaju prema uzvišenom cilju večnoga života.

^17) Posle iskušenja i borbe Gospod daje odmor i radost, ali ne za dugo. Putnik mora da putuje dalje kroz borbu, a kad stigne u Nebo, tamo će se zauvek odmarati.

^18) Ko pogleda sa požudom za dobitkom ovoga sveta, vara svoje srce. Pazi ako ti raste bogatstvo da ti srce ne prione za njega. Mnogi su tako izgubili mir svoga srca, a navukli na sebe velike nevolje. Mnogi su radi blaga ovoga sveta izgubili večni život, a sa njim izgubili sve.

^19) Šta je na svetu tako važno da bi radi njega ostavio Gospoda Isusa Hrista? (Rim. 8:35–39).

^20) Veran prijatelj uvek opominje. Ako imaš takvog prijatelja koji te opominje i pazi na tebe, poštuj ga, jer mnogo vredi. O, kad bi svaki onaj koji pada u iskušenje lakomstva dao da se opomene kroz Reč Gospoda Isusa koji kaže: "Pazite i čuvajte se svakog lakomstva, jer u izobilju ničiji život ne počiva na njegovom imanju." (Luka 12:15). Apostol Pavle opominje opet: "Koji pak žele da se bogate upadaju u napast i zamku i mnoge nerazumne i škodljive želje koje guraju ljude u propast i pogibao. Jer srebroljublje je koren svih zala; neki mu se predadoše, zastraniše od vere i sami sebi mnoge muke pričiniše. A ti, čoveče Božiji, izbegavaj sve to; idi za pravednošću, pobožnošću, verom, ljubavlju, strpljivošću, blagošću! (1 Tim. 6:9–11).

^21) Osloni se na Gospoda, i čekaj ga. Nemoj se žestiti gledajući koga gdje napreduje na putu svojem, čovjeka, koji radi što namisli. Utišaj gnjev i ostavi jarost; nemoj se dražiti da zlo činiš. Jer će se istrijebiti koji čine zlo, a koji čekaju Gospoda naslijediće zemlju. Još malo, pa neće biti bezbožnika; pogledaćeš na mjesto njegovo, a njega nema. A smjerni će naslijediti zemlju, i naslađivaće se množinom mira." (Ps. 37:7–11). Imali su veliki uticaj, moć i silu. Ljubili su novac, svet i sve što je na njemu. Putnici Božijeg puta su sa užasom gledali na to i pitali se: "Da li je moguće da ovi lakomi i nezasiti Ljudi idu sa nama istim putem? Vidi, kako ih više nema! Nisu opstali, nego su otišli tamo gde su pripadali." Neka to bude svima za pouku, da ne misle da Božije naredbe važe samo za neke. Važe za svakoga jednako. Sve će se vremenom pokazati. Ti samo idi napred.

^22) Lot se spasio, žena mu je propala. I ona je bila na putu, ali samo svojim nogama, jer srce joj je ostalo u Sodomu. Gde je tvoje srce? Mnogo sam se čudio Lotu. Žena mu se okrenula da gleda Sodom i propala. A zar se on nije okrenuo da vidi gde mu je žena? Ne, radilo se tu o životu. Srce mu je bilo za bežanje, i dobro je učinio što je bežao i nije se osvrtao. Pred njim je gora Sigor – za njim sumpor i oganj. (1.Moj. 19:22–26). I ti se seti Lotove žene, (Luka 17:32), i beži, gledajući u Isusa. On je ta gora spasenja, gora Sigor. Ne obaziri se ni na šta, pa ni na svoje najmilije. Ako oni neće da idu, a ti beži! Hrišćanin se na putu sreće sa raznim ljudima koji su nekada bili putnici, ali su ipak poginuli.

^23) I u nama je grešna sklonost, a srce nam više puta zaželi ono čime se svet hvali. Stidimo se našeg prepredenog i opakog srca. (Jer. 17:9–10). To što smo dosad sačuvani i spaseni, nije od nas, nego od uzvišene milosti Božije koja nas drži. Ponizimo se, dakle, pod silnu Božiju ruku, da nas uzvisi kad dođe vreme. (1. Pet. 5:6).

^24) Mnogi imaju za sobom divna iskustva kako ih je Gospod izbavljao i sačuvao od raznih padova, i oslanjajući se na ta iskustva ne idu predano ka Isusu, te na kraju postanu plen tela, i zato moraju da poznaju kako je "Strašno pasti u ruke Boga živoga." (Jev. 10:31). Dokle god nisi sakriven u Hristu, nisi siguran da ćeš opstati pred sudom pravednog Boga.

^25) Ne možeš da pobegneš od dolazećeg Božijeg suda, a ujedno da sačuvaš zemaljsko blago. Ko hoće da sačuva svoju dušu, mora dase odrekne svega što mu smeta na putu, pa i samoga sebe. Zar ne vidiš svaki dan Božije sudove?

^26) U ono vreme nosili su kese za novac prikopčane na opasaču.

^27) "Ko misli da sigurno stoji, neka pazi da ne padne." (1. Kor. 10:12). Da li želiš da budeš so sveta ili slan kamen? Da li želiš da budeš grad koji stoji na gori ili Sodom i Gomora pokopani u Mrtvom moru? Moraš da izabereš između života i večne slave ili smrti i večnog prokletstva!

GLAVA XV

Onda videh kako stigoše do jedne lepe reke koju je car David zvao Reka Božija (Ps. 65:9), a Jovan Reka žive vode.(1) (Otkri. 22:1; Jez. 47:1–9). Put ih je vodio po samoj obali, i išli su puni radosti. Pili su iz te slatke reke koja im je oživljavala klonuli duh. Sa obe strane po obalama je raslo zeleno drveće sa raznoraznim voćem. Lišće tog drveća je bilo dobro za lek. Voćem su se osvežavali, a a lišćem su ublaživali bolove. Duž obale prostirala se livada puna ljiljana koja je tokom cele godine bila zelena. Legli su na travu i naspavali se, jer nije bilo nikakve opasnosti. (Ps. 23: Isa. 14:30). Kad su se probudili ubrali su malo voća i napili se vode iz reke, a onda opet legli da spavaju. Tako su proveli nekoliko dana i noći. Pevali su:

Gle kristalni potoci kako teku,
Gde putnike umorne, žege peku.
Livade zelene i slatko cveće,
Očaraju svakoga ko po njima šeće.
Ko hoće da kupi to prekrasno polje,
Sve imanje prodaće od slobodne volje.(2)

Kad su se odmorili i okrepili, rešili su da pođu dalje, jer još nisu bili na kraju svoga puta.(3) (4. Moj. 21:4).

Sa džombastog puta na zeleno polje

Tada videh da nisu daleko odmakli a put je počeo da se odvaja od reke. Bilo im je žao, ali nisu smeli da skrenu sa njega. Put je sada postao džombast, a noge su im bile nažuljene zbog mnogog

pešačenja. Tako im duh oslabi od puta, pa zaželeše da hodaju boljim.(4) Malo napred sa leve strane puta nalazilo se lepo polje na koje je moglo da se dospe preko ograde. Livada se zvala Stranputica.(5) Onda Hrišćanin reče svome drugu:

– Ako se ova livada prostire duž našega puta, pređimo na nju. – Zatim priđe ogradi da bolje razgleda i vide da je staza vodila pored ograde. – Baš onako kako sam zamišljao. Ovuda je lakše. Idemo Nadoljube!

– Šta ako nas odvede na pogrešnu stranu? – upita Nadoljub.

– Ne verujem! Vidi kako vodi sve pored puta. Nadoljub je tada pristao i pošao za njima. Kad su prešli na drugu stranu bilo im je lakše.(6) Uskoro su ugledali nekoga kako ide istim putem. Bio je to Praznoverko. Pozvali su ga i pitali kuda vodi taj put.

– U Nebeski grad, – reče Praznoverko.

– Vidiš! – reče Hrišćanin, – zar ti nisam govorio? Eto sve je u redu.

Zalutali

Tako su pošli za tim čovekom. Ali se uskoro spustila noć i strašno se smrklo. Zato su izgubili iz vida onoga koji je išao napred. Pošto nije mogao dobro da vidi put pred sobom, Praznoverko je pao u jednu jamu i sav se smrskao, jer je knez tih krajeva iskopao da bi uhvatio hvalisavce.(7) (Isa. 9:76). Hrišćanin i njegov drug su čuli kad je pao. Zato povikaše u želji da saznaju šta se desilo, ali odgovora nije bilo. Samo su začuli nekakvo stenjanje. Onda Nadoljub reče:

– Gde li smo to sada?

Njegov drug je ćutao. Bilo ga je sramota što je svoga prijatelja odveo sa pravog puta. Tada je počela da pada kiša. Strašno je sevalo i grmelo, a voda je počela da nadolazi. Onda je Nadoljub počeo da jadikuje:

– O, samo da sam ostao na putu!

– Ko bi rekao da će nas ovaj put odvesti na stranu! –

– Ja sam se toga bojao od samog početka i zato sam ti rekao da paziš. – Reče Nadoljub. – Trebalo je da budem odlučniji, ali ti si stariji od mene.(8)

– Dobro brate, nemoj da se ljutiš, – reče Hrišćanin. – Žao mi je što sam te odveo sa pravog puta i doveo u ovakvu opasnost. Molim te oprosti mi! Nisam imao zlu nameru.

– Uteši se brate! Opraštam ti! Budi siguran da će ovo ipak ispasti na naše dobro.

– Drago mi je što imam tako milostivog druga,– reče Hrišćanin. – Ali ne smemo da ostanemo ovde; pokušajmo da se vratimo.

– Onda da je pođem napred, – reče Nadoljub.

– Nipošto, ja ću. Da se prvi suočim sa opasnošću, jer je moja krivica što smo skrenuli s puta.

– Nikako! – odgovori Nadoljub. – Nećeš ti napred. Uznemiren si i mogao bi da nas odvedeš stranputicom.

Onda su na svoju radost i ohrabrenje čuli glas koji je rekao: "Zapamti put kojim si išla, vrati se!" (Jer. 31:21).(9) Ali voda je već bila jako nadošla, a put natrag postao vrlo opasan. (Onda sam pomislio da je

lakše skrenuti s puta nego se vratiti na njega.) Ipak su krenuli natrag. Bilo je toliko mračno, a poplava je brzo nadirala da su se mogli po sto puta udaviti.(10)

I pored toga što su se iz sve snage trudili ipak nisu mogli da stignu do ograde te noći. Na kraju su naišli na jedno uzvišenje koje je bilo zaklonjeno, te sedoše da čekaju zoru. Ali pošto su se bili jako umorili brzo ih obuze san.

Džin Očajnik

Nedaleko od tog mesta nalazila se tvrđava Sumnjivica, koja je pripadala Džinu Očajniku. Spavali su na njegovom imanju, Ujutro kad je ovaj poranio da obiđe svoj posed, naišao je na Hrišćanina i Nadoljuba gde spavaju.(11) Gromovitim glasom im je naredio da ustanu i počeo da ih ispituje odakle su i šta rade na njegovom imanju. Rekli su da su putnici koji su zalutali. Džin na to reče:

– Zalutali ste noću na moje imanje, gazili ste i ležali po mojim poljima i zato morate sa mnom.

Morali su da idu pošto je bio jači.(12) Nisu mogli da se pravdaju, pošto su znali da su skrivili. Džin ih je dakle terao pred sobom i bacio ih na dno jedne jako mračne tamnice u svojoj tvrđavi. Unutra je strašno smrdelo i bilo jako vlažno. Tu su ležali od srede ujutro do subote uveče. Nisu dobili ni korice hleba, ni kapi vode, a ni svetla i niko ih nije pitao kako im je. Našli su se dakle u teškoj situaciji, daleko od prijatelja i poznanika.(13) Hrišćanin se strašno jadao zato što su zbog njegovog nepromišljenog saveta zapali u takvu nevolju.(14)

Sad putnici su popustili telu,
Džin Očajnik ih uhvati na delu.

U svetu nemoj tražit' olakšanje,
Naći ćeš samo teško očajanje.

Džin Očajnik je imao ženu koja se zvala Nevera.(15) Kad je legao, rekao je ženi šta je uradio, naime da je uhvatio dvojicu putnika i da ih je bacio u tamnicu zato što su zalutali na njegovo imanje. Sada su se savetovali šta da učine sa njima. Ona ga je pitala kakvi su, odakle su i kuda idu. On joj je sve ispričao. Ona ga je posavetovala da ih ujutro nemilosrdno isprebija. Kad je dakle ustao, uzeo je jednu toljagu i sišao do tamnice. Prvo je počeo da ih obasipa svakojakim imenima kao da su psi, na šta oni nisu odgovarali. Onda ih je strašno isprebijao tako da više nisu mogli ni da se brane ni da se pokrenu. Zatim ih je ostavio da se sami teše i oplakuju svoje nevolje. Ceo dan su proveli uzdišući i gorko plačući. Sledeće noći Džin i njegova žena su opet o njima razgovarali. Kada je saznala da su još uvek u životu, predložila je svome mužu da im savetuje da sami sebi prekrate život. Kada je svanulo, otišao je opet do njih i videvši da ih rane koje im je juče zadao jako peku, rekao im je da nema nikakve nade da će izići živi i da je najbolje da sami sebi oduzmu život, bilo nožem, bilo vešanjem, bilo trovanjem.

– Zašto da živite kad vam je život tako očajan, – reče Džin. No oni ga zamoliše da ih pusti. On ih ljutito pogleda pa opet nasrnu na njih. Mislio je da je najbolje da ih sam dokonča, ali ga je iznenada uhvatila nekakva drhtavica (što mu se dešavalo kad je bilo vruće) i ruke mu ostadoše oduzete neko vreme.(16) Zato je otišao i ostavio ih da razmišljaju šta će i kako će. Oni su se pitali da li je bolje poslušati njegov savet ili ne. Zato su ovako razgovarali:

– Šta da radimo, dragi brate? – upita Hrišćanin. – Život nam je sada očajan. Ja ne znam da li je bolje živeti ovako ili da od svoje ruke poginemo. "Duša moja voli biti udavljena, a moje kosti žele smrt." (Jov 7:15). Da li da poslušamo ovoga džina?

– Naš položaj je zaista strašan i ja bih pre umro nego ovako zauvek da ostanem. – Reče Nadoljub. – Ali ne zaboravimo da je Gospodar one zemlje u koju idemo rekao: "Ne ubij!" Kada ne smemo drugome da učinimo takvo zlo, još manje smemo da poslušamo njegov savet i sami sebi oduzmemo život. Ko ubije drugoga može samo telo da mu ubije. Ali ko potegne ruku na sebe ubija i telo i dušu. Ti govoriš o olakšanju u grobu. Zar si zaboravio pakao kuda idu sve ubice. Jer nijedan ubica neće imati večnoga života. Ne zaboravimo ni to da nije sav zakon u ruci Džina Očajnika. Koliko sam čuo, drugi su bili uhvaćeni kao i mi, pa im je ipak uspelo da pobegnu. Ko zna, da Bog koji je stvorio ovaj svet, neće učiniti da Džin Očajnik umre? Ili jednom zaboravi da zaključa vrata? Ili će ga možda opet uhvatiti napad, pri čemu će mu se oduzeti noge i ruke? Ako se to opet desi, ja bih se osmelio da pokušam kao čovek da mu pobegnem. Baš sam lud što to nisam već ranije pokušao. Ali budimo strpljivi i sačekajmo još malo. Možda ćemo se još osloboditi. Samo nemojmo sami sebi da budemo ubice.(17)

Nadoljub je ovim rečima umirio svoga brata! No ipak toga dana ostadoše u mraku i u istom žalosnom položaju.

Uveče je džin opet sišao u tamnicu da vidi da li su zatvorenici prihvatili njegov savet. Kad je otvorio vrata našao ih je žive, ali jako iscrpljene, jer su sada zbog gladi, žeđi i rana koje su primili jedva mogli da dišu. Ali kao što rekoh, našao ih je žive, i zbog toga se strašno razbesneo. Rekao im je da će zato što nisu poslušali njegov savet još gore proći, tako da će poželeti da se nikada nisu ni rodili.

Oni su se zbog toga jako uplašili i čini mi se da se Hrišćanin onesvestio. Ali kad se malo povratio, nastavi–li su razgovor o džinovom savetu, i da li bi trebalo da ga poslušaju ili ne. Hrišćanin kao da je bio za to, a Nadoljub je po drugi put odgovorio:

– Dragi brate, seti se kako si dosada bio hrabar. Apolion nije mogao da te pobedi niti je to moglo sve ono što si čuo i video i doživeo u Dolini

Sena Smrtnoga. Kroz kakve si poteškoće, strahote i gnusobe prošao! Zar se još uvek plašiš? Vidiš da sam i ja u zatvoru sa tobom iako sam po prirodi mnogo slabiji od tebe. Ovaj džin je mene izranjavio isto tako kao i tebe i muči me žeđu i glađu. I ja žudim za svetlošću, ali budimo strpljivi. Seti se kako si se junački vladao na vašaru u Taštovniku i kako se nisi plašio ni okova ni kaveza pa čak ni krvave smrti. Zato budimo strpljivi da bar izbegnemo sramotu koja ne priliči hrišćaninu.(18)

Kad se opet spustila noć, a džin i njegova žena pošli na spavanje, ona ga je pitala o zatvorenicima, i da li su poslušali njegov savet. On je odgovorio:

– To su neki tvrdoglavi tipovi, više vole da podnose muke nego da se sami ubiju.

– Odvedi ih sutra u dvorište i pokaži im kosti i lobanje onih koje si već otpremio, pa im daj na znanje da ćeš i njih do kraja ove nedelje rastrgnuti kao i njihove prethodnike.

Kad je osvanulo, džin je opet otišao do njih i izveo ih u dvorište da im pokaže kosti i lobanje kao što mu je žena predložila.

– Ovo su nekad bili putnici. Zalutali su na moje imanje baš kao i vi. Kada mi se prohtelo, rastrgao sam ih na komade, kao što ću i sa vama učiniti u roku od deset dana. Hajde sad, vraćajte se u jazbinu. – S tim rečima ih otera natrag do tamnice.

Ceo subotnji dan su proveli u žalosnom stanju kao i ranije. Kad se opet smračilo, gospođa Nevera i njen muž Očajnik su legli i opet poveli razgovor o zatvorenicima. Cin se čudio što ne može ni batinama ni svojim savetima da ih dovrši.(19) Žena mu je odgovorila:

– Valjda se nadaju da će neko doći da ih oslobodi ili imaju kod sebe lažne ključeve pomoću kojih se nadaju da pobegnu.

– Dobro si se setila, – reče Džin, – ujutro ću da ih pretresem.

Ključ

Oni su u subotu oko ponoći počeli da se mole, i nastavili sve do zore. Odjednom je Hrišćanin uzviknuo u velikom čuđenju:

– Šta mi je? Zar sam poludeo kad ležim u ovoj smrdljivoj tamnici, a mogao bih slobodno da iziđem. U nedrima mi je ključ koji se zove Obećanja.(20) On može, koliko su mi rekli, da otvori sva vrata u tvrđavi Sumnjivici.

– To je dobra vest, dragi brate. Izvadi ga i probaj! – obradova se Nadoljub.

Onda Hrišćanin brzo izvadi ključ iz nedara i stavi ga u bravu od tamnice. Kad ga je okrenuo, brava škljocnu i vrata se lako otvoriše. Hrišćanin i Nadoljub iziđoše napolje. Onda priđoše spoljašnjim vratima koja vode u dvorište, te istim ključem otvoriše i ta vrata. Posle toga su prišli gvozdenoj kapiji, jer je i kroz nju trebalo proći. Sa velikom mukom im je uspelo da otvore i ta vrata. Gurnuli su kapiju naglo da što pre pobegnu, ali ona je toliko zaškripala da se Džin Očajnik probudio. Ali kad je pošao u poteru, uhvatio ga je napad, a noge i ruke su mu otkazali, tako da nije mogao za njima. Oni međutim potrčaše i iziđoše na carski drum na kome Džin više nije imao nikakvu vlast.(21)

Pošto su preskočili ogradu, pitali su se kako bi mogli druge da opomenu da ne padnu u šake Džinu. Zato rešiše da podignu jedan stub na kome su napisali sledeće reči:

"Preko ove ograde vodi put u tvrđavu Sumnjivicu gde vlada Džin Očajnik, koji prezire Cara Nebeske zemlje i čija je namera da uništi sve

putnike." Mnogi koji su kasnije prošli tim putem, pročitavši ove reči izbegli su opasnosti.(22)

Zatim produžiše putem pevajući:

Plačući smo zašli s Puta jadni,
Da spoznamo Džina korbač gadni.
Što na njegovo stupili smo polje,
Vi, putnici, ah! Pripazite bolje!
Jer samo su oni puti pravi,
Što k nebeskoj sve vode nas slavi.
Zato Cara svoga štujte celim putem,
Izbeć' ćete Diva i njegove muke ljute!

---

^1) Putnici se okrepljuju neprestanim i jasnim delovanjem Svetoga Duha koji im daje da uživaju Božiju večnu ljubav. To je vreme kad je Hrišćanin naročito nakvašen rosom Božije milosti, i u zajednici Gospodnjoj uživa radost, gledajući verom u Njega, dok se sve drugo gubi iz vida. To su dragoceni časovi koje treba da cenimo iznad svega. Tu se umorna duša krepi i rado zaboravlja svu tegobu puta. Takva milost izvire od samog Boga, i duša može duboko da zagleda u Božije tajne. Tu u senci Njegovih krila, putnik nalazi mir u svojoj uzrujanosti.

^2) "Jer je bolje jedan dan u dvorima tvojim od hiljade. Volim biti na pragu doma Božijega nego živjeti u šatorima bezbožničkim." (Ps. 84:10). Zajednica sa Bogom više vredi nego sve blago ovoga sveta. Tešim se u Gospodu.

^3) Kako je govorio Izrailju, tako Bog i nama govori: "Dosta ste bili na ovoj gori…" (5. Moj. 1:6), pa i mi moramo da putujemo dalje. Moraju i najlepši dani odmora da prestanu. Borba mora dalje da se vodi i moramo da putujemo dalje sve dok ne stignemo do cilja svoga puta, gde ćemo naći savršeni odmor. Tako, verni Hrišćanine, ne čudi se, što iza punih klasova dolaze šturi klasovi. Onaj koji pazi nad tobom, sačuvaće te od gladi i uvešće te tamo gde neće biti nikakve promene nego gde vlada izobilje večne radosti zauvek. Za vreme takve duhovne kiše krepi se i spremaj za dalje putovanje. Jedi i pij sa Gospodnjeg stola, jer ćeš morati da putuješ u sili te duhovne hrane, bilo daleko, bilo blizu – to samo Gospod zna.

^4) Zar se nismo i mi više puta žalostili što nam se put odvaja od potoka? Ali samo napred! Ako put nije kako bi želeo, ipak idi napred. Preći ćeš nekako i taj džombasti deo pa ćeš hvaliti Boga što je sve tako dobro i mudro uredio.

^5) Misli se na telesne ugodnosti, koje Satana nudi putnicima, samo da ih odvede sa pravoga puta. Nemoj nikad da pođeš za telom, nego u strahu sledi Isusa, noseći svoj krst. Ako ne znaš da razlikuješ koji je pravi put, izaberi put krsta i trpljenja, to jest put kojim je Isus išao, jer je to pravi put.

^6) Kako samo lako zalazimo na krivi put ako slušamo savete tela i krvi, i kad se sami upuštamo u rešavanje teškoća na putu, umesto da čekamo na Gospoda da nam olakša putovanje. Teško nam je posle radosti i blagoslova da hodamo u poniznosti. Hteli bismo da nas ljudi priznaju i hvale, ali put za Isusom vodi kroz Dolinu poniznosti. Pazi, brate, da ne skreneš!

^7) Slavoljublje, oholost i samoopravdanje su stvari koje su mile našoj staroj prirodi i koje nas odvode sa pravog hrišćanskog puta. Mnogi putnici su se tako prevarili i zapali u tamu i spoticanje. Ne tražimo ljudsko priznanje, već se radujmo u tome što nas Bog prima kao svoju decu. Samo budi pažljiv! U početku je lako ići po zelenim livadama po pravom putu i sa srcem koje se raduje, ali takve hvalisave budale čeka smrt. Ako si već skrenuo sa puta, vrati se dok još ima vremena. Slavoljublje, traženje časti i hvale kod ljudi i duhovna oholost su velike nesreće u koje su mnogi hrišćani zapali i propali. "Neki se put čini čoveku prav, a kraju mu je put k smrti." (Priče 14:12).

^8) Upravo oni koji se već duže nalaze na Božijem putu treba da se boje oholosti i slavoljublja. Jer i starijim hrišćanima preti opasnost da u svojim dugim godinama borbe i iskustva zađu s puta oslanjajući se na svoje sposobnosti.

^9) Vidi ovde Božiju milost, kako se Bog smilovao onima koji silaze sa puta i poziva ih na pokajanje. Možda si i ti izgubio svoju prvu ljubav i ohladio se na putu Gospodnjem. "Sećaj se, dakle, odakle si pao i pokaj se i čini prva svoja dela." (Otkr. 2:5). Nemoj da ostaneš tamo gde si pao. Gospod te zove da se vratiš. Vrati se i neka te Spasitelj postavi na svoj put. Prestani da se uzdaš u sebe, jer će samopravednici loše proći.

^10) Povratak je težak, ali mora da bude. Putnici nisu poginuli pored tolike opasnosti zato što im je pomogla Božija milost, kao i Petru koga je Gospod svojim milosrdnim pogledom doveo na pokajanje, i posle vaskrsenja utešio svojom posebnom pažnjom i prisutnošću. Kako nam je milostiv naš Gospod, i kako saoseća sa nama kao najmiliji prijatelj. "Jer mi nemamo prvosveštenika koji ne može saosećati sa našim slabostima, nego je on u svemu bio iskušan – slično nama – izuzev greha." (Jevr.

4:15).

^11) kad nisu mogli da se vrate na svoj put počeli su da sumnjaju. Hteli su da se odmore na poljani gde prete mnoge opasnosti, i zato ih je zadesilo toliko zlo. Nemoj da ostaneš ni trenutka u stanju svog duhovnog pada, jer će još veće zlo da te stigne. Požuri Spasitelju! Posle tako dugog putovanja putnici se nalaze u opasnosti da popuste, i da zapadnu u mnoge nezgode i sumnje. Pazimo dakle na put, da ne bi posle svoga putovanja zapali u tamu i u tamnicu očajanja. Sumnja će da ti dolazi na putu, ali nemoj da ostaneš u njoj – nemoj se zaustavljati da se odmoriš na tom polju – beži što dalje! Ako hoćeš negde da se odmoriš, odmori se na jastuku Božijih obećanja.

^12) Duša u grehu slabi. Sumnja nadvlađuje one koji su svesni svoje krivice. Zašto je toliko nepoverenja i neverja? Zato što je mnogo nevernosti. Ko hoće da propoveda protiv neverja i sumnji, mora da bude jak u veri. Samo će biti jak onaj koji neprestano hoda sa Bogom.

^13) Nevernost odvaja i isključuje dušu iz zajednice onih koji veruju. Čovek pokriva svoju sumnju pred drugima, i čudi se što niko neće da ga teši u njegovom žalosnom stanju. Očajanje oduzima čoveku svu utehu tako da mu se čini da više nema ljubavi na svetu.

^14) Hrišćanin koji je stariji i iskusniji, doveo je mlađega na to tužno mesto. Trebalo bi svagda da hodamo u strahu Božijem, ne misleći da smo nepogrešive vođ nemudrih i učitelji male dece. Mnogi su prevalili veliki put u svom hrišćanskom životu i mnoge su doveli Gospodu, a na kraju, oslanjajući se na sebe, zašli su s puta i postali mlađima kamen spoticanja.

^15) Uz očajanje dolazi neverje u Božiju milost. Očajanje i neverje ne znaju za milost.

^16) Vidi kako su putnici došli u žalosno stanje. Sve je crno oko njih, a u duši najgroznije misli. Ali baš u toj najvećoj poteškoći, kad dušu obuzima najcrnja pomisao, da učini svemu kraj, zrak svetlosti prodire u dušu, tako da i taj silan div Očajnik klone u svom napadu, i mora da ih ostavi. U tome se vidi da verna duša nije sasvim ostavljena na volju sumnji. Ako primetiš da se neko nalazi u takvom teškom stanju, idi i reci mu da Bog nije odbacio svoj narod zauvek. "Što se dakle ponizi, odvrati se od njega gnev Gospodnji, ne zatre ga sasvim; jer još u Judi beše dobra." (2. Dnev. 12:12).

^17) Srećan je hrišćanin koji ima druga u kome se nalazi iskra nade, koja prevazilazi svaku sumnju i očajno stanje.

^18) Dobro je da u vreme nevolja i bede razmatramo ono što je Gospod već učinio za nas i kroz to crpimo krepost i nadu za dalje putovanje. Prethodno izbavljenje i pomoć od Gospoda trebalo bi da nas uvere da je Gospod isti i danas, i da je Njegova milost nova svakog jutra. "Bože, svojim ušima slušaćemo, oci nam naši pripovjedaše djelo koje si učinio u njihovo vrijeme, u staro vrijeme... Ustani, pomoći naša i izbavi nas radi milosti svoje." (Ps. 44:1,26). Kad znaš kako ti je Gospod bio ljubazan u prošlosti, veruj da je još uvek ljubazan i da će to zauvek ostati. To je bila sigurnost i sila za nejakog mladića Davida. (1. Sam. 17:37). Apostol Pavle ovako govori o svom iskustvu: "Hoćemo, naime, da znate, braćo, kakva nas je nevolja snašla u Aziji, da smo bili preko svake mere i preko naše snage opterećeni, tako da nismo više bili sigurni ni za svoj život. Čak smo i sami u sebi došli do zaključka da moramo umreti, da se ne bismo uzdali u same sebe, nego u Boga koji vaskrsava mrtve; on nas je izbavio od tolike smrti – i izbavljaće nas, u njega smo se uzdali da će nas i dalje izbavljati. (2. Kor. 1:8–10). Ako si u bilo kakvoj nevolji, u tami, bez hrane i pića za svoju dušu, samo čekaj! "Što si klonula, dušo moja, i što si žalosna? Uzdaj se u Boga; jer ću ga još slaviti, Spasitelja mojega i Boga mojega." (Ps. 42:11).

^19) "U svemu trpimo nevolje, ali nismo pritešnjeni; u nedoumici smo, ali nismo beznadežni." (2. Kor. 4:8). Koja je to tajna sila koja održava putnike? Božija blagodat! "Jer ste posredstvom vere blagodaću spaseni, i to nije od vas, – Božiji je dar." (Ef. 2:8).

^20) Hrišćanin je već jednom pao u močvaru sumnje i očajanja, i to zato što nije pazio na Božija obećanja. A sad opet sedi u zatvoru već nekoliko dana, zato što je zaboravio na njih. Ali takva je narav greha. Greh vodi u sumnju, žalost i prevrtljivost, te goni čoveka sve dalje od lica Gospodnjeg. Kada je Adam zgrešio, počeo je da se sakriva. Tako i verni, često zbog greha izgube želju da se mole, i zaboravljaju na ključ koji otvara vrata tame koja su se zatvorila za njima. Ali samo treba da se obrate prestolu Božije milosti i ustraže Božije lice. "Srce moje govori pred tobom što si rekao: Tražite lice moje;tražim lice tvoje,Gospode!" (Ps.27:8). Moli se dakle u tvojoj tamnici – Onaj kome si zgrešio neće te odbaciti. "Kako pak deca imaju učešća u krvi i ploti, tako i on uze učešće u tome, da smrću obesnaži onoga što ima vlast nad smrću, to jest đavola, i da izbavi one koji su strahujući od smrti celog života bili u ropstvu." (Jev. 2:14,15). Zaista, Onaj koji izbavlja, zove se Isus! "Jer će on spasti narod svoj od grehova njihovih." (Matej 1:21).

^21) Ponovo na putu Gospodnjem! Kako su loše prošli zato što su samo malo sišli sa

pravog puta! Svaki greh donosi zle posledice. Zato ostani na Božijem putu, na kome nema sumnjivaca i očajnika – sumnje i prevrtljivosti. Ako si sada bez svetla u sumnji i neodlučnosti, dobro razmisli da li si uopšte u veri: "Ispitajte sami sebe – da li ste u veri, proverite sami sebe. Ili ne poznajete sami sebe – da je Hristos u vama? Inače niste osvedočeni." (2. Kor. 13:5). Na Božijem putu sija svetlost Božijeg lica prema kojem idemo. Ako bežimo od lica Božijega kao Kajin, (1. Moj. 4:16), onda smo u tami i hodamo u svojoj sopstvenoj senci.

^22) Zašto su u Svetom pismu zapisana zla dela i gresi Božijih ljudi da bi nas opominjali, i da bi nas čuvali od greha koji donosi zle posledice. Nemoj da popuštaš telu, da ne bi morao negde u tamnici sumnje da bolno uzdišeš i plačeš. Opomeni se žalosnim padom drugih, i ne idi putem greha kao što su oni išli. Ne znaš, da li ćeš se vratiti kao oni. Mnogi su zgrešili kao David, ali svaki se nije pokajao kao David. Zapamti iznad svega da je sumnjičavost deo onih koji se daju zavesti svojim telesnim pobudama.

GLAVA XVI

Na Gorama Miline

Onda su nastavili put ka Gorama Miline(1) koje su pripadale Gospodaru onoga brda o kome smo govorili. Popeli su se na vrh prolazeći kroz vrtove, voćnjake i vinograde. Svuda su se videli izvori. Napili su se i umili, a zatim najeli grožđa. Na vrhu brda pastiri su napasali svoja stada.(2) Stajali su pored samog puta. Putnici su im prišli i naslonivši se na svoje štapove (kao što to obično rade umorni putnici kada razgovaraju sa nekim usput) i pitali, da li su to Gore Miline i čije ovce napasaju?

– Ovo su brda u Emanuilovoj zemlji, – rekoše pastiri, – i sa njih se može videti Njegov grad. Ovce su Njegove i On je položio Svoj život za njih.

– Da li ovaj put vodi u Nebeski grad?

– Na dobrom ste putu, – odgovoriše pastiri.

– Koliko još ima odavde?

– Predaleko je, osim za one koji zaista žele da stignu tamo! – rekoše pastiri.

– Da li je put dalje opasan? – raspitivao se Hrišćanin.

– Siguran je za one, za koje treba da bude siguran, a prestupnici će pasti na njemu. (Osija 14:9).

– Da li je moguće da se umorni putnici ovde malo odmore? – upita Hrišćanin.

– Gospodar ovih brda nam je zapovedio da ne zaboravljamo gostoljubivosti. (Jev. 13:2). Dakle sve što vam treba stoji vam na raspolaganju.

Videh zatim u snu da su pastiri postavili putnicima razna pitanja. Hteli su da znaju odakle su? Kako su dospeli na put? Kako su istrajali na njemu, itd?

– Vrlo je malo onih koji pođu na put i stignu do ovih brda.(3) – Rekoše pastiri. Ali pošto su čuli njihove odgovore, lepo su ih primili rekavši: – Dobro došli na Gore Miline.

Pastiri čija su imena bila: Znanje, Isustvo, Pažljivko i Iskren,(4) uzeli su ih za ruke i poveli u svoje kolibe, te ih ugostili onim što su imali.

– Ostanite malo duže sa nama da se bolje upoznamo i nauživajte se u lepotama Gora Miline.

Putnici su odgovorili da im je milo i da hoće da ostanu. Zatim su pošli na spavanje, pošto je već bilo kasno.

Ujutro su pastiri pozvali Hrišćanina i Nadoljuba da prošetaju sa njima po Gorama. Svi su izišli u šetnju i divili se pogledu koji im se odatle pružao. Onda su pastiri rekli među sobom:

– Hajde da im pokažemo neka od čuda!

Tako su ih odveli najpre na brdo Zabludu, koje je bilo jako strmo sa druge strane. Rekli su im da pogledaju dole. Hrišćanin i Nadoljub su pogledali i videli nekoliko razmrskanih tela koja su pala sa vrha.

– Šta to znači? – upita Hrišćanin.

– Zar niste čuli o onima koji su pogrešili slušajući šta Imenej i Filit govore da je vaskrsenje tela već bilo? (2. Tim. 2.17,18).

– Jesmo, – odgovoriše oni.

– To su ti koje vidite razmrskane pod brdom. Ostali su neukopani do danas za primer drugima da se ne bi penjali ovamo i naginjali nad provalijom.(5)

Zatim videh kako su ih odveli na vrh jednog drugog brda koje se zvalo Oprezno. Rekli su im da pogledaju u daljinu. Odatle su videli neke ljude kako tumaraju među grobovima. Pošto su se stalno saplitali i nikako nisu mogli da iziđu iz groblja, došli su do zaključka da su slepi. Onda je Hrišćanin zapitao:

– Šta ovo znači?

– Vidite li tamo dole sa leve strane puta ogradu koja ga odvaja od livade?

Oni odgovoriše da vide, a pastiri nastaviše:

– Od te ograde vodi jedna staza do tvrđave Sumnjivice gde vlada Džin Očajnik. Ovi ljudi koje sada vidite među grobovima su jednom putovali isto tako kao i vi, sve dok nisu došli do ograde. Pošto je put bio džombast, rešili su da pođu livadom, gde ih je uhvatio Džin Očajnik i zatvorio u tvrđavu Sumnjivicu. Tamo ih je držao u tamnici dok im na kraju nije iskopao oči, i odveo na ovo groblje gde i dan–danas tumaraju, da bi se ispunila mudra izreka: "Čovek koji zađe puta mudrosti, poginuće u zboru mrtvih." (Priče 21:16).(6)

Hrišćanin i Nadoljub su se pogledali, a oči im se napuniše suzama(7),

no pastirima nisu ništa rekli.

Zatim videh u snu kako su ih pastiri odveli na drugo mesto, u jednu dolinu gde su se nalazila vrata u brdu. Otvorili su vrata i rekli im da pogledaju. Unutra je bilo mračno i puno dima. Učinilo im se da čuju prasak vatre i vikanje kao da dolazi od mučenika, a zadah sumpora je gušio. Onda Hrišćanin upita:

– Šta ovo znači?

– Ovo je ulaz u pakao kojim ulaze licemeri, kao na primer oni koji su kao Isav prodali svoje prvenaštvo ili kao oni koji su prodali svoga Gospoda kao Juda; ili koji hule na evanđelje kao Aleksandar, ili koji lažu i pretvaraju se kao Ananija i Safira. – Odgovoriše pastiri.

– Vidim da je svaki od njih nosio znake putnika kao i mi, zar ne? – primeti Nadoljub.

– Tačno! – rekoše pastiri.

– Dokle su stigli pre nego što su bili uhvaćeni? –

– Kako koji, neki su stigli sve do ovih brda, neki nisu.(8) Onda su putnici rekli jedan drugome: – Trebalo bi da vapimo Silnome za snagu.(9)

– Svakako, i trebaće vam, – rekoše pastiri. Putnici su zatim poželeli da produže put, a pastiri su se složili, te zajedno pođoše na kraj Gora Milina. Pastiri zatim rekoše jedan drugome:

– Hajde da im pokažemo vrata Nebeskoga grada ako budu mogli da gledaju kroz naš durbin.

Tada ih odvedoše na brdo koje se zvalo Jasno i dali im durbin.(10) Ovi

su pokušali da ga upotrebe, ali zbog onoga što su im pastiri rekli pre toga, ruke su im još uvek drhtale tako da nisu mogli da ga drže sasvim mirno. Ali ipak su uhvatili letimičan pogled nečega što je ličilo na vrata i nekakvu slavu. Onda pođoše dalje pevajući:

Pastiri su nam tajne razotkrili,
O čemu drugi nisu ni sanjali.
Videćete tajne sakrivene,
I slavu Njegovu što nikad ne vene.

Kad su se spremili za dalji put, jedan od pastira im je dao uputstva da ne bi zalutali. Drugi im je rekao da se čuvaju Laskavca. Treći im je rekao da ne spavaju na Začaranoj zemlji. A četvrti im je poželeo srećan put i Božiji blagoslov.(11) Tada se probudih iz sna.

---

^1) Iz doline dubokog poniženja Gospod vodi svoje verne na gore radosne nade, jasnog pogleda prema željenom cilju i dragocene zajednice svetih.

^2) To su braća koju je Gospod zadužio da pasu Njegove ovce. Rado odgovaraju na pitanja i daju dobre savete umornim putnicima. Sastati se sa takvima znači divotu i milinu putovanja. Poštuj takvu braću, traži savet od njih, i oni će ti rado sve pokazati, što će dobro da ti posluži. Naslonili su se na štap Božijih obećanja – "štap tvoj i palica tvoja teši me."

^3) Malo je onih koji dolaze na Božije gore pune mile atmosfere i zajednice sa Bogom i vernom braćom. Sama svest i pomisao na nebo puni srce milim nadanjem. Idite radosno i hrabro na tu goru Miline u zajednici Božijeg naroda!

^4) Znanje i iskustvo spojeni sa opreznošću i iskrenošću vode putnika divnom kraju. Divno je gledati starce i starice u Gospodu, koji su puni svakog znanja Božije Reči, koji su okusili Božiju dobrotu i uvideli kako greh zavarava, ne odaju se lažnoj sigurnosti, već paze i bdiju da ne zađu u napast, i iskreno u ljubavi provode svoj život. Kad se sastaneš sa takvima odmori se kod njih i nastoj da na kraju i ti budeš jedan od njih.

^5) Eva je počela bez pravog straha da razmatra Božije naredbe, i na svršetku je pala. Tako mnogi nemaju straha i krivo tumače Reč Božiju, dok na kraju ne padnu i ne strovale se u večnu propast. Primi Božiju Reč iskrenim srcem; veruj ono što ona tako jasno uči, i ne daj mesta Satani koji nagovara: "Je li istina daje Bog kazao?" (1. Moj. 3:1). Tešimo se što ćemo jednom izići iz svog mrtvog tela i biti vaskrsnuti i zameniti ga za večno telo koje će biti bez ikakve mane i pogreške. Isus je ustao, pa ćemo ustati i mi! Videćemo Gospoda u svojim telesima uprkos sve krive nauke racionalista i spiritista. (1. Kor. 15).

^6) Neka nam ovo bude za opomenu. Mnogi neprijatelji hoće da nam iskopaju oči, da ne bismo mogli da vidimo Božiju milost i ljubav. Mnogi su pošli krivim putem i bili zarobljeni sumnjom, te zato više nisu sposobni da poznaju Božiju istinu. Tako su mnogi pošli za Jehovinim svedocima, subotarima, spiritistima itd., kojima su duhovne oči zatvorene da ne vide spas u Hristu Božijem Sinu – razapetom Jagnjetu, već uzalud traže po Starom Zavetu nadimajući se i zalazeći na njivu "Očajnikovu", gde im se u kuli sumnje iskopaju oči, da ne vide put večnog života. Ne daj se dakle zarobiti u zbor mrtvih, ti koji putuješ u grad večnoga života, i ako si oslobođen iz tamnice sumnje, hvali Boga i pazi da te "Očajnik" ponovo ne zatvori u svoju tamnicu "Sumnjivicu".

^7) Kada vidimo da je neko u istim gresima u kojima smo mi nekad bili, to nas ponižava i mi hvalimo Boga za milost koja nas je izbavila. To čini da budemo krotki, ponizni i da se bojimo Boga. Jer nas je samo Božija blagodat spasla, tako da i mi nismo zauvek propali.

^8) Kako je moguće ići tako daleko? Ima ljudi koji dosta dugo putuju u licemerstvu, noseći odelo hrišćanina, dok se njihovo pretvaranje ipak svali na njihovu glavu. Ali pre ili kasnije, licemerstvo će da se otkrije, i njihov svršetak će biti jadan. Da li priznaješ da putuješ u nebo! Jesi li stvarno Božije dete? Ili sisamo falsifikovani novac–lažni hrišćanin? Boj se! Jer će doći red i na tebe.

^9) Potrebno je da i ti i ja molimo Silnoga za silu. Da li se iskreno molimo? Nećemo pobediti u svojoj sopstvenoj sili. "Gledajući na Isusa, začetnika i usavršitelja vere." (Jev. 12:2). U Njemu i sa Njim ćemo biti jaki!

^10) Radosno nadanje Božijim obećanjima daje se vernim putnicima kao durbin. Mi bismo mogli ponekad da vidimo zlatna vrata, ali pomisao na našu nevernost zamagli nam vid duha. Ostanimo verni da senka naše telesnosti ne bi zaklonila radostan pogled u blaženu večnost. To znaju verni, i zato mogu da savetuju putnike, te tako postaju dobri pastiri, koji pasu stado Gospodnje na Njegovim zelenim livadama.

^11) Na drugom mestu Banjan daje sledeće savete onima koji putuju u Nebeski grad: (a) Idi po putu. (b) Ostani na njemu. (c) Odbaci svako breme koje bi te zadržavalo. (d) Ne ceni sebe previše, nego misli na stazu kojom ideš. (e) Ne zaustavljaj se zbog onih koji viču za tobom. (f) Ne plaši se nikakve nevolje. (g) Pazi da se ne spotakneš na razne smetnje. (h) Prizivaj Boga i On će ti dati srećan put.

GLAVA XVII

Susret s Neznalicom

Opet zaspah i usnih san u kome sam video ista dva putnika kako silaze putem niz planinu prema gradu. Kod podnožja ovih gora malo ulevo, nalazi se zemlja Uobražena.(1) iz te zemlje vodi jedna uzana krivudava staza do puta kojim su naši putnici išli. Tamo su sreli jednog bistrog mladića koji je došao iz te zemlje. Zvao se Neznalica. Hrišćanin ga je upitao odakle je i kuda ide.

– Rodio sam se u onoj zemlji tamo ulevo, i idem u Nebeski grad. – Reče Neznalica.

– Ali kako misliš da uđeš na vrata? Naići ćeš na poteškoće. – Zapita Hrišćanin.

– Ući ću kao i svi drugi.

– Ali nisi ušao na uska vrata na početku puta: – primeti Hrišćanin. – Ušao si tom krivudavom stazom i zato se bojim da ma koliko visoko mišljenje imao o sebi, na dan suda ćeš biti optužen kao lopov i razbojnik, umesto da budeš primljen u Grad.

– Gospodo! – reče Neznalica, – ja vas uopšte ne poznajem. Vi se držite religije vaše zemlje, a ja ću slediti religiju moje zemlje. Nadam se da će sve biti u redu. Što se tiče vrata koja spominjete, ceo svet zna da su jako daleko odavde. Koliko mi je poznato, niko u našim krajevima ne zna put tamo niti mari za to, jer kao što vidite postoji lepa zelena staza koja vodi iz našega grada do ovoga puta.(2)

Kada je Hrišćanin video da čovek misli za sebe da je mudar, šapnuo je Nadoljubu:

– Više ima nadanja od bezumnoga nego od njega! (Priče 26:12) i "Bezumnik i kad ide putem, bez razuma je i kazuje svjema da je bezuman." (Pro. 10:3). Da li još da razgovaramo sa njim ili da ga ostavimo da razmišlja o onome što je dosad čuo, a onda da ga sačekamo i vidimo da li možemo malo po malo da mu učinimo dobro? Onda Nadoljub reče:

Neznalicu pustimo u miru,
Da razmišlja o srca svom hiru
I savetu što si mu ga dao.
Odbaci li savet tvoj, tada njemu jao,
Jer će tada neznalica ostati,
I u večnu propast dospeti.

– Čini mi se da nije dobro da mu sve kažemo odjednom, – nastavi Nadoljub. – Hajdemo napred pa ćemo mu malo kasnije opet govoriti, ako bude hteo da sluša.

Otpadnik iz grada Otpada

Njih dvojica pođoše napred, a Neznalica zaostade. Ubrzo su ušli u jednu jako mračnu klisuru u kojoj su sreli čoveka koga je sedam đavola vezalo sa sedam jakih konopaca i nosilo natrag do vrata koja su videli na obronku brda. (Matej 12:14; Priče 5:22). Dobri Hrišćanin je počeo da drhti, a isto tako i njegov saputnik Nadoljub. Kada su ga đavoli odveli, Hrišćanin se okrenuo da vidi da li poznaje tog čoveka. Pomislio je da je možda neki Otpadnik iz grada Otpada. Ali nije mogao dobro da mu vidi lice, pošto je bio oborio glavu kao lopov kada ga uhvate na delu. Ali kad je prošao, Nadoljub ga je pogledao od pozadi i video kako

mu na leđima piše: "Lažljivi propovednik i prokleti otpadnik."(3)

Slučaj Malovernog

Onda je Hrišćanin rekao svome drugu:

– Sada se sećam onoga što su mi ispričali o jednom dobrom čoveku iz ovih krajeva. Zvao se Malovernik, ali je bio dobar i živeo je u gradu Iskrenu. Stvar je ovako stajala:

Na ulazu na ovaj put ima jedna stazica koja silazi sa Širokih vrata, koja se zove Mrtvački put. Zove se tako zbog ubistava koja se tamo često dešavaju. Kad je taj Malovernik pošao na put kao i mi., seo je na tom mestu i zaspao. Desilo se da su baš u to vreme tuda prolazila tri okorela lopova dolazeći od Širokih vrata. Bila su to braća po imenu Malodušan, Podozrevko i Krivičko. Ugledali su Malovernika gde je ležao i požurili do njega. On se upravo probudio iz sna i spremao da pođe dalje, kad ga ovi stigoše i uz strašne pretnje narediše mu da stane. Malovernik je pobledeo kao krpa i nije mogao ni da se brani ni da beži. Onda je Malodušan rekao:

– Daj ovamo kesu, – ali se ovaj nije mnogo žurio da mu je preda (bilo mu je žao novca). Podozrevko je međutim dotrčao, zavukao mu ruku u džep i izvukao kesu sa srebrom. Ovaj je tada povikao: "Lopovi! Lopovi!" ali ga Krivičko udari u glavu jednom močugom koju je držao u ruci te ga sruši na zemlju gde ostade da leži krvareći. Činilo se kao da će umreti zbog gubitka krvi. Lopovi su ga gledali jedno vreme, ali kad čuše da neko dolazi i bojeći se da to ne bude Milosrđ iz grada Uzdanice, pobegoše koliko su ih noge nosile, ostavivši ga da se sam snalazi. Malo posle Malovernik se osvesti, ustade i pokuša da ide polako dalje.To ti je ta priča.(4)

– Da li su mu uzeli sve što je imao? – upita Nadoljub.

– Ne, nisu otkrili gde je sakrio svoje dragocenosti, – reče Hrišćanin. – Ali rekli su mi da je mnogo žalio za onim što je izgubio, jer su mu lopovi uzeli skoro sav novac za trošak. Nisu mu uzeli, kao što rekoh, dragocenosti(5) i nešto malo novca, što mu nije bilo sasvim dovoljno za put. Ako se ne varam morao je da prosi usput da bi imao od čega da živi, pošto dragocenosti nije mogao da proda. Ali iako je probao i radio sve što je mogao, veći deo puta je išao praznoga stomaka. (1. Pet. 4:18).

– Nije li čudno što mu nisu uzeli svedočanstvo kojim će ući na nebeska vrata? – reče Nadoljub.

– Čudno je! Nisu ga uzeli ali ne zbog njegovog lukavstva. Jer on se toliko preplašio kad su naišli, da nije imao ni sile ni vremena da išta sakrije. To je bilo više zbog Božijeg proviđenja nego zbog njegovih sopstvenih napora. (6) (2. Tim. 1:4; Titu 1:9).

– Mora da ga je puno tešilo što mu nisu uzeli dragocenosti, – reče Nadoljub.

– Mogao je da nađe utehu u njima da ih je koristio kako valja. – Reče Hrišćanin. – Ali oni koji su mi ovo ispričali, kažu da ih nije mnogo koristio na preostalom putu i to sve zbog žalosti što je izgubio novac. Istinu govoreći, on je na njih skoro sasvim zaboravio. Kad je i pomišljao na njih, malo bi se utešio, ali bi se odmah setio svoga gubitka i crne misli bi nadjačale.

– Jadan čovek! – reče Nadoljub. – Nije čudo što se toliko žalostio.

– Da, velika je to žalost. – Složi se Hrišćanin. – Zar se ne bi i mi tako žalostili da smo prošli kao on, to jest, da smo bili tako opljačkani i ranjeni u nepoznatom mestu! Čudno je što nije umro od žalosti. Rekli

su mi da je celim putem žalosno i gorko oplakivao svoju sudbinu. Pričao je svima koji su ga stizali na putu ili koje je on stizao gde i kako je bio opljačkan, ko je to uradio i šta je izgubio, koliko su ga izranjavili i kako se jedva živ izvukao.(7)

– Kad je već dospeo u takvo stanje zašto se nije setio da proda nešto od svojih dragocenosti ili da ih da u zalog, da bi imao čime da kupi ono što mu je trebalo na putu.

– Šta to pričaš? – uzviknu Hrišćanin. – Kako da ih proda ili da u zalog? U celom onom kraju gde je bio opljačkan, te dragocenosti nisu imale nikakve vrednosti, niti mu je trebalo takvo olakšanje koje bi tamo našao. Pored toga, dobro je znao da ako dođe do vrata Nebeskog grada bez svojih dragocenosti, da bi bio izbačen, a to bi mu bilo gore nego da ga je opljačkalo i deset hiljada lopova.

– Što si brate toliko ljut? – reče Nadoljub. – Isav je prodao svoje prvenaštvo, i to za jednu činiju sočiva (Jev. 12:16), a to prvenaštvo mu je bila najveća dragocenost. Ako je mogao on to da učini, što ne bi i Malovernik?

– Jeste da je Isav prodao svoje prvenaštvo kao i mnogi drugi što rade i gube najveći blagoslov kao i taj nevaljalac. Ali trebalo bi da praviš razliku između Isava i malovernika i njihovog imetka. Isavovo prvenaštvo je bilo kao u vazduhu, a Malovernikove dragocenosti nisu. Isavu je stomak bio bog, Maloverniku nije. Isavova mana je bila u njegovim telesnim željama, Malovernikova nije. Isav je samo hteo da zadovolji svoje požude. "Evo hoću da umrem, pa što će mi prvenaštvo?" (1. Moj. 25:32). Ali Malovernik, iako mu je bilo dodeljeno samo malo vere,(8) ipak se čuvao tom svojom verom od tih preteranosti i više je cenio svoje dragocenosti od Isava koji je prodao svoje prvenaštvo. Nigde ne piše da je Isav imao makar samo malo vere. Zato nije čudo što tamo gde telo preovlađuje (Kao što hoće, gde nema vere da mu se usprotivi) prvenaštvo i duša se prodaju samom

đavolu. Sa takvim ljudima je kao kod magarca koji kad mu nešto uđe u glavu ne može da se odvrati od toga. (Jere. 2:24). Kada popuste svojim strastima ni za šta drugo neće ni da čuju. Ali Malovernik je bio drukčiji, tražio je nebeske stvari. Mislio je na duhovno i ono što je gore.(9) Zašto onda da takav čovek proda svoje dragocenosti (kad bi i bilo nekoga da ih kupi) da bi napunio svoj um praznim stvarima? Da li će čovek dati jedan groš da napuni stomak senom? Ko će da natera grlicu da se hrani strvinom kao vrana? Oni koji nemaju vere mogu radi telesnih želja da prodaju ili da daju u zalog sve što imaju pa i same sebe. Ali oni koji imaju veru, veru koja spasava, makar kako malu, to ne mogu.(10) U tome je dakle, brate, tvoja greška.

– Priznajem! – reče Nadoljub. – Ali tvoje strogo suđenje me je skoro naljutilo.

– Zašto? Samo sam te uporedio sa nekim pticama koje trče levo desno po neugaženim stazama sa ljuskom na glavi. (11) Ali ostavimo to i pogledajmo ono o čemu smo počeli, pa ćemo se opet lepo složiti!

– Čini mi se, Hrišćanine, da su ta trojica bila kukavice, inače ne bi pobegla kada su čula da neko ide. Što se Malovernik nije više ohrabrio? Mogao je bar malo da se brani pa tek kad nije više mogao, onda da se preda.

– Mnogi su rekli za njih da su kukavice, ali malo ih je bilo koji su tako govorili kad je došlo do gužve, – reče Hrišćanin. – Što se tiče hrabrosti, Malovernik je nije imao. Da su tebe napali, verujem da bi se i ti samo malo branio, a onda ipak brzo podlegao. Tako osećaš sada kada su daleko. Da ti priđu kao što su njemu prišli, drukčije bi mislio. Nemoj zaboraviti da su oni plaćeni lopovi koji služe caru bezdana koji može ako zatreba da iziđe da im pomogne ričući kao lav. (1. Pet. 5:8). I ja sam se borio sa ovima kao i Malovernik, i bilo je strašno. Sva trojica su navalila na mene, i kad sam počeo da im se odupirem kao Hrišćanin, oni su samo povikali i njihov gospodar im je odmah priskočio u pomoć.

Moj život ne bi vredeo ni prebijene pare (što se kaže) da mi nije milostivi Bog dao oklop za zaštitu. Pa i pored toga što sam bio tako opremljen, teško sam se odbranio. Niko ne zna šta nas čeka u toj borbi ako sam već nije prošao kroz nju.(12)

– Dobro, ali vidim da su pobegli čim su čuli da ide Milosrđ.

– Pravo kažeš. Često beže i oni i njihov gazda kad se Milosrđ pojavi. – Reče Hrišćanin. – Nije ni čudo jer je on Carev vojvoda. Ali valjda priznaješ da između Malovernika i Carevog vojvode postoji razlika. Nisu svi Carevi podanici vojvode, niti mogu svi da čine takva junačka dela. Da li je pravo misliti da malo dete može da savlada Golijata kao što je to David učinio?(13) Ili da carić ima snagu vola? Neki su jaki, neki slabi. Neki imaju veliku veru, neki malu. Ovaj je bio od slabih pa je podlegao.

– Šteta što Milosrđ nije naišao ranije!

– Da jeste, imao bi pune ruke posla. Jer moram da ti kažem da i pored toga što Milosrđ dobro zna da rukuje oružjem i može dobro da prođe sa mačem u ruci, da bi se i on teško odupro kad bi ga jedan od te trojice oborio na zemlju. Kad čovek padne znaš i sam da ne može mnogo. Ko god dobro pogleda Milosrđu u lice, primetiće rane i ožiljke koji potvrđuju to što govorim. Jednom sam čak čuo kako je rekao (dok se sa nekim borio): "Nisam više siguran ni za svoj život." (2. Kor. 1:8). Sećaš li se kako su oni nevaljali ljudi doveli Davida da ječi, kuka i uzdiše? Eman i Jezekija, iako su u svoje vreme bili junaci, morali su dobro da se napregnu kad su ih ova trojica napala, pa su ih i pored toga dobro uzdrmali. I Petar je jednom hteo da pokaže šta može, ali i pored toga što neki kažu da je prvi među apostolima, sa njim su tako postupali da se na kraju uplašio od obične sluškinje. Njihov car je uvek spreman da im priskoči u pomoć. Uvek će im pomoći ako dođe do gužve. O njemu piše: "Da ga udari mač, ne može se održati, ni koplje ni strela ni oklop. Njemu je gvožđe kao pljeva, a mjed kao trulo drvo.

Neće ga potjerati strijela, kamenje iz praće njemu je kao slamka; kao slama su mu ubojne sprave." (Jov 41:17–20). Šta može čovek da učini? Istina je kad bi čovek uvek imao Jovovog konja i veštinu i hrabrost da ga pojaše, činio bi junačka dela. Jer se on ne plaši kao skakavac. "Frkanje nozdrva njegovih strašno je. Kopa zemlju, veseo je od sile, ide na susret oružju. Smije se strahu i ne plaši se, niti uzmiče ispred mača. Kad zvekeće nad njim tul i sijeva koplje i sulica: od nemirnoće i ljutine kopa zemlju i ne može da stoji kad truba zatrubi. Kad truba zatrubi, on vrišti, iz daleka čuje boj, viku vojvoda i poklič." (Jov 39:23–28). Ali ovakvi pešaci kao što smo ti i ja bolje da se nikad ne sretnu sa neprijateljem. Kada čujemo kako su se drugi uhvatili, bolje bi bilo da se ne hvalimo time da bismo mi bolje prošli. Nemojmo se nadimati misleći na svoju hrabrost; jer takvi obično najgore prolaze. Neka ti Petar posluži kao primer. Koliko se on hvalio da neće nikada izdati svoga Gospoda, ali kako ga se žalosno odrekao kada su ga ovi lopovi napali.

– Kada dakle čujemo da se na Carskom drumu dešavaju ovakva razbojništva, trebalo bi da učinimo dve stvari: 1) Da uzmemo oklop, i da uvek nosimo štit, jer onaj koji se borio s Levijatanom nije mogao da ga nadjača upravo zato što je bio bez štita. (Isa. 27:1). Jer ako njega nemamo on nas se uopšte ne plaši. Zato je dobro rečeno: "Pri svem tom uzmite štit vere, kojim ćete moći da pogasite sve ognjene strele nečastivoga. (Ef. 6:16). Dobro je da tražimo od Cara pratnju, ili još bolje da On sam ide sa nama. Zbog toga se David radovao kada je prolazio kroz Dolinu Sena Smrtnoga. (Ps. 23:4). I Mojsije je pre hteo da umre nego da ide makar i jedan korak dalje bez Boga. (2. Moj. 33:15). Brate dragi, ako On ide sa nama, zar da se plašimo i deset hiljada neprijatelja koji ustaju protiv nas? (Ps. 3:7). Ali bez Njega ponositi pomagači padaju među pobijene.(14) (Isa. 10:4).

– Što se mene tiče, već sam bio u borbi pa iako sam milošću Božijom ostao živ, kao što vidiš, ne mogu da se hvalim svojom muževnošću. Voleo bih da više ne naiđem na takve poteškoće, ali se bojim da još

nismo izvan takve opasnosti.(15) Ali, pošto me lav i medved još nisu proždërali, nadam se da će nas Bog izbaviti i od svakog drugog neprijatelja.

Onda Hrišćanin zapeva:

Maloverni! Kad si jadan strad'o,
Ni u snu se tome nisi nad'o.
Zato traži štit vere vrh svega,
Jer tek pred njim svaka napast bega.
A bez njega boli čekaju te,
i još uvek nove kušnje ljute.

Uhvaćeni u Laskavčevu mrežu

Tako nastaviše svoj put, a Neznalica ih je pratio. Zatim dođoše do jednog mesta gde se put račvao. Put koji se odvajao, izgledao je isto tako prav kao i njihov. Nisu znali kojim putem da pođu, pošto su im oba izgledala podjednako prava. Zato su stali da se dogovore. Dok su o tome razmišljali(16) naišao je čovek crne kože obučen u svetlu haljinu. Prišao im je i zapitao šta traže. Odgovorili su da idu u Nebeski grad, ali da ne znaju kojim putem da pođu dalje.

– Pođite za mnom! – reče čovek, – jer i ja idem tamo. Tako pođoše za njim putem koji se odvajao i koji je skretao sve dalje od Grada u koji su nameravali. Zato su uskoro išli sasvim u suprotnom pravcu. Ali još uvek su išli za njim. Uskoro su uvideli da ih vodi u mrežu u koju su se toliko zapleli, da nisu znali šta da rade. Onda crnom čoveku spade bela haljina. Kad videše šta ih je snašlo, počeše da plaču. Ležali su bespomoćno ne mogavši da se izvuku. Onda Hrišćanin reče svome saputniku:

– Sad vidim da sam pogrešio! Zar nam pastiri nisu rekli da se čuvamo Laskavca. Dobro je rekao mudrac: "Tko laska prijatelju svome, razapinje mrežu nogama njegovim." (Pri. 29:5).

– Dali su nam i opis puta, da bismo sigurnije išli, – dodade Nadljub, – ali eto, zaboravili smo da čitamo i zato nismo izbegli putu bezbožničkom. David je bio mudriji od nas kad je rekao: "Usta se moja ne dohvataju djela ljudskih; radi riječi usta tvojih držim se putova oštrih." (Ps.17:4).

Ležeći tako u mreži i plačući, ugledaše čoveka sjajnog lica kako im se približava sa bičem u ruci. Kad im je sasvim prišao, pitao ih je odakle su i šta rade. Rekli su mu da su jadni putnici koji idu u Sion, i da ih je zaveo jedan crni čovek u beloj haljini, koji im je rekao da ga slede pošto i on ide tamo. Onda je onaj sa bičem rekao:

– To je Laskavac, lažni apostol koji se pretvorio u anđela svetla. (Pri. 29:5; Dan. 11:32; 2. Kor. 11:13,14). – Zatim je pocepao mrežu i pustio ih rekavši: – Hajdete za mnom da vas izvedem na pravi put. – Vodio ih je natrag na put sa kojeg su skrenuli za Laskavcem. Onda ih je upitao:

– Gde ste sinoć spavali?

– Kod pastira na Gorama Milina.

– Da li su vam pastiri dali nekakva uputstva?

– Jesu!

– Da li ste zastali da ih pročitate?

– Nismo!

– Zašto?

– Zaboravili smo! – rekoše oni. Zatim ih je pitao da li su im pastiri rekli da se čuvaju Laskavca a oni su odgovorili:

– Jesu, ali se nismo setili da je taj fini gospodin bio Laskavac. (Rim. 16:18).

Onda videh u snu kako im je zapovedio da legnu, te ih je dobro išibao svojim bičem da bi ih naučio da se drže pravoga puta, (5. Moj. 25:2), a dok ih je kažnjavao govorio je:

– Ja karam i kažnjavam sve koje volim; budi dakle, revnostan i pokaj se. (Otkri. 3:19; 2. Dnev. 6:26,27). Onda im je rekao da idu dalje i da dobro paze na ostale savete pastira. Oni su mu zahvalili i pošli lagano pevajući:

Budite budni, kojih tud' kroči noga,
I čuvajte se mreže Laskavca zloga,
I ko neće da posluša našega saveta,
Skrenuće s puta na stazu greha kleta.

Hvala Bogu opet smo na putu pravom,
Jer se sastadosmo s našom vernom Glavom,
Pa ipak, bez kazne natrag nismo došli,
u Njegovoj ljubavi kroz šibanje smo prošli.(17)

Bezbožni Ateista

Posle nekog vremena ugledaše u daljini čoveka koji im je išao u susret. Onda Hrišćanin reče svome drugu:

– Gle čoveka iz pravca Siona, kako nam se približava!

– Vidim ga! – reče Nadoljub, – ali pazi da i on ne bude kakav laskavac!

Ovaj im se brzo približavao. Zvao se Ateista, i kada im je prišao sasvim blizu pitao ih je kuda idu.

– Idemo na goru Sion. – Reče Hrišćanin, na šta se Ateista slatko nasmejao.

– Što se toliko smeješ?

– Smejem se zato što ste toliko ludi pa ste krenuli tako teškim putem i to sve ni zbog čega.

– Šta! Zar nas neće primiti? – iznenadi se Hrišćanin.

– Ma kakvi primiti! Na ovom svetu uopšte ne postoji mesto o kome toliko sanjate!(18)

– Da, ali postoji na onom! – reče Hrišćanin.

– Dok sam bio kod kuće u mojoj zemlji, i ja sam to slušao pa sam pošao da vidim i evo ima već dvadeset godina otkako tražim taj grad pa nikako da ga nađem. – Reče Ateista. (Jer. 17:15; Pro. 10:15).

Onda je Hrišćanin rekao svome drugu Nadoljubu: – Da li je to istina što ovaj govori?

– Pazi, on je jedan od laskavaca! – reče Nadoljub. – Seti se koliko smo skupo platili što smo slušali savet jednog takvog. Kako da nema gore Siona kad smo videli vrata Grada sa Gore Milina? Pored toga, zar ne treba da idemo verom. Pođimo napred dok nas nije stigao Onaj sa bičem. (2. Kor. 5:7). Trebalo bi da ti kažeš meni ono što ću ja tebi sada reći: "Nemoj, sine, slušati nauke, koja odvodi od riječi razumnih." (Pri. 19:27). Nemoj brate da budemo "od onih koji bojažljivo odstupaju – na

propast, nego od onih koji veruju – da steknu život." (Jev. 10:39).

– Nisam ti brate postavio to pitanje zato što sumnjam, nego da isprobam tvoju veru, i da uzmem plod poštenja tvoga srca. – Reče Hrišćanin. – A što se tiče ovoga čoveka, znam da ga je zaslepio bog ovoga sveta. Nego hajdemo napred u sigurnosti da istinu verujemo i "da nijedna laž nije od istine." (1. Jov. 2:21).

– Sad se radujem u nadi slave Božije. (Rim. 5:2). – Reče Nadoljub, a zatim ostaviše čoveka koji je smejući se produžio svojim putem.

Put kroz Začaranu zemlju

Videh kako dođoše u zemlju gde je vazduh opijao onoga koji nije navikao na njega. Nadoljubu se prispavalo pa je rekao Hrišćaninu:

– Toliko mi se spava da jedva mogu da gledam. Hajde da prilegnemo i malo odremamo.

– Nikako! – uzviknu Hrišćanin, – da ne zaspimo i nikada se više ne probudimo.

– Zašto? – upita Nadoljub pospano. – Umornom čoveku tako prija san. Biće nam mnogo lakše ako malo odremamo.

– Zar se ne sećaš da nam je jedan od pastira rekao da se čuvamo Začarane zemlje?(19) Hteo je da kaže da pazimo da ne zaspimo. "Ne spavajmo, dakle, kao ostali, nego bdijmo i budimo trezni!" (1. Sol. 5:6).

– Priznajem da sam pogrešio i da sam bio sam, pao bih pod iskušenjem da zaspim snom smrti! – osvesti se Nadoljub. – Vidim da je mudrac dobro rekao: "Bolje je dvojici nego jednome." (Pro. 4:9). Dosad

mi je tvoje društvo bilo prava Božija milost, i primićeš dobru nagradu za svoj trud.

– Da nam se opet ne bi prispavalo, hajde da razgovaramo o nečem korisnom! – reče Hrišćanin.

– Od sveg srca!

– Gde da počnemo?

– Tamo gde je Bog započeo sa nama, – reče Nadoljub, – ali ti počni. Hoćeš li?

– Otpevaću ti prvo jednu pesmu:

Ako san il' umor osećaš,
Ti brate kreni,
Bogoljubna gde su braća,
I što nisu sneni.

Id' onamo gde se peva
Božjoj ljubavi,
A pakao nek' se gnevi
I đavo gubavi.(20)

Zatim Hrišćanin poče ovako da govori:

– Postaviću ti najpre jedno pitanje. Kako si se setio da kreneš na ovaj put?

– Misliš, kako sam se najpre setio da tražim korist moje duše?

– Da, to mislim, – reče Hrišćanin.

– Dugo sam uživao u onome što se vidi i što se prodaje na vašaru. Stvari za koje mislim da bi me upropastile da sam nastavio u njima.

– Kakve stvari?

– Sve blago i bogatstvo ovoga sveta. Uživao sam u svađama, skitanju, pijančenju, psovanju, laganju, nečistoti i još mnogo čemu što mi je dušu upropašćavalo. Ali na kraju, slušajući i razmišljajući o božanskim stvarima koje sam čuo od tebe i od dragoga Verka, koji je poginuo za svoju veru i dobar život na vašaru u Taštovniku, otkrio sam da je "kraj svega toga smrt" (Rim. 6:21) i da "zbog svega toga ide gnev Božiji na nepokorne sinove." (Ef. 5:6).

– Da li si brzo posle toga došao do ubeđenja o ovim stvarima? – pitao je Hrišćanin.

– Još nisam bio spreman da priznam zlo greha i osudu koja sledi greh. Nego kad je Reč počela da utiče na moje misli, pokušavao sam da zatvorim oči pred tim svetlom.

– Ali zašto si se tako ponašao prema prvom delovanju Božijeg blagoslovenog Duha?

– Uzroci su bili ovi: 1) Nisam znao da je to Božije delo u meni. Nisam znao da Bog otpočinje obraćenje grešnika time što u njemu budi osećanje greha.(21) 2) Greh mi je još bio sladak i bilo mi je žao da ga ostavim. 3) Nisam znao kako da se odvojim od mog starog društva. Njihovo prisustvo mi je bilo milo, kao i njihova dela. 4) Časovi, kada sam bio svestan svojih greha, bili su mi tako nesnosni i tako me mučili u srcu, da sam to jedva podnosio – šta više i sećanje na njih mi je bilo gadno.

– Znači da si se ponekad oslobađao tih nevolja? – upita Hrišćanin.

– Jesam, ali kad bih se opet setio, bilo mi je još gore nego ranije.

– Šta te je to podsećalo na tvoj greh?

– Više stvari, – reče Nadoljub, – kao na primer:

1) Kad bih sreo dobrog čoveka na ulici; ili

2) Kad bih čuo da se čita Biblija; ili

3) Kad bi počela da me boli glava; ili

4) Kad bi mi neko rekao da je neko od suseda bolestan; ili

5) Kad bih čuo zvono na nečijoj sahrani; ili

6) Kad bih čuo da je neko iznenada umro; ili

7) Kad bih pomislio da ću i ja umreti;

8) Ali najviše onda kad bih se setio da ću morati da iziđem na sud.

– Da li si mogao lako da se oslobodiš osećanja krivice zbog greha kad bi te spopala?

– Ne, nisam, – reče Nadoljub, – zato što su te stvari jako uticale na moju savest; i kad bih pomislio da se vratim u greh (iako sam se bio odlučio protiv njega), mučio bih se duplo više.

– Šta si tada činio?

– Mislio sam da bi trebalo da popravim svoj život, jer sam bio ubeđen da ću sigurno propasti.

– Da li si pokušao da se popraviš?

– Jesam, i bežao sam ne samo od greha, nego i od staroga društva. – Reče nadoljub. – Bavio sam se pobožnim stvarima kao što su molitva, čitanje Svetog pisma, oplakivanje greha, objavljivanje istine mojim susedima itd. Sve sam to radio, i još mnogo što šta, čega se sada više i ne sećam.

– Da li si se zbog toga bolje osećao? – pitao je dalje Hrišćanin.

– Da, jedno vreme, ali posle su mi se vratile sve moje nevolje, i pored svih pokušaja da se popravim.

– Kako to kad si već promenio svoj život?

– Bilo je više stvari koje su dovele do toga, – reče Nadoljub. – Naročito kad sam čuo da piše: "Svi bijasmo kao nečisto što, i sva naša pravda kao nečista haljina," (Isa. 64:6), i "čovek se ne opravdava delima zakona," (Gal. 2:16), zatim "tao i vi govorite kad svršite sve što vam je naređeno: mi smo nekorisne sluge." (Luka 17:10), i još mnogo takvih reči. Onda sam počeo ovako da razmišljam: Ako je sva moja pravda kao nečista haljina, i ako se čovek ne opravdava delima zakona, pa i kad sve učini, ipak je nekorisni sluga – onda je glupo pokušavati stići u nebo putem zakona. Pomislio sam i ovo: Ako čovek duguje trgovcu sto funti, a posle plaća sve što kupi; u knjizi još uvek stoji taj stari dug i trgovac ipak može da ga tuži i baci u zatvor dok sve ne plati.

– Kako si ti to na sebe primenio? – upita Hrišćanin.

– Ovako sam razmišljao: Ja sam se svojim gresima puno zadužio i sve je zabeleženo u Božijoj knjizi. Nikakvo moje popravljanje neće to otplatiti. Zato bi u svim mojim pokušajima trebalo da se pitam: kako da se oslobodim osude koju sam navukao na sebe zbog mojih pređašnjih prestupa?

– Dobro govoriš! – reče Hrišćanin,– samo nastavi!

– Drugo, ono što me je uznemiravalo otkako sam počeo da se popravljam bilo je da sam još uvek video greh koji se stalno mešao sa svim onim najboljim što sam činio. Tako sam došao do zaključka da sam i pored svih svojih pređašnjih dela, počinio i u samo jednom od pobožnih dela dovoljno greha da me pošalju u pakao makar da sam ranije i živeo bez mane.(22)

– Šta si onda uradio?

– Uradio? Nisam znao šta da radim sve dok se nisam posavetovao sa Verkom, jer smo bili dobri poznanici.(23) On mi je rekao da ukoliko nemam pravednost čoveka koji nikad nije sagrešio, ni moja pravednost, ni pravednost celoga sveta ne može da me spase.(24)

– Da li ti je to zvučalo kao istina?

– Da mi je tako govorio kad sam bio zadovoljan mojim pokušajima da se popravim, rekao bih mu da je budala. Ali sad kad vidim svoju ličnu nemoć i greh koji prati čak i ono najbolje što mogu da učinim, prisiljen sam da se složim sa njim.

– Ali šta si mislio o tome kad ti je rekao da postoji Čovek o kome može sa pravom da se kaže da nikada nije počinio greh?

– Moram da priznam da mi je to u početku čudno zvučalo, ali razgovarajući dalje sa njim, bio sam potpuno ubeđen. – Reče Nadoljub.

– Da li si pitao ko je taj Čovek, i kako možeš kroz Njega da se opravdaš?

– Jesam, i on mi je rekao da je to Gospod Isus koji sedi s desne strane

Svevišnjega. (Jev. 10:12). "Moraš," reče on, "kroz Njega da se opravdaš, to jest da se osloniš na ono što je On učinio kad je bio u telu, i što je pretrpeo na krstu." (Rim. 4:5; Kol. 1:14; 1. Pet. 1:18,19). Pitao sam ga kako može Njegova pravednost da bude delotvorna da opravda drugoga pred Bogom. A on mi je rekao da je Isus moćni Bog i da je to učinio. Umro je tom smrću ne za Sebe nego za mene, i da se Njegova dostojnost uračunava za mene, samo ako verujem u Njega.

– Šta si onda učinio? – pitao je dalje Hrišćanin.

– Izneo sam dokaze zašto ne verujem da On može da me spase.

– A šta ti je Verko na to odgovorio?

– Rekao mi je da idem Njemu. Na šta sam ja odgovorio da bi to izgledalo kao nametanje. A on reče: "Nije, zato što si pozvan." (Mat. 11:28). Onda mi je dao jednu knjigu o Isusu i Njegovom učenju da me ohrabri kako bih slobodno došao. Rekao je da je svaka reč u njoj čvršća od neba i zemlje. (Mat. 5:18). Onda sam ga pitao: "Šta da radim kad Mu dođem?" On mi je odgovorio da moram na kolenima da se molim celim srcem i svom dušom da mi Ga Otac otkrije. (Ps. 95:6;

Jer. 29:12; Dan. 6:10). Onda sam ga pitao kako da Mu se molim. On reče: "Idi pa ćeš Ga naći kako sedi na prestolu milosti gde stalno prašta onima koji Mu dolaze." (2. Moj. 25:22; Jev. 4:16). Rekao sam da ne znam šta da kažem kada dođem. On me je uputio da kažem nešto u ovom smislu:

"Bože, smiluj se meni grešnome, (Luka 18:13), i učini da upoznam i verujem u Isusa Hrista; jer vidim, da nije Njegove pravednosti, ili da ne verujem u tu pravednost, potpuno bih bio odbačen. Gospode, čuo sam da si milostivi Bog, i da si odredio da Tvoj Sin Isus Hristos bude Spasitelj sveta, a i pored toga, da si spreman da Ga podariš jadnom grešniku kao što sam ja (i zaista sam grešnik). Gospode, iskoristi ovu

priliku i proslavi Tvoju milost kroz spasenje moje duše kroz Sina Tvoga Isusa Hrista. Amin."

– Da li si tada učinio po njegovom uputstvu?

– Da, i to nekoliko puta.

– Da li ti je Otac onda otkrio Sina?

– Ne prvi, ni drugi, ni treći, ni četvrti, ni peti, pa čak ni šesti put.

– Šta si onda uradio?

– Šta? – uzviknu Nadoljub. – Opet nisam znao šta da radim.(25)

– Da li si pomislio da prestaneš da se moliš?

– To mi je stotinu puta palo na pamet. – Reče Nadoljub.

– Pa Što nisi?

– Verovao sam da je istina što su mi rekli, to jest, da bez Hristove pravednosti, ceo svet ne bi mogao da me spase, i zato sam pomislio, ako prestanem da ću umreti, a umreti mogu jedino kod prestola milosti.(26) Onda sam se setio reči: "Ako oklijeva, čekaj je, jer će zacijelo doći, i neće odocniti." (Av. 2:3). Tako sam nastavio da se molim dok mi Otac nije otkrio Svoga Sina.

– Kako ti ga je otkrio? – ispitivao je Hrišćanin.

– Nisam Ga video svojim telesnim očima nego svojim razumom. (Ef. 1:18). Bilo je to ovako: Jednom sam bio jako tužan, tužniji čini mi se nego ikad u životu zbog novog saznanja o veličini i odvratnosti moga greha. I očekujući samo pakao, i večnu propast moje duše, odjednom

mi se učinilo da vidim kako Gospod Isus Hristos gleda dole sa neba i govori: "Poveruj u Gospoda Isusa, pa ćeš biti spasen i ti i tvoj dom." (Dela 16:30,31). Ali ja sam odgovorio "Gospode, ja sam jako, jako veliki grešnik." A On meni "Dosta ti je moja blagodat." (2. Kor. 12:9). Onda sam pitao "Ali Gospode, šta znači verovati?" Ali sam se odmah setio reči: ‚Ja sam hleb života; ko meni dolazi neće ogladneti, i ko veruje u mene neće ožedneti nikada." (Jov. 6:35). Uvideo sam da je verovati i doći jedno te isto, i da onaj koji dolazi, to jest svojim srcem i osećanjima traži Hrista, taj zaista veruje u Njega.(27) Tada su mi se oči napunile suzama i nastavio sam da se molim: "Gospode, da li može tako veliki grešnik kao što sam ja da bude primljen i spašen od Tebe?" Čuo sam Ga kako odgovara: "Sve što mi daje Otac doći će k meni, i onoga koji ide k meni neću izbaciti." (Jov. 6:37). Onda sam rekao: "Da li treba da položim sve svoje pouzdanje u Tebe?" A On reče: "Hristos Isus dođe na svet da spase grešnike" (1. Tim. 1:15). "Jer Hristos je svršetak zakona – za opravdanje svakom koji veruje." (Rim. 10:4). "Koji je predan za naše grehe i podignut radi našega opravdanja." (Rim. 4:25). "Koji nas ljubi i koji nas svojom krvlju izbavi od naših grehova." (Otkri. 1:5). "Jedan je posrednik između Boga i ljudi." (1. Tim. 2:5). "Stoga i može sasvim da spase one koji njegovim posredstvom prilaze Bogu, pošto svagda živi – da se moli za njih." (Jev. 7:25). Iz svega toga sam zaključio da moram da tražim pravednost u Njemu i otkupljenje greha u Njegovoj krvi; da ono što je učinio u poslušnosti Očevom zakonu i primajući kaznu, nije bilo za Njega nego za onoga koji hoće to da primi za svoje spasenje i da Mu zahvali. Tada mi se srce napunilo radošću, a oči suzama i srce ljubavlju prema imenu i narodu i putevima Isusa Hrista.(28)

– To je zaista bilo otkrivenje Hrista tvojoj duši; – reče Hrišćanin, – nego reci ti meni kako je to uticalo na tvoj duh?

– Uvideo sam da je ceo svet pod osudom i pored sve Njegove pravednosti. – Reče Nadoljub. – Uvideo sam da Bog Otac i pored toga što je pravedan, može da opravda grešnika koji Mu dolazi. Bilo me je

jako sramota zbog moga dotadašnjeg raspuštenog života. Nikada ranije nisam pomislio na lepotu Isusa Hrista. Zavoleo sam sveti život, i čeznuo sam da nešto učinim na čast i slavu imena Gospoda Isusa. Činilo mi se da sam imao čak i hiljadu litara krvi u svome telu da bih je svu prolio za Gospoda Isusa.(29)

---

^1) Svaki čovek je rođen u neznanju i nerazumnosti, pa opet ga obuzima visokoumlje koje se ogleda u njegovoj dobroti i mudrosti, te ga ubeđuje kako mu nije potrebna obnova srca, jer može sam bez Svetoga Duha da se usavrši. Sa druge strane, kad Sveti Duh pokori visokoumlje, čovek uvidi svoju propadljivost i pokvarenost, i želi da ide na put Gospoda Isusa, gde se nanovo rađa i dobija spasenje.

^2) Neznanje nije siromaštvo duha. Neznalica je uobražen – oslanja se na ljudska mišljenja, "niti drhće od Božije riječi." (Isa. 66:2). Takav čovek je zadovoljan samim sobom, i ne pita: "Nije li laž što mi je u desnici? Takav se hrani pepelom, prevareno srce zavodi ga da ne može izbaviti duše svoje." (Isa. 44:20). Takvih na žalost ima mnogo među nama, i većina ih je u neznanju. Ponositi su i uporni, ništa vredno ne misle, naročito ne o svojoj duši. Nemarni ljudi govore: "U čemu sam se rodio, u tome ću i umreti." Kao što su stari lutali u neznanju, tao i oni lutaju. O, neka im Gospod skine pokrivač sa duhovnih očiju, da postanu "siromašni duhom" kojima Gospod obećava blagoslov! (Matej 5:3). Onaj koji zna da ne može sam sebi da pomogne, sličan je biljci koja raste u podrumu, i koja se silom okreće i privlači otvoru kroz koji dopire malo svetla i vazduha. Takvoga vruća želja vuče prema suncu Božije pravednosti i govori sa Davidom: "Kao što košuta traži potoke, tako duša moja traži Tebe, Bože!" (Ps. 42:1,2). Znajući da sam ne može da se izbavi, i da mu nedostaje sila da bi se progurao iz podruma telesnosti ka suncu Božije pravednosti, on moli Boga za milost kao da je na samrtničkoj postelji. Da li ćeš ti biti odbačen od Boga? Nipošto! Ko je siromašan duhom prima blagoslov od Boga. Bog mu pruža ruku svoga milosrđa, a on je prihvata. Gospod Isus mu daje, a on Mu veruje – prostire mu sto, a on dolazi i prima hleb večnog života. Kakav si ti? Da li si siromašan duhom ili si neznalica?

^3) Svakom otpadanju od Gospoda Isusa i Njegove Istine prethodi svetska lakomislenost. Mnogi priznaju Gospoda i govore da su Njegovi, ali pošto nisu hteli da ostave telesne želje i svetske zabave, savest im se okamenila, te su se polako odvratili od Božijih dela. Sve su više zalazili u svetske stvari, i time otvarali svoja srca sve više Satani i grehu; da bi na kraju počeli da ismejavaju hrišćane i da traže

svetske stvari dok najzad nisu zapali u društvo nevaljalih ljudi i propali zauvek. Čuvaj se greha! Boj se lakomislenosti i beži od svetskih uživanja. Ako malo popustiš tvoj pad je neizbežan.

^4) Gde je u srcu malo vere, tamo je strah i sve drhti od jeze. Petar je imao slabu veru pa se uplašio velikih talasa i počeo da tone. Sa strahom dolazi neverovanje u Božija obećanja, a savest stalno oseća krivicu. Ovo troje, strah, neverje i opterećena savest, oduzimaju duši svu radost i utehu, tako da čovek bez sigurnosti spasenja duhovno tek samo što živi. Maloverniče, zašto se zadovoljavaš tim svojim kukavnim stanjem? Doći će neprijatelj i oduzeće ti i ono malo vere što imaš. Šta ćeš onda? Ima mnogo ljudi koji imaju malu veru ali neće da imaju veću. Naviknu se na to stanje i neprestano uzdišu i jadikuju kako su jadni, a ipak odbijaju radost i spasenje. Drugi sami nemaju sigurnost spasenja i uče da je njihovo stanje sasvim dobro, a da onaj ko govori o radosti i sigurnosti spasenja je naduven. Ti samo idi napred i nemoj da sumnjaš, jer Gospod hoće da ima srećne i radosne putnike.

^5) Nisu mu uzeli spasenje, ali su mu uzeli radost spasenja. Potkopali su mu sigurnost večnog života, uznemirili mu dušu i oduzeli mu slobodno svedočanstvo. Ti koji veruješ, moli se i pazi da te sumnja ne zavede u greh, da ne moraš da provodiš svoje putovanje u tuzi i žalosti, bez utehe i radosti Svetog Duha.

^6) "Niti će ih ko oteti iz moje ruke." (Jovan 10:28), govori Spasitelj. To je to što je mnogima skriveno da i oni koji imaju malo radosti neće da poginu. Gospod se molio za takve da njihova vera ne prestane. (Luka 22:32). Imaju samo malo vere, i slaba je, ali On, "trske stučene neće prelomiti, i stenjka koji tinja neće ugasiti, dok ne dovede pravdu do pobede." (Matej 12:20). On traži veru, a Njegovo milosrdno oko je nalazi makar koliko bila mala. On neće ostaviti delo svojih ruku da propadne, a vera je delo i dar Njegov. (Ef. 2:8).

^7) Mnogi koji su bez imalo vere izgovaraju se kako im je vera mala, ali time samo pokrivaju svoje neverje. Oni koji imaju slabu veru znaju kako su bili pokradeni, te plaču i gorko uzdišu nad tim jadom. Žaloste se što im ne svetli svetlost Božijeg lica tako jasno kao ranije, što se njihove molitve ne uzdižu do Boga, i što njihova svedočanstva nemaju te prave moći. Ti ljudi su vredni sažaljenja, kad trpe toliki nedostatak, a Gospod Isus je došao "da imaju život u izobilju." (Jovan 10:10). Vi koji imate malu veru, ne treba da očajavate, jer i vaša mala vera koja je od Gospoda ima obećanje, jer Gospod ljubi i vas kao i one sa velikom verom. Vi kojima je mala vera, imate velikog Gospoda kao i oni sa velikom verom, a On vodi brigu o svima. Oslonite se na Njegovo svemoguće rame, i On će vas slavno prevesti preko Jordana smrti u nebeski Hanan.

^8) Ima raznih stepena vere, ali ti traži veru prvog stepena. Ako moraš uvek da uzdišeš nad malom verom, teši se i hvali Boga i za taj mali dar vere. Ako je to Božija vera, dovoljna je da te spasi, jer je dar Božiji, darovan po Svetom Duhu. Uostalom, Gospod pokazuje šta može takva vera koja je mala kao gorušičino zrno. (Matej 11:22–24). I ona raste i biće kao stablo, i pod senom njegovih grana mnogi će da se odmore. Znaj, da prava vera može da raste, pa zašto da i ti ne rasteš u veri?

^9) Najslabije dete Božije hrani se hlebom večnog života – Gospodom Isusom Hristom. (Jovan 6:50–57). "Kao što je mene poslao živi Otac, i ja živim zato što živi Otac, tako će i onaj koji mene jede živeti kroz mene." Ništa se ne boj ti koji imaš malo vere, tvoj Gospod je živ, i ti treba zauvek da živiš. "Kao pastir pašće stado Svoje, u naručje Svoje sabraće jaganjce, i u nedrima će ih nositi, a dojilice će voditi polako." (Isa. 40:11). On i najslabije ovce neguje, i pazi na njih svojom najnežnijom ljubavlju.

^10) Ne mogu! Veran hrišćanin iako je slab i mnogo uzdiše, ipak ide putem večnog života. Njegov cilj je uvek gore, ka Nebu. Kuda ideš ti? Da li imaš spasonosnu veru? Ako imaš makar i najmanju, znaj da je mnogo dragocenija od propadljivog zlata koje se kuša u vatri, (1. Pet. 1:7), i da nema ničega na ovome svetu što bi moglo da je zameni.

^11) Iskusni bolje znaju. Trebalo bi uvek da se učimo od starije i iskusnije braće koja su već mnogo naučila kroz Svetoga Duha.

^12) Često osuđujemo druge što se nisu bolje održali u vreme iskušenja, ali kad iskušenje dođe na nas, mi padamo i ne držimo se tih saveta kojima smo druge tako bogato obasipali. Zato budimo milostivi da bi i mi bili pomilovani. Pokoravajmo se Gospodu i usrdno Ga molimo: "ne uvedi nas u iskušenje, nego nas izbavi od zla. Amin."

^13) Ako si slab Gospod ne traži od tebe više nego koliko ti je dao sile. Dakle, samo napred u toj sili koju ti je Gospod dao. Ako te pošalje u borbu, On te je naoružao za boj. Nastoj da budeš "pun milosti" kao što su bili hrabri ti Božiji ratnici o kojima piše u Jev. 11, koji su verom pobedili i u najtežim časovima. I u naše vreme se skupilo mnogo nevolja: svet, greh i mnoga iskušenja, a malo je heroja vere. O, da sam ja jedan od njih – a i ti!

^14) Šta ćeš izabrati? Sa Njim, ili bez Njega? Sa Njim je sigurna pobeda, bez Njega je neizbežna smrt i propast. Nemojmo biti bez Njega nijedan čas. A ipak mnogi i među onima koji veruju idu tamo gde Gospod ne može da bude sa njima. Jednoga dana će ih obuzeti strah kad Ga u svojoj nevolji prizovu a On im kaže: "Ne poznajem

vas." (Matej 25:12). Sada nemarno žive bez Boga, a ipak bi hteli da budu Božiji narod. Idu u bioskop, pozorište, u disko, i na druga svetska mesta radi svoga uživanja, a opet bi hteli da se nazivaju hrišćanima. Budimo u strahu kad god je, pa makar i za kratko vreme Božije lice skriveno od nas.

^15) Dok si u telu nemoj da prekrštaš ruke i odlažeš štit vere na stranu, jer opasnost još nije prošla. Neprijatelj još uvek vreba da ti oduzme radost spasenja. Banjan se mnogo trudio da opiše čoveka sa malom verom, koji tako žalosno ide svojim putem, da bi opomenuo čitaoce da se ne upuštaju u borbu sa neprijateljima koji bi im oduzeli radost spasenja. Poznajem jednog "putnika" (ima ih više) koji je nepromišljeno čitao sve što mu je dolazilo do ruke, bilo da to pripada svetu ili Gospodu. Hteo je sve da proba, a posledica je bila da je kukavno životario u ovoj suznoj dolini. Kuda te Gospod ne šalje, nemoj nepromišljeno da ideš. mnogi su svojom nepromišljenošću izgubili svu duhovnu silu.

^16) Zar još u neznanju? Ovde vidimo da moramo uvek dobro da pazimo da ne zađemo na krivi put koji zavarava hrišćanina sve do smrti. Koji je to put? To je put lične pravednosti. Kaže se za Noksa (Knox) da je jako uzdisao kad je ležao na samrtničkoj postelji. Kad su ga pitali zašto toliko uzdiše rekao je: "Satana me navodi na greh neverja, pokazujući mi moje grehe, ali oterao sam ga, pokazavši mu vrednost krvi Isusa Hrista Sina Božijeg." Satana se opet vratio da ga kuša da se osloni na svoje lično opravdanje, jer je mnogo učinio za Gospoda, čime bi mogao da se hvali. I doživeo je žestoku borbu u tome, dok konačno nije pobedio i sa radošću prešao svome Spasitelju. Čuvaj se ličnog veličanja, ma koliko te laskavci podizali i hvalili. Odreci se sebe i svoje dobrote, pa se predaj samo Onome koji je od Boga učinjen tvojom pravednošću. "Gospod pravda naša." (Jer. 33:16).

^17) Vidi Božiju dobrotu! On u svojoj milosti i ljubavi izbavlja zalutale putnike iz mreže oholosti i samoljublja, ali ne bez bola. Sveti Duh kara i otkriva naše grehe. Ako poveruješ laskavcu, Gospod ne može da te ostavi bez karanja.

^18) "Nema iz smrti života i blaga koje tražite!" Tako Satana nagovara putnike kroz usta bezbožnih ljudi. Hoćeš li da poslušaš? Da li ćeš opet poći za željom tela, i za onim što tako brzo prolazi, umesto da tražiš Božiju slavu? Nikako! Neka svet ide kuda hoće, mi idemo prema nebeskom cilju. Da li stvarno postoji taj odmor? Svakako! Ne samo da verujemo Božijoj Reči koja svedoči o tome, nego imamo sigurnost toga jer nam svedoči i Sveti Duh koji nam je dat. (1. Jov. 1:1–3).

^19) Kad u životu hrišćanina sve ide glatko, bez poteškoća i neprilika, lako postaje nemaran i površan, tako da malo pomalo gubi unutarnju moć. Lako se uspavljuje i

zadovoljava onim što je doživeo. To je vrlo opasan duhovan san. Naročito bi stariji vernici trebalo da se čuvaju takvog sna. Odmorićeš se na gori, sada samo napred.

^20) Znak duhovne uspavanosti je kada su usta, umesto da proslavljaju Boga, puna svetskih stvari, a duhovne stvari se potcenjuju.

^21) Delovanje Svetog Duha najpre pokazuje čoveku greh, pa mu onda objavljuje Božije Jagnje koje je uzelo na sebe greh sveta. Put koji vodi u utehu, slobodu i nebeski raj, ide kroz žalost nad grehom i kroz mnoge nevolje. "Gospod ubija i oživljuje; spušta u grob i izvlači." (1. Sam. 2:6). Da li je i tebe snašla gorčina tvoga života, da bi te Gospod mogao posle nasititi medom svoje slasti?

^22) Kako je samo greh velik, jak i crn! U sve se meša pa i u naša najlepša dela. Sva nastojanja i revnost za Gospoda i Njegovu svetost, greh kvari. Greh je uvek svuda oko nas i svakog časa nam je potrebna Božija milost i krv Njegovog Jagnjeta.

^23) Ako si se već probudio u duši, ali si još uvek u tuzi i žalosti, poveri se onima koji se već raduju u oproštenju svojih greha.

^24) Pravednost ne možeš ni za koju cenu da kupiš. Zakon te osuđuje. Ako hoćeš da ti se oprosti greh, traži milost od Boga. Svojim delima nikad ne možeš da postigneš spasenje. Uzalud se oslanjaš na sebe. Živi Isus može da te opere Svojom krvlju i da te spoji sa Bogom!

^25) Zašto Gospod ne uslišava grešnika odmah? On hoće da ga nauči da je spasenje samo kroz blagodat. Sve dok nismo dozvolili da budemo sasvim osuđeni, blagodat nije mogla da nam se objavi.

^26) Potištena duša iskreno traži lek. Koga je Duh Sveti stvarno probudio, taj bi više voleo da pogine nego da prestane da traži Božiju milost. Jov govori: "Gle, da me i ubije, opet ću se uzdati u nj." (Jov 13:15). To je iskustvo onoga koji je ispunjen strahom Božijim. Ako žudiš za oproštenjem tvojih greha, i misliš da je nebo zatvoreno nad tobom, i da Gospod ne čuje tvoje molitve, moli se neprestano. On će svojom milošću da se sagne i daće ti mir i svoju pravednost, bez koje ne možeš opstati na Njegovom sudu, ma koliko velika i slavna dela činio. Kad bi svi dobri ljudi jemčili za tebe, to ne bi pomoglo jer: "Čovek neće nikako brata osloboditi, neće dati Bogu otkupa za nj, velik je otkup za dušu, i neće biti nigda, da tko do vijeka živi, i ne vidi groba." (Ps. 49:7–9). Samo jedan je imao zasluge koje važe za onoga koji veruje, a to je Gospod Isus, – "Gospod pravda naša." (Jer. 23:6).

^27) Pošto je vera nešto nebesko, ljudska reč ne može tako dubok pojam da izrazi tek jednim slovom. Ali Gospod hoće da nam dođe u susret, i zato rasvetljuje pojam vere u raznim primerima, da bi ipak bar jednim od tih primera mogli da shvatimo pravu veru. U evanđelju po Jovanu šestoj glavi, Gospod nam pokazuje šta je vera: doći Njemu, (st.35,45), jesti telo Sina čovečijega i piti Njegovu krv, (st.33:54), jesti hleb života, (st.58). Druga reč je: primiti Ga, (Jovan 1:12).

^28) Tako se otkriva spasavajuća blagodat Gospoda Isusa Hrista koja se razliva u čovečijem srcu. "Vera koja se kroz ljubav pokazuje delotvorna." (Gal. 5:6). Vera bez dela je mrtva, to jest nije vera, već pretvaranje.

^29) I ti možeš po Svetom Duhu da doživiš nanovorođenje. Sve je drugo i novo. Da li si već nanovorođen? Da li si novo stvorenje u Hristu? Da li je staro prošlo i sve postalo novo? (2. Kor. 5:17). Da li ti je Gospod Isus najmiliji i iznad svega? Da li osećaš sve više svoju pokvarenost i ljubav Gospoda Isusa? Da li ti je jedina želja da proslaviš Njega? Zinzendorf je govorio: "Ich habe nur eine Passion und das ist ER nur ER." – On, samo On! Brate i sestro, ne vidiš nikoga samo Isusa! Samo Isusa! Neka to bude dah našega života.

GLAVA XVIII

Uzaludno upućivanje Neznalice na veru

Onda videh kako se Nadoljub okrenuo i ugledao Neznalicu kako ih prati.

– Vidi! – reče on Hrišćaninu, – koliko je taj mladić zaostao.

– Da, vidim ga, on ne mari za naše društvo. – Reče Hrišćanin.

– Ne bi mu škodilo da je išao sa nama.

– Pravo kažeš, ali čini mi se da on drukčije misli.

– I meni se tako čini. Ali sačekajmo ga! – reče Nadoljub.

Tako su i učinili. Hrišćanin tada povika:

– Hajde čoveče, što si toliko zaostao?

– Volim više da idem sam nego u društvu. – Odgovori Neznalica.

Onda Hrišćanin reče Nadoljubu, ali samo tiho:

– Zar ti nisam rekao da ne mari za naše društvo. Nego hajde da razgovaramo sa njim da nam pre prođe vreme kroz ovo usamljeno mesto. – Onda se opet obrati Neznalici:

– Kako si dakle? Kako je sada između Boga i tvoje duše?

– Nadam se da je dobro! Uvek sam pun dobrih misli koje mi dolaze na um da me teše na putu. – Odgovori Neznalica.

– Reci mi molim te, kakve su to misli?

– Razmišljam o Bogu i nebu.

– Tako rade i đavoli i osuđene duše.

– Ali ja o njima razmišljam i imam želju za njima.

– Tako rade mnogi koji tamo nikada neće doći. "Željna je duša ljenivčeva ali nema ništa." (Priče 13:14).

– Da, ali ja o njima razmišljam i sve ostavljam da bih ih stekao.

– U to sumnjam, jer je teško sve ostaviti. – Reče Hrišćanin. – Teže nego što to mnogi misle. Ali kako to da si uveren da si sve ostavio radi Boga i neba?

– Srce mi to govori, – reče Neznalica.

– Mudrac kaže: "Tko se uzda u srce svoje, bezuman je." (Priče 28:26).

– Tu se govori o zlom srcu, moje je dobro.

– Čime to dokazuješ?

– Ono me teši mislima o nebu.

– Možda te vara; jer čovečije srce može da ga teši nadama o onome u čemu nema opravdane osnove.

– Ali moje srce i moj život se slažu i zato mi je nada dobro zasnovana.

– Kako znaš da ti se srce i život slažu?

– Srce mi to govori.

– To je kao kad bismo rekli: "Pitaj moga druga da li sam lopov." Srce ti to kaže! Ako Reč Božija ne svedoči o tome, druga svedočanstva ništa ne vrede.

– Zar srce koje ima dobre misli nije dobro? A dobar život koji se drži Božijih zapovesti? – dokazivao je i branio se dalje Neznalica.

– Jeste, dobro srce ima dobre misli i dobar život koji se drži Božijih zapovesti. Ali jedno je to imati, a drugo samo o tome misliti.

– Molim te reci mi šta ti podrazumevaš pod dobrim mislima i životom po Božijim zapovestima?

– Ima raznih vrsta dobrih misli. Neke se tiču nas, neke Boga, neke Hrista, a neke drugih stvari. – Reče Hrišćanin.

– Koje su dobre misli u vezi sa nama?

– One koje se slažu sa Božijom Rečju.

– A kada se naše misli slažu sa Božijom Rečju?

– Kada nad sobom proglasimo istu osudu koju i Reč proglašava. Da ti bolje objasnim, – reče Hrišćanin: – Reč Božija kaže o ljudima, onakvima kakvi su u svom prirodnom stanju: "Sve misli srca njihova su svagda samo zle!" "Svi su skrenuli, svi su zajedno postali beskorisni;

nema toga koji čini dobro, nema baš ni jednog." (Rim. 3:12). "Misao srca čovečijeg je zla od malena." (1. Moj. 8:21). Kada tako razmišljamo o sebi onda su nam misli dobre, jer su prema Božijoj Reči.

– Nikad neću verovati da je moje srce tako zlo! – uzviknu Neznalica.

– Znači da nikada u svome životu nisi imao nijednu dobru misao o sebi, – reče Hrišćanin. – Ali dozvoli mi da nastavim. Kao što Reč Božija osuđuje naše srce, tako osuđuje i naše puteve; i kad se naše misli o našim srcima i o našim putevima slažu sa osudom Reči o njima, onda su dobre, jer se slažu.

– Objasni mi to svoje mišljenje, – reče Neznalica.

– Božija Reč kaže da su čovečiji putevi krivi, (Ps. 125:5; Pri. 2:15), da nisu dobri već naopaki, – nastavi Hrišćanin da mu objašnjava. – Kaže da ljudi po sebi obično ne idu dobrim putem i da ga ne poznaju. (Rim. 3:17). Kada čovek tako misli o svojim putevima – to jest, kad tako misli ozbiljno i ponizno, onda ima dobre misli o svojim putevima, jer se tada njegove misli slažu sa onim što Božija Reč kaže.(1)

– Koje su misli o Bogu dobre? – upita Neznalica.

– Kao što rekoh u vezi sa nama, tako je i kad se naše misli o Bogu slažu sa onim što Reč govori o Njemu, to jest, kad mislimo na Njegovu Osobu i Njegova svojstva onako kako uči Reč, o čemu sada neću da govorim naširoko. Ali ipak ću ti reći kakav je Božiji odnos prema nama. Kada shvatimo da nas Bog poznaje bolje nego što mi sami sebe poznajemo, i vidi greh u nama kada ga i gde ga mi sami ne vidimo; kada shvatimo da On zna naše najdublje misli i da su mu naša srca otvorena do samoga dna; i kad mislimo da Mu sva naša pravednost smrdi, i da zato ne može da gleda pred sobom da se neko oslanja na svoje zasluge – onda imamo dobre misli o Bogu.(2)

– Zar misliš da sam tako glup da ne znam da Bog vidi dalje od mene? – reče Neznalica. – Zar misliš da bih dolazio Bogu sa nekim svojim zaslugama?

– Kako ti dakle misliš o tome? – upita Hrišćanin.

– Ja ukratko smatram da moram da verujem u Hrista radi opravdanja.

– Kako možeš da smatraš da bi trebalo da veruješ u Hrista kad ne vidiš svoju potrebu za Njim? Ti ne vidiš svoje grehe niti svoje lične nedostatke, nego imaš takvo mišljenje o sebi i o onome što činiš, da je očigledno da nisi nikad video potrebu za Hristovom pravednošću, koja bi te opravdala pred Bogom. Kako dakle možeš da govoriš "ja verujem u Hrista?"

– Ja ipak verujem u Njega, – reče Neznalica.

– Kako veruješ u Njega? – upita Hrišćanin.

– Verujem da je Hristos umro za grešnike i da ću biti opravdan pred Bogom od prokletstva, zato što će milostivo da primi moju poslušnost Njegovom zakonu. To jest, Hristos čini Svojim zaslugama da moja pobožna dela budu primljena od Oca.(3) – Odgovori Neznalica.

– Daj da ti odgovorim na tu tvoju ispovest vere:

1. Ti veruješ nekom zamišljenom verom, jer takva vera se nigde ne nalazi u Reči.

2. Ti veruješ lažnom verom, jer uzimaš opravdanje od Hristove lične pravednosti te je pripisuješ sebi.

3. Takva vera čini da Hristos opravdava tvoja dela, a ne tvoju osobu i čini da se opravdavaš svojim delima, a to je lažna nauka.(4)

4. Dakle, ova vera je varljiva i ostaće pod gnevom na dan Boga Svemogućega. Jer prava vera čini da duša koja je kroz zakon postala svesna svoga stanja, beži pod Hristovu pravednost. A ta Njegova

pravednost nije delo milosti koje tebe opravdava i čini tvoju poslušnost da je ugodna Bogu; nego zavisi od Njegove poslušnosti zakonu kad je pretrpeo ono što je zakon zahtevao od nas. Takvu pravednost prava vera prihvata. Duša se sklanja pod njeno okrilje i, postavljena pred Bogom bez mane, primljena je i oproštena joj je krivica.

– Šta! – iznenadi se Neznalica. – Zar da se oslonim na ono što je Hristos Sam bez nas postigao? To bi značilo pustiti uzdu našim strastima i dozvoliti da živimo kako nam se sviđa. Jer šta mari kako živimo, kad možemo da se opravdamo Hristovom pravednošću, ako samo verujemo?(5)

– Ime ti je Neznalica, i kakvo ti je ime takav si i ti. To i ovaj tvoj odgovor potvrđuje. Ti ne znaš šta je pravednost koja opravdava i kako ona čuva čovekovu dušu od Božijeg ljutog gneva kroz tu pravednost. Ti i ne znaš prave posledice spasavajuće vere u tu Hristovu pravednost, to jest, ona priklanja i privlači srce Bogu u Hristu te ljubi Njegovo ime, reči, puteve i narod, a ne kako ti to u tvom neznanju zamišljaš.

– Pitaj ga da li mu se Hristos ikada otkrio sa neba. – Reče sada Nadoljub.(6)

– Ti i tvoja otkrivenja, – naljuti se Neznalica. – Meni se čini da ono što vas dvojica i svi vaši istomišljenici govore, samo je plod usijanog mozga.

– Šta ti čoveče pričaš? – obrati mu se Nadoljub.– Hristos je u Bogu tako sakriven od telesnog razuma da niko ne može da Ga pozna na spasenje svoje duše ukoliko mu Ga Bog Otac ne otkrije. (Mat. 11:27).

– Tako vi verujete, a ne ja. Ja verujem da je moja vera isto tako dobra kao i vaša iako nemam takve čudne ideje u glavi kao vi.

– Dozvoli mi da ti nešto kažem! – umeša se opet Hrišćanin. – Ne bi

trebalo tako olako o tome da govoriš. Jer ja čvrsto tvrdim, kao što je moj dobri saputnik učinio, da niko ne može da upozna Isusa Hrista ukoliko mu ga Otac ne otkrije. (Mat. 11:27). Vera, kojom se duša prihvata Hrista, ako će da bude prava, mora da proiziđe iz prevelike Njegove sile prema nama koji verujemo. (Ef. 1:18,19; 1. Kor. 12:3). Koliko vidim, jadni Neznalico, ti nisi svestan delovanja te vere. Probudi se dakle da bi video svoje žalosno stanje i pribegao Gospodu Isusu. Tako ćeš se kroz Njegovu pravednost, koja je Božija pravednost, – jer je On sam Bog – izbaviti od propasti.

– Vi idete suviše brzo za mene, ne mogu da vas sledim. – Reče Neznalica. – Hajdete vi napred, a ja ću polako za vama.(7)

Oni onda rekoše:

Zar ćeš prezret' savet milih reči,
I po svojim zlim stazama ići?
O, Neznalko, ostavi put svoj
I poslušaj poziv, prijatelj je tvoj.
Hajde traži na svom putu Njega,
Što žrtvov'o za tebe je svega.
Pravednosti ti se svoje mani,
Ruho tvoje neće da te brani.
Hristu dođi, tek On će te spasti,
Da izbegneš paklenoj propasti.

Onda Hrišćanin reče svome saputniku:

– Hajdemo, dobri Nadoljube. Vidim da ti i ja moramo opet sami.

---

^1) Moja pravednost ne zavisi od onoga što oseća moje srce, jer je moja pravednost Gospod Isus, juče i danas, isti u sve vekove. Blago onome koji je svoj mir osnovao na Onome koji se ne menja.

^2) Da li je Gospod mogao da podnese Fariseja koji mu je prilazio hvaleći se svojim dobrim delima? Nikako! Nije otišao svojoj kući opravdan. Tako je i sa tobom; dokle god imaš čime da se hvališ, nećeš moći da opstaneš pred Njim. (Luka 18:10–14). Samo su žedni pozvani na vodu i gladni k hlebu života; kao što su i osuđeni grešnici pozvani k prestolu Božije milosti.

^3) Vidiš li kako Neznalica pije iz zatrovanog izvora? To krivo shvatanje se previše raširilo. Mnogi veruju da je Hristos umro da bi oni svojim zaslugama i poslušnošću zakonu zadobili nebo. Na taj način Hristos nije njihova pravda nego samo dopunitelj njihove pravde. Tako uče i crkve gde se veruje da spasenje zavisi od drugih stvari kao što su jelo i piće, a ne od Božije blagodati. Ali apostol Pavle dobro govori: "Odvojili ste se od Hrista vi koji se zakonom opravdavate, otpali ste od blagodati." (Gal. 5:4).

^4) Čovek će da se opravda verom bez dela zakona. (Rim. 3:28). Nisi opravdan zato što slediš Hrista, nego zato što se uzdaš u Njega.

^5) To je običan izgovor onih koji traže opravdanje u svojim dobrim delima. Jasno je da oni koji se oslanjaju na Hrista i traže zaštitu svoje duše u Njegovoj krvi, donose Bogu mila dela i život im je čistiji i iskreniji i u crkvenim i u građanskim dužnostima od onih koji hoće da se opravdaju svojim dobrim delima.

^6) Da li se Hristos objavio i tebi? Svetu se čini da je to preterivanje i bolesna fantazija, ali onima koji veruju, to je slatka stvarnost i uzvišena sigurnost koja prevazilazi svaku sumnju. Takvu sigurnost je imao apostol Pavle: "Kada se svide Bogu… da otkrije svoga Sina u meni..." (Gal. 1:15,16). To je sastavni deo unutrašnjeg života i iskustva svakog vernika. Da li je Hristos otkriven u tebi?

^7) Neznalice – koji ne znaju Božije istine ne mogu da idu sa putnicima koji su vođeni Božijim Duhom. Odvojte se od njih jer je nemoguće uporediti ličnu pravednost sa Božijom pravednošću, i dela milosti Svetog Duha sa srcem koje se oslanja na sebe.

GLAVA XIX

Razgovor o slepoći i Božijem strahu

Videh zatim kako su požurili napred, dok ih je Neznalica polako pratio. Onda Hrišćanin reče svome drugu:

– Mnogo mi je žao ovoga čoveka, jer će na posletku loše proći.

– Na žalost ima ih mnogo u našem gradu koji su u njegovom položaju; čitave porodice i čitave ulice, sve sami poklonici.(1) A kad ih je toliko u našem mestu, koliko ih je tek tamo gde se on rodio? – reče Nadoljub.

– Reč Božija kaže: "Zaslepio im je oči, i okamenio je njihova srca, da ne vide očima, i ne razumeju srcem, i ne obrate se – i ne izlečim ih." (Jovan 12:40; Isa. 6:9,10). Ali sad kad smo sami, šta ti misliš o takvim ljudima? Zar oni nikad nisu pokarani za greh? Da li ih je ikada strah od položaja u kome se nalaze?

– Bolje ti sada odgovori na ta pitanja jer si stariji, – reče Nadoljub.

– Meni se čini da nekad jesu, – reče Hrišćanin; – ali pošto su po prirodi neznalice ne razumeju da takvo karanje vodi na dobro; i zato pokušavaju svom silom da ga uguše, te nastavljaju da se hvale svojim sopstvenim putevima.

– I ja verujem kao i ti, da strah vodi ljude na dobro i da ih podstiče da krenu na ovakvo putovanje, – složi se Nadoljub.

– Svakako, – dodade Hrišćanin, – samo ako je to pravi strah, jer Reč Božija kaže: "Početak mudrosti je strah Gospodnji." (Pri. 9,10, 1:7; Jov

28:28; Ps. 111:10).(2)

– Kako bi ti opisao pravi strah?

– Pravi strah se poznaje po sledećem:

1. On počinje time što u duši pobuđuje spasonosna ubeđenja o grehu,

2. Goni dušu da se čvrsto drži Hrista radi spasenja,

3. Budi i podržava u duši veliko poštovanje prema Bogu, Njegovoj Reči i Njegovim putevima, te je čini osetljivom, tako da se boji da okrene na levo ili na desno ili na bilo šta što bi Boga obesčastilo, poremetilo uništilo unutrašnji mir, ožalostilo Duha ili dalo neprijatelju povoda da govori prekorno.

– Dobro si to rekao. – Reče Nadoljub. – Ja verujem da si istinu govorio. Nego, da li smo sada već izišli iz Začarane zemlje?

– Zašto? Da li ti je dosadio ovakav razgovor?

–Nije, nego bih hteo da znam gde smo.

– Ostalo nam je još samo malo da pređemo, – reče Hrišćanin. – Ali vratimo se na našu temu. Neznalice ne znaju da su ta ubeđenja koja uteruju strah namenjena za njihovo dobro, i zato pokušavaju da ih uguše.

– Kako pokušavaju da ih uguše? – upita Nadoljub.

Hrišćanin mu na to iznese sledeće odgovore:

– 1. Misle da taj strah dolazi od đavola (kada u stvari potiče od Boga) i misleći tako, protive mu se kao nečemu što će da ih upropasti.

2. Misle da takva strahovanja kvare njihovu veru; kad je u stvari jadni ljudi uopšte i nemaju, te zato otvrdnjavaju svoja srca.

3. Smatraju da ne treba da se plaše, pa se prave da su puni poverenja.

4. Vide da ih takva strahovanja odvlače od njihove žalosne samosvetosti(3), i zato im se protive svim silama.

– Znam i ja nešto o tome, – reče Nadoljub, – jer sam tako i sam radio dok nisam sebe upoznao.(4)

– Dobro, ostavimo zasada našeg suseda Neznalicu i pređimo na neki drugi korisni razgovor, – predloži Hrišćanin.

– Drage volje, ali ti počni.

– Dobro! – i Hrišćanin poče. – Da li si poznavao pre jedno deset godina nekog Privremenika iz tvog kraja koji je onda bio istaknuti čovek u religiji?

– Kako da ne! Stanovao je u Bezblagodatniku, jednom gradu blizu Poštenja, i bio je sused nekog Vratiše Pišmanovića. – Odgovori Nadoljub.

– Tačno! – reče Hrišćanin. – Stanovali su u istoj kući. Taj se jednom probudio. Verujem da je onda imao neku spoznaju o grehu i plati koja čeka grešnika.

– I ja tako mislim, jer moja kuća nije bila mnogo daleko od njegove, – dodade Nadoljub. – često je svraćao kod mene i mnogo je suza prolio. Bilo mi ga je jako žao i nisam bio sasvim bez nade za njega. Ali vidi se da nije veran svaki koji viče: "Gospode, Gospode!"

– Jednom mi je rekao kako je rešio da pođe na pokloničko putovanje

kao što mi sada idemo. Ali se upoznao sa nekim Samospasom i nije mi više dolazio.(5) – Reče Hrišćanin.

Zašto neki odstupaju

– Kad već razgovaramo o njemu, hajde malo da ispitamo razloge zašto on i drugi tako odstupaju.

– To bi možda bilo korisno, – reče Hrišćanin. – Nego sada ti počni!

– Dobro! Po mom mišljenju ima četiri razloga:

1. Iako se savest takvih ljudi probudi, duh im se ne promeni. Dakle kad osećanje krivice oslabi, ono što ih je nateralo na pobožnost prestane, pa se vraćaju na svoje stare puteve, kao i pas kada mu se ogadi ono što je pojeo, pa povrati. On to ne čini od svoje slobodne volje (ako može da se kaže da pas ima slobodnu volju) nego zato što mu smeta u stomaku. Ali kad mu prođe muka, i stomak mu se smiri, ne gadi mu se da ponovo pojede ono što je izbljuvao. Zato piše: "Vratio se pas na svoju bljuvotinu." (2. Pet. 2:22). Tako se i ti ljudi zagreju za nebo samo zbog straha od muka u paklu, a kada se taj strah ohladi i njihove želje za nebom i srećom se ohlade, vraćaju se na svoje stare puteve.(6)

2. Njima gospodari ropski strah od ljudi. "Strašiv čovek meće sebi zamku." (Pri. 29:25). Tako da izgleda da su vatreni za nebo kada im je plamen pakla pred očima. Ali kada ih malo prođe strah, promene misli. Misle da je dobro biti mudar, ali da ne treba rizikovati (ne znaju ni sami šta) da izgube sve ili dovedu sebe u nepotrebne nevolje, te ponovo padaju u svet.(7)

3. Smeta im sramota koja prati veru. Ponosni su i oholi, a vera je u njihovim očima niska i prezrena, tako da kad izgube osećanje pakla i

gneva koji dolazi, ponovo se vraćaju na stari put.(8)

4. Teško im je da razmišljaju o svojoj krivici i o strahu. Ne vole da gledaju propast pre nego što im se približi. Kada bi je videli možda bi pribegli tamo gde beže pravedni i nalaze sigurnost. Ali pošto se klone misli o krivici i užasu, kao što sam već rekao, kad se jednom oslobode osećanja straha i Božijeg gneva koji se upravo budio u njima, otvrdnu svoja srca i biraju puteve koji će ih još više otvrdnuti.

– Pogodio si u metu, – reče Hrišćanin, – jer je glavni razlog u tome što im se nisu promenile misli i volja.(9) Zato su kao lopov koji stoji pred sudijom, sav drhti od straha, i reklo bi se da se iskreno kaje, ali njega samo plaši što bi mogao da ode na vešala. Oseća neku odvratnost prema svom zločinu, i to se jasno vidi, ali kad bi ga pustili, ipak bi ostao lopov. Međutim kad bi mu se promenile misli, drukčije bi se ponašao.

– Eto, ja sam tebi pokazao zašto otpadaju, a ti sada meni pokaži kako oni to čine.

– Hoću, vrlo rado! – reče Hrišćanin.

1. Odvlače svoje misli koliko god mogu od sećanja na Boga, smrt i sud koji dolazi.

2. Zatim postepeno ostavljaju svoje lične dužnosti kao što su tajna molitve, obuzdavanje svojih strasti, pokajanje od greha itd.

3. Zatim izbegavaju zajednicu živih i vatrenih hrišćana.

4. Pa onda postaju hladni prema verskim dužnostima kao što su slušanje, čitanje, pobožni razgovori itd.

5. Zatim počinju da traže zamerke u pobožnim ljudima i to zato da bi imali razloga da ostave veru (što su otkrili neku manu u ovima).

6. Zatim počinju da se druže sa telesnim i razuzdanim ljudima.

7. Zatim se tajno upuštaju u telesne i grešne razgovore i raduju se kad nađu takve stvari u onima koji se računaju u poštene, da bi našli podršku onome što sami čine.

8. Posle toga počinju otvoreno da čine male grehe.

9. Zatim kad im srce sasvim otvrdne, pokažu se kakvi su. I tako bačeni natrag u bezdan žalosti, ukoliko ne budu čudom milosti spašeni, zauvek propadaju u svojim zabludama.(10)

---

^1) Zar i putnika? Zaista ima mnogo takvih koji bi rado došli u nebo, i već su pošli na put ali nisu upoznali Gospoda Isusa, jer nisu ušli kroz uska vrata nanovorođenja. Zato ne znaju ono što verni znaju, jer oni imaju pomazanje od Svetoga i sve znaju. (1. Jov. 2:20). Mogu radosno da svedoče: "Mi znamo da smo prešli iz smrti u život." (1. Jov.3:14). "Znamo da ćemo – kad se on pokaže – biti njemu slični. Jer ćemo ga gledati onakvog kakav je." (1. Jov. 3:2). "Znamo da smo od Boga, a sav svet je u vlasti nečastivoga. Ali znamo da je Sin Božiji došao i dao nam razum da poznajemo Istinitoga; mi i jesmo u Istinitome, u Sinu njegovom Isusu Hristu. On je istiniti Bog i život večni." (1. Jov. 5:19,20). "I znate da se on javio da ukloni grehe… i kad znamo da nas sluša kad što molimo, znamo da stvarno imamo ono što smo od njega iskali." (1. Jov. 3:5; 5:15). "A znamo da Bog sve pomaže na dobro onima koji ga ljube, koji su po njegovoj odluci pozvani." (Rim. 8:28). "Jer znam u koga sam se uzdao, i uveren sam da je on kadar sačuvati do onoga dana dobro koje je meni povereno." (2. Tim. 1:12). To su neki događaji koji su se ispunili "među nama." (Luka 1:1). Da li znaš te događaje? Da li su oni stvarnost za tebe? Ili si samo formalni putnik?

^2) Čuvaj se da ti srce ne odrveni prema karanju i sudu. Nastoj da tvoje mekano srce nikad ne otvrdne. Strah Gospodnji je bilo duše. Kucanje bila je najbolji znak života. I najslabije kucanje bila je znak da još ima života. Kada bilo prestaje da kuca znači da preti opasnost od smrti. Psalmisti Davidu i apostolu Petru je za trenutak zastalo i šta bi bilo sa njima da ih nebeski lekar nije izlečio?

^3) Najveći neprijatelj našeg spasenja je samopravednost i samosvetost. Kako je to teško odbaciti! Onaj koji oblači svoje srce u ličnu pravednost i pobožnost, teško može

da uvidi svoj greh i svoju izopačenost. Kako će njemu biti strašno kad se probudi i vidi da je pred Gospodnjim očima sve otkriveno. Proći će svako ukrašavanje, a stvarnost će se pokazati u svoj strašnoj nečistoti. Prestani sa tom prevarom. Nemoj da misliš da odelo tvoje pobožne pravednosti može da te uvede na svadbu Jagnjetovu. Samo je Njegova pravednost i svetost odelo u kome možeš da opstaneš pred Njim. Dozvoli da ti On svuče prljave haljine tvoje pravednosti i da te obuče u nove haljine svoje svetosti; da ti oduzme bezakonje i da pokrije tvoj greh. (Zah. 3:4; Ps. 32:1).

^4) Mi smo svi po prirodi izgubljena deca. Naše prirodno stanje je zlo i pokvarenost, tim više što na dnu srca drema stariji brat – samopravednost, koji se odmah probudi kada se setimo svoga greha i vidimo drugog bednika u njegovim gresima. Kako nam je srce oholo, kad vidimo nekoga u bednijem stanju od sebe! Duboko razumevanje greha je kad srce može da kaže u žalosti: "Ja sam grešnik, izgubljeni sin." Ali je još veće shvatanje kad grešnik uvidi pokvarenost svoga srca i iskreno kaže: "Ja sam Farisej." Budimo dakle ljubazni i milostivi prema onima koji su samopravedni, jer znamo da je Gospod morao i nama da skine to odelo samopravednosti, pre nego što nas je obukao u svoju pravednost.

^5) Samospas predstavlja veliki broj ljudi koji odbacuju milost, a hoće da se spasu svojom silom, dobrotom, znanjem, odricanjem, suzama, itd. Kakvi su ti ljudi koji traže spasenje na taj način? To su pristalice morala kao što je bio Tolstoj i njegovi sledbenici, tu su teozofi i budisti i spiritisti, svi oni koji pokušavaju da se opravdaju delima zakona i da budu primljeni od Boga. Ko ide tim putem, otuđuje se od Isusovih vernih sledbenika, od onih koji zavise jedino od svog Spasitelja, te idu svojim putem.

^6) Mnogi su bili probuđeni ali nisu ustrajali. Zašto? Zato što se nisu dobro utvrdili. Na raspolaganju im je bilo vreme milosti; Gospod im je bio blizu, uzdisali su i plakali ali nisu to ozbiljno prihvatili, te nisu ušli. Neko vreme su imali unutarnje osećanje i neki strah u srcu, ali to se sve više gubilo i najzad su se vratili na stari način života, i to sedam puta gore nego ranije. Ne daj se zadržavati, i nemoj odlagati. Zovi Gospoda kao žena Hananejka i kao slepci kod Jerihona i ne daj se ničim zadržati. Ako se budeš zadržavao vreme milosti bi moglo zauvek proći, a tebi ostati samo strašna sudbina. Isus te zove – dođi! On te privlači, priđi Mu sada. Nemoj da budeš mlitav hrišćanin.

^7) Satana govori: "Ima još vremena! Još nije tako loše. Ne treba da se bojiš i plašiš." Mnogi su se tako uspavali i misleći na druge stvari zaboravili na Gospoda koji ih je zvao.

^8) Mnogi bi možda mogli da se obrate samo kad ne bi morali da prime porugu od sveta. Za vreme slobode i slave mnogi su se priključili vernima, što inače za vreme progonstva ne bi nikako hteli da učine. Zato je uvek bilo, i uvek će biti, malo onih koji odista slede Gospoda, a mnogo onih koji preziru krst Gospoda Spasitelja. Nositi krst oko vrata, to je časno, a nositi svakodnevni krst na ramenima, to je sramotno i zato mnogi u svetu više vole njegovu čast od sramote golgotskog krsta i Božije časti.

^9) U nepromenjenom srcu i volji, sve je zlo. Pas bi morao da promeni svoje srce i narav da se ne bi više vraćao na svoju bljuvotinu. Umivena svinja bi morala da postane čista ovca, da se više ne bi vraćala u blato. A grešnik, ako neće da se vraća u svoje pređašnje grehe mora da postane dete Božije, novo stvorenje. Mora nanovo da se rodi. Ako se to ne desi, uzalud je svaki popravak i spoljašnje čišćenje, jer će u svoje vreme ustati stara narav i pokazati u svojoj sili kakva u stvari jeste. Zato se vidi da se mnogi uplaše i traže spasenje, ali kad nestane tog straha, vraćaju se na stare staze svoga života i ostaju ono što su i pre bili.

^10) Bezdan greha! Otpadanje se ne dešava naglo već postepeno. Najpre počinje u dubini srca. Niko to ne zna, ali se vremenom pokaže u svoj otvorenosti i drskosti. Dobro razmatraj te korake koji su ovde naznačeni i pazi da nisi već učinio jedan od njih. Bez pravog obraćenja pokazaće se pre ili kasnije da si samo formalni putnik. Samo oni koji su Njegove ovce imaju pod sobom silno rame večnosti. Jesi li Njegova ovca? Ako jesi, "čuvaj srce svoje, jer iz njega izlazi život." (Priče 4:23).

GLAVA XX

Onda videh u snu da su putnici već prešli Začaranu zemlju i ušli u zemlju Krasnik(1), (Isa. 62:4), gde je vazduh bio veoma sladak i prijatan, i pošto je put vodio kroz nju, malo su se odmarali. Tu je raslo cveće svih mogućih vrsta, a ptice su veselo pevale. Grlica je negde gugutala. (Pesma 2:12). U toj zemlji sunce sija i danju i noću. Bila je jako daleko od Doline Sena Smrtnoga i Džina Očajnika, a ni tvrđava Sumnjivica više nije mogla da se vidi. Ali se zato grad u koji su išli već nazirao. Sreli su neke od njegovih stanovnika. U taj kraj su dolazili anđeli, pošto se nalazio na granici neba. U toj zemlji se obnovio život između neveste i Mladoženje, a kako se Mladoženja raduje nevesti, tao se i Bog raduje njima. (Isa. 62:5). Našli su žita i vina koliko god im je trebalo, jer je ovde bilo svega što im |e inače nedostajalo na putu. (Isa. 62:8). Čuli su glas koji je povikao iz Grada: "Recite kćeri Sionskoj: evo Spasitelj tvoj ide; evo plata je njegova kod njega i djelo njegovo pred njim." A stanovnici ove zemlje zovu ih "Ljudima svetim, iskupljenicima Gospodnjim." (Isa. 62:11,12).

Idući preko te zemlje radovali su se više nego u bilo kojem drugom kraju kroz koji su dotada prošli. A pošto su se sve više približavali gradu, izgledao je sve bolje. Bio je sagrađen od bisera i dragog kamenja, a ulice su mu bile popločane zlatom; tako da se Hrišćanin zbog prirodnog sjaja grada i zbog odbleska sunčevog svetla skoro razboleo od želje da tamo stigne, a i Nadoljub se osećao gotovo isto tako. Zato su malo legli i povikali od bola: "Zaklinjem vas, kćeri jerusalimske, ako nađete dragog mojega, što ćete mu kazati? Da smo bolni od ljubavi." (Pesma 5:8).(2)

Ali kad su se malo okrepili i mogli bolje da podnesu to svoje stanje, pošli su dalje. Kad su prišli bliže, našli su se u voćnjacima, vinogradima i divnim vrtovima čija su vrata bila otvorena prema putu. Tako sretoše

vrtara i upitaše ga:

– Čiji su ovi lepi vinogradi i vrtovi? Na šta im je on odgovorio:

– Pripadaju Caru, i zasađeni su za njegovo uživanje i utehu putnicima. (5. Moj. 23:24). – Zatim ih je uveo u vinograd i poslužio voćem. Pokazao im je Careva šetali–šta i mesta gde je voleo da sedi. Tu opet ostadoše neko vreme da se odmore.

Tada videh u snu da sada mnogo više govore u snu nego što su to činili ranije za vreme putovanja. I pošto sam se tome začudio, vrtar me upita:

– Što se čudiš? Plod ovih vinograda čini da govore usne onih koji spavaju.(3) (Pesma 7:9).

Tada videh da su se probudili i da se spremaju da pođu u Grad. Ali kao što rekoh, odblesak sunca je bio toliko jak (jer je grad bio od čistoga zlata) (Otkri. 21:8), da još nisu mogli da ga pogledaju golim okom, nego samo kroz nekakvu spravu koja je bila za to napravljena. (2. Kor. 3:18). Videh da su ih srela dva čoveka u haljinama koje su se sijale kao zlato, a isto tako su im se sijala i lica.(4) Upitali su putnike odakle su. Pitali su ih gde su noćili, na kakve su poteškoće, opasnosti, utehe i zadovoljstva naišli na putu. Oni su im sve ispričali.

– Još vam ostaju dve poteškoće(5) pa ćete ući u Grad. – Rekoše ona dvojica.

Tada su hrišćanin i njegov drug zamolili da ih prate, na šta su ovi pristali.

– Ali, – rekoše, – morate da pobedite svojom sopstvenom verom.(6)

Na reci

Videh zatim kako su išli svi skupa sve dok ne ugledaše gradske kapije. Tada primetih da se između njih i kapije nalazila reka, a preko nje nije bilo mosta. Reka je bila jako duboka. Kada su ugledali vodu, putnici su se zapanjili. Ali ljudi koji su ih pratili rekoše:

– Morate preći, jer se drukčije ne može na kapiju. Onda su putnici upitali da li postoji neki drugi prilaz kapiji, na šta su im ovi odgovorili:

– Ima, ali su samo dvojica, to jest Enoh i Ilija išli tim putem od postanka sveta i niko više neće sve dok ne zatrubi poslednja truba. (1. Kor. 15:52).

Onda su putnici, a naročito Hrišćanin klonuli duhom i gledali na sve strane, ali nisu mogli da nađu put kojim bi zaobišli reku.(7) Onda upitaše:

– Da li je voda jednako duboka?

– Nije! Koliko će biti duboka zavisi od vaše vere u Cara toga Grada.(8)

Prelazak

Oni onda priđoše reci i zagaziše. No Hrišćanin poče da tone, te povika ka svom dobrom prijatelju Nadoljubu:

– Tonem u dubokoj vodi, talasi me pokrivaju. (Jona 2:4).

– Ohrabri se brate! Osećam dno pod nogama i tvrdo je. – Uzvrati njegov prijatelj.

– Ah brate, – reče Hrišćanin, – smrtna tuga me obuzima! Neću videti zemlju u kojoj teče med i mleko.

Velika tama i strah obuzeše Hrišćanina, tako da više ništa nije mogao da vidi pred sobom. U velikoj meri je izgubio svoja osećanja, tako da nije mogao da se seti niti da govori o slatkim utehama koje je našao na svom putovanju. Sve reči koje je izgovarao, ukazivale su na to da je njegov um i dušu zahvatio strah da će se udaviti u reci i da neće nikada ući na vrata. Oni što su posmatrali, videli su da ga mnogo muče sećanja na grehe, koje je počinio pre i posle polaska na svoje putovanje. Videli su da ga uznemiravaju aveti i zli duhovi što je potvrđivao svojim rečima.(9) Nadoljub je imao velike muke da mu drži glavu iznad vode. Ponekad bi ga potpuno nestalo, a onda bi se polumrtav opet pojavio. Nadoljub je pokušavao da ga teši:

– Vidiš li brate kapiju i ljude koji čekaju da nas prime?

– Tebe čekaju, jer ti si Nadoljub otkako te poznajem. – Odgovori Hrišćanin.

– Takav si i ti bio, – reče on Hrišćaninu.

– Ah, brate, da sam prav, On bi sigurno došao da mi pomogne; ali zbog mojih grehova doveo me je u tešku opasnost i tu me ostavio.

– Brate, zaboravio si stih koji govori o bezbožnicima:

"Ne znaju za nevolju do same smrti, i tijelo je njihovo pretilo. Na poslovima čovječijim nema ih, i ne muče se s drugim ljudima." (Ps. 73:4,5). Poteškoće i nevolje kroz koje prolaziš u ovoj vodi nisu znak da te je Bog ostavio, nego služe da te isprobaju i pokažu da li ćeš se setiti Njegove dobrote koju si dosada primio. To će te održati u nevolji.(10)

Onda videh kako se Hrišćanin malo zamislio. Nadoljub mu reče:

– Ohrabri se! Isus Hristos te isceljava! Na to Hrišćanin uzviknu:

– Sad ga opet vidim, i On mi govori: "Kad pođeš preko vode, ja ću biti s tobom, ili preko rijeka, neće te potopiti." (Isa. 43:2).

Onda su se obojica ohrabrila a neprijatelj se okamenio dok nisu prešli. Hrišćanin je uskoro mogao da dodirne dno, i ispostavilo se da je do druge obale bio sve sam plićak. Tako pređoše.(11)

Put do vrha

Na drugoj obali su opet ugledali ona dva sjajna bića koja su ih tamo čekala. Kada su izišli iz reke ovi su ih pozdravili rečima:

– Mi smo služitelji, poslani da služimo onima koji će da naslede spasenje. (Jev. 1:4). – Pa krenuše prema kapiji.

Sada treba da znate da je Grad stajao na visokom brdu, ali putnici su se lako popeli uz njega, jer su ih ona dvojica vodili za ruke. Svoju smrtnu odeću su ostavili u reci. Iako su zagazili u njoj, izišli su bez nje. Popeli su se dakle lako i brzo, iako je temelj grada viši od oblaka. Išli su kao po vazduhu, slatko razgovarajući i jako utešeni što su prešli preko reke i što imaju tako divno društvo.(12) Njihov razgovor sa sjajnim bićima je uglavnom tekao o slavi toga mesta. Rekli su im da su njegova lepota i slava neizrecivi.

– Sad ste prišli Sionskoj gori i gradu Boga živoga, nebeskom Jerusalimu, hiljadama anđela, svečanom zboru... i duhovima savršenih pravednika. (Jev. 12:22–24). Sada ulazite u Božiji Raj gde ćete videti drvo života, i jesti plod koji nikada ne vene. Kada uđete, daće vam bele haljine, i svaki dan ćete hodati i razgovarati sa Carem, kroz celu večnost. Tada više nećete videti to što ste videli dole na zemlji, naime,

tugu, bolesti, nevolje i smrt, jer staro prođe. (Otkri. 22:5; Isa. 65:16,17). Sada idete kod Avraama, Isaaka, Jakova i proroka – ljudi koje je Bog spasao od zla koje će doći, koji počivaju na svojim posteljama i hodaju u pravednosti. (Isa. 57:1,2).

Onda ih putnici upitaše:

– Šta ćemo raditi kad stignemo u to sveto mesto? – a oni odgovoriše:

– Tamo ćete primiti utehu za svoj trud, i primićete radost za svu vašu žalost. Požnjećete što ste posejali, plod vaših molitava i suza i muka, koje ste na putu pretrpeli radi Cara. (Gal. 6:7). Tamo ćete nositi zlatne krune i uživaćete stalno gledajući Svetoga Boga, jer ćete Ga tamo videti onakvog kakav jeste. (Jovan 3:2). Tamo ćete stalno da štujete, zahvaljujete i kličete Onome kome ste želeli da služite na zemlji, mada sa puno poteškoća zbog slabosti svojih tela. Onda će vam se oči i uši radovati lepom glasu Svemogućega. Ponovo ćete biti sa prijateljima koji su pre vas otišli i sa radošću ćete dočekati svakoga koji vas bude sledio. Tamo ćete se obući u slavu i veličanstvo i odeću u kojoj priliči da pratite Cara slave. Kada dođe na oblacima uz zvuk trube kao na krilima vetra, vi ćete sedeti pored Njega. I kada bude sudio svima koji čine bezakonje bilo anđelima bilo ljudima, vi ćete imati pravo glasa na tom sudu, jer oni su bili i Njegovi i vaši neprijatelji. A kada se ponovo vrati u grad, i vi ćete ići sa Njim uz zvuk trube, pa ćete ostati večno u Njegovom prisustvu. (Juda 14, Danilo 7:9,10; 7. Kor. 6:2,3; 1. Sol. 4:13–17).(13)

Kad su se približili kapiji u susret im je izišla čitava vojska nebeska. Sjajna bića su im rekla:

– Ovo su oni koji su ljubili našega Gospoda dok su bili na svetu i koji su sve ostavili radi Njegovog svetog imena. Poslao nas je da ih dovedemo, i dovde smo ih pratili na njihovom putovanju, da bi i oni ušli da gledaju svoga Iskupitelja s radošću licem k licu.

Onda je vojska nebeska snažno uzviknula:

– Blaženi su oni koji su pozvani na gozbu Jagnjetovu. (Otkri.19:9). – Zatim su izišli da ih dočekaju Carevi trubači obučeni u belu sjajnu odeću, koji su snažno zatrubili, tako da se nebo orilo. Trubači su pozdravili Hrišćanina i njegovog prijatelja hiljadama dobrodošlica uz klicanje i zvuk truba.

– Zatim su ih okružili sa svih strana; neki su išli napred, neki pozadi, neki sa desne, a neki sa leve strane (kao da su ih čuvali u tim gornjim krajevima). Dok su tako išli, stalno su trubili. Ovoj dvojici se činilo kao da se samo nebo spustilo da ih dočeka. Idući i trubeći, pokazivali su pogledima i znacima da im se jako raduju. Pošto su već bili među anđelima, ovoj dvojici je bilo kao da su već u nebu. Sa uživanjem su slušali njihove milozvučne pesme. Sada su već mogli da vide grad i činilo im se kao da sva zvona zvone u znak dobrodošlice. Ali najlepše su bile tople i radosne misli o tome da će zauvek boraviti u takvom društvu. Koji jezik i kakvo pero bi moglo da opiše njihovu radost?

Uskoro stigoše do vrata. Na njima je pisalo: "Blaženi su koji peru svoje haljine, da mogu postići drvo života i da mogu ući u grad na vrata." (Otkri. 22:14).(14)

Onda videh u snu da im sjajna bića rekoše da sačekaju kod vrata. Tako i učiniše. Ubrzo su se pojavili Enoh, Mojsije, Ilija i drugi, kojima su anđeli rekli:

– Ovi putnici su stigli iz grada Propada, iz ljubavi koju imaju prema Caru ovoga mesta. – Zatim su putnici predali svoja svedočanstva koja su primili na početku puta. Ovi ih predadoše Caru koji ih je pročitao i rekao:

– Gde su ti ljudi?

– Čekaju pred vratima! – odgovoriše Mu. A Car je tada zapovedio:

– DA UĐE NAROD PRAVEDAN, KOJI VERU DRŽI! (Isa. 26:2) Otvorite vrata!

Ušli na vrata

Onda videh u snu da su obojica ušla. Kad su ušli preobrazili su se i obukli u odeću koja se sijala kao zlato. Dočekali su ih sa harfama koje su im dali, da bi sa njima slavili Boga, i krunu u znak počasti. Onda čuh kako sva zvona u gradu opet zvone od radosti. "Uđite u radost Gospodara svoga." A zatim začuh putnike kako zapevaše jakim glasom:

– Blagoslov i čast i slava i sila u sve vekove onome što sedi na prestolu i Jagnjetu. (Otkri. 5:13).

Kad su se otvorila vrata da ih prime, pogledah unutra i gle, grad se sijao kao sunce. Sve su ulice bile popločane zlatom. Mnogi ljudi sa krunama na glavi, palmama i harfama u rukama su slavili Boga. Neki su imali krila i neprestano pevali jedni drugima: "Svet, svet, svet je Gospod Bog, Svedržitelj." (Otkri. 4:8). – Posle toga vrata se zatvoriše, a kad sve to videh, poželeh i sam da sam sa njima.(15)

Neznalicin kraj

Dok sam tako gledao sve to, okrenuh se da pogledam natrag i videh Neznalicu kako prilazi reci. Lako je prešao i bez po muke. Naime desilo se da je tu bio neki Lažnonad skeledžija, koji ga je prebacio svojim

čamcem.(16) I on se peo uz brdo do vrata, ali sam. Niko nije izišao da ga ohrabri. Kada je došao do vrata, pogledao je šta piše iznad ulaza i počeo da lupa, misleći da će biti odmah primljen. Ali iznutra su ga pitali:

– Odakle si i šta tražiš?

– Jeo sam i pio u prisustvu Cara, On je učio po našim ulicama. – Odgovori Neznalica.

Onda su mu zatražili svedočanstvo, ali ga ovaj nije imao.

– Šta, zar ga nemaš? – rekoše iznutra, a on zaneme. Onda javiše Caru, ali On ne htede da mu siđe u susret, nego zapovedi dvojici sjajnih bića koja su dopratila Hrišćanina i Nadoljuba u grad, da iziđu i da mu vežu ruke i noge. Onda ga uhvatiše i odnesoše kroz vazduh do vrata koja videh u brdu te ga baciše onamo. Tako videh da je u pakao moguće dospeti i sa samih nebeskih vrata kao i iz grada Propada.(17) Zatim se probudih i videh da to beše san.

---

^1) Ovde se vidi to blaženo stanje duše koja se približava cilju, i jasno ga vidi izbliza i uživa Božiju neprekidnu ljubav. Sva je srećna i blažena jer zna da je Spasitelj drži svojom desnicom i da će Ga uskoro videti licem k licu i odmarati se zauvek kod Njega. Ne svi, ali mnogi kada primete da im polako odlazi telesni život, vide jasnije svoj cilj i dobijaju sve više svetlosti u duši. Tako bi moglo svakome da bude. O, kad bi duša sve više, pa i u času same smrti imala živu i goruću želju za svojim Gospodom! Takva duša oseća blizinu raja i udiše vazduh nebeske zajednice. Vidi opasnost putovanja za sobom i raduje se što ju je Gospod preveo preko svega i što je sada teši. To su ti blaženi časovi u kojima se Gospod saginje prema svome narodu da ga okrepi i pripremi za te poslednje borbe koje ga još čekaju u reci smrti. Sećam se duša koje su bile u bliskoj zajednici sa Gospodom kada je trebalo da se pređe preko reke smrti. To što Banjan ovde predstavlja nije neka lepa priča već divna istina. Postoji ta zemlja Krasnik o kojoj svet ništa ne zna. Dr. E. Pejson (Payson) je rekao na kraju svoga života: "Kad sam ranije čitao Banjanovu knjigu o zemlji Krasnik, gde sunce svetli i ptice pevaju dan i noć, mislio sam da takva zemlja uopšte ne postoji. Sada mi

je moje lično iskustvo potvrdilo da ipak postoji i da prevazilazi sve dosadašnje zamisli." Taj isti čovek je dao jedno od najlepših tumačenja zemlje Krasnik preko pera svojoj sestri nekoliko dana pre svoje smrti: "Kad bih hteo da uzmem Banjanove reči, mogao bih ovo pismo da pošaljem iz zemlje Krasnik u kojoj sam već nekoliko nedelja srećan građanin. Jasno vidim na horizontu nebeski grad. Njegova slava počiva na meni, njegov povetarac me blaži, njegov miris me krepi, njegovi zvuci odzvanjaju u mojim ušima i njegov duh se nalazi u mom srcu. Od njega me razdvaja samo Reka smrti koja mi se sada čini da je beznačajni potočić koji bih mogao jednim korakom da prekoračim samo kad bi Gospod Bog dao znak za to. Sunce pravednosti mi se približilo, i postaje mi sve veće i jasnije tako da ispunjava ceo moj vidokrug. Iz Njega teče reka slave u kojoj evo plivam. Kličem, ali skoro u strahu, jer se čudim kako to da Bog hoće tako da baci svoju svetlost na mene grešnoga crvića."

^2) Gledajući na tu ljubav Božiju u naručju svog Spasitelja mnogi su bili nadvladani čežnjom za njim, tako da im je prosto klonulo srce. I stvarno, kad gledamo na ono što nam je Gospod pripravio i što najviše želimo da vidimo, onda želimo da odemo odavde i da budemo sa Njim. Svet nam postaje sve veći teret i želimo da se što više odvojimo od njega. Ljubav prema Spasitelju postaje tako velika i goruća da slabo telo ne može da podnese silu duha. Jednom je engleski pesnik Kaoper (Cowper) povikao: "Gospode! Zadrži ruku svoju, jer evo klonuh, nestaje me, umirem, od punine Tvoje drage, drage ljubavi."

^3) Verni blizu cilja i u snu osećaju slast nebesku. Misli su im potpuno obuzete Njime i skorim sastankom sa Njim. Kad bi i mi tako razmišljali o Bogu, tada bi mogli mnogo da kažemo o toj blagoslovenoj zajednici što bi i drugima donelo mnogo blagoslova. Baštovan, to jest Sveti Duh, otkriva onima koji veruju, sve što im je Spasitelj pripravio.

^4) Koji su to ljudi? To su anđeli koji su poslani da služe onima koji će naslediti spasenje. (Jev. 1:14). Oni prate verne na njihovom putovanju. Njihova služba će biti otkrivena onda kada nam se pokaže sva Gospodnja namera za nas. Kod vernih se buka ovog sveta sve manje čuje, tako da duša može sve jasnije da primi zvuk tog najlepšeg grada – "i hiljade anđela i duhovi savršenih pravednika." (Jev. 12:22–23).

^5) Kakve su to poteškoće? Smrt i strah koji dolaze iz nevernog srca. Kad bismo verovali – čvrsto verovali, tada ni smrt ne bi mogla da nam predstavlja poteškoću. Verom se savlađuju strah i užas smrti.

^6) Ima dve stvari koje moramo sami da doživimo i koje ne može niko da učini za nas: nanovorođenje i prelaz preko reke smrti. Kao što se kod nanovorođenja zahteva tvoja vlastita vera, tako se i kod smrti traži jedino tvoja vera u Gospoda koji je Knez

života i pobednik nad smrću. Da li te je, strah od smrti? Da li se bojiš da ideš putem kojim ranije nisi išao? Ne boj se! Taj isti Isusu koji te je našao u suvoparnoj pustinji ovoga sveta i milostivo te vodio dosada, neće te ostaviti ni na pragu reke smrti, nego će ići sa tobom i prevešće te na drugu obalu nebeskog Hanana.

^7) "Jer mi, koji smo u šatoru, uzdišemo opterećeni, zato što ne želimo da se svučemo, nego da se preko ovoga obučemo, da život proguta ono što je smrtno." (2. Kor. 5:4).

^8) Kakav je bio život vere onoga koji veruje, takva će biti i njegova smrt. Ko veruje, voda će mu biti plitka, a ko sumnja, proći će i na kraju kroz mnoge jade. To ne znači da će telesne bolesti zbog toga biti manje ili veće. Gospod vodi mnoge verne kroz velike bolesti, dok mnogi neverni umiru bez bolovanja. Zato nemoj da misliš da prisustvo ili odsustvo bolesti znači osudu ili blaženstvo. Mnogi koji su kao Lazar umirali u bolesti i jadu, bili su odneseni u naručje Avraamovo, a mnogi koji su otišli možda bez i najmanjeg bola, našli su se u paklu. Ono što je potrebno to je čvrsta vera u Gospoda Isusa Hrista.

^9) Hrišćanin je prošao kroz razna iskustva ali je na svršetku još uvek tako stešnjen i gonjen! Izgleda da je Banjan očekivao da će strah i jad da ga muče i na vratima smrti. Tako se i dešava mnogima (iako je Banjan završio svoj život u obilnom miru), koji su uživali veliku milost da su ipak na kraju strašno bili napadani i mučeni od Satane. Tako je znameniti Božiji sluga Sperdžen (Spurgeon) koji je hiljade ljudi doveo Gospodu proveo za poslednjih dana svoga života teške časove. Ali mu je kraj bio slavna pobeda! I u času smrti svima mora da bude jasno da spasenje nije od nas i naše zasluge već od Božije blagodati; da u nama nema ničeg dobrog i da je jedino krv Isusa Hrista naša zaštita i pobeda. U našim srcima se krije mnogo samoljublja – voleli bi da naše umiranje bude slavno i da o nama ostave slavno svedočanstvo. Ali Gospod želi da samo On bude proslavljen, i zato mora neprestano da nam ukazuje na našu propadljivost i grešnost, da bi On sam primio silu i bogatstvo i premudrost i slavu i čast i blagoslov. (Otkri. 5:13). Ne možemo nikako drukčije da pobedimo, jedino krvlju Jagnjetovom. (Otkr. 12:11). On je pobedio, zato neka je proslavljeno Njegovo ime!

^10) U nevolji se pokazuje prijatelj. Dragocena je i u poslednjim borbama prisutnost prijatelja, koji stoje na čvrstoj steni spasenja, i znaju da im drže glavu iznad vode. To je značenje poseta umirućim vernicima. Ne da plaše i zastrašuju onoga koji umire, već da ga teše i ukazuju mu na Hrista Spasitelja. Vredno je imati kod sebe ljude koji često spominju krv Isusa Hrista. Da li si i ti često kod kreveta umirućih? Nećeš biti od koristi ako sam ne stojiš na steni večnog spasenja. Ako se sam spremaš za smrt,

sećaj se Božije dobrote koju si već primio u Hristu, jer koga On ljubi, ljubi ga večnom ljubavlju!

^11) I tako pređoše! Blagosloveni prelaz. I ti ćeš preći samo ako veruješ! Kad verom gledaš na Isusa, ućutaće Satana koji te je uznemiravao dokle god je mogao. Kad gledamo prema cilju čini nam se da je još daleko, a pored toga razdvaja nas reka preko koje nema mosta nego mora plivanjem da se prebrodi. Srce nam se plaši i duša uzdiše. Ne boj se! Gospod će da te prevede. Preći ćeš!

^12) Kakva će to biti radost kad skinemo smrtnu raspadljivost koja nas svuda sputava, vezuje i zadržava. Kakva slast kada nam se oslobodi duša koja je tako čvrsto uznemirena telesnim napadima. Možemo li to da zamislimo? Da bismo mogli da uživamo slobodu neba, moramo da skinemo raspadljivost i obučemo neraspadljivost i besmrtnost.

^13) Kakav je to divan pogled za onoga koji veruje u slavnu budućnost! Zaista vredi da se odreknemo svega što bi nas zadržavalo na putu, i da izaberemo taj dobar deo koji nam nikad neće biti oduzet. Vredno je ići prema cilju, makar i kroz mnoge žalosti, plač i borbe. Da li si i ti izabrao cilj večnog života? Da li si na putu tom blaženom cilju? Kuda ideš?

^14) Kakve su Gospodnje zapovesti? "Pokajte se i verujte Evanđelje." Jer samo oni koji su se stvarno pokajali i uzverovali u Evanđelje imaju pristup k drvetu života. "A svima, koji ga primiše, dade moć da postanu deca Božija, – onima što veruju u njegovo ime." (Jovan 1:12).

^15) Da li i ti želiš da imaš udeo u toj slavi koju apostol Jovan predstavlja u svom Otkrivenju? Svi koji se obrate Gospodu Isusu Hristu i idu Njegovim putevima zaista će naslediti sve. Mnogo ih je koji su nas prestigli i svi su kod Božijeg prestola skupljeni, jer su ubelili svoje haljine u krvi Božijeg Jagnjeta! U tom velikom zboru mogu i ja da imam mesto! O neka bude hvaljeno i uzvišeno ime nad svakim imenom, ime mog Spasitelja Isusa Hrista!

^16) Nije se bojao smrti i bez ikakve smetnje je prešao na drugu stranu. Tako mnogi ljudi mirno umiru. Idu mirno oslanjajući se na svoje zasluge. Drugi su opet utvrđeni u svom lažnom miru i tako odlaze bezbrižno. Drugima opet služi za prevoz preko reke smrti lađa lakomislene utehe propovednika ili sveštenika koji su poslužili večeru Gospodnju ili pričest i uspavali onoga što umire, koji se dakle oslanja na ljudsku utehu i umire u lažnom miru.

^17) To je vrlo važna primedba. Tako blizu neba pa ipak u pakao! Banjan ovako govori o takvom neznalici: "Može da bude član crkve i da bude sačuvan kao nemudre devojke bez spoljašnje mrlje greha. Može da ima i svetiljku a ipak da izgubi svoju dušu. Takvi mogu da imaju razne časti u crkvenom redu; kao Juda koji je čuvao kesu, ili kao Dimas. Mogu da budu propovednici i sluge evanđelja sa posebnim darovima i anđeoskim glasom. Mogu da govore i tajne stvari pa opet da umru pod kletvom. Mogu da prorokuju a na kraju da završe kao Valaam. Mogu da zadrže svoja mesta sve dok ih Gospod ne otkrije, i mogu slobodno da kažu: "Mi smo jeli i pili pred tobom, a ti si učio po našim ulicama." (Luka 13:26). "Nismo li prorokovali u tvoje ime, i u tvoje ime izgnali demone i u tvoje ime mnoga čuda učinili?" (Matej 7:22). A ipak će jedni biti izbačeni napolje. Nemoj i ti da se nadaš u toj lažnoj nauci, već govori sa potpunom sigurnošću: "Znam da me je Gospod Isus očistio od greha i učinio me Svojim detetom."

"Za poznanje mudrosti i vaspitanja,
za shvatanje izraza razuma
i primanje nauke pameti,
pravičnosti, pravde i poštenja;
za davanje prostima razbora,
znanja i razmišljanja mladome čoveku.
(Poslovice 1:2–4)

